

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s): Blicher, Steen Steensen.; af St. St. Blicher.
Titel | Title: Samlede Noveller
Bindbetegnelse | Volume Statement: Vol. 4
Udgivet år og sted | Publication time and place: Kjøbenhavn : C. Steens Forlag, 1833-1840

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

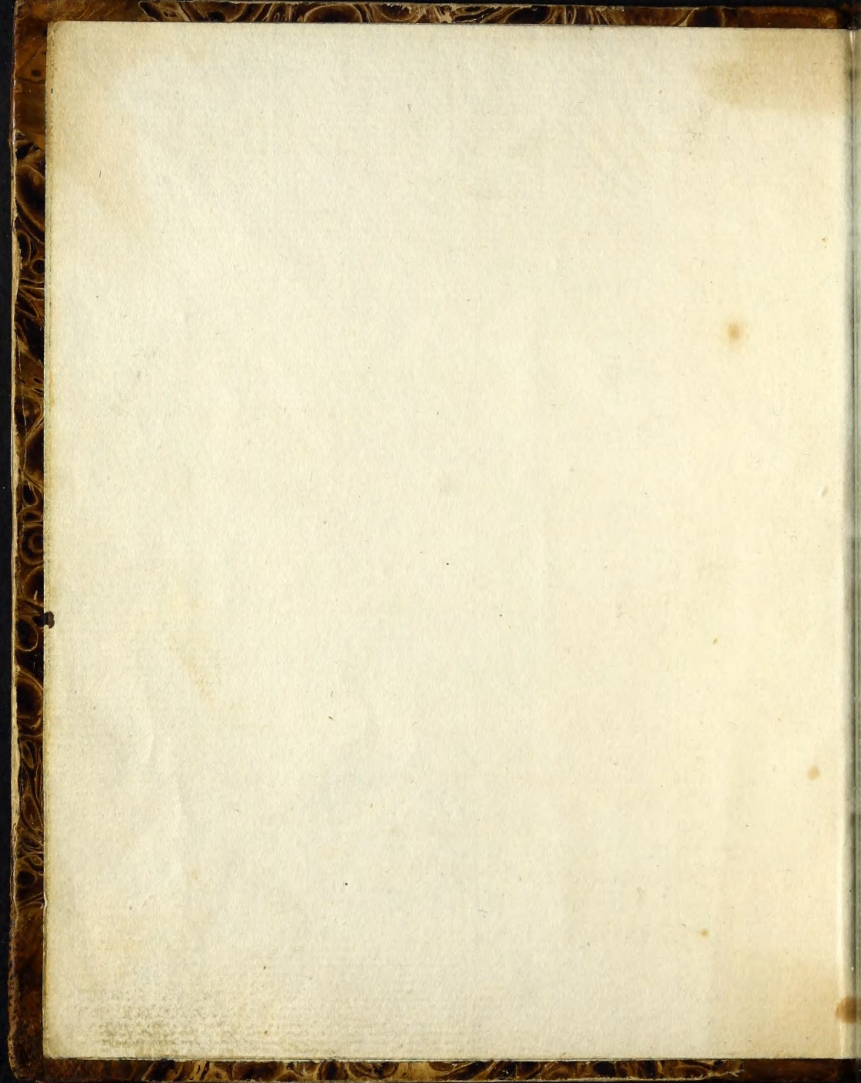
57.-95.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130020705737

Samlede Noveller

af

S. S. Blicher.

Fjerde Deel.

Kjøbenhavn.

Trykt paa Boghandler C. Steens Forlag,
hos Bianco Luno & Schneider, Pilestrade Nr. 105.

1834.

57.-95.-80

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
KØBENHAVN

1881

Senere tilkomne Subscribenter.

Abler, Etatsraad.

Becker, Student.

Bendixen, Cand. pharm.

Bondorff, Student.

Brummer, Universitets-Boghandler. 9 Exempl.

Bruun, Cancellieraad.

Bøttern, Kjøbmand.

Cathala.

Colding, Boghandler. 2 Exempl.

Dahlerup, Student.

Eberlin, Lands-Dver= samt Hof= og Stads-Rets=Assessor.

Fibiger, Lieutenant.

Fog, Hørkræmmer.

Seegaard, Hørkræmmer.

Sempel, Cancellieraad. 5 Exempl.

Ses, Skibscapitain.

Solsteen, A. S.

Søstrup.

Sude, Fabrikmester.

Søyer.

Jensen, Stud. theol.

Jegerslew, Præst.

Jonassen, Cand. jur.

- Kirkegaard.
 Lange, Procurator.
 Lassen, C.
 Lund, C. S., Cand. pharm.
 Lund, Stud. jur.
 Lund, Stud. jur.
 Neergaard, Cand. pharm.
 Nyborg, Lærer ved Metropolitan=Skolen.
 Olsen, Fuldmægtig.
 Prætorius, Major.
 Ree, Grosferer.
 Rife, Secretair og Boghandler.
 Sandberg, Palaisforvalter.
 Schmelling, Typograph.
 Schmidt Stud. theol.
 Schou, Politisecretair.
 Schönheyder, Rentekammer=Directeur.
 Schuborhes Boghandel.
 Skibsted.
 Suhr, Rector.
 Thiesen, Boghandler.
 Top, J. A., Agent.
 Weilbach, Oberstlieutenant.
 Weilbach, J.
 Zahrmann, Student.
-

I n d h o l d.

	Side.
— Gylbholm	1.
— Refacq	19.
— Sønnen	87.
— Tuleferierne	124.
— Leonore	200.
— Krybestykten	222.
— Eneboeren paa Bolbjerg	248.

5

Sylholm.

En Middagsbrem.

For en Ences Aar siden gik jeg en smul Midsommersdag paa Andejagt. En halv Tjerdingsvej fra mit Hjem var en Rose, der paa tre Sider omgav en lille Holm; paa Spidsen af denne søgte jeg ud, efter som jeg herfra bedst kunde bestryge Gangene. Da Jagten var forbi, begav jeg mig hen til en midt paa Holmen staaende Høstak, for at nyde Hvile og Bederqvælgelse, og forefandt der Bonden, vor Naboe, som, uagtet Hundens Halsen og den hyppige Skyden, havde faaet sig en rolig Middagsluur i Stakken. Ved min Ankomst vaagnede han; men da jeg tog Plads ved hans Side, blev han endnu siddende lidt, for at slaae en Sladder af. Efterat denne i nogen Tid havde drejet

sig om Hverdagsting, spurgte han mig: „om jeg vidste, hvad denne Holm engang havde været?“ Jeg svarte Nej. „Da har her,“ sagde han, „staaet en Herregaard, som de kaldte Gyltholm. Min Bedstefader har fortalt efter hans Bedstefader, at de endnu i hans Tid kunde pløje Muursteen op; han fandt ogsaa engang en gammel rusten Kaarde, og noget andet Jerntøj.“ Jeg saa mig nu omkring, som En, der første Gang besinder sig paa et minderigt Sted, og undrede mig over, at jeg saa ofte havde vandret her, uden at ane Stedets antiquariske Markværdighed. Pludselig oplødes mine Øjne, saa jeg tydelig erkjendte, at denne Forhøjning midt i disse sumpige Omgivelser maatte være opført og dannet af Menneskehænder: den smalle Ager, som fra Fastlandet ledte derud, var jo grandgivelig opfyldt over Borggraven, paa det Sted, hvor Vindebroen engang havde været. Selv Jordbunden, som havde en fra den omliggende Mark aldeles forskjellig Beskaffenhed, tilkjendegav dens kunstige Oprindelse. Jeg saldt i Tanker. Bonden, som formodentlig troede, at Ole Lukøje nu ogsaa fik Magt over mig, forlob mig med et: „Guds Fred! og sov vel!“ for igjen at tage fat paa sit Arbejde.

Saa sidder Du her — tænkte jeg — paa en Oldtidsborg, hvoraf selv Ruinerne ere forsvundne! Ikke en eneste Steen vidner om Forgangeligheden af dette Menneskeværk. Af den forðums klippefaste Bygning, er nu Intet mere tilbage, end det blotte Navn. Mindet om en mægtig Slægt, dens engang blomstrende Valde, dens Daad og dens

Fald hænger alene ved et Ord, som idag maaskee for sidste Gang kom over et Menneskes Læber. Det vækker et ubeskriveligt Veemod, saaledes at stue de ødelæggende Virkninger af Tiden, der ikke nøjet med at nedrive og udslette, først synes at være tilfredsstillt, naar den har bragt sit Offer lige til Forglemmelse. Over denne af Jorden — ja selv af Grundringen nu snart forsvundne Ræmpeberg stryger Bonden sin Læe; han synger, medens Døden svinger sin over ham selv, og snart afmejer ham, som han Græsset. „Ved en Gravhøj“ synger Dorian „fremtager Jægeren sin Spise om Middagen: Hvo monne slumre her? siger han, og gaaer sløjtende sin Vej.“ Ej engang derom kan jeg spørge; ej engang en Grav har Tiden levnet Dig, du navnløse Mand! — Men — hvad var Du vel imod Selmas Konge, Helten og Heltenes Sanger? Og er ikke allerede hans Tilværelse et Spørgsmaal blandt hans egne Efterkommere? Kun hans Harpe har bevaret hans Sværd for Forglemmelse; Skjalden har gjort Kongen udbeligt. Under saadanne Betragtninger indslumrede jeg, og havde en Drøm, hvis phantastiske Gjøglerier maae træde istedet for den virkelige Historie, som nu er ugjenbringelig begravet i Tidens bundløse Hav.

Jeg stod paa Platformen af et højt Taarn, hvorfra der var Udsigt over den største Deel af Hads- Herred og vidt ud paa Havet, lige til Samsøe og Helgenæs. Trindtom neden under mig viste sig, som en spejklar Søe, den Mose, i hvilken jeg nylig havde jaget. Jeg gjenkjendte de omliggende Landsbyer; men savnede Kirkerne, saanær som dem i Terrild og Mandlev. Dog vare begge fullede; og den Sidste

forekom mig at være taft med Planker. „Hvorledes“ raabte jeg, „er dette virkelig Randlev Kirke?“ „Hvad snakker Du her om Kirke?“ hørte jeg en Stemme bag ved mig; „Hvad Du seer, er jo en Offerhal for Havets Gudinde, den frygtelige Kan. Veed Du ikke, at det er der, hvor skibbrudne Mand nedlægge deres Gaver for Frelse af Harsnød? hvor Afgudsindens Billede bestankes med Blodet af en Sømand, som hvert Aar ved Lodbastning udvælges?“

Jeg ventte mig om, og saae en Dbing med snechvidt Haar og Skjag, iført en lang og viid Koppe af samme Farve, der sammenholdtes af et bredt Laderbelte. Paa Brystet hang et sort Kors. „Hvo er Du?“ spurgte jeg forbauset. „En Jesu Christi Djener!“ svarte han nejende; „Willibroð af Britannien.“ „Du skjemter, gam'e Mand!“ sagde jeg; „Willibroð er jo død for tusinde Aar siden.“ „Meget rigtigt“ svarte han; „for tusinde Aar siden døde jeg fjerde Gang, som en af de halvfjerdsindstyve Fortolkere i Alexandrien; men nu er jeg født femte Gang, som Britten Willibroð.“ „Det bliver endnu galere!“ raabte jeg: „Vil Du holde mig for Aar? Siig mig engang: hvad skrive vi nu?“ „Aar otte Hundrede efter Frelserens Fødsel!“ svarte han. „Vor Tidstregning“ raabte jeg leende „stemmer saa temmelig overeens; der er blot en Forskjel af tusinde Aar!“ „Du drømmer, unge Menneffe!“ vedblev han smilende, „eller og har Du ligget for dybt i Njødhorner.“ „Naar jeg drikker,“ gjenmælede jeg, „drikker jeg af et Glas og ikke af et Horn. Njød smager jeg desuden ikke; det er en Drik for Bønder. Men Du, min Fa'er! har maaskee lettet ved

Brandeviinsflasken." „Brandeviin? raabte han, „saadan Viin kender jeg ikke; det maa vare en antibiluvianisk Liqvor, og næsten skalde jeg troe, at Du havde Reminiscenser fra hine Tider." „Jeg, Grindringer fra Synsfloeden? Hvor gammel antager Du mig vel for at være?" spurgte jeg. „En Sneesaar saa omtrent" svarte han „af din femte Tilvarelse. Men din Forundring og Latter kan jeg godt forklare' mig; thi Du kender vist nok Intet til Sjalevandringen? „Na, jo!" sagde jeg „Pythagoras's sværmeriske Hypothes er ikke fremmet for mig, ligesaa lidt som Ægypternes endnu ravgalere." „Hør! hør!" raabte han; „atter Reminiscenser! det er et reent Mirakel. Men siden Du virkelig mindes Saadant, hvor kan Du da tvivle paa Sjalevandringen? Jeg siger Dig: hiin hedenste Philosoph var virkelig paa Spor efter Sandheden. Hans Lære var en Aneelse om den rette Chiliasmus. Jeg forsiktrer Dig nemlig, at den nuværende Verden skal staae — i det Hele — syv Tusinde Aar; og i dette Tidrum skal ethvert Menneffe syv Gange fødes og syv Gange døe, forend det vorder lutret til Opstandelsen. Men kun saare Faa er det givet — som Dig — at mindes Noget af deres forrige Tilvarelser." „Jeg forsiktrer, Dig," svarte jeg „at det gaar mig saaledes: det forekommer mig virkelig at være første Gang, jeg befinder mig i Verden." „Og dog" gjentog han: „har Du allerede været her fire Gange tilforn." „Det er fire Gange tiere, end jeg veed af!" raabte jeg; „men denne Paasjær er ellers moersom nok. Hvordan monstroe jeg saae ud første Gang, jeg gik her paa denne forunderlige Klode?" „Jeg vil forsøge,"

sagde han „om jeg kan udfinde det.“ Derpaa fremtog han en Bog med chaldæisk Skrift, saae veretvæis i den og paa mit Ansigt, og efter nogen Grublen lukkede han den sammen og sagde: „Første Gang saae Tu Lyset ved Bred- den af Tigris — om jeg ellers læser ret — og fortjente dit Brød som Tubals Balgetræder.“ — „Aha!“ afbrød jeg, „derfra har jeg rimeligviis min Lyst til Musik; nu, anden Gang?“ — „Var Du Nimrods Jagerdreng.“ — „Ingen Skofser, deres Velærverdighed!“ raabte jeg; „hvorsfor stikker De paa min Jagtlyst? Det er dog ikke værre at drabe Dyr, end Mennesker? At skyde et vildt Dyr, er vel ikke større Synd, end at slagte et Lamt? Skulde det være mere gru- somt at sætte en Kugle gennem Hjertet af en Hjort, end at skjære Halsen over paa et Lam, der stikker den myrdende Haand; at koge Krebs levende, og rive Tungen af en kal- kunst Hane? Men jeg mærker, at De hører til de sølsomme Sjæle, der græde over en død Ræv, og juble over et Feldt- slag, hvori mange tusinde Mennesker myrdes og lemlestes — naa videre!“ „Tusinde Aar derefter“ vedblev han „frem- stod Du i Grækenland, som Svend hos Amphion.“ — „Det var en bygtig Muurmester,“ sagde jeg; „han brugte hverken Skee eller Vaterpas; men alene Munden og Liren: allige- vel kom Stene og Sto'per dansende, og ordnede sig selv til en Muur om den berømte Stad Theben. Det var en Kunst — Skade at jeg nu ganske har forglemt den! med mindre din Fiction er en af de nu saa yndede Allegorier; thi Lustcasteller kan jeg bygge saa godt som Rogen.“ „Fjerde Gang“ sagde Willibrød „var Du en støtst Druide.“ —

„Nigtigt!“ gjemmalede jeg, „deraf kan jeg forklare mig min Forkjertighed for den højlandste Kongeskjalb. Men nu semte Gang, efter saa megen Hertighed, efter at have været Belletrist, kongelig Tagerdreng, Architect og formodentlig Hofpræst hos en flottsk Næsefonge, driver jeg det dog ikke videre nu, end til *Studiosus Theologiae*.“ Willibrød stude: „At høre latinske Ord af din hedenske Mund, indgyder mig Bileams Forstrækkelse. Men Du veed jo ikke selv hvad Du siger; en Aand — endskjøndt ingenlunde een af de gode — taler af Dig prophetiske Ord, som vistnok antyde din Bestemmelse om andre tusinde Aar. At Du kan vorde denne saa meget mere værdig, vil jeg for det første udbringe den onde Aand af Dig. „Hvad!“ raabte jeg, „ansæer Du mig virkelig for at være besat?“ „Alpaatvivlelig!“ svarte han, umiddelbart derpaa fremsigende en latinsk Besværgelses-Formular. „Og nu „blev han ved „kan Du strax døbes.“ „Er Du en af Gjendøberne?“ spurgte jeg, „eller troer Du ikke, at jeg allerede een Gang er døbt?“ „Det var en hedensk Daab, min Søn!“ svarte han, „da din Fader Asmund, som salbt paa Bra vella Hede, øste Vand paa dit Hoved og kaldte Dig Thorsteen.“ „Hedder jeg Thorsteen?“ spurgte jeg. „Skjemt ikke længere, unge Dreng!“ freg han; „men følg mig til Daaben!“ Med disse Ord teg han mig ved Haanden, og svævede med mig gjennem Lusten ned til Søen. „Den sidste Halvdeel af dit hedenske Navn kan Du beholde“ sagde han; „det betyder Petrus,“ og dermed dukkede han mig i Vandet. — Da jeg kom op, sporede jeg af denne Reddyppelse en Virkning, ganske modsat Letheslodens;

thi denne bortskyllede Grindringen om det Forbigangne; men jeg glemte nu Alt det — Tilkommende.

Det faldt mig ikke mere ind at tvivle paa, at jeg var Bonden Thorsteen paa Gylbholm, eller at det var Rans Blodhal, jeg saae Norden for min Gaard. Det undrede mig ikke længere, at Odder — den navnkundige Stærkodders Fødebred — og Falling, hvorfra Svend Felding havde sit Navn, begge vare uden Kirker, og ligesaa lidet, at Thors Tempel i Torvild manglede Klokketaarn og at Skibe sejlede i det Sund, hvor der nu er Torvemose; men som forud omslød Hadsøherred, og gjorde dette til Hatisøe; at jeg stundum slog Harpen, og stundum Kamper; at jeg derfor havde en lang Dyrendal, ved Navn Skrep, af den berømte Baulunders Arbejde, dinglende ved min Hofte; at jeg bar en Keenskindetrøje, lange, vide Badmels Buxer, Parkeskoefoller under Fødderne og en Læderhjelms paa Hovedet — Alt var i sin Orden, undtagen min Daab. „Hør Du, Fremmede!“ begyndte jeg, „Du skylder mig Erstatning, fordi Du kastede mig i Vandet; vel lader Du til at være stærk; men Du skal alligevel staae mig eet Fug eller To. Dog først maa Du smage min Moders Mjød og hendes bedste Glas!“ „For Mjøden takker jeg“ svarte han, — „men Glas spiser jeg ikke om —“ — „Du kan ogsaa faae Hestekjød,“ afbrød jeg. — „Hestekjød“ raabte han „spiser jeg aldrig, og overalt om Fredagen intet Slags Kjødmad.“ „Det var snurrrigt!“ sagde jeg „smager Kjød ikke ligesaa godt paa Frejrs Dag, som paa Thors Dag? Men der kommer min Kjæreste, Svandhyide, fra Tagten.

Jeg seer, hun har stude en Bildbaese til vor Aftenemad — er hun ikke smuk, som en Valkyrie? Klæder ikke denne snevde Jægertrøje, og dette korte Skjort hende fortræffeligt? See engang, hvor let hun haandterer Spydet, som en Baand! Men jeg har ogsaa for hendes Skyld maattet nedlægge fem Kæmper — nu iaften skalt Du bænktes ved mit Bord; imorgen kunne vi slaaes." „Jeg slaaes aldrig, o Ungersvend!" gjemælede han. „Saa est Du en Nidding!" raabte jeg „og kan sidde og fryse til Ragnarok i Niflheim, og forlyste Dig med Signies dejlige Datter, den blegnabede Hel!" „At det ikke er Fejghed, som forbyder mig at kæmpe med Dig," sagde han rolig, „vil Du erkjende af denne lille Prøve." Med disse Ord greb han mig i Brystet, svingede mig nogle Gange rundt over sit Hoved, og satte mig derpaa ned. „Jeg mærker nok" udraabte jeg, „at Du er en Seidmand; men min Moder, Gunild, rister ogsaa stærke Runer; dog derom siden! følg nu med ind i min Bor!"

Ved Trækkebroen traf vi sammen med Svanhvide. Hun gav mig et Nap af Spydet: „Det er til Straf, fordi Du har været tre Dage borte, uden min Tilladelse!" sagde hun smilende: „Har Du maaskee atter sendt en Medbejler til Balha?" „Paa Ha d Hede" svarte jeg „har De nu travlt med at trille Ford og Stene til ung Sivalds Gravhøj. Men seer Du denne Fremmede? Han er vor Gjaft iaften." „Velkommen skat Du vare!" sagde hun, „Est Du een af Thors Goder? mig tykkes, Du bærer hans Hammertegn paa dit Bryst." „Det er ikke Thors Hammer" svarte han; „men et Kors, som jeg haaber Du

felv snart vil tilbede." „Jeg tilbeder Freja!" raabte hun, med et skjelmst Smil til mig. Derpaa greb hun mig under Armen, og dansede afsted med mig ind i Borgen.

Da formodentlig ingen af de ærede Læsere og Læsersinder nogenfinde har været saa heldig — som jeg — at see een af vore hedenske Forsædres Stadsstuer, eller Indretning og Anretning ved deres Gjæstebud: haaber jeg, at en kort Beskrivelse over begge Dele ikke vil blive uvelkommen. — De første vare meget forskjelligte fra Nutidens: Løfterne vare hverken malede eller gipsede; men af uhøylede Fjæl, sorte og glindsende af Sod; thi store aabne Arnesteder (Gaminer, som de siden kaldes) gjorde Kædelovne overflødige. Væggene vare ikke betrukne, og endnu langt mindre behængte med udenlandske Kobberstykker; men med Skjolde, Sværd, Buer, Brynier, og alle andre Angrebs- og Forsvars-Vaaben. Man vilde der forgjæves søge efter Divaner, Stole og Borde af Mahogny eller Cedertæ; men istedet derved finde een eneste lang og bred og vægtig Egeflade, samt rundt om Denne Træbænke, belagte med Bjørne- og Ulve-Skinds Hinder. Hvad der meest vilde støde den forfinede Smag, var vistnok det tykke Lag Halm, som skjulede hele Gulvet; thi skjøndt denne Indretning kunde være saare hensigtsmæssig og beqvem for Besjænkede, saa maatte den dog gjøre Dans, ja endog et blot Skrabud ganske umuligt. — Skulde en sliq Gjæstestue synes simpel, da stod Berærtningen i et passende Forhold hertil: paa Bordets ene Ende et Træfad med et røjet, hart Flasskebørste; paa den Anden et ditto med Hestekjød; mellem Begge et uhyre Sammeløskar, og et Andet med

Mjød, samt Smækruke til at øse med, og drikke af. Samraaten, der skulde krydre Retterne, var ligesaa eensformig som Disse, og drejede sig om tvende endnu ikke ganske obsolete Emner: Krig og Kjærlighed. Harpespil og Sang, Udfordringer og Dvekampe sluttede enhvert godt Gjæstebud.

Jeg føler nok, at Mange ville være utilfredse med en saa summarisk Beskrivelse: Nogle kunde ønske at vide, om Løstefjalene vare af Gran, eller Fyr, om de vare sammenpløjede, eller blot sømmede; Andre, om der vare Gomsfryhuller eller Indretninger paa Skorstenen, om Gulvet var bestrøet med Rug-, Byg- eller Havrehalm, (Urtehalm tør jeg sige det ikke var); atter Andre kunde spørge, om Man fik Sennop til Flæsket; om Hestekjødet ikke var lavet i Suursteeg; hvor meget Malt, Man tog til en Tønne M, o. s. v., o. s. v. Men det er mig ganske umuligt at besvare disse vigtige Spørgsmaal, og det af den antagelige Grund, at jeg slet ikke veed Noget af det Omspurgte. De Lærde — om jeg tør talle Saabanne blandt mine Læsere — ville ligesaa forgjæves ønske at vide: om Harperne vare med tre, fire, eller flere Strenger; om disse vare af Sølv eller Messing, af Faare- eller Gede-Lærmer; om Sangenes Forfattere, om Texten og Melodien; om de Sidste vare i Mol eller Dur; om de vare vel udsirede med Semitoner og Dissonanser. Herpaa veed jeg alene at svare dette: de vare uden Riim; med mindre Man saa vil benævne de stærkt aspirerede Begyndelses-Consonanter af tredje Ord i hver tvende Linier; hvilken Indretning virkelig gav en Slags Eftertryk, eller rettere Fortryk: Serne hvilede, som Pile,

gjennem Sangerens Tænder, og Herne hvinede, som Sværd-
hug, i Krakumålets Forqvab „Suggom ver med Ziordi.“ —

Man tillade mig altsaa at springe over Bordet saavel-
som over Gjaesterne, og hen til Urnen, hvor min Moder
Guniild havde taget Sæde, tilligemed Willibroð, der,
som vi allerede have hort, var en affagt Fjende af Hestekjød
og Fredagsflæsk. Ceres Samtaler, der angik religiøse Gjen-
stande, blev, som saa mange andre af samme Natur, ført
med høj Røst, og al mulig Bitterhed paa begge Sider; thi
Enhver af dem meente at have ene og alene Ret, og det i
alle Henseender. Begge troede at være Guddommens ene ud-
kaarede Forsvarere, og at gjøre sig denne højlig forbunden
ved at forbande og fordømme, og — om muligt — fordarve
sin Modpart baade til Legeme og Sjæl, baade i Tid og
Ewigheid. De indviede hverandre til Hel, hvilken Afgubinde
de Begge vare enige i at troe paa. Min Moder blev allige-
vel snart bragt i Knibe; hendes dogmatiske System redigeret
ad absurdum; og da hun ikke længere var istand til at
forsvare det med Grunde, tog hun sin Tilflugt til Skrig og
Skjaldsord (omtrent som Guniild Smeds paa Anholt,
hvilken Dame — om der skulde vare Roget i Willibroðs
Sjælevandring — rimeligviis har været hendes Gjenganger).
Dmsider endte hun sin Disputats med en formelig Udfor-
dring paa — Mirakler. Hun gjorde sig til af at kunne
døve Sværd, tillave Giffvødsdrikke, bringe døde Mennecker
til at tale, ved at lægge Runer under Tungen paa dem;
og opfordrede sin Modstander til at præstere det Samme.
Men han, som imidlertid havde stukket Ildtangen ind i

Iden, tog den, istedet for at svare — gloende rød ud igjen, greb selv om det ene Been, og præsenterede Moder Gunild det Andet. Da hun vægrede sig herved, maatte hun virkelig ansees for overvunden; skjøndt hun hverken vilde tilstaae dette og endnu mindre træde over til den sejrende Contraparts Meening. Hun liede ud, i taus Forbitrelse.

Paa mig derimod viste dette Kunststykke en afsjorende Virkning. Jeg satte mig paa den ledige Dreftod og udbad mig af den magtige Fremmede nøjere Oplysning i en Lære, hvis Sandhed han tyktes mig saa haandgribelig at have beviist. Han opfyldte strax min Begjæring, og, hvorvel jeg ikke var istand til at fatte eller rime alle hans Dogmer og Fortællinger, gjorde dog Grundideen et saa magtigt Indtryk paa mig — der desuden ikke var synderlig fast i det othiniiske System — at jeg med Liv og Sjæl erklærede mig for en Christen. Denne den christelige Lærebynings Grundvold: at Gud er Kjerlighed, henrev min Aand og mit Hjerte, og dette: at Religionens Væsen er Kjerlighed til Gud og alle Mennecker, overberiste mig om, at en saadan Grundsaetnings Udøvelse vilde have Almeenslyksalighed til uundblivelig Følge. Gjennemglødet, opflammet af dette nye himmelske Lys, traadte jeg hen til Gjæsterne og holdt en Omvendelsestale, der først blev anført med taus Forundring, dernæst besvaret med spottende Smil og medlidende Urettræk, og endelig med vrede og foragtelige Ord.

I det samme traadte min Moder ind med tvende af Rans Præster, og da hun hørte mig prædike den ny Lære, raabte hun: „Griber disse Gudsbespottere og overgiver dem

til velfortjent Fordømmelse! Den Gne er vel min Søn og jeg har baaret ham under mit Hjerte; men dog vil jeg nu udrive hans med mine egne Hænder!" Stum af Forfærdelse over denne unaturlige Tale, formaaede jeg ikke at fremføre eet Ord; men end højere steg min Gru, da Svanhvide, min Elskede, sagde til Præsterne: „Tillader mig at forrette Dfvertjenesten, og opskjære Bryttet paa denne Misbæder!"

Hele Forsamlingen overfaldt os nu, og bandt vore Hænder. Modstand var unyttig, og desuden stridende mod den ny Lære, af hvilken jeg nu var gjennemtrængt. Willibrod og jeg bleve lænkede sammen, og derpaa gik Toget til Rans Tempel: Præsterne sjungende foran, min Moder og min Kjereste skjædbende bagester, og alle Gæsterne dansende omkring os, med Spydrop paa de klingende Skjolde. Paa denne sørgelige Vandring søgte Willibrod — af hvis Mirakelgaver jeg forgjæves haabede Frelse — at trøste og opmuntre mig. „Du seer" sagde han blandt Andet „af hvilken rædsom Bildfarelse, Du er udrevet. Den Religion, hvortil Du ser bekjendte Dig, er unaturlig, da den kan kvæle Naturens helligste Følelser: Moderkjerlighed, og Kvindeens Kjerlighed til Manden. Glæd Dig! Du døer Martyr-døden; men alle dine Mordere skulle brænde evigt i Helvede." Denne sidste Yttring syntes mig mere overeensstemmende med mine forrige hedske Grundsætninger, end med Christendommens milde Aand; men jeg fik ikke Tid til at gjendriveden; thi vi befandt os allerede i Templet, og udstraktes uførtovet paa tvende brede Stene, lige foran Afgudindens Billede, en Skikkelse, der med uudstøttelig Træk indprentete

sig i min Grindring: hendes grønne Lokker flød, som glindsende Tang, ned fra hendes Hoved, der omgaves af en Muslingkrands. En sølvskallet Fiskehale krummede sig opad fra hendes Lænd og endte sig i strimede Gultfinner. I den ene Haand holdt hun et Coralbæger; i den Anden et Fiskegarn. Hendes store, søegrønne Øjne stirrede frygteligt paa mig. Allerede havde Svanhvide, med en Trages giftige Blik, Kniven over mig, da see! der skete et Changement, som kun i Drømme er tankeligt.

Den skrækkelige Rana forvandlede sig til en blid og dejlig Kvinde med et Barn paa Armene. Goderne bleve til Munk, med Kappe og Tonsur; Sunild og Svanhvide til store Mandsskikkelser, iførte kulsorte, snevre, glindsende Klæder, og med lignende Masker for Ansigterne. Templet omskiftedes til et sortbetruffet Torturkammer, der ikke fremviste andet Bohave, end Pinebænken, paa hvilken jeg laa udstrakt; Stigen med fem jernbeslagne Trin, hvormed Inquisiten paa een Gang saaar fem Slag over Skindebenene; Truget (de Gamles *equivulus*), hvori han indtvinges, og i den vidtudsprede Mund medtager den lodret nedstyrtende Vandstraale, der paa een Gang næsten kvaler og martret med uudsigelig Angst; de smalle Snorer, ved hvilke, snærede om Haand- og Fodled, han hejdes op til Loftet, slippes pludselig og falder ved sin egen Tyngde til et Dvarteer fra Gulvet, saa Snorene skjære ind lige til Benet. Desuden saae jeg paa Væggen en temmelig fuldstændig Garderobe, bestaaende af spanske Støvler; en Flonels Nattrøje, som, for bedre at holde Varmen, overføres med syvende Dlie; Carakoer og

Sanbenitoer, begge smukt bemalede med Ibsluer og Djævlfigurer. „Hvor er jeg?“ skreg jeg med Forfærdelse. „I Venne-
 selskab!“ svarte, med blid Stemme, en fodtsmilende Munk.
 „Vi ere Alle baade Jesu og dine Venner.“ „Men hvortil!“
 spurgte jeg, allerede lidt lettere om Hjertet „disse ominøse
 Nebstaber? For et Djeblik siden vilde mine hedske Lands-
 mænd have myrdet mig, fordi jeg havde antaget Christen-
 dommen; men nu, da jeg er eders Troesforvandre —“ „— ville
 vi“ afbrød en anden Munk, „saameget beredvilligere forar-
 bejde din Salighed, om den endnu er mulig.“ „Hvorned“
 spurgte jeg forvildet „kan jeg saa hastig have forspildt den,
 og det ganske uden mit Vidende?“ „Det er det just,“ svarte
 en Tredie, „vi, ved Hjælp af disse Instrumenter, ville
 udfritte. Enten Du nu har læst i Bibelen, eller Luthers
 Skrifter, eller Du har spist Kjød paa en Fredag, eller Du
 har glemt at tage Hatten af og knæle for Venerabile, eller at
 bestaanke Dig med det hellige Vand, naar Du traadte ind i
 Kirken, eller talt tvetydigt om den hellige Ret eller Guds
 Statholder, eller yttret gudsbespottelige Meninger, som disse:
 at udbøtte Børn kunde vorde salige, eller at Gud kunde lade
 være at fordomme til evig Tid dem, som ikke ere døde i den
 alene saliggjørende katholske Kirkes Skød — dette maa Du
 selv bedst vide. Dersom Du nu bekjender og fortryder, ville
 vi overgive dit Legeme til Ilden, for at frelse din Sjæl,
 der da maaskee kan slippe med en halv Snees Tusind Mil-
 lioner Aar i Skjersilden; men dersom Du ikke frivillig til-
 staar din Brøde: da ville vi, til Guds Ære, de hellige
 Engles Glæde, og alle rettroende Christnes Opbyggelse, pine

Dig igjennem alle syv Grader, og derpaa overgive dit Legeme til de timelige, og din u dødelige Sjæl til de evige Lur." Til denne jertlige Trostetale formaaede jeg Intet at svare; men med et Blik til Himmelen sukkede jeg: „Er jeg her mellem Christne?" „Fromme, retskafne Christne, min kjære Søn!" svarte ventligt en Olding med sneehvidt Skjag. „D!" skreg jeg med min sidste Kraafanstrængelse „saa er Løke og hans Børn Lysalfer mod Diffe! Nastrond er taalelig mod dette Forførdelsens Hjem! o at jeg dog atter laa paa Offerstenen i Rans Blodhal! der var jeg kun forladt af Verden og Menneffene — her er jeg forskudt af Himmelen selv!" — See! mig fete, som jeg ønskede: jeg laa atter under Svanhvides Kniv; men ved mine Fødder stod et Væsen, som vel havde menneffeligg Skikkelse; men af hvis Afsyn lyste en saadan Mildhed, som kun kan tænkes hos de Himmelske. „Hvo est Du!" raabte jeg, „est Du Baldur, hiin Gode?" „Kald mig Baldur!" svarte det milde Væsen, „kald mig hvad Du vil: Sandhed, Dyd, Frihed eller Kjærlighed! Jeg er den Uendeliges Sendebud, og lærer Menneffene at døe. I dit angstede Hjerte gyder jeg tvende Trostedraaber: Vent ikke, at Støvet's Børn her skulde naae Fuldkommenhed, og allermindst i det, som er den allerstørste Wiisdom; Vejen til denne er længere, end nogen Dødeligg aner eller ojer; Begyndelsen er ikke Enden. — Naar Du seer: at Menneffene hade istedet for at elske, at de, skjøndt de borde være ydmyge, dog lade sig forblænde af Stolthed, ansee sig selv for aandeligg fuldkomme, og forverle deres egen indfrænkede Synskreds, deres usikre Synspunkter,

ja deres egne selvoviske Djemeed med den Usynliges uudforskkelige Plan; naar de omvende hans Sandhed til Lagn; naar de holde deres Dvergehaender for hans himmelske Lys, og stræbe at indhylde Jorden i Mørke; naar de forsølge Sandhed og Lyd, Frihed og Kjerlighed — o! da forsag ikke; men sig alene: „de vide ikke hvad de gjøre.“ Troe ikke, at Forsynet sover, frygt ikke for et Chaos i den aandelige Verden! i den Legemlige er jo Alt syntlig Wiisdom og Orden. Betragt den stjernefulde Himmel! Synes disse naturlige Sole ikke henkastede blandt hverandre i vild Forvirring? og dog kan Du beregne deres sikke Gang og erkjende den allerfuldkomneste Orden. Skulde den, som styrer Millioner Solsystemer, ikke vide at bringe Samstemmelse og Harmonie i de menneskelige Sjæles Kampe og Forvildelser? Endnu est Du ikke selv ved Maalet; fordøm ikke dem, der ere længere borte derfra, end Du er, eller troer at være! Døe i Haabet, saa skalt Du leve!“ Da Engelen saaledes havde talet, svævede den op mod Himmelen. Evanhvide gjorde et Krydsnit i mit Bryst, og jeg — vaagnede.

Solen stod lavt paa Himmelen. Det var stille og lumert. Utallige Myg omsværmende mig med en Summen, liig Offerpræstens dumpe Sang; Gen sad paa min blottede Barm; dens Braad var Præstindens Kniv. Lange blev jeg liggende fortumlet, bedøvet af denne underfulde Drøm.

Først den næste Dag hentede jeg Bøsse og Jagttaffe, som jeg havde glemt paa hiint Sted, hvor de Dødes Mander stundom synes at besøge de Drømmendes.

L e t a c q.

Sjertekjere Ven!

Derfom det sorte Segl for Brevet har indjaget Dig nogen Forfrættelse, saa lad disse første Linier igjen berolige Dig med Hensyn til den Familie, Du elsker! Den er endnu heel og urørt af Dødens Knoffelhaand; og dog har han været her i Huset, den Ubønhørlige, og taget med sig et effkeligt Basen, hvis Savn vi Alle føle, fra mig selv af og lige ned til det yngste Menneſke paa Gaarden — min lille treaarige François. — Du vide da! igaar otte Dage ledsagede vi til sit jordiske Hvilested vor gamle kjere Letacq.

Det var en Begravelse, om hvilken mine Bønder sagde: at ingen Greve kunde forlange den bedre. Og vistnok, derfom Liigfarens Sorg kan betragtes som Maaleſtocken for den Hedengangnes Værd, da blev François Letacq fyrstelig begravet. Gaardens mandlige Tyende bar hans Kiste; udenfor dem gik det krindelige. Nærmest liget gik Mademoiselle Partouneaux og lille François: han som Narne, hun som Landsmandinde vare jo hans Nærmeste. Derefter kom mine øvrige sex Børn — Par om Par — min Kone og jeg, Forvalteren, Hovmesteren, Skrivere, Kammerjomfruer, Huusholderſke *cc.*, samt adskillige Uindbudne fra Præstens; Ingen blev hjemme paa Lilledal, uden Bøgteren og den gamle ſengeliggende Kirſtine. Den almindelige — jeg kunde næsten ſige trivielle — Skik, med

Blomsterstrøening, anbragtes her ikke uden vorende Betydning; det var jo Blomstergartnerens Børn, der fulgte deres Fader i Graven! Enhver af Følget bar sin Krands, den mine Døtre havde bundet, og det saaledes at hver Krands bestod kun af een særskilt Blomsterart. Jeg har været med, hvor Sarkophagen prydedes med Kaarde, med Stjerner og Ordensbaand; men pragtigere tyktes mig her disse Naturens simple Insignier, disse Kjerlighedens og Bønskabets, Sorgens og Trøstens, Savnets og Haabets Symboler paa Gartnerens Kiste. Og ingen Krands henlagdes uden en Taare, eller dog et oprigtigt Suk; thi var der vel Noget blandt dem Alle, som ikke af den ventlige Letaag havde modtaget snart en Blomst, snart en heel Bouquet, altid ledsaget af et Nik, et Smil, eller en godmodig Skjemt? Du har vist ikke glemte ham, den gamle Cavalier, naar han i sin Søndagsstads kom trippende med Blomsterkurven paa Armen og uddeelte Floras Gaver? Min Mariane har høist træffende aftegnet ham i hans snevre, grønne, eenradknappede Kjole, som altid var hægtet lige under det valdige Kalvekryds, i den gule langskjødende Vest, de blaaflammede Bomudsstrømper og solospendte Skoe, og Hatten fjækt paa det ene Dre. Karle og Piger, lutter virkelige Portraiter, slutte en Halvkreds foran ham — thi han har Ryggen imod Haugeporten, for at værge sin Skat; ellers skulde de roverske Hænder spilte ham Fornøjelsen af en skjonsom, og med vittige bon mots kryddret Uddeling. — Det Djæblik er valgt, da han rækker en kempemæssig Malkepige en Solsikke saa stor som en Tallerken, med de Ord: „ma beditt!

un beddi Boloms!" — Men jeg kommer fra Begravelsen.
Da Riget var nedfænknet, affang mine Børn følgende, af
Hovmesteren forfattede, Smaaovers:

Du visnede med Levnet,
Dg sank i Døden hen;
Thi vil dit Stov med Stevet
Forene sig igjen.

Din Blomstertid var omme
Paa denne Verdens De;
Thi maa til Jorden komme
Du som et modent Frøe.

Af Jorden est Du kommen,
Til Jorden maa Du gaae,
Dg atter Du til Dommen
Af Jorden skal opstaae.

Efter Jordpaakæstelsen holdt Præsten en kort, men meget passende og hjertelig Parentation over de Ord: „Jeg er en Fremmed og en Gæst hos Eder; giver mig en Ejendom til en Begravelse!“ Dg da nu denne Ejendom af vor kjære Gæst var taget i Besiddelse, da dette hans ydmyge Vinterhuus var taft med sit Grønsvær, istemtes efterstaaende Slurningsstropher!

Nu lade vi ham sove
I Jordens Moderavn!
Fra Livets vilde Bove
Han fandt sin trygge Havn.

Sødt hvile han fra Sorgen
 I dybe Natteroe!
 Til evigt Foraars Morgen
 Skal aabne Gravens Boe.

Hvad Mærket her omfatter,
 Igjen dog Lyfset seer.
 Det Frøe fremspirer atter
 For ej at visne meer.

Graven er midt østen for Kirkens Gavl, tæt ved Muren. Den skal indhegnes med et Jerngitter og prydes med en Steen, som jeg lader komme fra Kjøbenhavn, og som endnu en Række af Aar skal bevare den Saliges Minde her-neden, hvor dog Intet foreviges, men Alt er kun „for en Tid.“ Og hvor snart kan ikke den Tid komme, da Man paa dette Marmor vil læse: „François Letacq, fød i Chateaufieux i Frankrige, 1768, død i Lilledal i Danmark 1833. Han var et godt Menneſke,“ og spørge: „hvad Monſtroe det var for en Letacq? hvorledes er Du kommen til at lægge dine Been her i Danmark? Et godt Menneſke! det er Meget ſagt — det er en ſtor Roes, naar den er ſand.“ Jo, ſand er den; og Du glemmes viſt ikke der, Du gode Sjæl! der, hvor Monumenterne ere varigere end Marmor.

Siden denne Dag har ſaavel jeg ſelv, ſom min hele Familie fornummet den Tomhed, ſom følger ovenpaa en ſjer Vens Bortrejſe, paa Udſkillelſen fra et behageligt Selskab: Man har ingen Huen af ſit Arbejde, ingen Stadighed nogenſteds, Man drives uvilkaarligen hid og did med en

Slags Uro, liig den, som en fangen Træksugl yttret mod Rejsetiden. Vel ti Gange om Dagen har vi været i hans Kammer, besøgt alle hans smaae Efterladenskaber, og gaaet igjen: vi har figget til hans Lommeuhr, som nu er gaaet istaa, men som Ingen af os har tænkt paa at trække op; bladet i hans sølvsprændte Bønnebog — et gammelt Urve-gods i hans Familie — trukket Gardinet bort fra hans Garderobe, og trukket det for igjen; stirret paa hans tamme Stillits, der maaskee skulde have frættet tilbøde, hvis den ikke selv havde mindet os ved at drage sin tomme Udekop og Fingerbølle op og ned; og endeligen kastet et Blik til hans halvt henvisnede Rosentræe, som Christiane først igaaar sandsøede at vande.

Komme vi i Haven, gaaer det os ligesaadan: vi gaae fra det ene Kvarter til det Andet, fra Blomst til Blomst; finde ikke, vide ikke hvad vi søge — ak! det er Gartneren, der fattes; det er den ejegode, den ædle Petacq! han har forladt sine Blomster. „De visne af Sorg og Fængsel“ siger Julie; „Asteren ikke“ siger Mariane, „den veed hvor han er, — den seer op til Himlen til de andre Stjerner efter ham.“ — Meest bryder os vor lille François med sine mange Spørgsmaale: „hvor er store François? lille François vil hen til ham! Er han paa Kirkegaarden? er han hos vor Herre? — det siger Mo'er — mig vil ogsaa til vor Herre —“ og saaledes gaaer det i eet væk: den lille Sladtermund, troer jeg, tænker endnu meest paa sin bortfarne Ven, som om det anede ham, at han var Den, der først skulde glemme ham.

Aldrig glemmer jeg hans Afsked med os. Det var den samme Dag, som han døde om Natten; han yttrede selv det Ønske, at sige os det sidste Farvel. Han var ved sin fulde, sin lyse Forstand, og dertil i en Sindsstemning, som kun en god Sjæl beholder i det store Djeblik, da den flytter fra et reent og uvanhelliget Legeme. Da vi traadte ind i Kammeret, sad han overende og ventede paa os; min ældste Søn stod ved Hovedgjerdet og understøttede ham — det var just hans Tuur at passe den Enge. — Aldingens Livs-kræfter syntes, inden de vilde forlade Legemet, Alle at have forenet sig i de klare, spillende Mine; den rejsesfærdige Sjæl havde nu kun dette ene Organ for Meddeelingen af sine summe Følelser: han saae vorelvist paa os Alle, smilte og nikkede. Længst og inderligst dvælede hans Blik paa lille François, hvem min Kone bar paa Armen; Barnet rækkede efter sin gamle Ven — min Kone lagde Guttens friske Læber til den Døendes blege Mund — de sidste Taarer randt over hans Kinder — Mødet vendte endnu engang tilbage, for sidste Gang hviskede han sit „adieu mon ami!“ — hans Dine brast, den salige Sjæl var ikke mere i Legemet.

Det har altid forekommet mig, at Alderdom var en Tilstand, en Beskaffenhed, der alene angik Legemet. Det syntes vel, som om visse Sjælskræfter tabte sig, svæktes, foraldes: Hukommelsen, for Exempel, aftager i Hurtighed, Klarhed og Omfang, ligesom de Sandser, ved hvis Hjælp Kundskabernes Forraad indsamledes, vorde affældige: Skarpsindigheden sløves, Dømmekraften slappes; dette kalde vi at gaae i Barndom! et skjønt, et ædelt Udtryk for den, der

opfatter den rigtige Betydning: „Ovbingen bliver atter Barn“ er det ikke det Samme som „han bliver ung igjen?“ Sjælen boer i et gammelt Huus, hvorved den fedes og ledes. Den vorder barnlig paanye, at den forynget kan hensættes i evig Ungdoms Stand. — Det er høist mærkeligt; at i den høje Alderdom forsvinder Livets mellemste Periode først af Erindringen; Barndomstidens Minde holder sig længst og klarrest, eller oftere: vender, efter flere Aars Forglemmelse, i fuldkommen lyse Billeder tilbage. Ufskyldsalderen kommer igjen, den forjager, formørker det, med Sorg, med Anger blandede Minde om en urolig, møjefuld Manddom, for atter, i yndigt, fkyfrit, ufordunklet Morgenfjær at fremstille Livets fjerne Vaar: „vi blive Børn igjen, før vi kunne komme ind i Himmelenes Rige.“ Jeg er ikke vis paa, om Du fuldelig forstaaer mig, eller om jeg tydelig nok kan udtrykke mine Tanker; men til Oplysning vil jeg meddele Dig et meget betydningsfuldt Exempel. Natten før vor elskelige Vens Død vaagede jeg den sidste Halvdeel hos ham. Han havde ligget et Par Timer i dyb Søvn; pludselig vaagnede han, udstrakte sine Arme, og hvilede omt fortroligt: „Suzette! her er Jonqvillen, jeg lovede Dig — kom nu, og kys mig for den! din Maman bryder sig jo slet ikke derom — kom, søde Suzette!“ og i denne Tone vedblev han længe at phantasere om en Kjerlighed, som var fyrgetyve Aar gammel, og som han i Sundhedstilstand saare sjelden, og stedse med Rolighed, ja næsten med Eiegyldighed omtalte; og — synderlig nok — jeg hørte ham nu første gang, efter næsten ligesaa lang Tids Forløb, tale Moderemaal

reent og ublandet med danske Ord, dette gascogniske Maal, som forekommer de øvrige Franske saa snurrigt, men mig saa naivt og hjerteligt. — Denne Suzette, hans inderlig Elskede, hvem han havde saa høimodigen frasagt sig, for at opfylde æblere, men tungere Pligter, hun var da endnu ikke udsløttet af hans kjerlige Grindring ved et Mellemrum af fyrgetyve Aar og fire hundrede Mile! Han var nu igjen den fyrrige, forelskede Ungling, der kun levede og aandede i Kjerlighed! han sværmede atter omkring ved Dordognes Bredder, imellem Medocs Wiinhaver; bandt Krands af Songviller og Jasminer, for at smykke Ungmøens glindsende Ravnehaar! han dansede atter ved hendes Haand i de svale, duftende Drangefunde! han var atter den kjerne Røs paa atten Aar: Saa ældes da Kjerlighed aldrig! den kan slumre en Levealder, men den opvaagner igjen paa Gravens Rand, den vaagner med Ungdoms Kraft i Dbingens Barm, i hans bristende Hjerte, naar han nærmer sig Dødens skumle Porte — mon dette for evigt at døe? for at følge Støvet i Graven? for med et falsk Haab grusomt at daare den bortflygtende Sjæl? mon ikke meget mere for med saa sød en Anelse at mildne dens Bortgang fra Legemet, dens sidste Kamp mod Frygt og Smerte?

Hvor dog Alt minder mig om den bortgangne Ven! — Smorges kommer Skytten, og fortæller mig, at han for et Djeblig siden har seet den første Sneppe: „det er Skabe“ lagde han til med et kunstlet Smil „at Letacq ikke levede saalænge til at han kunde tage den Jagt med — det var en Karl til Snepperne.“ — Da han satte Hovmesteren af,

raabte han til ham: „Pas nu vel paa! det var altid salig Letacqs Post.“ — Den gode Student er en maadelig Jæger; han fejlede tre Sneyper efter hinanden: da raabte Skytten vranten: „det skulde være Letacq! tirez haut! — bouz! der laa hun!“ — Ogsaa jeg skød et Par slemme Bommere: „det er længe siden“ brummede den Gamle, „at jeg saae naadig Herre skyde saa tit forbi — det er“ lagde han dærende til, „som om vi ikke kunde saae Sneyper, undtagen vi havde ham med — den Sacrenoms Letacq!“

Men det falder mig nu først ind — ja tilførtabelig! Du er vist ganske uvidende om den Afsødes Ungdomshistorie. Nu husker jeg først, at jeg under dit sidste, alt for korte, Ophold paa Villiedal ikke fik Tid og Lejlighed til at fortælle Dig den. Jeg havde neppe begyndt, før min Naboes kom, afbrød mig, og tog Dig saa bort med sig. Jeg maa altsaa opfylde dette mit hidtil forglemte Løfte, at ikke Alt, hvad jeg foran har skrevet, skal vorde Dig end mere uforklarligt, end den grevelige Families Forhold til Gartneren allerede dengang var Dig. Allerbedst, jeg sender min sal. Faders selvegne Haandskrivt, som efter hans Død fandtes i hans Gjemme, forseglet og adresseret til mig. En stor Deel af Indholdet — især for saavidt Letacq vedkommer — var mig af hans mundtlige Fortællinger allerede dengang bekendt; og jeg seer ingen Grund til at dølge nogen Omstændighed for Dig, min dyrebare, prøvede Ven! Efter Afbenyttelsen udbeder jeg mig Manuscriptet tilbagesendt. — Gid Du kunde bringe det i egen høistkjære Person!

Naar Du vorder færdig med Læsningen, vil Du sikkerlig andengang tage dette Brev i Haanden, billige — ja dese de Følelser, der have diceret det.

Min hele Familie hilser Dig paa det Venligste — Levvel!

Den gamle Grev Lilliedals Haandkrift.

Jeg var imellem ni og ti Aar, da min Fader førte mig til det sydlige Frankrig. Jeg var bestemt til at arve Tante Heloise, der ejede et Gods i det forbums Gascogne, var Enke, og uden Børn; men paa det Vilkaar, at hun selv vilde beførge min fremtidige Opdragelse, indtil jeg naaede mit attende Aar. Da, — saaledes var Planen lagt — skulde jeg erholde en Officierplads i Garden, ved hvilket Corps hendes afdøde Mand havde staaet som Major.

Min Fader opholdt sig kun en Maanedstid paa Chateauvieux, før at see, hvortledes jeg vilde finde mig i min nye Stilling, og forlod med samme Afskedstaarer en Søn, som han aldrig mere skulde omfavne; men hvis Lykke han fandt sig forpligtet til paa denne Maade at fremme, da min ældre Broder, som Stamherre, var bestemt til at arve Grevskabet.

Det varede længe, inden Man formaadede at trøste mig over Tabet af Forældre, Gødsfænde og Fødestavn. Min Hjemvee var saa hæftig og vedholdende, at Tante omsider troede at maatte forbyde Alle og Enhver i min Nærvarelse at nævne Danmark, Lilliedal, og, kort sagt, hvilket som helst Ord, der kunde minde mig om Fødelandet. Paa den anden Side stræbte hun af al Magt at gjøre mig det nye Hjem

og alle dets Omgivelser faa behagelige og kjere som muligt; hun spadserede med mig i Slotshaven, der var anlagt i hiin stive Smag, med lige og brede Gange, den ene som den anden; Hækker af Tax og Ligustrum, der vare pyntede med udklippede Pyramider, Kugler og andre Figurer baade af livløse og levende Ting; store Runddele med Springvand i Midten og Fisk i Rummen; et Vandfald en miniature paa femten Trappetrin — af Tidslede talte jeg dem adskillige Gange — samt adskillige Terrasser, hvis Opgange forsvarede af Træsolbater, der havde det Fortrin fremfor de sædvanlige af Kjøb og Been, at de aldrig behøvede at afløses. Herfra forskriver sig denne min virkelig overdrevne og ubillige Mobbydelighed for den franske Havekunst, og udelukkende Forkjerlighed for den nyere engelske. Jeg indseer ret vel, at hiin ogsaa har sine smukke Sider; at det ej alene er Kunstens Sag, at komme Naturen til Hjælp — som, paa Bejen sagt, ret godt veed at hjælpe sig selv — men ogsaa at opfinde Noget paa egen Haand. Hvorfor skulde vel det Krøgede alene være skjønt? Hvi denne eensidige Yndest for Krumme Gange, der dog minde om det ene Menneskes majsommelige Fremslæben; det Andets listige, slangeagtige Fremsnigen; og, kort sagt, Alles Omveje for at naae et Maal, som paa den lige Vej ligger langt nærmere? Kunne ikke de snorettede Alleer ligesaavel erindre Vandrereren om Dydens og Sandhedens afmaalte Bane? Terrasserne om den stejle og besværlige Opgang til Wrens Tempel, eller om den bratte og farlige Nedgang til Vasternes Afgrund? — Men, som sagt, Trang og Længsel prægede i min unge

Sjæl et Indtryk, som aldrig udslettes. Endmere beklager jeg, at noget Eignende fandt Sted med Hensyn til den franske Digtetekunst: jeg fik samme Lede til Racine og Corneille, som mangen Skolediscipel til Horats og Ovid, og det af samme Aarsag. Hver Aften maatte jeg fremsige mit bestemte pensum, modtage Rettelser for min Tone og Udtale, og derpaa høre Tante Elses egne Declamationer, saalange til Ole Luksøe meldte sig, og gjorde Ende paa de æstetiske Forelæsninger. Dog langt kjedsommeligere faldt mig hendes Præfener over Adelskab, dens store Nytte og høje Værd; hvilke allesammen endte sig med Sammenligninger mellem fransk og dansk Adelskab, og hvori den Første stedsbeholdt Fortrinet. Den højeste Grad af Torturen var det, for Tanten saa vigtige og behagelige, Studium af vor Families og hendes afbøde Mandes Stammetræer. Alle mine Forfriskninger fra disse Arbejder, bestode i at spille Fjederbolt med Hovmesteren — der ikke heller havde stort Andet at bestille — samt i at drille Tantens Skjodehund, Charite; at sige, naar hun ikke var tilstede.

Omsider fornam hun dog, at jeg tog af baade i Munterhed og Kræfter, og da hun efter sin Maade virkelig elskede mig, fandt hun paa at give mig en Legebroder: det var Let a c q. Slotsgartnerens Søn blev saaledes forundt Afgang til de indre Gemakker; dog under saadanne Indskrænkninger, at dersom Reglementet kunde blevet fulgt i al sin Strængthed, vilde vore Lege blevne til en Tvang for os, istedetfor en Moroe: han maatte nemlig ikke tiltale mig anderledes, end med et „Monsieur le Comte!” bukke dybt

for mig, naar han kom og gik, uden Kunst finde sig i alle mine Luner — ja selv i Skjælsord og Slag, om Saabant fulde behage mig, med meget Mere; Alt under Straf af evig Forviisning fra Hove. Men saasnart vi vare ene, dispenferte jeg ham fra denne for os Begge piintlige Etiquette: thi af Adelsnykker havde jeg Ingen medbragt hjemme fra, og ~~den~~, Tanten vilde indpode mig, sloge fejl, formedelst hendes mig saa modbydelige Methode. I hendes eller Hoffindernes Narvarelse maatte jeg nødvendig forstille mig, om jeg vilde beholde en Sammerat, der snart ved sin Munterhed, Godmodighed og opfindsomme Mand blev mig uundværlig; men paa vor egen Boldgade, i Haven, i Skoven og Marken, paa Ribetoure, ved Fiskerie, Fuglesangst og saa videre, heed jeg simpeltvæk „Louis“ som han „François.“

For at vorde uddannet til en fuldkommen Cavallier, lærte jeg naturligtvis at danse, fægte og ride, og, paa min indstændige Begjæring, dæltog Gartnersønnen i alle disse adelige Øvelser, skjøndt Tanten i Forstningen hæftig satte sig derimod. Men uagtet hendes despotiske Overherredømme, fik jeg efterhaanden det rigtige Greb paa at dreje hende efter min Villie. Det gik hende ikke bedre, end mangen en mægtig regjerende Dronning, der, uden at vide det, danser efter den endnu mægtigere Yndlings Pibe.

Jeg vil ile forbi et Tidrum af otte Aar, fordi det Intet indeholder, som jeg finder værdt at optegne. Om jeg derfor, efter Digteres og andre sværmeriske Sjæles Talebrug, bør kalde denne mit Livs sorgløse og daadløse Periode fortrinsviis „den lykkelige,“ drifter jeg mig ikke til at afgjøre.

Men vist er det: min Grindring døaler nu langt hellere ved de hosfølgende Mars Farer og Trængsler; og kan dette vel ansees som en retfærdig Naturløvs fyldestgjørende Erstatning for de stormfulde Dages Frygt og Møje: saaledes taler den gamle Søemand ikke om sine heldige Sejladser, hvor Elementerne vare ham gunstige, hans Arbejde lidet og let — Alt for Datiden behageligt, men eensformigt; Stormene derimod, Havsnød, Skibbrud, Livsfare, disse Begivenheder staae levende, altid nærværende for hans Indbildingskraft; om disse taler han gjerne med atter opløsende Ungdoms Ild; Billedet af en skyfri Himmel, et roligt Hav, efterlader kun svage Indtryk paa hans Sukommelse; men dybt indpræge sig de mørke, af Orcanen og Lynilden sonderrevne Stormskyer, de bjerghøje fraadende Bølger, dem han med Mod og ved Dygtighed undertvang eller undflyede.

Ridende, dansende, sægtende, spøgende, siffende, naaede jeg den Alder, da Livet begynder at vorde Alvor; jeg mangede endnu kun Portd'epée og Epauletter for at naae den Bestemmelse, min Tante havde taget med mig; men Skjæbningen havde taget en Anden. Jeg nærmede mig det attende Aar paa samme Tid som Frankrige modnedes til hiin store Crisise, der vendte op og ned paa alle statsborgerlige Forhold, og hvis Virkninger endnu fornemmes over den hele Verden.

Jeg anede, saa lidet som de fleste Andre, hvorhen Notablernes Sammenkaldelse vilde føre; jeg var, i saa Fald, ikke mere fremsynet, end Calonne selv; at Tante Elise var ligesaa klog som jeg, lader sig let begribe. Vi ansaae

denne Begivenhed som Noget os ganske uvedkommende: „L'état, c'est le roi." tænkte vi med Louis quatorze ved hvilken- somhelst Statsbegivenhed, og drømte mindst om, at Stat og Konge saa snart skulde staae adskilte, ja fjendt.igt, mod hoer- andre; at Venstabs og Kjerligheds Fjønne Baand saa mange- lund skulde sønderrives; de blodeste Hjerter selv forhærdes — kort alle Naturens hellige Følelser, for en Tid, omvendes i dette politiske Jordstjælv.

Dets Udbrud bebudede sig vel ligesom de physiske Jord- stjælv ved en vis Dødsighed, en sygelig Slaphed i Luften, der virker nedslaaende, søvndrøvende paa den hele animalske Na- tur — saaledes dette ved lignende Symptomer i den Mo- ralske; dog, de som mærke Tegnene, ere Mange; men de, som agte paa dem, kun Faa. Og hvad skulde da jeg, at- tenaarige Knøs, med Hjertet fuldt af Kjerlighed, bryde mig om Ministerstifter, Nationalbankerotter, og andre flige, en forelsket Ungling uvedkommende, Smaating? — Men jeg vil gaae ordentlig frem i min Fortælling.

Allerede i nogen Tid havde jeg bemærket en paafaldende Forandring hos min kjære Legebroder. Snart var han usæd- vanlig stille og ordknop, og snart igjen overgiven og snaksom. Stundom kunde Finken drage hans Korketold under Bandet, Haren springe op lige for hans Næse, uden at han satte en Finger i Bevægelse. Raabte jeg, i første Gald, til ham: „François! træk op!" trak han Snoren istykker, eller rev Krogen ud af Finkens Mund; og streg jeg, i sidste Gald: „tirez bas!" saae han op i Luften, eller skød, naar Haren var saa langt borte, at Man ikke kunde række den med en

Riffeltugle. Da dette nogle Gange saa'edes var indtruffet, blev jeg ærgerlig, og skjæbte. Han slog paa Bøsefolben med den slade Haand, og sagde: „Saere nom!“ det er Suzettes Skjæb.“ „Hvad for en Suzette?“ spurgte jeg. „Møllereus Suzette!“ svarte han. „Hvad for en Møller?“ spurgte jeg igjen. „Suzettes Fader!“ svarte han igjen. Heraf blev jeg ikke klogere; men da jeg nu befinde sig paa, at Letacq bestandig paa vore Sagtvandringer viste en særdeles Forkjerlighed til Revieret omkring Møllen Jouillae, at, om vi end gik ud paa en anden Kant, han dog omsider trak herhen, at han da stedse havde et lille Sviparinde ind i Møllen, saa efter Dit og saa efter Dat — ved at komme alt Dette ihu, kunde jeg selv begynde, uden hans Hjælp, at orientere mig.

Jeg kjæbte noget Lidet til Kjerlighed, men kun af Racine og Tante Else. Det var altsaa den højere Kjerlighed — den i højere Stænder — efter Tantens Beskrivelse, der dog ikke svarte ganske til Racines, et Arrangement mellem tvende gode Huse, der satte dem i en vis Forbindelse, formedelst en Wgteskabscontract, oprettet mellem Sønnen af det Ene og Datteren af det Andet. Eller, betragter fra en fornøjeligere Side, et Drama, i hvilket Forstanden havde en Hovedrolle, Hjertet en Statistrolle, som endtes altid dermed, at Cavallieren med Anstand og Siirlighed knælede for Damen, og at Denne ligesaa pent rejste ham op igjen, og at Begge da forklarede Tilskuerne Betydningen af saadan Handling, idet de sagde eller sang: „nous nous aimons.“ — Vel havde Poeten givet Vink om adskillige

Videnskaber, der ved sig Lejlighed fattes i Bevægelse; men jeg forstod dem ikke, hvorvel det anede mig, at der undertiden maatte høre mere til, end at lægge den højre Haand paa det venstre Bryst, med den venstre løfte Kaarden ivojret, medens Man nedbød sig paa det højre Knæ, og sukkede: „je vous adore!”

Instinctsmæssig antagende, at der ogsaa maatte kunne gives en Slags Kjerlighed i de lavere Stænder, og nysgjerrig efter at vide, hvorledes Samme producerede sig, spurgte jeg Francois, om han elskede Suzette, og hun ham? Paa Bekræftelsen af dette Spørgsmaal, erklærede jeg: at jeg vilde see, hvorledes de vare sig ad, og derfor følges med ham ind i Møllen. Francois gjorde et Luftspring af Glæde over denne min Beslutning, og udbød i en Strøm af Lovtaler over den lille Møllerdatters Ands- og Legems-Guldkommenheder. Derpaa berettede han mig: at der fra Forældrenes Side Intet stod i Vejen for hans Dnsker, naar han blot havde Sikkerhed for at erholde Gartnertjenesten efter sin Fader, til hvilken han sikkert haabede, jeg ved min store Indflydelse hos Tanten let vilde kunne forhjælpe ham strax, uden at jeg skulde behøve at opsætte det, til jeg selv engang blev Herre af Gaard og Gods. „Den maa Du være saa vis paa, som om Du allerede havde den“ sagde jeg; „men hvorfor har Du ikke før sagt mig Noget herom?“ „Sacre nom!” raabte han „jeg har ikke selv vidst det før; jeg vidste nok, at vi elskede hverandre, men først iastes kom vi til at snakke derom, og med det Samme bede de Gamle om deres Minde.“ — Under denne korte Samtale havde vi

tilbagelagt den lange Dal, som afskille os fra Møllen, og nærmede os med Stormskridt til min Staldbroders Paradiis.

Mølleren og hans Kone modtog os i Døren. Den Førstes krybende, sletste Vasen gjorde strax et modbydeligt Indtryk paa mig, og forsejlede derfor ganske den ikke utydelige Hensigt at indbynde sig hos den tilkommende Stamherre. Hans evindelige: „Fr. Greve! Deres Raade! min naadige Herre!“ var stedse ledsaget af kluntede Bux og vamløse Smil; og hans hundste Vasen klædte ham saa meget værre, som han var en stor, velvoren og smuk Mand, hvis regelmæssige Ansigt kunde have tjent til Model for en Alexanders eller Casars; en høj Pande, en Ornenase, Dine som en Løves og Bryn som den olympiske Jupiters tydede, efter Naturens Skrift, paa Mandstyrke, Højmod og Herskekraft; men Møllerenes Bestræbelser syntes at gaae ud paa, i næsten enhver Henseende at gjøre Moder Natur til Løgneresse; kun Hustruens umiskjendelige Frygt for sin Egteherre, hendes tause Lydigheid og uforstillede Forknyttelse vidnede, at han var Konge i sit Huus.

Endnu havde jeg ikke seet Suzette; men formodede med Grund, at hun var i Kjerestens Selskab; thi Francois var strax forsvunden, og havde overladt min Underholdning til Forældrene. Saa snart der blev et Ophold i den mig meget ligegyldige Samtale, spurgte jeg om hende. Modereren kastede et frygtsomt og mistroisk Blik til mig; men Faderen svarte med indsmigrende Venlighed: „hun er formodentlig ude i Haven eller Lunden med sin Forlovede — Deres Raades Gartner — jeg haaber allerydmygst, at han

har Deres høje Tilladelse? — jeg vil paa Djeblikket hente hende." Ved disse Ord bukkede han dybt, og ilede hurtigt bort; og jeg, efter et hurtigt Farvel til Konen, ligesaa. „Naar Francois kommer" sagde jeg i Døren, „saa lad ham blot vide, at jeg er gaaet hjem!"

Underlig fremt, deels ved Møllerens ækle Kryberie, deels ved en mig hidtil ganske fremmed Uroe i Sindet, begav jeg mig paa Tilbagevejen.

Læt ved denne, under en mægtig Castanie i Lunden, sad det lykkelige Par: Pigen lænede fortrolig det smilende Ansigt til Unglingens Barm — han med Bøssen i den ene og hende i den anden Arm. Dybt inde i Fremtiden fornam de ikke min Nærvarrelse, før jeg, efter længe at have været lidne til deres Lyksalighed, traadte til og lykønskede dem. Suzette sprang op, nejede undseelig og rødmande, med Hænderne foldede i Skjødets over en Blomsterkøst — sikkert en Foræring fra den galante Gartnerknøs. Denne førte hende til mig med et Smil, som bedre end Ord tolkede hans Hjertes Tilstand, og udbad sig mit Samtykke, hvilket jeg atter gav ham med inderlig Deeltagelse; hvorvel jeg ikke tør nægte, at Samme jo var blandet med en vis ubehagelig Følelse. Om det var Skinsyge eller Længsel efter en anden, ikke tilforn savnet Suzette, maa jeg lade uafgjort, da Kjerlighedens Lykke var ogsaa mig nærmere, end jeg dengang anede, og min Ubekjendte allerede ved min Hjemkomst befandt sig paa Chateaurvieux; thi havde jeg da om seje Tid Intet at misunde min Ven.

Endnu inden jeg var kommen til Slottet, mødte mig

een af Tjenerne, som af min Tante var udsendt for at op-
 søge mig. Han fortalte, at tvende fremmede Herrer vare
 nylig indtrufne fra Marseille, og at en Tredie — salig
 Majorens Broder nemlig — var ventende med sin Datter.
 Ved min Indtrædelse fandt jeg de to Første i en saa ivrig
 Samtale med Tanten, at de ikke bemærkede mig, før jeg
 alt havde gjort mig bekendt med deres Personer og Gjen-
 standen for deres Underholdning. Den Tene — hans Navn
 er nu faldt mig fra — var en aldrende Mand, med et koldt
 og stolt Ansyn, stiv og formelig i sit hele Væsen; og, som
 jeg af Samtalen erfarede, var han valgt til en Repræsen-
 tant for Adelsstanden i de til Hovedstaden indkøbte „états
 généraux“ — de Andre titulerede ham: „*Mr. Marquis!*“
 — Den Anden, der snart derefter kom til at spille en glim-
 rende, for Frankriges Belfærd maaskee alt for slæktet Rolle
 i det store Drama, saae ud til at være 12 à 16 Aar yngre;
 hans brede, koparrede Ansigt oplivedes af et Par smaae,
 lynnende Øjne. Naar han taug, og disse skjulte sig bag de
 lange, sorte Øjenhaar, naar hans smalle, blege Læber vare
 tæt tilsluttede, Ingen skulde da have drømt om, at Denne
 var Frankriges Demosthenes, hvis Philo piker snart skulde
 bringe Troner og Tribuner til at skjælte. Men tog han
 Ordet, da blev hele dette mørke Ansyn Ild, der strøm-
 mede opløsende, henrivende, fortærende baade fra Læber og
 Øjne. Aldrig i mit Liv har jeg kjendt et Menneske, hvis
 Tunge udtrykte saa klart, saa kraftigt de Tanker, der glim-
 tede som Lyn paa Lyn fra Sjælen; hvis Minespil saa
 fuldkomment stemmede med, understøttede, bekræftede hvad

han talte. Han standsede aldrig, undtagen der, hvor en Pause var nødvendig, hvor Tilhørerne maatte gives Tid til at samle Talerens Ideer, og følge hans hurtige Tankegang. Han ledte aldrig om Ord; ethvert ord færdig paa hans Tunge spidse, som Pilen paa Buen beredt til at udfare i det rette Øjeblik. Mindst drømte jeg om, at det skulde være den Mand, der skulde give Revolutionen sin Retning, ved i Boldhuset at sige til Hoffets Sendebud, der vare udskikkede for at opløse Nationalforsamlingen, de evig mindeværdige Ord: „siger deres Herre, at Man ikke skal drive os herfra uden ved Bajonetternes Magt.“ Som jeg siden hørte, havde han forgjæves stræbt efter at werde valgt af Adelfstanden, og rejste nu — saa sagde han selv — af Nysgierrighed og som blot Tilskuer med til Paris. „Man har —“ udlob han sig tilfældigviis — „ikke villet antage mig som Tømmermand paa dette Statskib, der nu lægges paa Stabelen; velan! jeg gaaer med som Passagerer.“

Min Tante forestillede mig, som tilkommende Livvagtsofficier. Marquien sagde mig et Par Artigheder: „han haabede, at jeg vilde gjøre saavel den danske Noblesse, som min nye Stand Ære“ o. s. v. Hans Betsfager skjænkede mig blot et flygtigt Øjekast, ledsaget af et Buk, og disse mærkelige Ord: „Kunde De følge mit Raad, unge Mand! vilde De rejse hjem, og tjene deres egen Konge, som kun holder en Livvagt til sin Fornøjelse.“ „Er. Grevel!“ kaldt Marquien ind: „De giver det unge Menneske en særdeles Lærdom: skal Man kun tjene sin Konge for Fornøjelsens Skyld?“

„Lykkeligt det Land“ svarte Greven, „hvor dette er Tilfaldet; men kan De, Hr. Marquis! bestemt sige, hvem han her kommer til at tjene, Kongen eller Staten?“ „Begge To vel“ svarte Denne. „Peut-être!“ sagde Greven: „Erlers“ — vedblev han, henvendende sig halvt til mig og halvt til min Tante — „var det ikke uklogt, at forblive tjenestløs paa en Tid, naar Man ikke rigtig veed, hvem Man kommer til at tjene; der tabes i al Fald Intet ved at see til, hvad denne Gjæring vil frembringe —“ „—Gjæring“ — faldt Marquien, lidt spodst ind — „Madam! De maa vide, at Grev Mirabeau er synst — han seer Spøgelser —“ „—Dja“ afbrød Denne ligesaa hurtigt: „men Spøgelser med Kjøb og Been, levende Gjengangere fra Carl Stuarts Tid — jeg er rigtignok lidt overtroist, Hr. Marquis!“ — Marquien smilede og sagde: „Bantroe er ofte Moder til Dvertroe.“ — Mere hørte jeg ikke; thi just i dette Djeblik indtraadte Obersten, min Tantes Svoger, med sin Datter; og hende tilhørte fra nu af min hele Opmærksomhed. Over hendes Djne glemte jeg ganske Grev Mirabeaus, og hans Veltalenhed faldt reent igjennem mod de saa Ord, der nu og da faldt som kostelige Perler fra hendes Rosenlæber, eller Klang, naar hun smilte, som Harpetoner fra Mundens Perlerader.

Man havde neppe hilset hinanden, før Herrerne atter vare midt inde i Politiken; dog førtes Samtalen egentlig kun mellem Marquien og den nysankomne Oberst; thi Greven talte kun, naar han blev opfordret til at sige sin Mening — han lod til at finde langt større Fornøjelse i Underholdningen

med *Abelaide*, hvilken han ligesaa mesterlig forstod at føre; men med en *Slags* *Weltalenhed*, der ikke behagede mig fuldt saa meget, som hans politiske. Kort at fortælle: jeg var i den første *Time* baade forelsket og *skinsyg*, og begge *Dele* uden selv at vide det. Min dobbelte *Troost* var, at *Greven* næste *Dag* vilde rejse og *Abelaide* blive.

Da *Gjæsterne* vare gangne til *Hvile*, vendte min *Tante* sig til mig med en ualmindelig fornøjet og triumpherende *Mine*, og spurgte: „Nu, *Louis!* hvorledes finder Du min *Niece?*“ Jeg tilstod, at det var en meget smuk *Pige*. „Saa meget desto bedre, min *Søn!*“ sagde hun; „dog haaber jeg, at Du ikke har været blind for hendes *Talenter?* hun er i *Sandhed* en fuldkommen ung *Dame*, og *Godset* *Ladaucq* indbringer 100,000 *Livres* aarligen — Du forstaaer mig dog?“ Jeg forstod hende; men vidste *Intet* at svare. „*Velan*, min *Kjære!*“ vedblev hun, „*Obersten* og jeg har lagt den *Plan*, at forene *Ladaucq* med *Chateauvieux* — hvad siger Du derom?“ — Jeg sagde *Intet*; men saldt hende henrykt om *Halsen*; dog pludselig saldt mig een *Hindring* ind: „om hun ogsaa vil elske mig, *Tante?*“ hviskede jeg. „*Derpaa* bør *Man* ikke tvivle“ svarte hun; „men forresten maa jeg erindre Dig om, at *conversere* hende lidt bedre, end Du gjorde i *aften*. Du maa vise hende, at Du har *Levemaade*, *Forstand* og *Wittighed*. See Dig i *Spejl* paa *Greven!* det er en *Cavallier*, som han bør være: han lod hende ikke et *Djebtlis* *No*; men *attaquerede* hende uafslælig med sine *Galanterier*, den *Ene* finere end den *Anden* — saaledes skal

det være! Nu god Nat, min meget kjere Neveu! jeg venter Alt af din gode Conduite."

Hvad den gode Tante Heloise ventede, indtraf virkelig; men langtfra ikke ved de anbefalede Midler. Min Conduite behagede hverken hende eller D'ersten, ej heller — hvad der var det Allerværste — den skønne Adelaïde; thi hele Conversationen bestod, fra min Side af, blot i Sukke, frygtfomsme Djekast og usammenhængende Ord; og mit Galanterie steg ikke højere, end til stumme Opvartninger og en slavisk Opmærksomhed paa ethvert af hendes Blik. Med alt Dette erhværvede jeg mig ikke saa meget som et Smil; et koldt „jeg takker Dem!“ „gjør Dem ingen Ulejlighed,“ — deri bestod hele min Løn. Tantens Trettesættelser for denne min fejtede Opførsel, og hendes lange Lectioner i Elskerkunsten gjorde mig kun endnu mere forkyttet. At Oberstens Formaninger til sin gjenstridige Datter vare ligesaa frugtesløse, berettede hun mig ogsaa, og skrev uden videre denne Gjenstridighed paa min Regning. Men Knuden stak just deri — det erfarede jeg siden — at Papa allerede havde valgt, uden at adspørge sin lille Datters Tilbøjelighed — Hjertet lider ingen Tvang, og bortvender sig endog ofte med sin Tilbøjelighed fra den Gjenstand, som paanødes det.

Jeg brandte — som det hedder — men Adelaïde, som i Forstningen var blot ligegyldig, blev omsider — saa syntes det — iiskold. Dog haabede jeg stedsse, og besluttede derfor, ansporet af begge de Gamle, at tage et afgjørende Skridt: jeg skrev en Kjærlighedsaerklæring. Under dette Arbejde blev jeg overrasket af Tanten. Hun forlangte at see

mit Svendestykke — smilte — casjerede det, og dicterede mig selv et andet Frierbrev, med hvilket jeg var endnu langt mindre tilfreds, end hun med mit. Dog lod jeg hende raade; men Udfaldet blev og derefter: *Abelaide* gav mig det tilbage med den knipske Erklæring: „at hun ikke havde nogen Smag for Poesie.“

Nu blev jeg — ikke fortvivlet — men trodsig paa min Side. Jeg tog Sagen paa en ganske modsat Maade; eller bedre, jeg tog mig slet ikke af Sagen; thi jeg havde opgivet Haabet om *Abelaides* Gjentjærlighed; og min Stolthed oprørtes, deels ved Tanken om min frugtløse Trældomsstand, deels ved Foresillingen om det Uværdige i at tiltigge, eller ved Hjælp af den faderlige Myndighed, at tiltvinge sig en Kone. Jeg rettede atter min krummede Nakke, og antog en Mand's Holdning: min Dpførsel mod hende blev høflig-kold. Jeg var ikke oftere eller længere i hendes Selskab, end Huset's Skikke udfordrede det; den øvrige Tid tilbragte jeg paa mit Værelse. Hvad jeg bestilte der? Intet, med Sandhed at sige; thi vel læste jeg flittig i krigsvidenskabelige Skrifter; men naar jeg holdt op, vidste jeg som oftest ikke selv, hvad jeg havde læst. Mine Djne fulgte Linierne; men mine Tanker! mine Tanker fulgte, imod min Villie og faste Beslutning, en stedsø undvigende Gjenstand; og hvor rit jeg end kaldte dem tilbage fra det frugtløse, udmattende Løb, formaaede jeg dog ikke at holde dem stadig et Dvarteer tilende i Krigsgudens Tjeneste. Saa misligt seer det ud med Menneskets højtpriste frie Villie; ej engang vore egne oprørste Tanker formaaer den at betvinge, naar disse

vorde Dverløbere, og give sig i Tjeneste hos en anden, en ufrie Willie, naar de — skjøndt modstræbende, ja habenbe, foragtede det uærbige Nag — vorde en bedre eller flettere Lidenskabs Trælle. Hvor ofte kastede jeg harmfuld Bauban tilside, og greb fat paa Harpen — ak! ogsaa den var Forræder; den forførte mine uskyldige Fingre: naar jeg vilde, de skulde spille en Marsch, blev det et Hyrdestykke af Stella: naar jeg vilde synge

„Il faut donc rompre ces chaines indignes“ *)

begyndte de rebelle Fingre at prælude til

„Tu le veux donc! o peine extrême:“

„Il faut obeir malgré moi.“ **)

Breb rev jeg da i Strængene, og tvang dem til at tone den Første; men see! naar Fingrene vare bragte til Eydighed, revolteerte Munden, og sang — ret som for at spotte mig

„Souvent l'amour nous prouve son empire“

„et malgré nous il enchaîne nos sens.“ ***)

En fransk Philosoph siger: at baade Dyder og Laster udspringe af een fælleds Rilde, som hedder Egenkjerlighed. Jeg har ofte ønsket, at han havde Uret; men jeg kan ikke bevise det. Dvertimod, naar jeg ret overvejer det, hvad er

*) „Det bør da at bryde de skændige Lænker.“

**) „Du vil det da, o Harm og Smerte!
„imod min Willie jeg lyde maa.“

***) „Tit maae vi fele Elskovs Herredom,
„Den mod vor Willie og uden Hinder“
„Bort hele Basen lænkebinder.“

vel Kjærlighed til en Anden, uden umiddelbar Kjærlighed til sig selv? Drixt til at lykfsaliggjøre sig selv ved en Andens Besiddelse? Og hvad skulde vi sige om Venskab? er ikke dens nødvendige Betingelse gjensidig intellectuel Nydelse — Epicuræisme i en højere Potents? Vel sandt: Letacq's Venskab mod mig har siden viist sig saa opoffrende, saa uegennyttig, som nogen menneskelig Dyd er istand til; og dog — nej! jeg vil ikke gaae videre i denne golbe, trøstløse Philosophie! hvi skulde vi berøve Dyden sit eneste Vard? Om endog hiin Maxime kunde være uomstøbelig Regel; ingen Regel alligevel uden Undtagelse — den ædle Letacq er en Undtagelse — jeg ikke, med Ydmygelse bekjender jeg dette: i to hele Maaneder havde jeg over min egen Ulykke glemt hans Lykke og mine Lyster.

Jeg sad en Dag fordybet i de Tanker, jeg vilde undflye, hidet i det Garn, jeg ikke havde Kraft til at sønderrive; da vakte et dybt Suk mig af mine Drømme — jeg saae op — Letacq stod foran mig med korslagte Arme; han stirrede bekymret paa mig; hans Dine svømmede i Taarer. „Ha!“ raabte jeg, „Francois! er det Dig? hvorledes gaar det? er der Noget feilt med Suzette?“ „Ikke med Suzette“ svarte han, „ikke heller med mig; men — med Dem selv, kjære Greve! De kommer aldrig i Stoven, aldrig i Haven. Sneppen er kommen, og rejst igjen, og De sidder bestandig indmuret her — det er ikke, som det skulde være — tør Francois spørge Dem om Aarsagen til deres Rummer?“ Jeg sprang op, og omfavne ham; mit sammenpressede Hjerte fik Luft; jeg udtømte mine Sorger i hans

trofaste Barm; jeg aabenbarede ham min eensidige, mavre Kjerlighedshistorie. Jeg græd; han — loe, dansede omkring i Bærelset, gned Hænderne, og raabte: „Gud være lovet! det er ypperligt! det er herligt!“ „Menneske!“ sagde jeg forbauset og harmsfuld, „og derover glæder Du Dig?“ „Ja af mit inderste Hjerte“ svarte han, „min hele Sorg har været den, at De ikke kunde lide Frøkenen; men nu bliver Alting godt; hun elsker Dem ligesaa hæftigt, som De hende!“ Et dybt Suk fra mit mistroftige Hjerte var Svaret. „Jeg veed det“ vedblev han, „jeg har seet det, jeg forstaaer mig paa Sigt. Endnu denne Morgen belurede jeg hende i Haven: hun stod dernede i Lysthuset, og plukkede Blade istykker, bøjede Grenene tilside, og kiggede herop til deres Bindue; og Alt dertil sukkede hun, og tørte Taarerne af sine Øjne.“ Bantroe rystede jeg med Hovedet, og sagde: „Du tager fejl, Francois! det kan gjerne være, hun elsker; men ikke mig — en Anden — Grev Mirabeau maaskee, eller Gud veed hvem.“ Han blev halv ærgerlig: „Jeg sætter min Dobbeltsøber mod en Nøglebøsse, det er Dem, hun elsker — hør engang! vil De blot gjøre et eneste Forsøg?“ „Jeg har gjort a't for mange“ svarte jeg, „jeg fornædler mig ikke oftere —“ „Nej, nej! ikke saa!“ afbrød han mig: „De skal blot satte hende paa en uventet Prøve: imorgen kommer De paaklædt ned i Frokostværelset i Rejseklæder, og med et Brev i Haanden, som er kommen med Tilbud fra Paris — jeg holder med to opslæde og oppakkede Heste udenfor Døren — De siger, at Generalen derinde, hvad det er han hedder, skriver Dem til, at den belovede Officierplads er bleven ledig, skal besattes

strax — intet Øjeblik at spille — De maae bort over Hals og Hoved — og læg saa Mærke til, hvad Virkning det har paa hende, om hun ikke vil blive saa bleg som en Silie, eller give et Skrig af sig, eller besvime —“ „— Men“ indvendte jeg, allerede noget opmuntret ved hans Sikkerhed — „om nu Intet af dette skeer, om hun bliver sig selv liig, hvad saa?“ „Ja saa“ siger han, „saa — rejser De alligevel; eller vilde De blive her og græmme Dem tilbøde for en Pige, som foragtede deres Kjærlighed? Men den Frygt er overflødig — De skal nok see!“ Han vedblev endnu saa længe og hæftigt at ægge mig til denne Theaterstreg, at jeg samtykte.

Hvi skulde jeg vidtøstigt udmale denne korte Scene, hvoraf jeg ej engang tydeligt mindes mere, end at jeg først blev omfavnet af Adelaide, derpaa af Obersten og endelig af Tanten, som, efter Petacqs Raad, var gjort til Medvidderesse i Planen. Men neppe troer jeg, at Rogen af os Fire vare lykkeligere end Petacq — i det Mindste var han den, som i Lykken følte sig stoltest — han var jo Forfatter til Idyllen.

Nu følger en Periode i mit Liv, om hvilken jeg kan fatte mig kortelig saaledes: „o søde Forlovelsesstand!“ — Det var hiint Haablik, jeg forhen har berørt, eller, ser at bruge en mindre fattig Bignelse, hiin Morgendecoration til Livets Skuespil, der kan kjendemarkes poetice et elegant med:

„Foraarsluft, Rosenduft,
Blomstervang, Fuglesang —“

eller profaisk og geographisk rigtig ved følgende Træk: „Klar Himmel — grøn Jord — i Baggrunden Dordogne med sine Blaabjerge — i Forgrunden til Højre Slottet Chateauvieur, halvt skjult af magtige Træer, allerforrest en fransk Have i Le Notres Stil, og ved et Springvand i Samme Grev Villiedal og Frøken Adelaide Arm i Arm, og lyttende med sympathetisk Henrykkelse til en Nattergal, som ikke sees, men forestilles syngende i Buskene — til Venstre, ligeledes i Forgrunden, Møllen Jouillac, dybt nede i en romantisk Dal, og ved Bakken, som driver Mølleværket, Etacq og hans Suzette, hyselsatte paa samme Maade som Parret til Højre—“

A! hvorfor er dog en Copie varigere, end Originalen? Bærredet beholder i Aarhundreder de indprægede Gjenstande, bevarer Himmelens Reenhed, Trærnes friske Grønne, Figurerens Ungdommelighed; men den naturlige Himmel overdrages med Skyer, de levende Træer visne, de virkelige Mennesker forandres, aldes. Nu ligger Chateauvieur i Gruus; Træerne ere borte; Kilden, som tilforn udsprublede af Lovens Mund, sniger sig sukkende hen over Siv og vilde Brombærranker; kun Møllen staaer der endnu dybt i sin lønlige Dal, beskyttet af de vældige Banker. Men hvor ere de Elskende, som vandrede paa disse yndige Steder i sorgløs Tryghed, i skuffende Drømme om et paradisisk Hverdagsliv? Een kun er tilbage af dem alle Fire, og begræder fjernt herfra i det kolde Norden sin henfarne Ungdoms bedste Fryd.

En Vinter — her i Danmark en lang og dyb Søvn, hist i Syden kun et let Blund — en Vinter, et Foraar, en Sommer glede forbi; og den Tid nærmede sig, da et dobbelt Bryllup skulde holdes — eet paa Slottet og eet i Møllen. Efter min Kjærestes indstændigste Begjæring, og min egen Tilbøjelighed, som nu havde taget en anden Retning, opgav jeg gjerne den militaire Bane; og fik heri Medhold, ej alene af Tante Else, men og af den gamle Kriger, min Adelaides Fader; thi hvad der imidlertid foregik i Paris, havde ganske stemt ham for et sjernt og ubemærket Ophold saa langt borte fra den urolige Hovedstad. De Efterretninger, vi fik, lode steds mere og mere uventede og forbausende. De hist forsamlende Stænder førte et Sprog, som ingen agte Adelsmand rigtig forstod; og end mere ubegribelige vare de volbsomme, og, som det syntes, dumdriftige Skridt, de toge til Indfrankning i den verdslige og geistlige Magt. Snart hørte vi nu, at den tredie Stand — Borgerne — med hvem dog ikke saa faa af de højere havde forenet sig, trodsede Kongen selv, og det under Anførsel af — Mirabeau, hvem min tilkommende Svigersfader da erklærede for en Overløber og Forræder. Vi mindebes nu denne frygtelige Mandes prophetiske Ord; og da jeg virkelig ikke var vis paa at komme til at tjene Kongen, men maaskee en Bønde af Revolutionsmand, syntes det jo klogest, her at bide til Stormen lagde sig; thi at den skulde vorde saa langvarig, og naae det affides Chateaufieux, dette var endnu ikke faldet os ind.

Thi bleve da Forberedelserne til Adelaides og min

Bryllupshestid gjorte i al Roslighed, og saa nær kom vi, at Dagen allerede berammedes. Et a c q havde efter sin Fader faaet den meget fordeelagtige Gartnertjeneste; den Gamle var flyttet til sin ældste gifte Datter, der boede i gode Vilkaar ikke langt fra Chateavieure, for blandt sine fremvorende Børnebørn at tilbringe sine sidste Dage, der ikke forventedes at ville vorde ret mange, saasom han havde lagt de Halvfjerdstindstyve tilbage, og desuden var svagelig af Helbred. Sønnen ledede sig følgerigen ved Gensomheden i sin Fødelig, og længtes inderlig efter at indføre Suzette som Kone i Samme.

Det var just ottende Dagen før Brylluppet skulde være, at jeg paa min Vens Anmodning var gaaen hen for at tage hans nye Smaaandretninger og Udpyntninger i Mjeshy. Jeg traf ham midt inde i Levkojsflore, hvor han stod med foldede Hænder og hartad bedrøveligt Afshy, drejende sig til alle Sider. Han saae ej engang paa mig, idet han sagde: „Det er vistnok, var det ikke for Deres og Frøkenens Skyld — og saa Gen til — da skulde disse velsignede Smaaastakler ikke saa ubarmhertigen bortrives midt i deres faureste Ungdom. Men hvad skal vi sige: til saadan en Grevinde og saadan en Gartnerinde kan det Bedste ikke være for godt.“ Her løstede han de foldede Hænder op for sit smilende Ansigt, gned dem hurtig, og sprang over Bedene ud til mig i Gangen. Og nu begyndte han omstændelig at beskrive alle de mange forskjellige Bekrandsninger og Blomsterdecorationer, som, for at forskjønne Festen og fryde dens Dronninger, vilde have et Nederlag blandt hans Yndlinger til Følge.

Jeg trøstede ham med, at disse vare saa mange, at en lille Udtynding neppe vilde kunne mærkes. „Ikke mærkes?“ raabte han, „kan ingen Anden mærke det, saa kan dog jeg; jeg kjender hver en Blomst her i Gaugen. Men vil De ellers blot betænke!“ — her regnede han paa Fingrene — „hele Capellet heroppe, hele Ridder salen, hele Vejen fra Capellet til Ridder salen, og saa Kirken i Souillac, og saa Møllerens Stadsfestue i Souillac, og saa eet Bærelse til i Souillac —“ „— Er det Brylluppet her tales om“ saadt en Stenime ind „saa skal Du ikke for tidlig plukke dine Blomster af; her kunde imidlertid bliue Andet at tage vare.“

Det var Svigerfaderen, der saaledes tiltalte Leta c q. — I de senere Tider havde denne Mand's Sprog og Væsen forandret sig meget til det Bedre. Alt som den revolutionnaire Mand udbredte sig, rettedes hans Ryg og Rakke: ved enhver ny Sejr, Tredestanden vandt over de Første, syntes han at blive en Tomme højere, hans Mæle dybere, hans Sprog djervere. Tilforn hedte jeg steds „min naadige Hr. Greve;“ dette blev først forkortet til „min Hr. Greve!“ derefter simplificeret til et Fjødelsløst „min Herre!“ men i Dag til et blot „De.“ „De tillader“ sagde han til mig i en Tone, der lod næsten befalende, „at jeg taler et Par Ord under fire Djne med min Svigersøn!“ „Meget gjerne“ svarte jeg, og lod dem alene med hinanden, ikke uden Bekymring over Møllerens Udsæd; thi han var virkelig et politisk Thermometer, hvis Stigen eller Falden nøjagtigen angav Revolutionens Frem- eller Tilbagegang. At dette levende Vejrglas nu viste paa Bastillens Erobring, erfarede jeg snart.

Et Par Timer derefter opsegte Letacq mig. „Kjere Greve!“ sagde han mørk og nedslagen, „vi ere komne til at leve i forunderlige Tider; behag at læse dette Brev.“

Brevet, som jeg for sin daværende sønderlige Ryheds Skyld har gjemt, lød saalunde:

„Borger des Moulins!“

„Despotismens Grundstøtte er falden; Kvinder og Børn
 „have knuset Capets Lejesvende, og jævnet Bastillen med
 „Jorden. Men det bliver ikke derved, Broder Robert!
 „Snart skal den blodrøde Frihedshue vaje over hele
 „Frankrig. Min Ven Mirabeau arbejder paa et
 „stort Værk: Adel og Gejstlighed skal afskaffes. Du
 „maa herken betale Tiende, eller LandSkyld, eller nogen
 „anden Afgiøt — Sigt vil snart ophøre af sig selv.
 „Meer endnu: min Ven Marat har forfikkret mig, at
 „inden tre Maaneder skulle alle Overtroens Templer
 „— jeg mener Kirkerne — og alle Røverreder — jeg
 „mener de adelige Slotte — forsvinde af hele Riget.
 „— Jeg sender Dig hermed den guddommelige Ma-
 „rats Folkeblade: studer dem, og gjør Dig værdig til
 „at nyde den himmelske Frihed! Jeg sender Dig tillige
 „en Dolk, som en Mage til een, jeg gjorde til min
 „Ven Robespierre — brug den vel, naar Tiden kom-
 „mer! — I Gaar blev jeg indført i Klubben af min Ven
 „Hertugen af Orleans — hele Bretonnierklubben om-
 „favner Dig som des Moulins Broder. — Endnu
 „meer: inden otte Dage skeer store Ting! Folket skal
 „opstaae i Mæsse — det skal væbne sig med Høvnens

„Dommerssværd — derfor indlad Dig ikke i nogen Slags
 „Forretning af Betydning; men oppebie først den store
 „Ekspllosion! — Din trofaste Broder Charles des
 „Moulins. Hilsen og Venkæb!“

„Hvad er dette?“ spurgte jeg i højeste Forundring,
 „og — Charles des Moulins — en Ven af Mirabeau —
 en Ven af Marat — en Ven af Robespierre — en Ven af
 Hertugen af Orleans — hvem er det?“ „Min Svigerfaders
 Broder“ svarte han, „Klejnsmed i Faurbourg St. Antoine.“
 „Klejnsmed des Moulins og Hertugen af Orleans!“
 gjentog jeg med Hovedrysten, „enten er Emeden gal, eller
 Hertugen.“ „Hele Paris er gal, Kjære Greve!“ sagde Le-
 ta c q; „men det er en Galskab, der smitter, for Mølleren
 her er nu nær ved at være halv gal; han vil hverken be-
 tale Hendes Naade Landgilden af Møllen, ej heller Klosteret
 sin Tiende — jeg frygter, der forestaaer os skrækkelige Be-
 givenheder. Der bliver for det første Intet af mit Bryl-
 lup; thi vi kunne ikke vorde viiede, før Tienden er betalt.
 Dog, det er neppe det Værste —“ Her blev han afbrudt
 ved Oberstens Komme. „Kjære Søn!“ begyndte den vakkre
 Krigsmand, „hvor nødig jeg end vilde udsætte din Lykke endnu
 længere, kan dog dette Brev, som jeg haaber, overtynde Dig om,
 at min Narværelse paa Ladaueq for det første ikke er
 overflødig. Heller ikke her tør I imidlertid falde i Søvn;
 thi hvad der truer os, skal virkelig allerede have ramt flere
 Godsejere i Bretagne.“ Idet jeg modtog Oberstens Brev,
 rakte jeg ham til Gjengjæld Klejnsmedens, efterat Letacq
 paa mit spørgende Djekest havde forsikket: at Mølleren

havde givet ham det netop i den Hensigt, at han skulde gjøre det ret bekendt. Da jeg har anført det One, vil jeg ej heller udelade det Andet; begge kunne dog bidraae til at betegne eet Moment i denne uhyre Statsomvæltning, hvis Ræmpegang ilede med Stormers Fart saa langt forud for alle Beregninger, Forestillinger og Formodninger. Her følger det:

„Meget kjere Fætter!“

„Du kjender af Historien de physiske Revolutioners „moraliske Virkninger. Af Petrarchs og Boccagios Beskrivelser over Pesten see vi, hvorledes denne gruelige Landplage opløser alle naturlige og borgerlige Forbindelser, blander, forvirrer de Forhold, som gamle Vedtagter, Sæder og Love have oprettet og hardet. Alle Forretninger gaae istaae; Standsforskjel ophører; Læden forsvinder; det velbannede, og i mange affondrede, skjønt paa hverandre indvirkende, Samfund afdeelte, Statslegeme, taber sin Egedragt: Alt kastes tilbage i hiin oprindelige Naturstand, hvor Hvermands Billie er Hvermands Lov. Jordskjælv, Ildbrand, Oversvømmelser, Hungersnød fremvise i mindre eller større Grad de samme demoraliserende Virkninger. Men uden nogen af de her opregnede Aarsager, befinder Frankrige sig i en lignende Tilstand — jeg siger Frankrige; thi Sygdom i Hovedet — jeg mener Hovedstaden — vil snart føles i alle Legemets Dele. — Hviltet politisk Chaos er dog ikke dette! Adelsmand, Præster, Soldater, Borgere have sprængt de Skræmmer, som hidtil

„affondrede disse forffjellige Stander, og løbe blindt
 „imellem hverandre, som paa en Mafterade; men In-
 „gen veed, hvo eller hvad der styrer denne plumrede Masse.
 „Hoffet vakler, svæver raadvild hid og did, vilde holde
 „sig til en enkelt Stand; men veed ikke, hvor den er at
 „finde. Kongen mærker at han g'ider; men seer ikke,
 „hvor han skal finde Fodfæste. Dronningen og de fleste
 „Prindsfer af Blodet søge at samle omkring sig Kjernen
 „af Adelen og den højere Gejstlighed; men der er intet
 „Sammenhæng! Den, de idag troe at have vunden,
 „farer imorgn excentrifl ud af den snevre Cirkel. Na-
 „tionalforsamlingen river uafslædig ned; men bygger
 „kun lidt op igjen. Mirabeau — den Eneste maa-
 „ske, som var istand til at finde Ledetraaden i denne
 „Labyrinth — stræber forgjæves at forene de stridige
 „Partier: Hoffet troer ham ikke, og han troer ikke
 „sine Colleger. — Hvad skal dog Enden worde paa
 „denne uendelige Forvirring? Udsigterne ere, egentlig
 „talt, balmørke.“

„Dersom Du i dette Djævlis var herinde, min Fat-
 „ter! Du vilde ikke kunne gjenkjende Paris, Paris! —
 „den gode Tones, den fine Levemaades Hovedstad. Mar-
 „quien gaaer Arm i Arm med sin Skræder, Begge
 „ligedan klædte i aabentstaaende Kjoler og sibe Matros-
 „buxer. Hertugen af Orleans er Dus med sin Sko-
 „mager; en tydsf Prinds, der var kommen herhid, for
 „at studere Hofetiketten, sidder i Bretonnierklubben paa
 „Bænk med en Slagter, der ligefrem kalder ham

„Charles Hesse.“ „Dg en anden halvgal Tydsker, en
 „Baron Cloots, der kalder sig selv „Anacharsis“
 „og „Menneskekjonnets Talsmand,“ lader sig midt
 „paa Gaden omsavne af Kifferkjerteringerne. Disse ind-
 „finde sig til Cour hos Dronningen, tiltale hende „min
 „gode Antoinette!“ holde hende moralske Forelæsninger,
 „og kysse Dauphin. Kort sagt: hele Paris staaer paa
 „Hovedet. Dog, Du maa være vis paa, der ere En-
 „kelte, som staae paa Benene, og bruge Hovedet. Gi-
 „gantiske Planer udruges i Rødom, og sættes i Ud-
 „førelse ligesaa varme som de komme fra Hjernen. Den
 „omtalte Klub er et af Værkstederne; og det er et her
 „fornylig udruget Anslag, som egentlig foranlediger
 „denne min venstkabeligt advarende Skrivelse. Noa ille
 „— tank Dig engang — Noa ille vil med allerførste
 „i Nationalforsamlingen foreslaae alle Feudalrettigheders
 „Ophævelse og Tiendens Afskaffelse! See Dig for itide!
 „at dine Bønder, naar de høre, at de ere blyenne
 „„frie Borgere,“ ikke sætte dit gode gamle Labaque
 „paa den anden Ende! Arrangeer Dig iforvejen med
 „dem, og gjor, som alle de Klogere og Moderate —
 „giv efter for Stormen, saalange, eller saa ~~fort~~ den
 „varer! Dg vent med mig blidere og roligere Tider!“

Din Ac. Merancourt.“

Efterskrift. „Jeg havde nær glemt at fortælle
 „Dig — saaledes opluger den ene Begivenhed den An-
 „den — at Bastillen den 14de Dennes af Pøbelen er
 „størm, indtaget og nedreven; og, hvad der er det

„sorgeligste, den gamle brave Delaunay, hvem Du sikkert har kjendt, blev myrdet paa den meest barbariske Maade. Kongen, Nationalforsamlingen, alle Autoriteterne, om der er Noget, vare uforsvarede ved denne Begivenhed. Kongen sagde blot: „det er jo en Revolte;“ men Hertugen af Liancourt sagde rigtigere: „Sire! det er en Revolution!“

Dette Brev var for mig en Commentar over det Første, og gav mig endnu en sikker Nøgle til den mig forhen saa usofklarlige Forandring i Møllerens Udfærd. Jeg anede allerede, at vi ogsaa paa Chateauxvieux vilde fornemme Stødene af hiint vulkanske Udbrud.

Forinden Obersten rejste, bivaandede han først hos Danten et Cabinetstraad, i hvilket jeg ogsaa havde Sæde; men besværrer blev Resultatet ikke ganske saadant, som han og jeg ønskede. Den gamle Dame var, som de fleste andre Kvinder, i ethvert vanskeligt og ualmindeligt Tilfælde, der udfordrer raske Beslutninger og Opofrelser, temmelig paaftaaende og ueftergivende. Naturligviis var hendes Blik ind i Tingenes narværende Stilling dunkelt, ensidigt og indskrænket, og Forskerligheden til den hidtil vante Forsætning saa stor, at hun ej var at formaae til saadanne Indrømmelser og Afstaaelser af nogle virkelig stränge Rettinger, som kunde erhverve hende sine Livnegnes Velvillie, og bevare hende de Øvrige. Hun vilde Intet bortgive, og mistede derfor Alt. Det Eneste, vi kunde afliste hende, var det Løfte, at behandle hendes Undergivne med større Medlidenhed og Popularitet.

Obersten rejste, bespændt af tunge Bekymringer; og det

var først efter nogle Dages Forløb, at mine Kjertergn sermaaede at standse den Hjerlige Datters Laarer.

Med hver Dag forøgede sig det Betænkkelige i vor Stilling, min Frygt og Bondernes Mob, der snart steg til Overmod og Tredsigthed. En Afgift var just forfalden, men tilbageholdtes af de Fleste; og, skjøndt Forvalteren ogsaa raadede til Estergivenhed, paastod dog Tanten, at ville have Restancerne indbreyne med Strængthed, da Vægringen havde sin Grund — ikke i Mangel paa Evne — men i aabenbar Gjenstridighed. Hvad der vakte og nærede denne var vistnok, foruden de mange andre Nyheter om lignende heldig Opsatighed i andre Egne, Røllereus hastige Frihedsprætener. Af den troe Letacq erfarede jeg, hvorledes han ikke manglede at underholde sine Møllergjæster med Nyhederne fra Paris, og at forelæse dem Brevet fra hans Broder — Hertugen af Orleans og Mirabeaus Ven — samt at forevise dem Dolken, som et Sindbillede paa Folkets Souverainitet. Naar Tønderet er tørt, har Gnisten godt ved at fange; og tilskrives maa det Nationens medfødt Godmodighed, at Luen ikke før slog ivejret; men usmede den længe, brændte den desto hastigere.

Det var en gammel Skik paa Chateaurieux, at den Dag Landskyllden betaltes — den ottende August — bevarledes Godsets Bønder paa Slottet, og dansede derefter hele Natten i Borggaarden, saafremt Vejret tillod denne Forlystelse. Forvalteren, Letacq og jeg havde Dagen iforvejen gaaet omkring — hver paa sin Kant — til de meest Gjenstridige, og virkelig formaaet dem til Estergivenhed, saa

at baade Landkylten, og andre Restancer bleve rigtig erlagte den ommeldte ottende August. Herefter blev min Tante ret højlynt stemt. Hun hoveiede over sin egen Fastsed, og Hjømtede med mig over min utidige Frygtsomhed. For at give sine gode Underfaatter — som hun nu kaldte dem — et Beviis paa sin Skjensomhed, forøgede hun det sædvanlige Quantum af Vin med et Par Ankere treaargammel Margaur. Saarel i Kraft af Druesaften, som i Følelsen af formeentligt Udelmod, vare ogsaa Bønderne ualmindelig oprømte; og jo længere hen ad Dagen, jo mere tiltog deres Lyfthighed.

Jeg foreslog Tanten, at hun, Adelaide og jeg skulde beare Forsamlingen med vor Navvarelse. Hertil var hun strax villig, og vi gik da ud i Borggaarden, nedløde os paa en Bank under de to store Kastanier ved Indgangen, og saae paa Dansen. Under et Ophold i denne, traadte en ras og kjæk Bøndeknøs arbødigen hen til os, og bød med en dyb Compliment min Adelaide op til en Dans. Hun saae smilende til mig; jeg nikkede; og inden Tante kunde forhindre det — som jeg vist troer hun havde isinde — stod min Kjæreste allerede med sin Danser øverst i Rækken. Jeg blev heller ikke tilbage, men stillede mig med den første den bedste Bøndepige nogle Par længere nede; og skjøndt Man vilde indrømme mig næstøverste Plads, var jeg dog populair nok til at beholde den, jeg havde; den sjæleglade Betaeq blev min Sidemand, og hvem Anden end Suzette hans Mebdanserinde?

Endnu efter saa mange Aars Forløb røres mit Hjerte,

ved Mindet om denne Dag, af Følelser, for hvilke det fattige Tungemaal ingen Benævnelse ejer: hvad der paa een-gang baade udvider og sammenpresser mit Bryst, synes at være Glæde; men en Glæde, der udfømmer i Taarer, udaandes i Sukke — synes at være Bæmod, der bærer Glædens Farve, og elstes som den. Der ere saadanne Tidspuncter i vort Liv, der, fremfor andre, hæfte sig, i stedsfæ ufordunklet Klarhed, ved Grindringen; og dette, jeg nu omtaler, netop maaffee fordi det saa snart og pludseligt omskiftedes med det radsomme Uvejr. — Adelaide og jeg gik, efter fuldendt Dans, op paa Balconen, hvorfra vi havde Udsigt over Haven, og vidt hen over Dordogne til de fjerne Bjerge, hvis Toppe forgyldtes af den balende Sol. Blandet var Lyden bag ved os af Instrumenterne og de Dansendes Trin. Den lyseblaa Himmels Klarhed, Luftens Mildhed, Fuglenes Sang; og mere, end alt dette, vor egen lykkelige Kjerlighed, forsatte os i en Tilstand, som Digterne betegne ved det Udtryk „paradisisk.“ Ak! min Søn! Din Faders Paradiis var en flygtig Drom.

Solen havde tilsmilet os sit Farvel, da en pludselig Stilhed inde i Gaarden vakte min Opmærksomhed; men derovenpaa fulgte et usædvanligt vildt og larmende Raab, herefter atter Taushed, og atter et endnu stærkere Brøl. Adelaide foer forskrækket op, og sagde: „Louis! hvad er det? jeg frygter, der er noget Galt paaferde.“ Jeg søgte at berolige hende, skjøndt jeg selv var intet mindre end rolig, og ledte hende ind til min Tante, som vel havde hørt

Larmen, men uden derved at ane Noget, hende selv vedkommende. Derpaa ilede jeg ind i Gaarden.

Hele Folkemassen havde sammensluttet sig i en tæt Kreds, og lyttede til en mig ganske fremmed Stemme, som midt derinde fremsagde eller forelæste Noget. Jeg gik derhen, og hørte netop Slutningen — — „Dg skal ligeledes fra idag af al Livegenskab, Hovrietjeneste, Landskyld og alle andre Feudalrettigheder af hvad Navn nævnes kan, ophøre og for evig være affkaffede over hele Kongeriget — leve Nationen! leve Friheden!“ De sidste Udraab gjentoges med støjende Glæde af hele Hoben; og Hatte og Huer sløj ivedret. Nu aabnedes Kredsen, og Forelæseren traadte frem just tæt foran mig. En uheldvarslende Figur: Det var en lang, mager sortsmudset Person: en stor, trekantet Hat, smykket med den trefarvede Cocarde — et mig hidtil ukjendt Friheds-Symbol — bedækkede — ikke Panden — men Nakken, og hang næsten bag ud over Ryggen. Videre var han iført blaa Kjole og Pantalons; en rød, kun halvtilknappet Vest. Et sort Silkeklæde var bundet løst og sludsket om hans lange Hals; et Par vide, i mange Folder nedhangende Støvler slubbrede om hans Smalbeen, og en uhyre Sabel, fastgjort i et bredt, gult Gehæng, dinglede ved hans Side, og klirrede mod Stenene ved enhver af Fyrens Bevægelser. I den højre Haand holdt han et trykt Blad — det var hiint Nationalforsamlingens følgerige Decret, som knuste de privilegerede Stænders Valde, og om hvilket Oberstens Correspondent havde spaaet.

Jeg havde allerede næsten Nok for at orientere mig i denne nye, men for mig og min Familie saa sørgelige

Tingenes Orden, eller — Uorden. Dog var jeg ikke magtig til ganske at dampe min Mobbelydelighed for denne Friheds- og Ligheds-Apostel, der som en ond Engel var styrtet herind iblandt os, for at forstyrre Dagens Glæde og hele vort tilkommende Livs Lykke. „Hvem er De, min Herre?“ spurgte jeg mørk. Han saae sig med et spottende Smil om til alle Sider, og svarte: „Hvem er det, Du taler til? Er det til mig, hvorfor bruger Du da det taabelige Udtryk „De?““ Jeg er kun En — et fornuftigt Menneſke siger Du til det Andet — og hvem er Du?“ En Bonde, som endnu ikke fra strax kunde komme tilrette med den nye Grammatik, og den ligesaa nye Ligheds-Lære, stødte til ham, og mumlede: „det er den unge Herre!“ Sansculotten fløttede haanligt til ham, og sagde: „Du er en gammel Nar! Hvad er det, Du snakker om Herre? der er ingen Herre i Frankrig, uden Folket.“ Han vendte sig atter til mig, og gjentog: „Hvem er Du, min Knøs? veed Du det ikke, saa læs her!“ med disse Ord rakte han mig Decretet, og tog en heel Slump andre Exemplarer frem, som han uddeelte i Forsamlingen, medens jeg gennemløb mit.

Da jeg løstede Djnene fra Papiret, havde Bønderne samlet sig i flere Smaahobe, hver med sin Forelæser; men den Fremmede stod og talte, under hæftige Udraab og Fagter, med Mølleren i Souillac — „som jeg siger Dig“ torde nebe han, „da jeg for tre Dage siden vilde gaae ind i Rationalforsamlingen, mødte jeg derudenfor min Ven Mira beau, og da siger han til mig: „Borger des Moulins!““ siger han, „nu har vi flaaet de to Been fra den Stol, som

Fordom og Overtroe kalde Trone, det Trebie falder af sig selv." "Ja, Broder Robert! Frihedstract er plantet; men min Ven Marat siger, at det maa vandes med Blodet af tre hundrede tusinde Franskmænd." — Nu vidste jeg, hvem jeg havde for mig, og mærkede med Forfærdelse, at Revolutionens Storm havde naaet vort fredelige Hjem.

Jeg stob som fastnaglet til Jorden med det stræffelige Decret i min Haand, da Revolutionsmændenes Affending vendte sig rundt til de Omstaaende, og sagde: „Nu vel, mine Venner! det var en glædelig Nyhed, jeg bragte Eder; lad den derfor ikke forstyrre eders Lystighed, men tager fat, hvor I slap! dette er sidste Gang, I for eders egne Penge lader Eder beværte paa Chateauxvieux — danser da med Hjertens Lyst denne velsignede Nat! Imorgen følger Enshver, som kan bære Vaaben for Fædrelandet, med mig til Bergerac!“

De Yngre begyndte atter at danse med fordoblet Fyrighed; men de Ældre sammenklynge sig, for at tale over denne hartab utrolige Bending i deres Kaar, der — ikke saa utroligt — endnu mere end Vinen gjorde dem svimle i Hovederne.

Jeg bragte mine Damer det sørgelige Budskab. Udelæide modtog det med taalmodig Hengivelse for sin egen Deel; kun for Faderens Skyld følte hun Frygt og Bekymring. Ikke saa min stakkels Dante: paa dette Slag var hun ingenlunde saa forberedt, som vi andre To; og derfor flude det strax have sønderknuset hende, hvis hun ikke var bleven opholdt ved det spage Glimt af Haab: at Documentet

enten kunde være falsk, eller og at denne unaturlige Tilstand — som hun kaldte det — ikke vilde være ret længe; men Alt igjen vende tilbage i den gamle Orden.

Medens vi saaledes trøstede hverandre med en Fremtid, som dog Ingen af os ret torde stole paa, traadte Letacq ind til os. Den vakkre Svend, fjøndt Fædrelandets forunderlige Skjæbne havde nedrevet det Skillerum, som aldgammel Standsforskjel hidtil havde rejst mellem ham og os, iagttog dog den forrige ærbødige Opførsel; og en oprigtig Deeltagelse malede sig umiskjendelig i hans adle Ansyn. Han berettede: at Møllerens Broder gjorde Alt, for at ophidsse, eller, som han kaldte det, exaltere Bønderne; at hans nye Kærdomme begyndte at finde Indgang hos Mængden, og at det derfor blev nødvendigt, ved et rask Skridt — ved klog Nebladelse nemlig — at vinde Almuens ustadige Sind. Dette gavnlige og velmeente Raad blev strax fulgt; jeg gik ned, og tiltalte Forsamlingen omtrent saaledes:

„Mine Venner! efter Nationens Billie ere vi nu Alle lige: hvor ubilligt vilde det derfor være, at nedtrykke dem, som tilforn stode højere end I? at tilføje dem, som alene have tabt, mens I Alle have vundet, endnu større Tab? Den gamle Kone, som forhen ejede eders Huse, eders Torder og Biinbjerge, har nu intet Andet tilbage, end denne Gaard med dens faa Omgivelser; jeg haaber, I ville indrømme hende en fri Borgerindes Rettigheder, og ikke forurolige hende i Besiddelsen af det Lidet, som er hende levnet, og hvorpaa Ingen af Eder kan have noget retmæssigt Krav! Naar vi Alle maae nyde Sikkerhed for det, vi efter Naturens Ret

besidde, skal jeg ikke være den Sidste til at raabe: leve Nationen! leve Friheden!" Denne lille Tale, der uformærkt — jeg kunde næsten sige, imod min Villie — havde opvarmet mig selv, frembragte hos Tilhørerne den gunstigste Virkning; Man tiljublede mig fra alle Sider Bifald; endogsaa Brodrene des Moulins trykte med Hjertelighed min Haand. Den Parisiske sagde med huld Beskyttermine: „Du er en flink Gut! see her! fæst denne Cocarde paa din Hat! det er een, som min Veninde, Rolands Kone, selv har syet.“ — Prydet med dette Frihedens Ordenstegn, vendte jeg tilbage til de angstelige Damer, hvis Frygt jeg, for Djeblilket, saae mig istand til at betvinge. Efter et kort Ophold forlod Hoben, syngende og støjende, Slottet.

De følgende otte Dage bragte intet Nyt. Det var saa stille paa Chateaufieux, at Stedet forekom os, snart som et Fangeslot, snart som een ved Krig eller Pest uddød Egn; thi vi saae Ingen uden Gaardens Folk, vi, som vare vantede til bestandig Færsel af den hoveriegjørende Almue. Letaca alene vedligeholdte os Forbindelsen med den øvrige Verden. Han aflagde sine daglige Besøg i Mollen, og hjembragte os hvergang nye, men sjelden trøstelige Efterretninger: den Første var Nationalgardens Drettelse, og det — som vi rigtig formodede — over hele Frankrige. Charles des Moulins var En af de Tusinde, som paa eengang udstømmede i alle Retninger fra Hovedstaden, og i mindre end otte Dage bevæbnede to Millioner Borgere og Bønder — en Plan af Bretonnierklubben, Jacobins Bugge, og udruget maaffee alene i Mirabeaus Hjerne. Bergerac

havde Pariserfmeben samlet hele Omegnens vaabendygtige Almue, ladet den forsyne med Bøsser, Bajonetter og Co-carber, og tillige sat alle Stadens Skrædere og Sabelmagere i Arbejde. I Begyndelsen trostede vi os ved denne Indretning, formenende, at den vilde bidrage til at forebygge Plyndringer og anden Uorden; vi drømte ikke om, at det netop var det voldsomste Oprør, der saaledes blev organiseret.

Vi havde nu i fjorten Dage Intet hørt fra Obersten; og begyndte desaaarsag at angstes for hans Skjæbne — jeg især; thi fra Letacq vidste jeg, hvilke Voldsomheder der i den senere Tid vare udøvede imod flere Adelige; men jeg fjulkte det for Fruentimmerne. — Vi Tre sad i Haugestuen, og medbeelte hverandre vore lidet glædelige Bemærkninger over Frihedstumlens Virkning paa vore nærmeste Omgivelser: tre af Tjenerne havde forladt Slottet, og af de tre Tilbageblevne havde den Ene antaget en Tone og et Væsen, som intet Herskab i forrige Tider vilde have taalt: han undsaae sig ikke ved, i vor Narværelse at tale højt, lee og mynne, træde haardt og fast i Gulvet o. s. v.; istedetfor at han tilforn, og de Andre endnu, aldrig talte, uden de bleve adspurgte, og da i en lav, hvissende Tone, og stedsse trippede pænt paa Tærne igjennem det Bærelse, hvor Nogen af Herfabet var tilstede. Nogle af de kvindelige Tjeners Opførsel var endda mere næsoiis, og vi tænkte allerede paa at affædige de fleste af dem.

Som vi gjennemgik dette saare ubehaglige Omne, aabnedes Haugbe og sagte, med spejdende Mjækast indtreen en Mand i den nye Nationalgardeuniform. Vi kjendte ham

ikke, før han med udbredte Arme fløj hen imod Udelæiden. Det var hendes Fader — Ak! hvor forskjellig var denne hans lønlige, frygtfomme, snigende Ankomst fra de forrige pragtfulde larmende Indtog! da tvende Løbere, i Dragter, som glimrede af Sølv, med højt gjenlydende Pibkesmæld travede ind i Slotsgaarden, og stillede sig paa begge Sider af Dørgangstrappen! og da derefter den med sex stolte Sværfurer forspændte Karet med Forrider, Kubsk, Tjenere — Alle i pragtig Stadslivree, — raslede op for Døren! Hvor travlt, fik da alle Slottets Domestikker, for at modtage den Ankommende! Enhver vilde være den Første, og Ingen den Sidste; af lutter Tjenestiver stødte de Panderne sammen, og rendte hverandre omkuld i Corridorerne.

Oberstens Komme paa en saadan Tid, ad en saadan Vej, og meere end dette, hans sølsomme — os Alle modbydelige — Dragt, lod mig øjeblikkelig gjætte hans Skjæbne, endnu før han fortalte os Samme. „Mine Børn!“ sagde han, efter først at have med Taarer og smertelige Sukke omfavnet os Alle, „mine Børn! I see i mig en Bettler — en landflygtig Mand! Jeg har mistet Alt, ubtagen denne røde Kjole. Ladaucq er ødelagt, udplyndret, opbrændt: en Horde af Marsseilanere har paa deres Marsch til Paris oprørt mine Undersaatter, og i Forening med Udskudet blandt dem forøvet deene Niddingsbaad. Jeg har forgjæves søgt som Krigsmand at forsvare min Ejendom, men Røverne vare for mange; mine tro Tjenere faldt, og jeg selv undkom med Nød og neppe. Min Haarde har udfæmpet mig denne Uniform, som jeg hidtil skylder min Frelse: jeg nedlagde

en Nationalgardist, der enkelt i Skoven forfulgte mig; og med ham har jeg byttet Klæder og Baaben."

Saa snart den første Forstrækkelse havde givet Plads for rolig Betænkning, oversaae vi letteligen det Mislige i vor Forsatning. Det var meer end rimeligt, at den drabte Nationalgardist vilde blive funden og kjendt, og Forbytningen opdaget. At Man vilde søge Obersten her, maatte vorde en uundselig Følge af den første Opdagelse; og fandtes han paa Chateauxvieux, kunde Slottet og dets Beboere ikke undgaae at dele Skjæbne med Labaucq. Vi monstrede da alle Kjeldere, Hvelvinger, Løngange og Huler i og omkring Borggen: intet Smuthul syntes os fuldkommen trygt, efter som intet med Sikkerhed kunde antages som ganske ubekjendt for een eller flere af Lyndet. Udvandring var endnu ikke kommen i vore Tanker.

Midt i denne Raadvildhed indtraadte ad samme Dør som Flygtningen, og i samme Uniform, min valkre Betacq. „Hr. Oberst!“ hviskede han hurtigt, og med et spejdende Blik omkring i Stuen, „her er De ikke sikker; nede i Møllen sidde fire Gardister og een af deres forrige Tjenere, efter hvis Anvisning Man vil søge Dem her. Søg sik Sætte til at opholde dem med nogle Forfriskninger, medens jeg løb herop; men vi kunne vente dem hvert Djeblik.“ „Søg er forloren“ sukkede Obersten; Udelaide fløj med et Angestfrig om hans Hals. „S Kaminen!“ raabte Tante, „i Begravelsen!“ jeg; men Betacq faldt hastigen ind: „det duer ikke — her er intetsteds sikker — jeg veed et bedre Sted — vil De betro Dem til mig, Hr. Oberst! saa indstaaer

jeg for, at alle Frankrigs Gardister ikke skulde finde Dem — men uden Betænkning —" Obersten saae til mig: „gaae min Fader!" sagde jeg „Letacq holder hvad han lover." „Hvor? hvor?" spurgte Tanten og Abelaide. „Det maa Ingen vide uden jeg" svarte han, og ilede afsted med den uhykkelige Flygtning.

Jeg fik neppe Tid til at berede Damerne paa de skrækelige Gjæsters Komme, før vi allerede hørte dem ved Slotstets Hovedindgang. Jeg havde grebet en Bog, hvori jeg læste højt — vist ikke med den sikreste Stemme; min Tante og min Kjereste toge fat paa Filleornaalene. — Jeg vil ikke udførligen beskrive hvad der foregik i de paafølgende ængstelige Timer: hvorledes hver Krog, hvert Skab, hver Skorsteen, ja lige til hver en Røgkiste i Gravhøvsvingen blev undersøgt; hvorledes Lyendet, hvorledes vi selv bleve truede. Først ved Dagbrud forlode de Slottet, med Løfte, snart at besøge os igjen — de meente at være komne for tidlig, og at den, de søgte, snart vilde indfinde sig.

Denne Begivenhed gav Tanten sit Banesaar. I hendes Alder, med hendes religiøse og politiske Troe, er det vanskeligt at finde sig i en total Omvæltning af alle hidtil bestaaende Forhold. Den fra Barnsbeen tilvante Levemaade vorder en ubetvingelig Natur, som forstyrres lettere, end den forandres: fjortende Dagen derefter stod hendes Kiste ved Siden af den, i bedre Tider hensovede, Ugtefælles.

Jeg var hendes Arving — ah! min Son! en Arving til uafslædig Frygt og Fare; jeg vidste jo ikke, hvilket Djæblik det kunde behage de vilde Horder at ødelægge den Baaning,

jeg fra nu af ansaae som et Fængsel, det jeg maaffee blot skulde forlade, for at finde Døden udenfor dets sammenslyrtebe Mure.

Der blev steds mere og mere øde og uhyggeligt paa Chateaubvieur, til omsider kun een gammel Djener og een endnu ældre Pige udgjorde hele Thendet; thi Letacq var sjelden hjemme. Dog bragde han os regelmæssigen hver Aften Underretning fra Obersten, hvem han snidneligen havde skjult paa et Høeloft i Møllen, hvor Esterstræberne naturligviis allerstidst vilde søge ham. Ogsaa gjorde han os bekendte med Revolutionens Gang, og mange af hine Rædselsoptrin, der steds bleve hyppigere og blodigere. Tvende Huusundersøgelser, begge dog uden særdeles Ulempe, maatte vi endnu udholde af Marsseilanerne; endelig forlode de, efter en sex Ugers frugtløs Venten, Møllen og Eggen; og Obersten kunde nu, ledsaget af Letacq, ombytte sit Fængsel i Møllen med et Andet paa Slottet; men som dog forsødedes ham ved en elsket Datters Navnørelse og sømme Kjærlighed.

Jeg iler bort over et Tidrum af et Aar, der tilbragtes i mere eller mindre ængstelig Uvisshed om vor tilkommende Skjæbne, og i hvilket vi ikke vare mægtige for at bringe det til nogen fast Beslutning. Mit bestandige Raad var, at tage til Danmark med Alt hvad der af Penge og rørlige Ejendomme lod sig hjerge; men den gammeladelige Franskmænd kunde ikke saa let løsrive sig fra det skønne Fædreland, om hvis Frelse han endnu ikke havde opgivet alt Haab: at flytte til Danmark forekom ham at være det samme, som at opslaae sin Bolig paa Pic de Midis evig sneeklædte Bjergaas, og næsten

ligesaa uglædelige vare Adelaides Forestillinger om den Egn, paa hvilken jeg, uden synderlig Held stræbte at henlede hendes Opmærksomhed. Under saadanne Omstændigheder kunde der ej heller tænkes paa den ægtefæbelige Forbindelse imellem mig og min Elskede; men dette Dnffes Opsyldelse maatte, som de fleste Andres, henstilles til den uvisse og mørke Fremtid. — I denne Henseende var Letacq ikke lykkeligere end jeg: Borger des Moulins udsatte stedse Brylluppet fra Tid til anden, og hans Grunde herfor vare ikke forkastelige; thi Gartnerens Skjæbne kunde, i oeconomicke Henseende, neppe ligesaa stilles fra Slotsherrens. Efter Faderen og en for nylig afbød Slægtning havde han vel arvet et tusinde Livres; men de fleste af Pengene stode, under saa fibrige Conjuncturer, flet ikke sekkert.

Udvandringerne toge nu sin Begyndelse, og bleve snarere fremskyndede end hemmede ved Nationalconventets strænge Forholdsregler: Forbudet opflammede Lysten, og Dodsstraffen — som det gaaer — forøgede kun Martyrernes Antal. — En Dag berettede os Letacq, at Oberstens Navn stod paa Emigrantlisten: han var altsaa ved Loven en fredløs Mand, og det var en Livssag at huse og hæle ham. Nu bestemte han sig til Flugt; for silde! Efter min, af ham besværet ikke itide antagne, Plan, vilde jeg have solgt, eller opgjort mit franske Slot, og paa et dansk Skib fra Bordeaux søgt mit fredelige Hjem; Adelaide skulde have fulgt mig som Kone, og hendes Fader forklædt som Tjener. Denne Plan vilde for Emigrantloven ikke have medført store Vanskeligheder; thi for mig, som Udlandning, stod Vejen aaben. Nu derimod,

da min stakkels Svigerfader omsider bifaldt Gamme, var den for hans Skyld forbunden med største Fare for os Alle.

Den troe Letacq optoges som Medlem i det hemmelige Raad, der i Midnattens Stilhed gjennemgik alle Midlerne til Flugt, tilligemed de hartad uovervindelige Farer og Vanfeligheder, der modsatte sig den. Da afbrødes pludselig vore Forhandlinger ved en Lummel i Gaarden, Trampen, Klirren af Waaben, og derefter en hæftig Banken paa Døren. Obersten bleguede: „jeg er forraadt“ sagde han, „af Himmel! min Datter! ogsaa Dig ville de Umennesker myrde —“ Han sluttede hende i sine Arme; men Letacq, som aldrig tabte Besindelsen, sagde, med en Fasthed i Stemmen, der indgød Trøst og Mod: „endnu ikke, Hr. Oberst! jeg veed et sikkert Skjul — følg mig!“ Uden Indvending, uden Tøven slap Obersten Abdelaide, og ilede med sin Fører ud i den dunkle Gange, medens jeg sprang til den anden Side af Huset og aabnede Døren. — Her stod nærmest foran mig Møller des Moulins med blank, skuldret Sabel, og bag ham fire andre Bevæbnede, førende imellem sig en Fange, hvis Ansigt endnu beskyggedes af Formanden. „God Aften!“ sagde des Moulins, idet han traadte ind, og jeg ryggede mig tilbage; „her er en Sidevant, som Du maa laane Huus inat, Borger! hans Rejse gik egentlig til Spanien; men vi ville forferte ham den.“ Da jeg mærkede, at dette Besøg ikke gjaldt Obersten, gjenvandt jeg snart min Fatning, og førte de fremmede Gjæster ind i den almindelige Dagligstue. Da jeg her, med Lynet i Haanden, vendte mig, for at byde dem til Sæde, faldt mit Blik først paa Fangen: det var hiin stolte Marquis,

som, ikke to Uar iforvejen, i Selskab med Mirabeau var rejst herigjennem til Paris, for at befæste Bourbonernes Trone, og bringe den oprørske Pøbel til Lydighed. Medsynkvækkende var Synet af den utyffelige Udsmand: af den forrige Bærdighed, Anstand og Pyntelighed var neppe Spor tilbage; de tynde, graatindsprængte Lokker — tilforn pænt krøppede og pudrede — hang vildt, i pjusfede Trævler om det blege Ansigt; en siid, grov Bondekofte, tæt tilknappet fra Halsen til Knæerne, hang slubbrende om det magre, af Mathed krumbojede Legeme; de blaae Strømper og tilfølede Skoe tilhørte øjensynligen en langt førere Person. Saa fortunlet var Fangen af en langvarig Flugts, for ham saa uvante Besværligheder, og af den idelige Dødsfrygt, at han slet ikke kjendte mig. Ej heller syntes han at lægge Mærke, enten til Stedet, hvor han befandt sig, eller til de Menneſker, som omgave ham: han havde allerede naaet det Punct af Ulykke, hvor Fortviølelse gaaer over til Eigegyldighed. — At give mig tilkjende for ham i denne Tilstand, havde blot været at vække ham op fra mindre qualfuld Letargie til nye Smerte.

Des Moulins forlangte for ham og to af hans Bevogtere et sikkert Bærelse. Jeg anviste dem et med tvende Senge, lod dem her give Forfriskninger; og formaaede dog saa meget hos den strange Republicaner, at han tillod den gamle Mand nogle Timers Hvile. Næste Morgen Skulde han føres til Bergerac, for der at forhøres og dømmes.

Jeg beroligede Udelaide, saavidt mueligt, med Hensyn til det Forefaldne — dog uben at sige hende, hvo Fangen

var — og vendte skyndsomt tilbage til mine ukjerkomne Gæster i Dagligstuen; dem jeg ogsaa lod beværte med hvad Huset for-
 maaede. De Tvende af disse vare Parisere, Ultrajacobinere, hvis Tale drejede sig om „Kærladning,“ „Blodbaab“ og „Lygtepæle,“ og var til stor Opbyggelse for Landsby-
 mølleren, der længe kun viste sig som den andægtige Til-
 hører. Af deres Uttringer gav det sig snart, at de vare
 Moderklubbens Apostle, udsendte med vigtige Hverv til Filial-
 klubber i det sydlige Frankrig; og at den Ene af dem i et
 Værtshuus nærved Chateavieux havde opdaget Marquien,
 hvem han i Hovedstaden havde kjendt, under Forklædningen.
 Da dette skete, havde des Moulins netop været tilstede,
 og viist sig som ivrig Patriot; og ingen Anden end han
 kunde have givet Anslag paa Chateavieux til Natqvarter.
 — En Nat, riig paa sørgeligt Indhold, frugtbar paa Be-
 givenheder, hvis levende Farvestjær aldrig fordunkles, og som
 endnu stedse i vaagne Nætter omgiver, liig et Panorama,
 min Phantasie.

Den af de tvende Sansculotter, som fornemmelig førte
 Ordet, var en — ved første Ansikue — ubetydelig Person:
 spinkel, faarbenet, med store, matblaae, rødkantede Hjne,
 lignede han en for tidlig opløben Kjøbstædlømmel fra Nord-
 tydskland eller Scandinavien; en overvattedes stor Næse, med
 vide, røde Næseboer, der vare i uafslædig Bevægelse, som
 paa en snøstende Hønschund, krummede sig ud over en lige-
 saa usorholdsmæssig stor Mund, mellem hvis smalle, bleg-
 blaae Læber tvende Rader skjæve, sorte Tænder ragede frem.
 Hans Stemme var væmmelig skurrende, og hans Ratter endnu

mere mobbydelig. Kort sagt: han var en værdig Fortæller af Pøbeloptrinene i Versailles hiin 6te October. — Da den første Flaske Vin var tømt, og Skaaler drukne for Dagens Afguder, stødte han til mit Glas, og sagde ret fiddelt: „Din Skaal, Borger — for Fanden! hvad hedder Du?“ — „Lilliedal!“ Med skædefroe Geskæftighed tog Mølleren her strax fat: „Lilliedal er et udenlandsk Ord, og betyder saameget som la vallée des Lis, eller Lisval“ — „Lilliedal? la vallée des Lis — Lisval“ — gjentog han haanligt, og drejede Munden i en nedadvendende Halvcirkel, „Lilliedal? det er et miserabelt Navn — veed Du ikke, at alle Lillier ere forlængst visnede her i Frankrig? — Død og Pestilence! hvorledes tør Du endnu hedde Lilliedal? Udelmand maaskee? Aristocrat? eh? — Her satte han Glasfot haardt fra sig, sprang op, og sparkede Stolen væk bag ud. Des Moulins kaldt hurtig ind: „ingen Aristocrat; men en dansk Borger, og et meget skikkeligt Menneske.“ Cansculotten saae ikke det spidske Smil, der betog dette Vidnesbyrd det meste af sin Værd; derfor satte han sig igjen, klinkede paanye, og sagde: „det er en anden Sag; Borger des Moulins indestaaer for Dig — men en dansk — det er snurrigt — hvorledes kommer Du her? og er dette Danmark en Republik?“ Jeg besvarte begge hans Spørgsmaal saa temmelig til Behag, idet jeg fortalte ham, at min Fader vel var Udelmand, men min Moder borgerlig af Fødsel, og at Man i mit Fædreland længe havde haft lige-saa ubdvidet Trykkesfrihed, som i Frankrig.

Den gode Forstaaelse var atter tilvejebragt; og med

hvert Glas tiltog Republikanernes Lystighed. En Anecdote afløste den Anden, og alle om Jacobinernes og deres Tilhængeres blodige Bedrifter; Foulons, Berthiers og Fleres Mord beskrevs og lovpristes, og Lygtepælens Staal blev med Enthusiasme drukket. — „Apropos ved Lygtepæl“ raabte den anden Pariser — en skummel Karl med store overhængende Bryn og vældige Knebelbarter — „vi har ikke engang fortalt vore gasconske Benner Noget om den sidste Lanternefest —“ „— den fik en nederdrægtig Ende“ faldt Staldbroderen ind, og slog i Bordet, saa Glasene dansede — „en uudstøttelig Plet paa Conventets Tre! Seer I: Man var kommen under Bejr med en vis Bager — en hemmelig Tilhænger af Monsieur Veto — skulde have ladet sig underkjøbe til at blande Gyps i Melet. Folket holdt en Standret over ham, og hængte ham strax udenfor sin egen Dør. Godt! det var Alt i sin Orden. Men bagefter mumlede om, at Bageren var uskyldig — hip som hap! han var mistænkt, og allerede derfor skyldig at døe; og Conventet faaer det dumme Indfald at stikke sin Næse ind imellem Døren og Karmen: Man arresterer, Man forhører, Man dommer een af de bedste Patrioter, som havde hængt Bageren, til døde, og lader virkelig Dommen erquire.“ — „Ja“ faldt den Sorte ind, „det var en reen Scandal — der ere hemmelige Aristokrater i Conventet — Man maa opdage dem! Man maa hænge dem! ellers er det ude med Friheden. En dejlig Frihed den! naar Man ikke engang har Lov til at hænge en Skurk af en Bager! — Stakkels des Moulins!“ „Hvad? des Moulins?“ faldt Mølleren ind „hvem var det,

som hedde des Moulins?" „Ham" lod Svaret „som Conventet lod henrette — ja, det er sandt, Du hedder ogsaa des Moulins, Borger! men der ere saa mange des Moulins til i Verden — kan jeg troe — denne var ellers Klejnsmed og boede i Faurbourg St. Antoine — hans Døbenavn var Charles Louis; men han skrev sig da blot Charles — —." Mølleren sprang op og raabte: „Bed den sorte Pest! det var min Broder!" „Eh bien!" sagde Pariseren ganske kold-sindig, idet han atter fyldte sit Glas, „det er en Ære for Dig, Borger! at Du havde saadan en Broder, der vidste at døe for Friheden — jeg gratulerer Dig!" Han fyllede Vinen ned; men paa den Broderløse gjorde den kraftige Trostegrund en saadan Virkning, at han med en Fatning, en ægte Sansculot værdig, klinkede med Gratulanten paa Frihedens og Bygtesalens bestandige Velgaaende.

Denne heroiske Scene blev afkortet ved en usædvanlig Varm i Siveværelset, hvor Marquien og hans Vogtere befandt sig. Vi foer derind og fandt Fangen liggende paa sin Seng med brustne Øjne og aaben Mund — han var steendød. — Efterat have udført mange Forbandelser over den Affjælede, fordi han var undsluppen Lovens Sværd, skred Man til en Undersøgelse, der snart viste os Dødens Årsag: en meget lille, flad og tynd Flaske, ikke større, end at den let kunde skjules mellem Kind og Tænder, laa endnu i hans højre Haand. Den lyshaarede Pariser, som opdagede Flasken, lugtede til den, og sagde: „Her er Røglen til Charaden — Skade, den gamle Ven var Aristocrat — han er død som Republicaner." Herpaa holdt han Phiolen op mod Lyset,

og rakte mig den med de Ord: „den indeholder endnu en lille Stuk — put den til Dig, om Du engang skal komme i lignende Forlegenhed, Borger — Du med det ulykkelige Navn!“ Jeg gav ham den tilbage, og svarede saa kjæft, som jeg kunde: „Behold den selv, Borger! Jeg har Intet at frygte, hverken af Conventet eller af Folket.“

En nye Støj i Forstuen kaldte os fra Marquiens Døds-seng. Det var Møllersvenden fra Souillac, der skrublede i Mørket fra Dør til Dør, og ikke kunde finde den Nette, indtil han omsider snublede over Noget, og i Faldet med Panden stødte den op til Dagligstuen. — Der ligger en Instinct i den menneskelige Natur — og den neppe af de bedste — som vækker hos os en ganske ufrivillig Batter, naar vi see Noget usorvarende tabe en Kop, et Glas ud af Hænderne, snuble eller falde; men ved denne Lejlighed havde ingen af os Trang til Batter, undtagen Ridderen af Bygtepalen: „Velkommen Cammerat!“ raabte han med en høj Slogger, „jeg seer, Du er af dem, der ville gjennem Verden med Hovedet; Du er af mine Folk.“ Svenden svarte Intet paa denne Tiltale; men rappede sig hurtig op, og sagde til des Moulins, med en Forfærdelse, hvori Faldet havde den mindste Skyld: „Mester! Kom hjem! Djævelen er nebe i Kjelderens.“ Mølleren smilte, og sagde mistroisk: „hvoraf veed Du det? hvad havde Du i Kjelderens at bestille?“ „Jeg gif den forbi“ svarte denne „med min Bygte, for at fore Hestene: da hørte jeg derneede ligesom en Nysen —“ — sagde Du ikke Proffit? —“ faldt Pariseren ind. „Nej“ svarte Svenden, men jeg holdt Bygten til Vinduet, og da saae jeg langt inde imellem Fædene

to store gloende Dine." Nu brast alle de Andre i Latter; men mig løb det koldt ned ad Ryggen; thi det slog mig øjeblikkelig, at det maatte være Obersten, hvis Brillen havde givet det Gjenfsin, som forstrækkede Karlen. „Tosse!" raabte jeg, det har været en Kat — „— Nej, nej!" svarte han, „før jeg gik bort, næs det igjen." Nu blev des Moulins opmærksom, og sagde: „det er ikke rigtigt; Landet vrimler af flygtende Aristocrater — følg med!" raabte han til de Tvende, som havde bevogtet Marquien, „hvem veed, om vi ej endnu kunne gjøre en levende Fangst istedetfor den Døde, der ligger hist inde?" Jeg betoges af den skrækkeligste Angest; men hvad kunde jeg gjøre Andet; end stræbe at forfølge den, og oppebie hvad Skjæbnen havde besluttet over os Alle?

Der forløb, eller henflaabte sig en frygtelig Halvtime, hvis Pinagtighed forøgedes ved den Tvang, jeg maatte paa-lægge mig for de Tilbageblevnes Skyld: jeg maatte jo, for ikke at røbe mig, deeltage i den nu dobbelt væmmelige, Samtale, der drejede sig om Rædselsoptrin i den ulykkelige Hovedstad — ah! snart kunde jeg maaffee vente eet gjentaget for mine Dine, og selv vorde noget meer, end blot Tilskuer ved Samme.

Endelig udreves jeg af denne martrende Ubished: Døren fløj op. Den Første, jeg saae, var Obersten med bagbundne Hænder; den Næste var Letacq, som holdt Rebet.

Man kan let forestille sig, at dette uventede Syn maatte gjøre et hæftigt Indtryk paa mig; og vel var det, at Sansculotternes Opmærksomhed alene henvendte sig til samme Gjenstand. Jeg fik Tid at fatte mig, til at gaae ind i den Rolle, jeg her

havde at spille, og som naturligviis maatte være i samme genre som *Petacq's*; thi jeg tvivlte intet Djeblik paa at han jo havde gjort en Dyd af Rødvendighed. Mølleren var med, og bryste sig ikke lidet af sin Fangst. Til mig kastede han et listigt og giftigt Blik. Jeg trak paa Skuldrene, og sagde saa koldt, som det var mig muligt: „Det gjør mig rigtignok ondt, Borger des Moulins! men han er egentlig ikke at beklage; og overalt er det mig en Trøst at han i Grunden slet ikke kommer mig ved.

Da *Le Stilet* — saaledes kaldte sig den i Borgerblod ombøtte lyshaarede Pariser — havde ladet sine store Glasøjne løbe op og ned ad Fangen, satte han et Brangefjæs op, og saae spørgende paa Mølleren.

Denne gav ham fornøden Underretning om den ulykkelige Oberst, og sluttede med at fortælle: hvorledes han, længe og allevegne forfulgt og angstet, omsider havde søgt et Skjul i Mølleren's egen Kjalder, vist nok fordi han formodede, at Ingen der vilde søge ham. *Le Stilet* begyndte med et Slags Præliminairforhør, men blev ikke værdiget noget Svar. „Din Trodsighed“ sagde han da, „klædte Dig ret godt, hvis Du ikke var en Hund af en Aristocrat; men naar Du skal danse Carmagnolen, og Folkets ga ira ga ira tordner for dine Ører — da vil vi see! Nu, for i Nat kan Du saae en Sovekamerat, der er ligesaa taus som Du selv — des Moulins! denne unge Borger“ — han pegede paa *Petacq* — „kan vel bevogte ham? hvem er han?“ „Gartner, og — min tilkommende Svigersøn“ — lagde han til med Eftertryk; men mig undgik ikke det ironiske i hans Tone.

Le Stilet vendte sig til Letacq, og sagde, pegende paa Døren til den Hensøvedes Værelse: „Der Borger! Du indestaar for Fangen med dit Liv — God Nat! men sov ikke!“ Letacq slog en Kaad, temmelig naturlig Latter op, og svarte: „Frygt ikke, Borger! jeg skal nok passe paa den gamle Skurk.“ Han tog et Lys, førte Fangen ind, og lod Døren staae paa Alem.

„Du har en Datter“ sagde Le Stilet til Desmoulin's „hvor er hun?“ „Hjemme i Mollen“ svarte denne. „Det er ikke langt?“ spurgte hiin. — „Nej.“ — „Lad os saa have den Fornøjelse af hendes Selskab! Jeg gider ikke sove, og der er endnu et godt Stykke af Natten tilbage.“ Molleren rejste sig. — „Er der ellers ingen Damer i dette Værelse?“ vedblev Le Stilet, og saae paa mig. Den lumste Møller tog Svarer: „en gammel Pige og en ung Frøken.“ „Lad os see den Unge!“ raabte hiin; „men lad Frøkenfabet være borte! Fanden har taget alle Frøkenier i Frankrig.“

Sansculottens Raadhed, Baronens ulykkelige Opbagelse og nødtvungen Paagribelse af den ærlige Letacq, havde sat mit Sind i forskjellige Bevægelser, af hvilke dog Frygten hidtil havde været den fremherskende; men nu var ogsaa min danske Daalmodighed udtømt: Hørmene sejrede over alle de andre Sindslidelser og jeg var fast bestemt paa at sætte Haardt imod Haardt.

„Denne Dame“ sagde jeg, „er min Forlovede; hun er alt længe i Seng, og Ingen har Ret til at forstyrre hendes No.“ — Le Stilet gloede paa mig i stum Forbauselse;

men hans Kammerat — der kaldte sig La Terreur —
 oppede sig i Sædet, fløttede til sin Kammerat, og sagde:
 „Den sorte Pest! Monsieur foragter vist vort ringe Sel-
 skab —” „— Citoyen!” kaldt jeg hurtig ind, „jeg frabeder
 mig Skjædsord i mit eget Huus! Jeg er ingen Monsieur,
 men dansk Borger.” „Gødt! godt!” svarte han ganske rolig,
 og lænede sig tilbage i sin forrige moglege Stilling; men
 hans Kammerat vedblev endnu nogle Secunder at stirre paa
 mig, som om han vilde forsøge at læse min politiske Troes-
 bekjendelse ud af mine Djne. „Onsker Du Noget?” spurgte
 jeg. „Lidt Aftensmad, og din Kjærestes Navvarelse ved
 Bordet” svarte han, uden endnu at unddrage mig sit gjen-
 nemborende Blik. „Det Første er til Tjeneste” sagde jeg,
 „det Sidste skal Du faae imorgen til Frokosten.” „Foudre!
 jeg vil have det strax!” skreg han, sprang op fra Stolen,
 og jog den højre Haand ind i Barmen. Djæbliffelig rejste sig
 ogsaa La Terreur, og gjorde samme Haandgreb. Jeg
 blev sidbende, og sagde saa koldt som muligt: „hvorfor denne
 Pidsfighed? hvor engang, mine Venner! —” længere kom jeg
 ikke; vilbt afbrød mig Le Stilet: „Tie! Du har ikke
 Ordet; vi, den store Nations Representantere” — „ja det
 er vi” — istemmede hans Følgesvend — „vi” vedblev hiin,
 „befale, og Du — Du adlyder, eller Djævelen skal annamme
 Dig og hele dit forbandede Danmark!” Keppe vare disse
 velmeente Ord udtordnede, før kvende Dolke lynede imod
 mig — Bordet var imellem os — jeg var ubevæbnet; men
 da jeg kjendte mine egne Legemskræfter, tog jeg hurtig den
 Beslutning: at bruge Bordet baade til Forsvar og Angreb,

at vælte det over Vandbitterne, fravriste een af dem sin Dolk, og — videre gik endnu ikke min lynsnare Tanke, saalidet som Mølleren, der stod ved Enden af Bordet, var indbefattet i min Beregning. — I dette, for Liv og Død, for mig og min *Udelaide* afgjørende Øjeblik, da begge Terroristerne allerede laae under Bordet, den aldeles forbløffede Møller endnu sad paa sin Stol, og jeg, med et afbrækket Bordbeen i Haanden vilde springe omkring, og slaae hine Dolkene af Hænderne — fløj Døren til Fangekammeret paa viid Væg, Baronen og *Letacq*, Begge bevæbnede med Hirschfængere ind til os. — Nu sprang Mølleren op, og søgte Udgangsdøren. Jeg indsaae strax, at hans Flugt maatte blive vor visse Fordærvelse, da han sikkert vilde hente Forstærkning. Idet jeg derfor raabte til mine Hjelpetropper: „tag Dolkene fra dem, og bind dem!“ foer jeg hen og stillede mig i Rejen for Mølleren. „De bliver her, og holder Dem rolig!“ jeg svingede mit Vaaben; „gaae hen og sæt dem!“ befalede jeg — han adløb. Imidlertid bleve Skurkene snart afvæbnede og bagbundne. — Saavidt vare vi komne; men hvad nu? Jeg var virkelig forelegen med Sejren; thi hvad skulde vi gjøre med Fangerne? Dræbe dem? det faldt mig ej engang ind; løslade dem paa *Tresord*? det var det samme som at fælde vor egen Dødsdom. Og saa Mølleren? han var ligesaalidet at troe som de andre To. — Der hengik nogle Secunder under fuldkommen Taushed fra begge Sider; Ingen skulde sige, at her saa nys var kæmpet paa Liv og Død; og alle Kamperne dog ilive. Men denne Stilhed var mere ængstelig end Tummelen før; Vaabnernes Klirren, Lordets

og Stolens Knagen og Bragen havde ikke nær det frygtelige som vor stakaandede Pusten.

Letacq brød Tauscheden. Maaskee havde han allerede inden han løste og bevabnede Baronen, lagt den Plan, som han nu fremsatte: „J eller vi,“ sagde han til Pariserne, „der er ingen treble Udvej. Komme J løs, da koster det alle vi andres Liv; og derfor maae J finde Jer i nogle Dages Arrest.“ Her vendte han sig til Baronen og mig: „Vi maae udvandre — der er ingen længere Opfattelse. Indtil vi kunne være i Sikkerhed, maae Disse forvares herne i Gravcapellet.“ „Men han?“ saldt Baronen ind og kastede et Blik paa Mølleren. Letacq svarte ikke, men han flistede Farve — Desmoulins var jo Suzettes Fader. Jeg tog Ordet for ham, og sagde, ikke uden nogen Bitterhed: „De maae holde Deres Benner med Selskab.“ „Neget vel!“ svarte han; „men naar nu alle de gode Herrer rejse bort, og komme vel ikke meer igjen, hvad skal der saa blive af os? hvem skal lukke os ud igjen?“ Min Tanke saldt paa Suzette. „Det skal Deres Datter.“ Her saae Letacq halvt spørgende og halvt bedende, til mig; Mølleren nikkede med et polidst Smil.

Under alt dette havde begge de Bundne siddet ubevægede paa Jorden med Ryggen til Væggen, der hvor de vare henstillede; kun den Mørkes flulende Hines Kullen, og den Lysets Snavsten igjennem de sig ud- og indbevægende Næseboer tilkjendegav deres indvortes Harmen. „Allons done!“ raabte nu Letacq, og rejste den Ene efter den Anden; og nu gif Toget ned i Gravhælvningen. Mølleren maatte gaae

foran, bære Lyset, og have den tunge Lem, der bedækkede Nedgangen. Herpaa, imedens Baronen og jeg stode Bagt, hentede Letacq Levnetsmidler, Tapper, Lys og Fyrstøj; og da han dermed var færdig, anbefalede han Fangerne Nødlighed og Taalmodighed, og forsikrede dem „at de om tre Dage skulde erholde deres Frihed; men gjorde de Forsøg paa at brække ud, eller larmede, vilde vi snart bringe dem til evig Taushed. Da Lemmen var lukket, og en Marmorsteen ved forenede Kræfter lagt over den, sagde han til mig, dog med Billie saa højt, at de derude kunde høre det: „Nu er der ingen Tid at spille! inden fire og tyve Timer maae vi være herfra; thi om fire Dage gaaer Skipperen.“ — Dette sagde han, for at indbilde dem, at vor Flugt gik til Bordeaux — hverken Baronen eller jeg vidste endnu dengang, hvor han vilde føre os hen.

Vi ilede alle tre til Abdelaides Bærelse. Da Pigen havde underrettet hende om det natlige Besøg, sandt vi hende vaagen og i angstelig Bekymring. Vi fortalte hende, hvad videre var skeet, og at vi uden Ophold maatte flye hendes uhyggelige Fødeland. Hun modtog vel dette Budskab med Forstræffelse, men indsaar dog strax Nødvendigheden af dette tunge Stridt, og gav sig til, med vores Hjælp, at indpække hendes Juveler.

Den herlige Letacq havde længe forudseet alt dette og derfor kunde han strax bringe os fire færdige Nationalgardebragter — thi Abdelaide maatte ogsaa bære Mandsklæder. Snart stode vi heelt udmonderede og udrustede. I Patrontasferne havde vi vore Penge, Kostbarheder og

Linneé. — Endnu stod tilbage, at overdrage Suzette Fangerens Befrielse, men og med det samme at betroe hende de farlige Hemmeligheder — deres Fængsel og vor Udvandring: Handlinger, der begge vare lige dødsfaldige. Dog, her var intet Andet for. Letacq paatog sig denne Bestilling, for ham den Tungeste i hele hans Liv: han skulde sige sin Elskede et langt — ja rimeligviis det sidste Farvel; thi hvo vilde dengang stole paa Emigrantlovens Ophævelse; og om han endog nogeninde torde vende tilbage, hvor var saa Suzette? i Graven? eller i en Andens Arme? — Bisfelig, min Son! hans Lffer var næsten meer end menneskelig, derfor kan ej heller Mennesker fuldelig lønne ham. Din Moder og jeg gif vel Dødsfarer imøde, men dog med Haab om Livet og Kjerlighedens Glæde; han derimod forlod begge frivilligen, alene for at frelse os og grunde vor Lykke.

Efter en Times Venten saae vi ham igjen. Han var bleg — havde grædt, men Dydens Sejr stod malet i hans bestemte Ansyn. Taus vinkede han ad os: vi fulgte ham. Seg bar Arelaides Bøsse; skjælvende stattede hun sig paa min Arm. Stille Taarer og dybe Sukke var hendes Afsted til det elskede Hjem.

Hvorfor skulde jeg opholde mig ved Beskrivelsen af vor Flugt? den lignede saa mange tusinde Andres.

Letacq havde et Sødsfendebarn bosat i Mantua ved Helvetiens Grændser; didhen førte han os efter fjorten Dages Vandring; paa hvilken han ved sin Snildhed, Mod og Aandsnærvarelse reddede os af flere end een farlig Forlegenhed.

Næste Dag stode vi paa sikker Grund. Endnu engang vendte vi os om mod det ulykkelige Frankrig. „Adieu pour jamais!” sagde Baronnen grædende og skjulte sit Ansigt med begge Hænder. Abelaide skjulte sit ved min Barm. Letacq udstrakte sine Arme mod Suzettes Hjem, og hulkede: „Jamais!” — Det kjere Navn kom aldrig mere over hans Læber.

Næst derefter, samme Dag som din Moder fødte Dig til Verden, erholdt vi de første Efterretninger fra Chateaueux, ved en dansk Kjøbmand i Bordeaux: Suzette — var død.

Her har du nu min og min ædle Vens Ungdomshistorie. Skal han overleve mig, da forsød hans sidste Dage! ær ham som en Fader, og elsk ham som dine Forældres frelsende Engel!

B å v n e n.

En Tilbragelse i Begyndelsen af det fjortende Aarhundrede.

1.

Det var en smuk Sommeraften, at tvende Mand vandrede langsomt gennem Skoven, som dengang næsten heelt omgav det grevelige Slot Segeberg. Den Ene var af Middelalder,

og klædt som Hofnar; kun var hans Dragt meget afflidet, og dens forhen glimrende Farver falmende; selv manglede han den høire Haand. Ved den Venstre ledte han en stor og stærktbygget Mand — en blind Olding med graaligt Haar og tykke Kulsorte Bryn, under hvilke to dybe Hulinger viste, at Djnene med Bولد maatte være ham berøvede. Han var klædt som en Stjernetryder i en lang og siid mørk-brun Talar og med en lille sort Barret paa Hovedet. Hans Navn var Herman Split, i bedre Dage havde han været en vældig Riddermand, ejet sin egen Borg med meget Folk og Fæe, som snart skal fortællés. — Ved en Korsøej standsede Narren og førte sin blinde Følgesvend hen til en Windfælde, paa hvilken han hjalp ham at sætte sig; selv blev han staaende foran ham med sammenslyngede Arme. Det syntes som de havde indgaaet Væddemaal om hvo der længst kunde tie; thi den Blinde sad temmelig urolig, bæstende med sin Stav paa Jorden og paa Træbullen, hans haarde Stol; men meest røbede hans Ansigts stærke Muskelbevægelse, at Noget gjæredes i hans Inderste, som trængte til Luft. Narren betragtede ham med usravendt Blik, som om han forgiæves bestræbte sig for at læse de hurtigt vevende Hieroglypher paa Oldingens Ansyn; omsider brød han Tausgheden med en Skoggerlatter. „Hvorover leer Du nu igjen?“ spurgte den Gamle ligegyldigt. „Af det I sagde“ svarte Narren. „Sagde jeg Noget?“ spurgte Hiin. „Da vist gjorde I“ hviskede Denne listig; „I fortalte hele den gamle Historie om Tarsferne fra Ende og til Ende.“ Ridderen fór i Vejret med en Kraft, som ikke stod i Forhold

til hans Aler og raabte vildt: „Hvem er Du?“ Narren svarte roligt: „Og derom spørger I mig først nu! efterat jeg i tre hele Dage har ledet Eder! derom skulde I have spurgt mig strax da I skiftede Bejviser ved Bornhøst. Nu vel! jeg er en blind Mand“. — „Blind?“ faldt Subben heftig ind. „Blind!“ vedblev den Anden, „ja! paa Forstanden. Jeg har kun eengang i mit Liv gjort en klog Gjerning; og den var endda kun haloklog. Det var dengang da jeg skilte Grev Johan ved hans halve Syn.“ „Hvad?“ spurgte Ridderen med en Slags glad Forundring; „er Du den Henneke, som slog Grevens højre Dje ud?“ „Vel er jeg det,“ lod Svaret. „Jeg vil fortælle Jer Historien; den vil vist mere Jer. Seer I! der var kommen to danske Grever til Kiel for at besøge os, og lære os danske Sæder. Blandt Andet gjorde de os bekendt med en vakker Skik: Da nemlig disse to jydskke Drenge havde gnavet Kjødet af deres siirbenede Landsmand, kastede de til Maals efter mig med Knokkerne. Jeg vil altid gjerne tude med de Ulve jeg er iblandt, og derfor stak jeg igjen efter dem; men nu vilde Ulykken, at den spidse Ende af et Been foer forbi Maalet, og lige ind i Grevens højre Dje. Han blev rigtig nok vred, dog fik jeg ingen anden Straf, end at jeg mistede min Haand og mit Embede.“ „Du slap virkelig let, min Ven!“ sagde Ridderen; „men hvad var det du snakkede om Lærkerne?“ „Saamand!“ svarte han, „det er en grumme gammel Historie, som Alle have glemt undtagen I og jeg. Det kan nu være en tyve Aar siden at min gode naadige Herre Grev Johan var paa Tagt i Nærheden af en arlig

Riddermands Borg — jeg var selv med den samme Gang, derfor veed jeg saa god Besked. Det hændte sig nu at vi kom i Trang for Havre til vore mange Heste; og derfor sendte vi Bud til Ridderen om at levere os et par Læs. Han svarte ganske muggen, at han havde intet afstorken. Da Greven hører det, siger han: „dertil kan blive Raad; jeg skal spare ham Tærskelønnen.“ Hvorpaa ser Tægere fik Befaling at gaae hen og tærskte Havre i Ridderens Lade. Det tog han ilde op, samlede alle sine Folk, og lod dem med deres Plejle saaledes tærskte Tægerne, at Somme fik Armene knække og Andre Benene. Det var vel grovt, og nu blev Greven vred. Men da han ikke var stærk nok til strax at hævne sig, rejste vi hjem og rustede os, kom saa igjen og tog Borgen med Storm. Ridderens Frue og hans to unge Sønner bleve dræbte, hans eneste Datter forsvandt ganske og aldeles; men paa ham selv rev man begge Djnene ud. See det er det Hele.

Den Gamle, hvis Ansigt kun ved de første af Narrens Ord havde forraadt nogen Forundring, men strax igjen antaget sin sædvanlige Rolighed, sagde aldeles koldt: „Seg seer, Du kjender mig.“ „Det har jeg godt ved“, svarte Denne; „jeg var just i Besøg eller rettere i vigtigt Grinde for en vis Dame hos den vise Stellarius Auratus, dengang da han tog Eder til sig. Uden at adspørge Himmeltegnene, kan jeg vide, at han maa være død, og I selv huusvild. Men siig mig, gode Herre, hvad vil I nu paa Segeberg? Tænker I, at Grev Johans Søn vil give Ridder Split Raadsensbrød?“ „Ikke Ridder Split,“

sagde Ulbingen, „men Stjernetyderen Miron dalo; og saaledes maa Du bestandig kalde mig. Du maa ganske glemme, ligesom jeg selv, hvem jeg har været! vil Du love mig det?“ „Det lover jeg,“ svarte Henneke, „og sværger dertil ved Sol, Maane, Stjerner, Planeter og Cometer.“ „Men Du?“ spurgte Hiin, „hvor vil Du hen? Haaber Du noget Godt af Grev Johans Søn?“ „Nei!“ svarte Narren, „jeg vil til Rendsborg, til Grev Geert. „Han er en ung Herre, og — som Man siger — en Galning og Spilopmager; vi to kunne passe godt sammen.“ „Det er troligt,“ sagde Ulbingen, idet han rejste sig, og strakte Haanden ud efter sin Ledsagers; men lad os nu afsted, om vi kunne naae Segeberg inden Mørket falder paa. Jeg er træt og længes efter Hvile.“

Saaledes endtes Samtalen, og Begge gik, saa hurtig, som den gamle Ridder's Blindhed tillod, hen ad Vejen, der førte til Grev Adolph's Slot.

2.

Kun et Par Mil fra Segeberg levede paa disse Tider en riig og tapper Ridder ved Navn Hartvig R*****. Hans Slægt gik op til de første Korsege, og havde i flere Led boet i Ditmarsken. Men da denne rige Landstræknings djerre Beboere omtrent Hundrede Aar tilbage forjog den hele Adel, søgte Hartvigs Oldfader et nyt og sikkrere Hjem i det tilgrandsfende Holsteen.

Hartvig var en Mand paa de Halvtredsindstyve, men

endnu stærk og usøfærdet, som i de Trediv. Med sin Hustru, en fødte R****, havde han en Søn og en Datter. Ditlev havde opnaaet sit tyvende Aar, og Maria sit Attende, da Begge efter Faderens Bestemmelse skulde drage til Grev Adolphs Hof paa Segeberg; den Første som Page hos Greven, den Sidste som Selskaberinde eller Hof-froken hos Grevinde Agnes. Ridder Hartvig anfaaede det saameget mere nødvendigt at forskaffe sin Datter den højeste Grad af Dannelselse, som hun var forlovet med den unge Grev Geert af den rendsborgske Linie, og sølgelig bestemt til engang at vorde regjerende Fyrstinde.

Borgen, hvor denne Familie boede, er enten lagt øde, eller og er dens Navn glemt; men i Mangel af et Virkeligt, kunne vi gjerne kalde det Wrens Tempel; thi Wren var dens Herres Gud. Han var en god catholisk Christen: det vil sige, han gjorde Wre af alle de catholiske Afguder; men de maatte alle staae tilbage for Wren selv: han var hvad vi i vore Dage kalder en ustraffelig Mand, fordi saadant var Wrens Bud. Han var rebelig, trofast, Slave af sit Ord, fordi Evig og Uordholdenhed vilde vanæret en Adelsmand: han var kyndig, fordi Uvdsagtighed stred imod en Ridders Bøtte: og saaledes udsprang alle hans gode Egenskaber af en Kilde, af hvilken flyde Forbrydelser ligesaavel som Dyrer. Vi skulle ved denne Histories Ende see, hvilket blodigt Offer Ridder Hartvig bragte sin grusomme Afgud.

Denne Wrens nidkjære Præst var, i Ordets fuldeste Betydning, en Herre i sit Huus: hans Villie var ubøjelig, hans Ord uigjenskabelige; men hvo som visste Lydighed og

ubetinget Underkastelse havde ikke at beklage sig over ham, thi han bød kun Pligt og Orden. Alle hans Undergivne kjald for ham, Hustru og Børn frygtede ham, hvorvel han mod Ingen viste nogen Voldsomhed, aldrig mod Noget ytrede et hidstigt, ja sjelden et haardt Ord. Med alt dette var han langt fra at være ufølsom: han elskede virkelig sin Familie, men han torde ikke vise sin Kjærlighed, for ej at svække sin Anseelse. Kort: han var en Despot mod Andre — selv Slave af en Usynlig men langt Grummere.

Ridderens Frue var næsten det Modsatte af ham: bøjelig, eftergivende, altid venlig, og derfor elsket af Alle, Datteren lignede hende; Sønnen Faderen.

Samme Dag, som den blinde Ridder og hans Fører gik til Segeberg, havde Hartvig R^r bragt sine Børn dertil, efter endnu engang at have indpræntet Begge Wrens strange Bud. „Du min Son!“ — saaledes endte han sin Forelæsning — „er fra nu af i Grevens Tjeneste, men ej hans Tjener, hvorvel han kaldes din Herre. Dit Sværd tjener ham; det skal sægte for ham lige til din sidste Blodsdraabe. Hans Fiende, er din Fiende, om det endog var din egen Fader. Dette er din Tjeneste; at ove den med urokkelig Trofskab, din Wre. For Wren tjener Du, — ikke for Sold — Du tjener Wren, som Grev Adolphs Mand.“ — „Du, min Datter!“ — sagde han til Maria — „dragger nu ind paa Segeberg, ej som Terne, men som Grev Gerhard's Brud. Tab intet Øjeblik din ophøjede Bestemmelse af Sigte! Dø glem aldrig, at en Dames Wre er et Glar, der ej engang tør beaandes af Klaffenens Mund.

Du skal frygte Lastens Skygge ligesaameget som Lasten selv. Vren er din kostbareste Juvel, din første Dyd, din eneste Beherskerinde."

Bevæbnede med saa stränge Grundsætninger kom de unge Menneffer til et Hof, hvor det gik intet mindre end strängt til. Greven var en Mand i sine fejreste Aar, venlig, godmodig, og af et indtagende Væsen; men som ogsaa levede blot for dette Livs Glæder — fornemmelig Bordets. Og da hans unge dejlige Gemalinde kun koldt besvarte hans i Hvedebrødsdagene brændende Kjærlighed, var det ikke at undre over, om den smukke Fyrste snart efter søgte og fandt Erstatning hos varmere Hjertes.

Grevinde Agnes var een af disse farlige Kvinder, som aldeles ikke kjende den ædlere Kjærlighed, og hos hvem den blot Sandfælsige er fuldkommen underordnet Stolthed, Hæfthæde, Had og Hævngjerrighed. Gjerne saae hun Mændene for sine Gødder, dog ikke som Elskere, men som Slaver — hun var en kold Coquette. Den Æneste, som havde bragt hendes Hjerter, eller bedre, hendes Blod i meer end almindelig Bevægelse, var Grev Gerhard af Rendsborg. Dog var det mere Ridderens stolte Anstand og Herskerens Værgjerrighed, der drog hende til ham, end Mandens Skjønhed. Mod sin Gemal havde hun i Egtteskabets Begyndelse blot været ligegyldig, men siden efter foragtede hun ham: Naturligt; hvorledes skulde vel tvende saa heelt modstridende Væsner nogensinde kunne forenes? Hun var Hoffærdigheden selv, han kunde ej engang omgive sig med Skindet af den; hun var af Natur afholdende i enhver Nydelse, han higede efter

Alle, og meest efter den, som Kvinderne mindst høre over med — Vinens.

Alle disse, og mange flere Herrer og Damer, sadde endnu ved Aftentaffelet paa Segeberg Slot, da en Ridderføvend kom ind, og mældte: at tvende underlige Personer befandt sig nede i Borgstuen, og bade om at maatte faae Greverne i Tale; den Ene en gammel blind Stjernetyder, den Anden — efter hans eget Sigende — en Nar. „Denne er af mine Folk“ raabte den halvtberusede Grev Adolph; „lad dem komme!“

Taffelet hævedes; de to falsomme Vandrerne traadte ind; Henneke med den højre Arm paa Ryggen. Grev Adolph, der ved Faderens Hof saa ofte havde seet ham, og derfor skjønt efter flere Aars Mellemrum strax gjenkjendte ham, tiltraadte ham i sit lystige Lune: „Velkommen, gamle Pudsensmager! jeg seer, Du har endnu det samme skjæve Hoved paa sit rette Sted.“ — „Ja vel! naadig Herre!“ svarte Narren; „men Haanden! den er langt fra Sit; og derfor kan den egentlig takke Hovedet. Ak gid jeg dog havde min Haand igjen istedet for mit Hoved!“ Selskabet loe; og Greven raabte: „det var et Narrebytte.“ „Ingenlunde, Herre!“ svarte Henneke, „Hænder kan Alle bruge, men Hoveder ere nu i ingen Priis; Gæt i et Land er alt hvad der behøves.“ „Skjelm!“ truede Greven; „dog, Dit kan jeg ogsaa bruge — vil Du blive her paa Segeberg?“ „Hvormange Djne“ spurgte Grevinden spottende, „har min Hr. Gemal tilovers?“ „Gæt i det mindste“ sagde Greven rask, „seet Agnes! for en stakkels Synner, hvem min Fader i sin opbrusende

Brede behandlede alt for haardt — velan! Henneke! vil Du sætte dit Hoved i Tjeneste hos mig? eller har det anden Bestemmelse?" „Velan! naadige Herre!" svarte Hiin, „jeg tager imod eders Tilbud; men jeg har eet Hoved til." „Hvor?" spurgte Greven leende. „Der!" sagde Narren, og pegede paa Ridder Herman; „der Herre! det er graat men godt; og mangler blot to Djne." „Hvem tilhørte det?" spurgte Greven igjen, „for det blev Dit?" „En Søn af Frue Justitia" lod Svaret, „ham kan I bruge til Dommer."

Herman stod endnu bestandig fast, hartad stolt, uden Bevægelse, uden mindste Minesforandring i det mørke Klyn. Han lignede en antic Broncesfigur, som ved længere Anskuelse synes at vorde levende — en Homeros eller en Belisar. — Ved Narrens sidste Ord taadte Greven hen foran den Blinde, og spurgte om hans Navn og Herkomst. Svaret lod overensstemmende med hvad vi vide. Grev Adolph var en Fader af Mørket og dets Gjerninger, af Astrologie og alle andre hemmelige Konster. Hvad enten han nu af denne Grund fattede en Slags Uvillie mod Dvingen; eller og en dunkel Aneelse — der stundom uvilkaarlig griber os, og først lange efter forklarer sig — syntes at advare ham: nok er det, han tog tvende lange dog langsomme Trin baglænds, og gif saa hen til sin Vende Grev Gerhard, der med en fyrstelig Ridders Belevenhed og en Giffers Fryghed underholdt sin skjonne Brud med Fortællingen om sidste Turnering, ved hvilken han, smykket med hendes Farve, havde vundet den høieste Priis. „Der staaer et Menneske" sagde han halvhøjt, „som udgiver sig for Stjernetyder, og

tilbyder sin Tjeneste. Han er rigtignok blind, men derfor kan han gjerne være ligesaa kløg paa Himmelenes Løb og Menneskenes Skjæbne, som de Seende. Jeg støtter ikke om flige Ulykkesprofeter; men dersom I, Hr. Fatter! ikke vil give ham Naadensbrød, saa maa vel jeg." „Gjerne!" svarte Gerhard munter, „gjerne tager jeg imod ham; disse lønlige Videnskaber have virkelig noget Tiltrækkende, omendkjøndt Man slet ikke troer paa dem." „Gamle Chaldæer!" tilraabte han Oldingen, idet han gik tæt hen til ham; „vil Du tage tiltakke hos mig i Rendsbørg? — jeg er Grev Gerhard — Herman nikkede langsomt — Man kunde sige — stolt — Jeg er endnu kun en Kik in die Welt, og gad gjerne vide noget om min Fremtids Skjæbne — Du kunde maaffee see lidt af den —" „— Jeg har seet den" faldt Stjernethyderen ind. Disse Ord, der bleve udtalte med hiin kolde Bestemthed, der udelukker og affjærer Tvivl og Indvendinger, frembragte en sølsom, blandet Virkning paa alle de Tilstadeværende. Gerhard traadte et Skridt tilbage, trak Djenbrynen og Overlaben op, og smilede, men med paatagen Kjækhed. Adolph vendte sig halvt om mod den blinde Seer, og sagde: „Hr. Mirandalo! hvad Spaadomme anjaaer, da hører jeg til de Vantroende." „Helleredet, Deres Naade!" svarte han, „end at vakte mellem Tro og Vantro; Tvivleren er altid værst faren." Greven taug, men saae ud, som om han sølte sig trussen. Hans Gemalinde stirrede stivt, og med plirende Øjne ind i Oldingens skumle Ansigt, som Gen der betragter et Natstykke, der i sig selv mørkt, ved Tidens Paavirkninger er vorden endnu

utydeligere. De Doriges Ansigter udtrykte meer eller mindre Forundring, Nysgjerrighed og Forventning. — Efter nogle Secunders Stillehed, blinkede Grev Gerhard ad de Andre, og sagde saa til Spaamanden: „siden I har forudseet min Skjæbne, saa fortal os kun freit ud noget om den! som for Exempel, om der forestaaer mig Krige, og hvordan de ville falde ud!“ „Krig“ svarte den Tilspurgte, „vil I faae mere af, end eders Fiender ønske. Mange Laurbar vil I høste; men læg Merke til, at de vore bedst for Eder paa tør Bund; søg om dem paa Gaderne, men vogt Eder for Sumperne!“ „Hører I, Herre!“ raabte Narren, „det er et rigtigt Draclesvar; for jeg vil ogsaa lade min venstre Haand hugge af, om I nu er klogere end før.“

Videre kom han ikke; thi i dette Djævelik sloj Døren op, og en Ridder aandepusten, svebig og bestøvet, traadte hurtig ind, og berettede sin Herre Grev Gerhard: at Ditmarskerne vare trangte over Grændserne og huserede grumt med Plyndren og Nordbrand i de vestlige Sogne af hans Land. I en uheldig Trafning vare dets Forsvarere drevne tilbage; men alle hans Vasaller vare i Begreb med at samle sig, og ventede blot paa hans Komme, for at tugte de dumdriftige Bønder.

Den unge kamplystne Fyrste foer op, som Een der pludselig vækkes af en Drøm, tog en hurtig Afsted med sin blegnende Brud, og derpaa med de Dyrige, afflog hoslig men stoltelig den Bistand, hans Frænde tilbød ham, og ilede affted med Hiobsbudet. I Bortgangen tilraabte ham Hermand: „Tænk paa Sumperne!“ men han hørte det ikke, og

var inden faae Minutter ude af Stottet og i fuld Gallop paa Bejen til sine betrængte Undersaatter.

Vel gjorde denne Begivenhed et Brud paa det høje Selskabs Glæde; men da Verten trøstede sig selv og sine Gæster med den Forsikkring: at hans tappre Frende om faae Dage vilde vende tilbage fra denne Klapjagt: saa indfandt sig snart igjen den forrige Ulystighed, og Spil og Dans oplivede den korte Sommernat.

Den Genhaandede og den Blinde bleve bevertede, og førte til Hvile i eet af den vidtløftige Borgs affides Værelser.

3.

Utlebningen til denne korte men blodige Ditmarskerkrig var, som oftere, en privat Strid med nogle holsteenske Grandscheboere, i hvilken kun de nærmeste Sogne toge Deel, ganske paa egen Haand og uden Hverighedens Bemyndigelse. Da nu derfor Marskbønderne fra Nienkirchen og et Par andre Byer havde udført deres Havn — der vist nok gik videre, end de egentlig havde besluttet — droge de i Nag hjem igjen, ikke anende, at Gjenhavn fulgte dem i Hælene.

Uden at oppebie alle Forstærkninger, ilede Gerhard affed med de Krigere, han foresandt paa Samlingsstedet. De vare over tre Tusinde; de Fleste Ryttere. Disse toge Fodfolkene bag paa Hestene; og nu gik det som i Røddeløben til Hødelaggens Skueplads, der alt for tydeligt betegnede sig selv, om Dagen ved Røg og om Natten ved ildfarvede Skyer. — Næste Dags Morgen, da Hæren naaede

Landenes Grandsfejæl — fik de Dje paa Fienderne en Mil foran dem paa Vejen til Wöhrden — dog ikke Alle; Mienkircherne havde allerede flitt sig fra de Andre og vare gangne til sit Hjem.

Da de, som endnu vare samlede, opdagede Holstenerne, affikkede de Tilbud til Heide og flere Sogne i Nordditmarsken — Vejen til hine Medstridere var dem allerede affkaaren. Og derpaa fhyndede de af al Magt ad Wöhrden til, hvor de haabede at holde Stand, til Understøttelse onkom. Men Forsølgerne vare der netop ligesaa tidlig som de; og nu begyndte en haardnakket Kamp; paa den ene Side stred Forbittrelse, paa den Anden Fortvivlelse. Men Holstenerne vare for mange; de trangte Fienderne fra een Snoring mellem Husene til den Anden; og dertilmed omgik en Deel af dem hele Byen. For ej at vorde omringede i de aabne Gader, ilede Bønderne op paa Kirkegaarden, fra hvis Muur de endnu nogen Tid gjorde drabelig Modstand. Dog længe kunde de ikke heller her holde sig: de Dverblevne — neppe to Hundrede i Tallet — tryede da ind i Kirken, hvis Dør de spærrede, og hvor de besluttede at værges sig til sidste Mand.

Holstenerne, som ikke ansaae deres hele Styrke uforderlig til Kirkens Belejring, lode hertil en fem- serhundrede Mand tilbage, og adspredte sig saa forresten i større og mindre Hobe til alle Sider for at plyndre. Greven tillod dette, og blev selv i Wöhrden, for at see Enden paa Kirkestriben. Denne varede ved endnu en Time eller længere, uden Fordeel, og næsten uden Tab paa nogen af Siderne; thi Kampen

fortes allene med blinde Spydkast og Steenkast ud og ind gennem Vinduene. Nogle Gange tilbødes de Belejrede Livet, naar de vilde nedlægge deres Vaaben derinde og overgive sig; men de kjendte for vel deres Fiender, og sølte alt for godt, til hvilken Højde deres Raserie maatte være stæget. Tilmed haabede de og at kunne holde dem ude, indtil den forlangte Hjælp ankam — om ikke før, saa dog til Natten.

Alt dette varede Greven for længe. „Kan Ternet ikke bide paa dem,“ raabte han, „saa lad os prøve Ilden!“ Herpaa var ingen Mangel: fra de brændende Huse hentedes antændte Flager og Sparrer; Halmsnipper sættes paa Spyd og Forke, og alle disse brandbare Ting slyngedes op paa Kirkens Blytag, saavel som igjennem Vinduene. De Sidste flukkedes let, men ikke saa Hine: snart var Tagets Træværk ibrand paa flere Steder. De nedstyrte Stumper sloge Huller paa Hvalvingerne; og det smeltede Blye dryppede ned i Kirken. Her var ikke længere Sikkerhed eller Frelse. Ditmarskerne sprang derinde hid og did, tumlede, trængte Hinanden. Røgen blev stedse utaaleligere, Blyregnen endnu mere; og midt i Larmen og gennem de Svæbnes Skrig hørte de Fiendernes vilde Jubel og Helvedes Haanlatter. Da lød paa eengang fra to hundrede Struber: „ut, ut, ut!“ „Hvad nu?“ raabte Nogle udenfor, „slynge de allerede paa det sidste Vers?“ „Nej, de raabe ud,“ sagde en Anden spottende; „de vil snart sværme; der er for hedt i Kuben.“ Signelsen var træffende; thi pludselig foer Døren op, og

ud vrimlede disse Fortvivlelsens Børn, som Bier af Flyvehullet, deres lange Spyd — dræbende Braadde — foran dem.

Da Kirken begyndte at brænde, havde Holstenerne trukket sig heelt ud af Kirkegaarden, og slaget derubenom en dobbelt Linie. Denne brødes strax lige for Porten, og nu gik det løs til begge Sider. Dphidsede af Brede og legemlig Smerte lige til Vanvid, nedstodte Bønderne for Fode Folk og Heste; deres Anfald var uimodstaaeligt. Hvo som fik Tid dertil, flygtede om bag Kirken, og sluttede sig til de heroørende, men i en uordentlig Hob; der nu trængtes fra to Sider; mange dræbtes, og Resten sprængtes. Greven søgte at samle dem, og atter føre dem til Angreb, men en forbausende lammende Skrak var traadt istædet for det forrige Mod og daarlige Sikkerhed: som værgeløse og uhævneede sank Mand for Mand; og næsten to tredie Dele vare dræbte, inden de øvrige ret befindede sig paa Modstand og Forsvar. — For silde! Ditmarskerne begyndte allerede at kæmpe mere for Sejren end for Livet, og tilraabte hverandre: „schlagt de Mann, än schont de Pert!“ thi i det første blinde Kaserie nedstodte de Begge i Klang. — En hurtig og frygtelig Omstiftelse! saae Minutter iforvejen vare Holstenerne saaa aldeles visse paa Sejren og Fiendernes fuldkomne Tilintgjørelse, at de under Branden kastede Kaalstokke ind til dem — Kaalæder var Marckbøndens Hgenavn — og tilraabte dem spottende: at de havde Ild til at fuge deres Kaal. Denne Haan blev nu betalt med blodige Menter; thi „warm Kohl!“ blev de Udsprængendes Krigsraab; der endnu længe efter vaagen og i Drømme Klang frygtelig

i de faae Dverblevendes Drer. „Warm Kohl!“ forfra, „Warm Kohl!“ bagfra; og høert et Spydsting lefsagedes af et „do håst du warm Kohl!“

Greven var kommen midt ind i Trængslen, og arbej-
bede længe forgjæves for at udrede sig. Endelig lykkedes
det ham: han kom paa en Kant Fienderne saa nær, at han
kunde række deres Spydsodde, af hvilke han og afhug Nogle.
En Linie af hans egne Riddere vare endnu imellem, og havde
just begyndt at værges sig mandigt og med god Virkning:
flere Ditmarskere laae døde eller sprællende under Hestefod-
berne; men Andre traadte i deres Sted. En af dem opdagede
Greven, som han godt kjendte, og skreg højt: „do is he, do
is he! gezt 'em wat warm Kohl!“ Da segnede de tvende
Riddere, som hidtil havde dækket ham, ned af Hestene. En
Bondes Spyd sad endnu fast i den Enes Laarskinner; han
vilde ikke slippe det, og droges saaledes hen til Grevens
højre Side. „Ha! Maria!“ raabte han og kløvede Bondens
Hoved. „De Dyvæl mit din ole V****,“ vrælede en Anden,
og stak efter Grevens Bryst; men idet Denne begyndte at
rive Sværdet ivejret til Hug, foer Spydet igjennem Strids-
handsken og ind i Armen — Sværdet hang kraftløst ved
Haanden. — Dette Djæblik maatte afgjøre over Død eller
Liv. „Efter os!“ skreg Grevens Sidemand, og sporede
deres Hingste til de dødelige Spring ind mellem Spydsoddene.
Gjennemboede styrtede Heste og Ryttere; men Nabningen
var gjort, og over dem fløj Greven, og efter ham alle de,
som endnu kunde holde en Tøjle — neppe hundrede Mand
— i vildeste Rend ud af den nedbrændte Bye.

Nogle hundrede Skridt udenfor Denne raabte Greven holdt! Han solte ikke Smerten af sit Saar, men Harmen over Nederlaget og Flugten, og brandende Havntørst. „Vi maae samle vore adspredte Tropper,“ bad han, „og hugge de Hunde sammen til sidste Mand. Man saae sig om til alle Sider for at opdage dem. Da see! Havet, saa ofte Marstens Fiende, men idag dens trofaste Hjælper, udsendte sin Guse, og lagde den — en Dødens Taage — kold og graa og stummel over Landet. Ikke ti Favne bort var det muligt at skimte nogen Gjenstand; Lusten var tyk som i et Snefog. Hvorhen skulde Man vende sig? Tause, raadville saae den Ene til den Anden. Da hør! Sejrraab og Bulder paa denne Side — og paa denne — fjernt ude i Taagen, og snart paa flere Kanter: ja endogsaa foran paa Hjemvejen. „Derhen! derhen!“ raabte Een efter den Anden; „vi maae hugge os igjennem!“ Her var intet Andet for; thi nær bag ved hørte de allerede Forfølgerne fra Wöhrden.

Dette var en Rædselsdag, som ikke fik Mage for to hundrede Aar efter. Ditmarskerne, som fra næsten hele den nordlige Deel af Landet, var iler ad Wöhrden til, traf paa de afskilt plyndrende Hobe. Og næsten allevegne havde de ikkun toende Kaar: Død eller Flugt. For Mange blev endog den Sidste afflaaren, idet de i Tynningen forvildede sig, og fore lige i Hænderne paa deres blodtørstige Fiender. Og ligesom en Rytter faldt, besteg en Bonde hans Hest; paa denne Maade bleve flere Hundrede beredne, og gjorde det hartad umuligt for nogen Fodgænger at undslippe.

Kortelig at fortælle: Grev Gerhard slap ud af dette forfærdelige Land, men maatte lade meer end to tredie Dele af sin Hær blive tilbage. Der var Sorg over det halve Holsteen, og i alle de adelige Slægter for Fædre, Sønner, Mænd og Brødre, hvis Liig laae nedslængte i Markens Grøfter til Føde for Fugle og vilde Dyr. — I Wöhrdens Kirker hænger endnu blandt mange flere, de paa denne Dag erobrede Faner.

4.

Smidlertid var paa Segeberg, som sædvanlig, Glæde og Eystighed; og mindst tænkte Nogen paa at skulde see den nylig bortdragne rige Gjæst komme som „fattig Fugl“ tilbage.*)

Da Greven havde med Levningerne af sin Hær naaet det Sted, hvor Segebergvejen løb fra den til Rendsborg, brød han den skumle Taushed, som hidtil havde hersket blandt de mismodige Flygtlinge, idet han ogsaa her lod først Armen eftersee og forbinde. Derpaa uddeelte han Befalinger til at samle friske Stridsfolk; og drog saa med tvende Ribdere og en Svend ad Segeberg til, i den Hensigt — sagde han — at hente Hjelpetropper hos sin Frende; men i Grunden langt mere, fordi han blueedes ved at vise sig saaledes i hans egen Hovedstad.

*) Da Ditmarsken i Aaret 1559 omsider maatte bukke under, og dens dybt ydmygede Sognefogder bede om Fred, sagde Hertug Adolph efter dens Afslutning i spydig Skjemt: „Gah! nu to Huus, än etet wat warm Koh!“

Bed næste Daggrye reed han ind i sin Fren des Borg med et harmslaget Sind, og med en Saarseber i sit unge hidfige Blod. Selv bragte han det første Budskab om sin egen Ulykke. Grev Adolph modtog det med usorkfult Deeltagelse, og lovede ham Understøttelse af Krigsfolk til et nyt Tog; men yltrede ingen Lust til personlig at hente „Laurbær fra Sumperne.“ Dette Udtryk mindede Gerhard om den Blindes Spaadom; og saasnart han havde opofret et par Djeblikke til Trost for sin angstelige og dybt bedrøvede Brud, spurgte han efter Hiin og forlangte en Samtale med ham i Genrum. Denne maatte dog udsættres et par Dage formedelst en temmelig heftig Feber, under hvilken Grevinden ofte, og Maria næsten bestandig vaagede hos ham.

Endelig blev den Syge saa vel, at den heftig foransæede Sammenkomst med Ulykkesprofeten kunde finde Sted. — Efter nogle Djeblikkes Laushed, i hvilke Greven hæstede sit frygtsomme Blik paa Dbingens blege livløse Ansigt, sagde han! „Du advarede mig for Sumper, meente Du dermed Marsken?“ „Jeg meente Intet,“ var Svaret, „men hvad Stjernerne meente, see vi nu Besge.“ — Atter et Dophold. — „Dg hvad saa videre?“ begyndte Greven igjen mørk, og ligesom i andre Tanker. „I vil tugte Marskbønderne,“ sagde Herman. „Kan vel være,“ svarte Greven. „Dg atter ud i Sumperne?“ vedblev Hiin; „medens Fiendernes Mod er steget, og eders Egnes sunket.“ Greven, som hidtil havde ligget med Hovedet støttet paa den sunde Haand, rejste sig med eet overende, og sagde heftig: „Min Ære er dødelig saaret.“ „Dg nu,“ tog Herman hurtig

Ordet, „vil I lade den fuldkomment bræbe, istædet for paa andre Steder og paa andre Maader at læge den.“ Greven sank langsom tilbage og sukkede: „Ja hvor?“ „Paa høje Steder,“ svarte Herman. Der opstod igjen nogle Hjeltekkes Læusshed, indtil Greven brød den med de Ord: „Du har sagt, at Du kjendte min Skjæbne; saa lad da høre! forkynd mig den heelt og nøje!“ „I er jo født i Torrens Tegn?“ spurgte Herman. „Jeg troer det — saa har Man sagt mig,“ svarte Greven. „I har et Mødermærke paa det venstre Bryst?“ spurgte Herman videre. „Ogsaa det“ lod Svaret. „Vel!“ sagde Oldingen nu i en dybere, højtidelig Tone, „saa est Du Manden; Du est den

„Som fra Vid'rens Bred“

„Udstrække Skal Din ene Arm til Elben“

„Din Anden op til Skagens Frumme Næs“

„Der sætt: Skal sin ene Fod paa Syhu“

„Den Anden paa de Danskes Kongesøe,“

„Som Konger overvinde Skal, men vige“

„For Bønder. Paa den sorte Hede spire“

„Sans Laurbær, men i Sumpen visne de.“

„See!“ lagde han til en roligere Tone; „det er hvad jeg har læst, og veed; det er Alt, men ogsaa — nok.“

Greven sagde Intet til dette Oraclesprog; men bortvendte sit Ansigt, bly — kunde Man sige — som Møen der førstegang hører en Kjerlighedserklæring.

Skjæbnens Præst vedblev: „Hvad tykkes Eder, Hr. Greve! om et saadant Rige? hvad tykkes Eder om Kongekronen?“ „Hvorledes skulde alt Dette skee?“ spurgte han

næsten hvistende. — „Ikke ved Turneringer“ svarte Hiin; „ikke ved Dans og Spil og Dvindeleslen. Til Hjalne Fløjte-toner har mangen Fyrste danset fra sin Trone. Nej! Sværdeklang, Vasuners Lyd og Trommens Bulber — det er Heltens Musik. Ikke paa glatbonet Guld, hvor Kvin- dens Belløstjmiil forkjæler Manden, men paa sorten Hede, hvor Kampens røde Roser blomstre — der gaar den rette Kongedans.“ „Din Tale har mandig Klang,“ sagde Greven. „Saa lad den vække Jer!“ raabte Herman; „Vaagn op, unge Helt! og følg Himlens Vink! — Grev Gerhard! Du er Gen af de Faae, der bestemtes til at styre Verdens Løb, at give Tidens Hjul forstærket Sving.“ Han taug; Greven ligesaa. „I har maastke hørt,“ tog Hiin atter ved, „at Erobreren kaldes en Svøbe for Verden? Den Lignelse er falsk; han er en Dordenbygge, som renser en forpestet Luft. Den frygtfomme Hob gysrer under Uvejret; men derefter priser den Velsignelsen, som fremspirer i Orkanens Spor. — I svarer Intet? — Har min Tale søvndyssset Jer, liig en Ammes Eventyr? — Hr. Greve! sover I? — Grev Gerhard!“ „Høla! hvem kalder?“ foer Greven op. „Den blinde Stjernetyder,“ svarte Denne; „sov I, Herre!“ „Nej,“ var Svaret; „men jeg drømte.“ Herman smilte; men dette Smil sagde saameget som: saa er dog mit Frøekorn faldet i god Jord; det har spiret — jeg vil vande det. — Greven satte sig heelt op i Sengen, og sagde: „Jeg seer det: hidtil har jeg kun været et Barn, der brugte Landsen som Legetøj; men Du har rystet Barnet ud, og Legen er ude — den var endda for lang. Men siig mig Du —

Larmblæser! Hvo est Du? en Profet?" „Et blindt Redskab kun i Skjæbnens Haand," var Svaret. „Blind er ikke den" vedblev Greven „der seer bag Fremtidens Slør; med Mandens skarpe Blik øjner Du grant der hvor tusind Dine Intet see — blinde Mand! vil Du være min Vejleder? — ræk mig din Haand!" Herman gav ham den og sagde: „baade Haanden og Hovedet; kan I bruge det, er det Eders — mig selv nytter det ikke mere."

Greven drejede sig paa Tvert i Sengen, lænede Ryggen til Væggen, og sagde: „Du maler mig et fjønt Billede; men det er for stort — jeg kan ikke oversee det — ikke rumme det —. Hvorledes skulde jeg fra min lille Plet Jord strække mig ud over et magtigt Rige? Jeg — der er overvunden af Bønder" — med et bittert Smil stødte han Baghovedet mod Væggen. „Lad disse Bønder fare for det Første, Hr. Greve!" sagde Herman; „samlers I alt det Andet, følge Disse tilsidst af sig selv." „Alt det Andet!" gjentog Greven og virrede vantroe med Hovedet. „Unge Mand!" soarte Profeten, „en kraftig Villie formaaer Alt, Alt hvad der ligger inden Muligheds Grændser, naar den understøttes af ubøjeligt Mod, og ledes af Klogskab. Uden Klogskab er Mod kun blindt Raserie, og legemlig Styrke ikke stort bedre end Naturens døde Kræfter. Derom har I allerede gjort en kostbar Erfaring; men som I kan vende Eder til uberegnelig Nytte. Kom det blot an paa Mod og Styrke: da var jo Bonden ofte bedre end Adelsmanden, og Bjørnen igjen bedre end Bonden. Men at forene Manges Kræfter, at gjøre sig dem og Villierne underdanige, det er Klogskabs

Triumph. — Vel er Danmark stort, men ikke magtigt; fordi det er uenigt med sig selv, fordi dets Kræfter ere deelte. I blander Eder snildelig i Striden, og puster hemmelig til Ilden, idet I aabenbart synes at slukke den. I hjælper den Svage mod den Stærke, saalange til de Begge vorde svage, og I allene stærk." — Greven grundede en Stund, og sagde derpaa: „Den Svageste i Danmark er dog stærkere end jeg; jeg var ikke istand til at satte een Mand imod Ti." „I glemmer" svarte Herman, „eller har I aldrig vidst det: at Jern ikke er det eneste Metal — ej engang det Bedste i Krigen; Sølv og Guld er saameget ypperligere, som Man for dem kan kjøbe Jern. Troe mig, naadige Herre! med Guld i den ene Haand, Staal i den Anden, Snildhed i Hovedet og Mod i Brystet, indtager I den halve Verden. Vel at mærke: naar I derhos stadigen agter paa Ilden og dens Gang, og aldrig forsømmer det belejlige Djeblik." — Greven hørte med stedse stigende Beundring og lønligt Velbehag paa den blinde Seer. Tanker og Drømter, nye, vidtstrakte, forsørfte, opstod og fortrængte hinanden, som Drømmebilleder, dem en overlæst Indbildingskraft ikke mægter at fastholde. Herman maatte atter vække ham ved gjentaget Tilraab.

„Herre Greve!" foer han fort, „det første Trin til eders fremtidige Storhed, kan være Eder nærmere end I troer. Dette Slot, hvor I nu ligger, sng, i en bedrøvet Ublændighedestand —" „— hvad det?" faldt Gerhard vildt ind — „vil snart være eders" blev Herman rolig ved. „Stjernefikker!" raabte Greven, „nu er det Dig der drømmer;

eller — vil Du spotte mig; eller —" „— Intet af Alt hvad I mener" tog Spaamanden atter ved; „Forlangst har jeg skillet dette Herstabs Nativitet; den uudgrundelige Skjæbne vil, at han skal døe barnløs, tidlig, og paa en voldsom Maade: og at hans Enke skal ægte en Slægtning af ham."

Gerhard drejede sig uvillig om mod Bæggen, og forblev længe i denne Stilling uden at mæle et Ord. — Omfiden spurgte han i sagte Tone, og uden at see sig om: „Veed Du Noget af, at jeg har forlovet mig med Ridder Hartvigs Datter?" „Nej — jo dog —" lød Svaret; „jeg troer jeg har hørt Noget derom." „Hvad sige Stjernerne om hende?" spurgte Greven videre. „Det er mig ubekjendt," sagde Herman; „jeg har ikke vidst af hende at sige, før jeg kom hertil." — Han vilde sagt noget Mere; men i det samme gik Døren: det var Grevindens. Ved Synet af hende rødmede Greven; han tyktes, aldrig at have fundet hende saa smuk. — Efterat hun med venlig Omhyggelighed havde forhørt sig om hans Befindende, ledte hun Talen paa Stjernetyderen og hans Konst; og spurgte ham tilsidst i let og spøgefuld Tone: om han Intet vidste hende angaaende. „Min høje Frue!" svarte han; „om jeg ogsaa vidste Noget, veed jeg dog mindre, om det var Eder enten behageligt, eller tjenligt at erfare det. Sorgen kommer stedse tidlig nok, og Glæden er størst, naar den overrasker." „Deri er jeg ikke enig med Eder, Hr. Miranda!" sagde Grevindens; „derved just adskiller Mennesket sig fortrinligen fra Dyret, at dets Aand lever mest i Fremtiden. Hvorfor skulde vi ikke tørde vide hvad vi af naturlig Tilskyndelse saa heftigen

ønske? Frygt er for Riddingen, og Overræffelse for Børn — hvad mener I, min adle Greve?" „I har udtalt min Mening" sagde Greven lioligt. „Mig" vedblev hun som begejstret, „mig tykkes ingen Videnskab herligere og højere, end den at udforske Skjæbnens Raad; at fare frem paa Tankens Binger — fare foran den hurtigflyvende Tid, og udspejle hvad den bærer i sit dunkle Dyb. Med Glæde bortgav jeg eet Aar af mit Liv for Kundskab om de Dvrige — sikker Kundskab —" „sikker Kundskab" faldt Herman ind, „gives ikke her; kun Vink, som sjælden forstaaes — endnu sjældnere følges; kun Hentydninger, der som oftest ere heelt vanskelige at tyde. Har I, adle Frue! seet et Tor-denvejr i en bæl mørk Nat? De stærke Glimt belyse Gjenstandene, men kun for et Øjeblik. Os skænkes ingen Tid til klart at skjælne Noget. Vi see, men vide ikke tydelig hvad. Bort Dje blandes, og Mørket vorder mørkere end for —". Her afbrødes Dræclepræsten, idet Maria, og strax efter hende Grev Adolph søjede sig til de Forrige, og gav Samtalen en anden og muntrere Vending.

5.

Grev Gerhard havde aldrig lidensskabelig elsket sin Brud. Som Ridder maatte han have sin Dame, og nu vare hans Dine først faldne paa den virkelig meget smukke Maria, der end niere havde tiltrukket ham ved hendes jomfruelige Blyhed. Da derfor den blinde Profet havde vaft Ynglingens slumrende Uergjerrighed, indsaae han vel, at Forbindelsen,

med en simpel Ridders Datter ikke kunde føre til noget glimrende Maal. Det var en naturlig Følge heraf, at hans Opførsel mod hende blev mærkelig koldere. En saadan Forandring kunde ikke længe blive ubemærket af den elskende Pige, hvorvel hun i Begyndelsen tilskrev den Grevens Modgang i Krigen og hans paafølgende Sygdom. Hun græmmede sig i Stilhed; men hendes Smerte var deelt; thi Ridderdatterens Vresfølelse søgte sig ligesaa dybt krænket, som Ungmøens Kjerlighed. — Snarere end hun opdagede Agnes denne Afkøling i Gerhards Elskov; og øvede nu med uafsladeligt stigende Iver alle Tillokkelsens fineste Konster, for at fange det frigjorte Hjerter. Men ogsaa hos hende havde Ridder Hermans Forudsigelser virket: føjende sig efter hendes gjentagne Begjæringer, havde han ligeledes forkyndt hende, at Gemalen om søje Tid vilde ende sit Liv paa en frygtelig Maade, og hun derefter vorde forbunden med en værdigere, hvem han vel ikke nøje betegnede, men som dog neppe kunde være nogen Anden end Gerhard af Rendsborg.

Imidlertid var Denne bleven saavidt helbredet, at han kunde begive sig til eget Land, hvor hans Nærværelse var aldeles nødvendig til Grundlægning af de ærgjerrige Planer, der satte alle hans Sjælevner i Virksomhed. Han vilde gjerne taget gamle Herman med sig; men Denne forsikrede, at han endnu nogen Tid, efter Skjæbnens Bestemmelse, maatte forblive paa Segeberg, og at han haabede, snart at faae ham der igjen at see. — Han rejste, uden at det mellem ham og Maria var kommen til egentligt Brud,

eller med den forførte Agnes videre end til Djekast og et gjensidig Afskedshaandtryk.

Hvad der i hans korte Fraværelse tildrog sig paa Slottet, skal nu fortælles.

Greven, som sidst af Alle lagde Marke til Marias Sørgmodighed, spurgte strax med sædvanlig Godmodighed, om Karfagen dertil; men da han af hendes tause Taarer ingen Oplysning fik, søgte han Denne hos sin Gemalinde, ej heller forgjæves. Uden Forbeholdenhed aabenbarede hun ham, ej allene at Gerhards Kjærlighed til Maria kjendelig var afkolet, men og at hans Tilbojelighed ligesaa kjendelig havde vendt sig til — hende selv. — Under denne tilsyneladende Oprigtighed laa en Slange skjult, der skulde spyge Dødragts Gift i begge Grevernes Hjerter; og først i Adolphs. Naar nemlig Dennes Skinsyge var vakt, haabede hun, der godt kjendte sin letfædige og sandfælsige Mage, at han til Gjengjæld vilde lægge sig efter Gerhards Forlovede. — Hendes Beregning holdt Stik. Med dobbelt Sver stræbte han at trøste den skønne Forladte, og ikke uden Held. Et Pige hjerte, dannet af saa blødt et Bør som Marias, aabner sig villigt for venlig Deeltagelse, og agter ikke paa, hvor let Kjærlighed smelter sammen med Venkskab. Ej heller Adolph tænkte i Begyndelsen sænderligt paa, hvortil dette fortrolige Forhold mellem ham og en ung og dejlig Pige kunde lede. Han levede jo bestandigt i og for Djeblikket, og saae ikke, eller gad ikke see den mulige og rimelige Ende paa Eventyret.

Det hændes stundom i Drømme, at vi læse en Skrivt,

der tykkes os meget forstaaelig; men i det vi vaagne, forsvinder den pludselig: forgjæves stræbe vi i Huskommelsen at fastholde den; enkelte utydelige Bogstaver, afbrudte, af al Sammenhang udrevne Ord er Alt hvad der bliver tilbage, og selv disse bortsmutte snart som Strimer af Morgentaagen for den opgaaende Sol. Saaledes gik det Maria med hendes første Kjerlighed: hun mærkede ikke at den var udsukt, før den Anden allerede havde rodfæstet sig i hendes ubevogtede Hjerte; end ikke Aarsagen dertil kjendte hun strax. Svage Forsøg paa at vække den igjen, bleve aldeles frugtesløse: lige forgjæves prøvede hun at undskyldte Gerhard og at anklage sig selv. Men da den ny Effer gav — og fik det første Kys, da først saldt Bindet fra hendes Dine. — Lige for Fødderne saae hun nu den Afgrund, hun før ej engang anede; og i dens Svælg Lyksalighed, Ære og Samvittighebsroe. Hun saae den, men for silde til Frelse. Saaledes staaer en vildfarende Vandrer pludselig ved Skrænten af en Klippevæg, der skyder sig lodret ned i det umaadelige Dyb: Svimmelheden griber ham; en usynlig Kraft lig Magnetismens trækker dernede fra, lammer hans Muskler, dirrer i alle hans Nerver; han vil tilbage, men kan ikke; han vil vende sig, formaaer det ikke; han vil tillukke sine Dine, men mægter det ikke; han skal see derned, indtil Gløder og Skove og Marker og Byer begynde at dreje sig, og dreje sig i hurtigere og stedse hurtigere Kredse, og omsider henfvinde i Taage, der omhyller hans Blik, og han styrter som et villieløst Offer til Svimmelens Dæmon.

Dgsaa Agnes saae alt Dette; saae det længe før end

Ulykkelige selv; og meddeelte sin Fortroelige, sin Raadgiver, den blinde Herman Opdagelser, der for dem Begge vare lige behagelige. Sikker paa Udsalbet overlode de disse Betfindige til Strømmen af deres egen Videnskab, indtil der ikke længere var Tvivl om dens Følger.

Nu var Tiden til at handle. Efter Overlag med Herman skrev Agnes et Brev til Grev Gerhard, hvori hun i bedrøvelige Udtryk mældte ham den Uret, der nær kunde begaaes mod ham og hende selv, og — ladende som om Maria endnu ikke var falden — raadede hun ham, snarest muligt at komme til Segeberg, og bringe hans Forlovede bort fra et saa farligt Sted.

Da Greven, der siden sin Hjemkomst havde fordybet sig i Finantsoperationer og Planer til at fiske i de oprørte danske Vand, læste dette Brev, fattes andre hidtil inddyssede Videnskaber i heftig Bevægelse. Den første Kjerlighed vales paa ny og syntes af Skinsygen at erholde forstærket Kraft. Djeblig løste han sig fra alle Statsager, og hede til Segeberg, uden egentlig at have bestemt, hvad han vilde der.

Grev Adolph havde, som forhen meldt, for Stjernetyderen strax fattet en Modbydelighed, som siden ikke vilde forlade ham. Han yttrede den ved flere Anledninger baade for sin Gemalinde og for Andre. Men da han mærkede at Agnes ynede den Gamle og hans Videnskab, ja endog hemmelig studerede med ham, sagde han engang til hende: „jeg veed ikke hvad det blinde Spøgelse skal gaae her og famle efter — hvorfor holder Du paa ham? lad ham længe

noe rejse til Fæder i Rendsborg!" „For mig gjerne“ svarte hun med sædvanlig Kulde; og endnu samme Dag blev Herman kjørt bort, dog ikke længere end til en Jægerbolig nord i Skoven, hvor der boede en Enke med sin unge, endnu ugifte Søn. Vejen til Rendsborg løb tæt forbi Huset. Og her var det hvor Grev Gerhard paa sin Tilrejse standsedes af Jægersvendens med Hilsen fra Grevinden: at han endelig vilde opholde sig her, indtil han havde underrettet hende om hans Ankomst.

Han steg af med sit lidet Følge. Dette blev anvist, et særskilt Værelse; Greven fortes ind til Herman. „Er det Grev Gerhard?“ spurgte Denne. — „Ja!“ — „Er vi ene?“ — „Ja!“ — „Naadige Herre! Hvad har I isinde at gjøre paa Segeberg?“ — „Du veed altsaa hvorfor jeg kommer der?“ gjenspurgte Gerhard. — „Jeg veed det,“ svarte den Gamle; „og ønsker Eder tillykke, at I nu ikke behøver noget Paaskud for at have en hensigtsløs Forbindelse.“ Greven vilde hertil have sagt nogle hidtige Ord, da Grevinde Agnes i det samme sløj ind, og i vel forstilt Sindsoprør kastede sig om hans Hals. „For silde!“ hulkede hun, og skjulte det blussende Ansigt ved hans Bryst; „vi ere Begge ulykkelige — og vanærede“ lagde hun til, idet hun slap ham, og med et fortvivlet Blik til Himlen knugede Hænderne mod den halvblottede, af de udslagne Lokker omslagrede Barm.

En af de tre mægtige Lidenskaber Brede, Skinsyge, Elskov er allerede nok til at forstyrre et Mennekses Sind: hvorlunde maa det da være fat, naar de alle mødes som stridige

Drkaner? „Paa Liv og Død skal han kæmpe med mig!“ var Gerhards første Beslutning. Men det lykkes dog snart for begge de Andre, at vise ham det Daarlige heri; da Adolph vist nok ikke modtog Udfordringen, ja let kunde faae Tanker om at besvare den med Fængsel, eller endog med Snigmord. „Skal jeg vende om,“ sagde han da, „ruste mig af al min Magt, og komme til Væfskanderen med aaben Fejde?“ „Ikke heller,“ svarte Herman; „dette var endnu alt for tidligt efter eders Ulykke i Marffen; eders bedste Krigere ere borte, og de Dvrige have endnu ikke gjenvundet det tabte Mod.“ „Og hvad saa?“ raabte Greven i ufaalmodig Harm; „har I blot hentet mig hid, for at jeg skulde vare en øksesløs Tilskuere ved denne Forsmædelse?“ „Kjere Herre!“ svarte Herman; „da Grevinden fikkebe Eder Bud, troede hun, at I skulde være kommen tidlig nok til at forebygge den. Nu, da I engang er her, maa I overveje hvad der bliver at gjøre. Biskop er Adolphs Forhold nederdragtig, og Gjengjældens Ret“ — her holdt han inde, og Greven kastede et Lueblik paa den yndige Sørgerinde, der havde kastet sig i en Armstol med Haanden paa den blausende Pande — „hans Brøde er et Mørkets Værk,“ vedblev den Gamle, „i Løndom bedrev han den, myrdede Dyd, Ære og Venfkap — i Løndom borde hans Blod udøses.“ — „I opbrusende Stolthed,“ afbrød ham Greven! „vil Du gjøre Gerhard af Rendsborg til en Lønmoder?“ — „Ingenlunde, naadige Herre!“ svarte Herman; „ei engang eders Minde til Sligt vilde jeg tilraade eller vente. Men hvis I med Gunst vil høre mit velmeente

Maad: saa maa I for det Første drage til Ridder Hartvig — som endnu intet veed af alt Dette — melde ham, at I ikke mere kan tænke paa hans Datter, og reent ud sige ham Karfagen dertil. Vi faae da at see, hvorledes han vil tage sin Datters Banærelse. Har jeg ikke taget fejl af den Stolteste blandt hele Ridderkabet, vil han hævne Familiens Skændsel paa hvilken Maade som helst; og I, Hr. Greve! er heelt udenfor dette frygtelige Spil.”

Hvorvel en dunkel Forestilling om noget Uværdigt i saadan middelbar Hævn et Djeblik gjorde Gerhard tvivlraadig, saa undskyldte han sig dog selv i det Næste med Nødvendigheden af dette Skridt. Og da Stjernethybereren reent ud erklærede ham: at Adolphi's snare og voldsomme Død var Skjæbnens uforanderlige Villie, saavel som, at Alt hvad han ejede skulde komme i Gerhards Bold, vandt Begjertigheden sin første Sejr over den hidtil hjemodige Yngling, der fra nu af vadede gennem Blod og Aske fra Erobring til Erobring, indtil han omsider fandt sit Maal ved Gudenaens sumpige Bredder.

 6.

Trende Begjertigheder beherskede den, der nu foretog sig at beherske Norden; Een efter Hævn, Een efter den Kiælske Lienes Lande, og endnu Een, for Tiden fuldt saa heftig som de Andre, tændt af Skinsyge, og opflammet af sandselig Elskov under Kjærligheds Maske. Denne Sidste, tilligemed en Levning af den bedre Vessjælelse, afholdt Gerhard fra i

egen Person at vorde Angiver. Han gjorde derfor Grevinden og Herman det Forslag: om det ikke var bedre, at han sendte Ridder Hartvig Dpfjelsen skriftlig, og saa i Skovhuset forventede Udfaldet. Begge billigede Dette. Denne blev valgt til Brevdrager.

En Ulykke, saa uventet at den aldrig engang kom i Menneskets Tanker, saa uhyre, at den syntes enten at maatte sprænge Hjertet, eller nedsanke det i Fortvivlelsens dødelig-nende Dvale, frembringer ofte en ligesaa utænkkelig Forbrudelse. — Da Ridder Hartvig havde læst dette Brev, hvis Bitterhed blev, om muligt, endnu bedstere ved Marrens rædsomlystige Forklaringer over dets Indhold; da den stolte Mand nu saae ej allene alle Forhaabninger om Slægtens stigende Hæder paa eengang tilintetgjorte, men endog dens hidtil uplettede Ære uafsvætteligt besudlet: da sammentrængtes alle hans Sjæls Kræfter i een Gnefte — Hævnen. — Denne som saae Ridderens blege men rolige Ansigt, og ikke vidste, at Bredden ved sit højeste Maal har Skrækkens Rjendetegn, kom endnu med et Indfald, hvortil Hiin ikke svarte, da han alt for beskaftiget indvortes neppe hørte det; i dets Sted bad han Denne at besørge et Brev til hans Søn strax og sikkert. Dette blev lovet, og uophødelig udført.

En af Hartvigs Svende, underdanig og blindlydig som de Andre, men snu tillige og trædsk som en Træl, listede sig i Aftenstumringen ind i det ham nøje bekjendte Segberg Slot. Han henvendte sig til Portneren, og foregav, at han havde et Brev til Frøken Maria fra hendes Moder; men da han ansaae det for upassende saa sildt at gaae til

hende, og det heller ikke hastede, bad han om og fik Forlov at blive hvor han var til næste Morgen.

Natten var mørk med Blæst og Ruskregn. Genimod dens Midte hørtes udenfor Borgen tre skarpe Fløjt. Portneren, der sad og snakkede med Svenden, lyttede opmærksom til; men i samme Øjeblik stod dennes Dolk i hans Hjerte; i det Næste sank Bindebroen sagtelig ned; og Ridder Hartvig med en Snees Bevæbning færedes ligesaa tyst ind over den; thi Ulbsokker over Skoene dampede ganske Lyden af deres Fodtrin.

Grev Adolph foer op af Søerne ved Larmraab og Staalgnye: det var Skilvbogten udenfor hans Kammerdør. Efter skallet Modstand faldt Denne i sit Blod. Døren sløj op. Adolph var sprungen ud af Sengen, havde grebet et kort Sværd, og stod med Dette i Haanden halvsnogen for de Indbrydende. Nu vilde han til fortvivlet Modværge bruge det, men endnu før Hugget saae han ved Kaminildens Skjær Ridder Hartvig. Sværdet blev i sin hævede Stilling, og den vakte Samvittighed bad gjennem bærende Læber om Livet: „Bod, Ridder Hartvig! Bod!“ „Ikke Bod men Blod!“ tordnede den Uforsonlige, „som en Misbæder skalt Du døe! Væ og Dyd har Du lumskelig myrdet; Du skal ikke falde i ærlig Kamp.“ Og i rasende Anfald fastede han Greven med sit Spyd til Væggen. Hans Arm sank med Sværdet ned ved hans Side; hans blegnende Ansigt bøjede sig i Døden over det blodige Bryst. „Dette Spyd er besmittet“ raabte Drabsmanden haanligt; det er ikke værdigt til herester

at berøres af en Ridders Haand." Han slap det, og den Myrbede faldt livløs til Jorden.

"Det er fuldbragt" sagde Hartvig, og vendte sig fra Viget; „og nu asted!" Snart var Kammeret tomt, og Alle udenfor i den store Steenhal. Da aabnedes den modstaaende Dør: Ditlev, halv paaklaedt, traadte ind med en Lampe i sin Haand. Ved Synet af deres Herres Søn standsede de Forreste; og den Indtrædende ryggede sig forskædet. Men Gen af Svendene tiltalte ham opmuntrende: „Kom kun, Junker! Alt er vel forbi." Ved disse Ord trangte Hartvig sig frem og da han soae sin Søn, udflyktes Bredens Lue i hans Ansigt, og isenende Kulde gjennemfoer hans bævende Lemmer: „Du her?" sagde han med halvkvalt Røst; „fik Du ikke mit Brev?" „Jo!" svarte den forskædede Yngling; „men Greven vilde ikke tillade mig at rejse bort før i Morgen; og I har jo selv befalet mig at lyde ham fremfor Eder selv — Fader! hvad er her skeet? hvad har I gjort?" „Holdet Dom over Den der stændede din Søster" sagde Ridderen, „og — Gud være din Sjæl naadig! — Du kan ikke overleve din Herre og din Kone — Verden maa troe, at du var Medvinder i hans Død — flye eller døe!" Naadvild, skjælvende, kraf-tesløs lænede den Ulykkelige Ryggen mod Dørstolpen; Lampen dirrede i hans Haand. „Fald an paa ham!" raabte Faberen, vendte sig, og gik tilbage mellem sine Folk; men Disse stode som forstenede, og Ditlev flygtede endnu ikke. Da traadte Gen af dem, hvem Ynglingen engang i opbrusende Hidsighed havde slaget uretfærdigen, til, og jøz sit Sværd igjennem hans Hjerte. Med et Dødsfærig tumlede

han til Gulvet; og hele Skaren stormede hen over ham, og ud af Borgen. — Endnu samme Nat reed Ridder Hartvig allene over Alleren — han saaes aldrig i Holsteen mere. — Om den ulykkelige Datters efterfølgende Skjæbne vides ligesaa lidet; Sagnet tier om dennes navnløse Glædelighed.

Da Solen efter Mordnatten bestraaede Spirene paa det jammerfyldte Segeberg Slot, var Henneke allerede med sit Nædselsbudskab hos de tvende Sammensvoorne i Skovhuset. — Agnes modtog det, som vi kunde vente, med forfjækket Skræk og Smerte; men Glæden blinkede gennem hendes Taarer. — Gerhard stak det i Hjertet som en giftig Braad; den Niddingsdaad, han forhen havde ønsket, og seet heelt anderledes gennem vilde Lidenskabers dunkle og bedrageriske Glar, den viste sig nu for ham i sin rette Skikkelse. Havnens Ild begyndte at dulme, og Angerens Orm at røre sig. Men da hans Sky og skulende Blik faldt paa den blinde Fphavsmand, fyldte en kvalmende Modbydelighed hans sammenpræssede Bryst. — Herman Split rejste sig fra den Armstol, i hvilken han Natten igjennem havde siddet med sammenflungede Arme. Hans kraftige Skikkelse syntes større og højere end tilforn, og den vi deste Fryd skinnede udaf det forhen saa skumle og hartad livløse Ansigt. Han slog sine knoklede Hænder sammen, og raabte: „priset være Du, Havnens Gud i det Høje! at Du lod mig opleve denne Dag — Ja Johan! nu er Regnskabet sluttet — i tyve lange Aar stod jeg i din Gjæld; men nu faaer Du den med Renter. Ja Tyran! der har Du for min Søn! der har Du for min Datter! der har Du for mine Djne — o Himmel! at deres Lys nu maatte

vende tilbage! ikkun saalange, til jeg kunde møtte dem med Synet af ham, naar han skuer sin eneste Søn, sin eneste Arving — myrdet — og myrdet ved mig. Led for Led vilde jeg lade mig sønderlide med alle Legemets grueligste Pinsler, kun for at see hans Sjæls — men jeg ser dem allerede — jeg ser —“ her standsede med eet hans Tales rivende Strøm, hæmmet ved Mangden af hævnlystne Forestillinger; men et bredt, bittersødt Smil, lig det, som ofte sees paa ihjelfrosne Ansigter, spillede nogle Øjeblikke i hans, som et dirrende Lyn paa Tordenskyen. Saa hurtig som Lynet forsvandt dette vamble Smil; han sønderrev Talaren for sit Bryst, fremtog en Dolk, og sagde med huul og synkende Røst: „Denne var først bestemt for dit Hjerte, men denne Straf var for let, for hurtig — nu har jeg truffet det bedre — langsom skal Du døe — hvert Øjeblik af dit gladeløse, haabløse Liv skal Du døe, indtil Giften Draabe for Draabe har størket dit Blod — Du skal overleve mig og døe uden Hævn.“ Dolken stød til Hæftet i hans blottede Barm; han sank tilbage i Stolen til den evige Hvile.

Leseferienne.

---

1. Sneefog.

Tredive Aar gammel fik jeg Rectoratet i en nydft Kjøbstad. Jeg tiltraadte mit Embede ved Paaskestid, og dog var jeg

til Julen endnu ikke givet — ej engang forlovet. Det kunde være mig vanskeligt nok at forklare et saadant Underværk, der var saa meget større, som jeg ej allene dyrkede de alvordige Muser, men tillige var en nidkjer Offerpræst i deres muntre Sostres Thalias, Terpsichores og Euterpes Templer. Uden Mythologie: jeg var første Violin i alle Concerter, første Elsker paa vort Privattheater; og det var en almindelig Mening blandt alle Stadens unge Damer, at det aldrig havde den rigtige Art med Figaro og Molinasco, naar Rectoren ikke førte dem op.

Julen var forhaanden. Jeg havde roet mig til et Par Ugers otium, da jeg i dette Tidsløb tænkte at fuldende min Doctordisputats „om de Gamles selskabelige Forlystelser.“ Men uventet indbødes jeg til at deeltage i de Nyeres. Kammerraad Hansen (jeg giver ham dette Navn, fordi saa mange bære det, og jeg er en Hader af de mystiske **, der saa ubehageligt standse Læsningen) fra Uvedal, som havde en Søn i Skolen, kom for at hente Denne hjem, og trangte med saa godmodig Hestighed ind paa mig om at gjøre Følgeffab, at jeg omsider indvilgede paa det Vilkaar, at vorde befordret hjem, saasnart jeg ønskede det. Mod det mulige Tilfælde, at Tiden stundom kunde vorde mig lang, forsynede jeg mig med en Duodezudgave af gamle Gellert.

Saasnart jeg havde indvilget, sagde Kammerraaden: „Monstro vi ikke kunde faae Conrectoren lokket med?“ „Og alle Hørerne, Fader!“ lagde Sønnen til. Dette Indfald blev strax sat i værk; og da jeg, efter Begjæring, anvendte mine bona officia, fik vi Ja hos dem Alle, undtagen hos

Tredie-Lectiehøderen, der ikke befandt sig vel. Men førend jeg begynder paa Fortællingen om vor Udflugt til Uvedal, troer jeg at borde give et Skyggerids af disse mine Medlærere, der Alle vare ugifte som jeg selv; men forresten ikke lignede hinanden i nogen Ting.

Conrectoren havde været gift; men nu i mange Aar Enkemand og barnløs, levede han temmelig stille med en gammel Søster, som bestyrede hans lille Huusholding. Han var en Mand af sunde og gode Grundsætninger, bestemt Caracteer og fast Willie; alvorlig og dog blid i sit Væsen; en fortrinlig Skolemand baade som Lærer og Opdrager, og fuldkommen grundig i de Videnskaber, han over et Qvartseculum havde foredraget, nemlig Latin og Græsk. Disse Sprogs classiske Forfattere vare hans kjereste Dmgangsvener; fremfor Alle Horats, hvem han kunde udenad og citerede ved alle Lejligheder. I hans ensformige Liv fandt kun den ene Afveerling Sted: at han hver Søndagaften spillede Toccatogli med Femtelectiehøderen. Og saa her brugte han sin egen antike Terminologie. Hukken for Exempel kaldte han bestandig **Principilus**, Marschen hedte **hiberna**, og naar han gik over, glemte han aldrig at sige: „*jacta est alea*, jeg gaaer over **Rubicon**.”

Hans nu navnte Modstander ved Bratspillet, hvem vi herester ville kalde **Qvintus**, var, da jeg lærte at kjende ham, paa Alder med Conrectoren — en Mand paa Tred-sindstyve, stor, stirkæaren, og begavet med en Ferneconstitution. Hans Ansigt var i Forhold til Kroppen stort, farveløst og barsk, uden mindste Udtryk af nogensomhelst Sindbevagelse

— ej engang Brede. Der er et Ordsprog: „at Man ikke kan see Folk længere end til Tænderne;“ men ham kunde Man ej engang see saa langt; thi den store Overlæbe hang altid ned over Underlæben — endog naar han spiste — og Ingen havde nogeninde seet ham smile. Naar han lo, da hortes blot enkelte hule Stød eller Dron, der ikke gjorde mindste Forandring i hans alvorlige Ansyn. Han beherskedes kun af een — jeg kan ikke sige Eidskab — men Tilbøjelighed, den at samle Penge; hvorfor han ej heller nænne at spise sig mæt, undtagen ved Andres Bord, hvor han da rigtignok tog dygtigt til sig. Men brugte han Munden flittig ved Bordet, da lod han den og hvile igjen paa alle andre Tider. Aldrig tiltalte han Nogen først; han holdt sig blot til Svar, og Disse aldeles i Laconernes Smag. Kun paa Skolen anvendte han sine overordentlig kraftfulde Taleorganer. Han var ingen daarlig Lærer; kun havde han en egen Maneer, den han fulgte saa nøje som et Ritual. Til de Bøger, han tydede, havde han nemlig en dobbelt Oversættelse, en bunden og en frie, og kan jeg ikke nægte, at jo den Sidste ofte steg til Tøjeløshed. Saaledes erindrer jeg blandt Andet, een af de første Dage jeg var paa Skolen, at have hørt ham gennemgaae en Scene hos Terents, hvor der forekommer den Sats: „ira amantium amoris est integratio.“ Da Disciplen havde omtrent ligefrem „De Elskendes Brede er Kjerligheds Fornøjelse“ raabte han „frit!“ Disciplen begyndte: „Naar Kjerester skændes —“ „De æ Loun din Slubbert!“ tordnede han (hans frie Oversættelse var gjerne reen jydsk) „det hebber: Naar Katteren rnuets etc.“ — De

Hjelmske Drengene lode ofte som om de ikke huffedes hans Travestering, for at faae ham selv til at komme frem med den. Naar hele Klassen da gav sig til at lee, blev han slet ikke vred, men seconderede vel endog med et hullt „hø hø hø!“ Han skulde virkelig ikke været ilde lidt af dem, naar han blot havde været mindre gjerrig, og tillige hvad Man her i Provindsen kalder mindre nærig. Naar Dvintanerne kom fra deres Hjem efter Ferierne, maatte de derfor stedse mælde sig hos ham; men den der kom tomhændet, blev ikke vel modtaget: „har Du ellers intet Bud til mig fra din Mo'er?“ spurgte han, naar Disciplen ikke mindede sig selv. „Nej!“ — „Har hun slet intet Smør flyet dig med?“ — „Nej!“ — „Ingen Ost?“ — „Nej!“ — „Heller ingen Kyllinger?“ — „Nej!“ — „Go din Vej! din douen Slog!“ brummede han da. „Seg gider ikke sit dæ for mine Dun.“ Denne hans Nærighed var saa meget lumpnere, som han gjerne solgte de Naturalier, der bleve ham forærede, og kun fortærede det, der var i lav Torvepriis. Hans Klædebragt svarte til hans Levemaade: den daglige bestod af en bruun-gul Enspænderfrakke, ditto Knæbuxer, og lange stive Støvler — af hans Vest saae man ligesaalidt som af hans Tænder. Hans sorte Halsklæde satdt lidt i det Brunrøde, og hans Pidskeparul i det Rødgule; thi den fik kun Pudder til de trende Højtider, samt de to Gange han aarlig communicerede; ved hvilke Lejligheder ogsaa hans ældgamle sorte Klæder kom for en Dag.

Dvartus var næsten i alle Henseender det Modsatte af Dvintus. Lille, spinkel og væver havde han endnu i

sit fyrræthvende Kar meget tilbage af yngre Dages Penhed og Bestræbelse for at behage Damerne; hvorvel han i denne Sidste bestandig synes at have været uheldig; i det mindste var han aldrig med nogen Pigelil kommen saa langt som til Brudeskammelen.

Da Venus var ham saa ugunstig, havde han begivet sig i Tjeneste hos den Gud, der trøster saa mangen uheldig Elsker og Uegtemand. Dog var han, paa den Tid jeg lærte at kjende ham, endnu ikke hvad man kalder reent forfalden, men pimpebe kun saa smaat. Disciplene, som snarere end alle Andre opdage en Lærers Fejl og Svagheder, vare og her de Første, som mærkede den gode Dvartus's jevnlige Libationer til Fader Euan; idet han nemlig under Læretimerne flere Gange gjorde sig Grinder ind paa sit Bærelse, snart efter et Lommeklæde, snart efter en Bog, og saadant mere. En anden Skrøbelighed, af hvilken Mange benyttede sig, for at have Smaaløjer med ham, var Denne at han gjerne pralede af sin fordums, endnu ej ganske opgivne Lykke hos Damerne; hvorfor han og skar hele Kjønnet over een Kam. Da denne hans Grille ikke var nogen Hemmelighed, kan Man nok forestille sig, at han ej allene blandt Mandfolk, men og i Dameselskab ofte maatte holde Lysen. De Fjelmste Piger stræbte da, ved et under saadanne Omstændigheder ganske ufkyldigt Coqvetterie, at bestyrke ham end mere i Indbildingen om hans egen Uimodstaelighed.

Om Tertius kan jeg fatte mig kort. Han var eet af disse Dofinmennesker, som mangle Selvstændighed eller selvegen Karakter, og antage derfor, ligesom visse Dyr,

Farven af de dem nærmest omgivende. Han var — efter Verdens Dom — „et godt Menneske,“ fordi han gjorde intet Ondt (i activist Bemærkelse), fordi han saavidt muligt søjede sig efter Alle; fordi han aldrig mødsagde Noget, og fordi han gjorde Alting med, og Alting middelmaadigt — eller i det højeste kun temmelig godt. Han var en temmelig god Lærer, en middelmaadig Musicus, dansede temmelig godt og spillede middelmaadigt Vambe. Han var paa Alder med mig, kjendte hans jevne, aldeles ulidenskabelige Varsen lod Mange antage ham for ældre, hvilken Formodning desuden bestrækedes af hans mørke Haar og stærke Skjæg. — Saaledes kjender vel Læseren nu temmelig godt det lærde Selskab, der havde besluttet at tilbringe Julen paa Ulvedal: Jeg, fordi jeg ikke kunde imodstaae en gjeftfri Mands hjerteligmæente Overtalelser; Conrectoren fordi han ikke kunde imodstaae mine; Quintus, fordi han ventede at leve godt paa en Andens Bekostning; Quartus, fordi han ventede gode Drikkevarer og Dameselskab; og Tertius, fordi — alle vi Andre vilde derud.

Det blev henimod Aften, inden vi kom afsted. I Kammeraadens Kane, som rummede kun to Personer, sad han og jeg; han selv var Rubst, hans Søn sad bag paa. Slæden, som fulgte os, førte de fire andre Lærere. Det havde hele Dagen været stille graat Vejr; men ved vor Udkjørsel af Byen begyndte en Sydostvind at rejse sig, og optøre den løse Sne, der syntes at dampe som en fin Røg hen ad Digekammen paa den indgrøvede Vej; dog haabede

Kammerraaden at lange de to Mile til Ulvedal uden Hindringer, da Hestene vare raske og Vejen ham velbekjendt.

Vi smurte dygtig paa, som det hedder her i Provinnsen, men snart begyndte det ogsaa at snee ovenfra, under stedsse tiltagende Blæst; og neppe vare vi komne en halv Mil frem, førend Himmel og Jord stode i eet — Alt var hvidt baade foroven og forneden. — Det var førstegang i mit Liv, at jeg befandt mig til vild Mark i et ret alvorligt Snefog. Ubevandt altsaa baade med Besvarlighederne og med Faren forlystede jeg mig over Uvejret, som Barket over en Aldebrand, som Desjans Carthon, der han fortæller om sin Fædreborgs Aabelæggelse: „Nøghvirvlerne“ siger han, frydede mine Øjne; jeg vidste ikke, hvi Kvinderne gråd.“ Ogsaa mig frydede disse Snehvirvler, der indhyllede os som i en tæt Sky; heller ikke jeg vidste en Tidlang hvi den muntre Kammerraad blev saa alvorlig og ordnæp. — Endog længe hen paa Aftenen, da vor Forsætning virkelig ikke var til at Hjemte med, følte jeg selv i min Frygt, en vis lønlig — maaskee jeg tør kalde den romantisk Lyst, som ofte udspringer af Faren, naar Denne just ikke truer med uundgaaelig Undergang. Jeg foreskillede mig, at jeg var paa Havet i en forrygende Storm. Kjørseleu lignede temmelig en Sejlad: Kanen slingrede, dukkede op og ned som et Skib mellem oprørte Bølger; og dens Spor udslettedes ligesaa snart. Her, tænkte jeg, have vi da en femte „usperlig Vej,“ som billigen kan søjes til „Ørnens Vej i Luften — Slængens Vej i Bjergene — Skibets Vej i Havet — og en Mand's Vej

til en Koinde". Men hvorledes skulde Salomon falde paa „Kænens Vej i Snefog?"

Vi kunde nu vel have været undervejs en halvanden Time, og havde altsaa med den hurtige Kjørsel snart været ved Maalet, da Kammerraaden holdt, for at raadsføre sig med sin Kudsk om Vejen; paa Herrens Tilraab hørte Denne tat hen til Siden af os, og bejaede Herrens Yttring, „om det ikke var fejl?" Til derpaa følgende Bebrejdelse svarte han: „at han havde stolet paa sin Husbond." — Der hvor vi standsede var Læ, og foran os kunde vi gjennem Sneedampen skimte noget mørkt som en Bakke eller et Huus. Kudskene blev fikket hen for at undersøge denne Gjenstand.

Vi Passagerer tog os denne Handelse endnu temmelig let. Conrectoren var den Første som aabnede Samtalen med at declamere et Par latinske Vers af Ovid, der beskriver Vinteren ved det sorte Hav; hvortil Quartus bemærkede: „at Digteren neppe havde følt Kulden bedre end han, og at en Kakkellov eller noget andet Varmt var en ønskelig Ting." Disciplen forstod strax hans Mening, sprang hen til Slæden, og fremtog da en Flaske med Spiritus i, af hvilken vi Alle, paa Conrectoren nær fik os en Slurk. Imidlertid kom Kudskene tilbage, og berettede: at vi befandt os ved Kanten af en Skov — hvis Navn jeg ikke mindes — en Fjerdingmiil fra Ulvedal, og at han snart skulde finde hjem. Han hørte nu foran med Slæden.

Det ophørte lidt efter lidt at snee ovenfra. Blæsten lod til at have sagtnet sig; vi hørte kun en dump Susen i den formeentlige Skov. Og da vi dertil havde fuldkommen

Bye af den, vare vi veltilmode i Haabet om snart at komme under gjæstfri Dag. Dette Haab skulde ikke saa meget snart opfyldes: vi hørte og hørte, men der kom ingen Ulvedal. Efter en god halv Times Fart over en temmelig ujævn Bund, hvor vi tidt vare nærved at vælte, standsede Rudffen med den trøstelige Erklæring: „at han ikke vidste hvor han var.“ Eventyret, som hidtil for sin Nyheds Skyld havde moret mig, begyndte nu at vorde lidt betænkeligt. Kammerraaden bandte sin Rudff, Rudffen sine Heste; men min Conrector trøstede os med et: „sodales! et hæc meminisse juvabit,”*) og den stakkels Quartus trøstede sig selv med nok en Laar af Flasken. I det samme opdagede Rudffen Sporet af en Slæde foran os. Vi besluttede at følge det, i sikker Forventning inden kort Tid at naae een eller anden menneskelig Baaning. — Vi hørte og hørte, og see! jo længere, jo mere banet blev Vejen. Vi hørte atter i glæde Forundring over det stærke Slag; men — endnu saae vi hverken Huus eller Bye; det var ubegribeligt. Omfider øjnede vi noget Sort tæt forud. Rudffen gaar derhen, og seer at det er eet af hans egne Hestedækkener. Det fandt sig da at vi over en Time havde hørt rundt i vort eget Spor! og at vi netop vare der hvor vi første Gang gjorde Holdt. Det var ingen Spøg meer, Kammerraaden tog til at skjænde paa sig selv, beklage os, og gjøre Undskyldinger, medens Rudffen atter recognoscerede. Han kom snart tilbage, og glædede os nu med den visse Underretning, at vi vare ikke langt

*) Kammerater! at mindes dette vil siden forneje os. Virgil.

fra Huus, da han havde opdaget et Lys, som han ganske bestemt forfikkede, ikke var nogen Lygtemand. Han satte sig op, drejede derhen; Ranen bagefter.

Vi glede nu hen ad en bred og lige Vej mod Lyset, der snart delte sig, og saaes at finne fra tvende Binduer. Herren og Kudsten udtømte sig i Gisninger over hvilket Sted det vel monne være; da der syntes at staae levende Gjerde paa begge Sider af Vejen. Nu standsede Hestene lige tæt ved Huset; Lyset bevægedes hurtigt derinde, og forsvandt; men næsten i samme Øjeblik aabnedes en Dør med stor Alarm, og fra den lød et barskt „Hvem der?“ Bildfarende Folkⁿ svarte Kammerraaden, „var saa god at sige os, hvor vi ere.“ „Gud bevar os! Hr. Kammerraad!“ lød det igjen, „hvorfor kommer de igjennem Haugen?“ — „Hvad for en Hauge?“ spurgte Denne. „Jh! Haugen! deres egen Hauge“ lød Svaret. Og saaledes fandt det sig da, at vi paa en Snebrive vare komne over Haugebiget ned ad en bred Gang, der var indsluttet af Nonbøghækker, og holdt nu udenfor Haugestuedøren. Under Spøg og Latter ilede vi ind i Huset, hvor vi modtoges af Forvalteren — som der først raabte os an — af Fruen og hendes tvende Døtre, der ventede paa os med en dygtig Ratter. Og visseelig! vi behøvede ikke at nødes: en Gaas og en Hare beholdt ikke andet end Skrogene tilbage; især blev Gaasebrystet under Dvintus's Hænder og Tænder saa godt skeletteret, at Husets yngste Søn erklærede det uden videre Behandling, tjenligt til en Springgaas. Da Vertinden ikke havde belavet sig paa saa mange Gjæster, og slet ikke paa Nogen saa graadig som Dvintus,

maatte kold Kjøkken erstatte det Manglende. Da alles Madlyst omsider var stillet, begyndte hun først at spørge om Uarsagen til vor lange Udeblivelse og underlige Ankomst gjennem Haugen; men Sønnen indfandt sig saa hastig oven paa Maaltidet, at Ingen svarte uden Conrector, der i en snøvende og slæbende Tone sagde; "*infandum regina jubes renovare dolorem.*"*) Frue Hansen gjorde store Dine til dette latinste Vers; men hendes Mand, der var studeret, sagde leende: „Det er saameget paa dansk som, vi langes Allesammen efter Sengen, imorgen skal vi fortælle dig det Hele.“ *Quintus* udstødte nogle hule Lattertoner og erklærede dette for en fri men heidig Oversættelse; hvorpaa han rejste sig; vi Andre ligesaa. — Et Kvarteer derefter laa jeg begravet i Søvn og Edderbuun.

---

2. Klapjagt.

Da jeg næste Morgen aabnede mine Dine, faldt de lige paa vor muntre Vært, der stod foran min Seng iført en grøn Frakke kantet med Pelsværk, en lodden Hue paa Hovedet, og med Vandstøvler op over Knæerne. „Min Søn har fortalt mig“ sagde han, „at De er Jæger; jeg har derfor gjort Anstalt til en ordentlig Klapjagt. Vejret kan ikke være bedre; men Dagen er kort, derfor maae De undskyldes,

---

*) „Du hyder, o Dronning! at gjentage vor usigelige Elendighed.“
Aeneas's Ord til Dido.

at jeg purre Dem." — „Nu! jeg er bange jeg vækker den gamle Mand," vedblev han med dampet Røst, og vendte sig om til den anden Seng, hvori Conrectoren laa. Men Denne var allerede vaagen; han slog Omhænget tilside og sagde: "Leporem venator ut alta sectetur nive — mane surgit."*) — Kammerraaden lo, og efterat have paamindet mig endnu engang om Vigtigheden af Livens Sagttagelse, gjorde han Plads for Tjeneren, der kom med The og Caffe.

Det varede ikke længe, inden jeg fuldtpaaklædt til Jagten forenede mig med det øvrige Selskab ved Frokostbordet, hvor jeg af mine Medlarere kun forefandt Førstelectiehøveren — som gjorde Alting med. Alle de Andre vare mig ubekjendte; men jeg erfarede snart, at her gaves Officierer og Præster, Herremænd og Bønder, ja saagar en Degn, der tillige viste sig som Væseholder for Samsundet, hvorvel han sved adskillige ved sine ofte bidende Svar. Min Side-mand, en velsodret Pranger og Selvejer, sagde, da jeg und-slog mig, med et Blik til Krudtmaalet i mit Knaphul: „a tænkt ikki te di Varde —" (det var denne velfornemme Mand's Talebrug, at han næsten aldrig fuldenkte nogen Periøde). Degnen, der herved fandt sig fornærmet, svarte for mig: „jeg har ogsaa lært Latin, og tænker dog, jeg kan see lige ud af en Bøsepipe, han veed." „Hm!" sagde Prangeren med et spødsomt Smil, „naar en Hare bliver saa stor som en Stud, som saa —" Degnen, der bedre end jeg kjendte

---

*) At Jageren kan spore Haren i den dybe Sne — staer han tidlig op.

Betydningen af denne Figur, svarte ligesaa spodsk: „han har vel albrig havt sig en *Reverkuuk?**) Kan han huffe, da han faldt i Søvn ved den hule Geg, og Mikkel lettede Bagbenet over hans Støble — han veed?“ — Her brast hele Bordet i Latter; den Snartede holdt Miner, og lo selv med. — I saadan Tone løb Samtalen fort, indtil Jagt-herren kom ind, og forkyndte os, at Klapperne vare samlede. Idet vi rejste os kom *Dvintus* og *Dvartus*, og satte sig ved det ledige Bord. Conrector kom ogsaa, men ikke for at spise: han havde sin Reisekæve paa, en Nathue under Hatten, og Stokken i Haanden. „Gud bevar os!“ raabte vi flere med end een Mund, „hvor vil De hen?“ „Paa Jagt!“ svarte han, og stødte Stokken mod Jorden med en Mine som naar han paa Skolen raabte *pa!* til Disciplene, „det er den første Gang i mit Liv, det vorder vel og den Sidste. *domine confrater!*“ sagde han til mig, „jeg vil følge Dem, see deres underlige Gjæringer, og opflamme Dem med min Tale.“ Dette vakte en almindelig Latter; men Kammerraadens sagde dog: „Tal kun ikke saa højt, at Fjenden hører det!“ Og derpaa steg vi i de forspændte Slæder og glede fejende afsted hen til den Skov, hvor Jagten skulde begynde.

Det var een af de Winterdage, der, hvorvel i fuldkommen Mobsætning til den smilende Sommers, i mine Dine har en højtidelig, en — om jeg saaledes udtrykker mig ret — en hjertefyrkende Skjønhed; et stille Snefald havde senere paa Natten klædt Jorden, Skov som Mark, i pureste

*) En Ruus.

Hvidt. Enkelte Træstammer, Bøggene i et par fjerne Bondehuse vare de eneste mørke Pletter i det uendelige Snehav, der trindtom smeltebe sammen med Himmelen. Himmelen var klar og aldeles Hvfrie, men Farver, glindsende, levende, som ingen Jordist efterligner, sølverhvidt, blegrodt, rødguult, rødblaåt, purpurrodt — eller hvorledes vi i det fattige Tungemaal søge at beskrive — sammensmeltebe, verlebe, dreves uaflabeligt og dog umærkeligt, alt som Daglyset stæeg i Sydstøsten. I Vesten, højt sad Maanen, med et lidet Indskaar i sin blege Skibe; den syntes tøvende at ville kæmpe med Solen om Lysets Herredomme. Nærved blinkede endnu den Stjerne, som stedsø ledsager Nattens Dronning, og er den Sidste der viger for Dagens. Men da denne opstæeg i sin blandende Skjønhed, flammende, funklende, af det hvide Winterhav, jagende foran sig Morgenglandsen vidt ud over, højt op ad Himmelbuen; da dens Lueblif saldt som et oplivende Smil paa den kolde og blege Jord, der nu rødmede liig en Brud ved Brudgommens Nærmelse; da Træernes Solbergrene glimrede i Morgenlyset, Riimsfunterne gnistrede i den klare Luft, og tindrede som Diamanter paa de sneedækkede Marker — men hvor fandtes vel den Dødelige, der ejer Ord for den sødeste, reneeste af alle Glæder? vi har jo kun eet Organ baade for Glæden og Sorgen — Taaren.

Glæderne holdt ved Kanten af Skoven. I største Stilhed stæeg vi ud. Kammerraaden, der selv satte af, anviste med Hviſten og Fingerpeeg vore Stæder op igjennem en lang og dyb Dal. Min Conrector blev hos mig; men maatte finde sig i at tage Plads bag ved det Træ, foran hvilket jeg

stillede mig. Jeg formanede ham endnu engang at holde sig rolig ved Synet af fremkommende Bildt; og ventede med Bøssen ved Høften paa Signalet til Jagtens Begyndelse.

Efter et høit Dvarteers Forløb løb kort forud til højre et Knald, saa et til venstre, og det tredie i Midten; og derpaa Klappen og Banken paa Træstammerne, tilligemed den anførende Skyttes og de næstcommanderende Skovfogders Raab. — Snart viste sig en statelig Kronhjort øverst oppe paa den modstaaende Banke. Han standsede nogle Djeblikke, saae sig tilbage, og klippede med Ørene, og derpaa sprang han i kort Gallop lige ned imod mig. Paa 10 Skridts Afstand stod han atter stille, og drejede Hovedet. Jeg holdt ham paa Halsen, og trykkede til — han faldt. Conrector stak Hovedet om til mig, og spurgte hvad det var? Jeg pegede paa Hjorten, som laae i de sidste Trækninger; "macte virtute esto!" *) raabte min Secundant triumpherende. Jeg bad ham indstændig om at dæmpe sin Glæde og sin Stemme, og ladebe igjen.

Bakken foran var jevnt opstøbende, og temmelig bar for Træer, saa at jeg kunde overse den hele Skydeplads lige til baade øverste og nederste Ende af Dalen. Det var et yndigt Syn for en Jæger, hvorledes Bildtet, alt som Klapperne drog frem, kom springende, humpende eller luftende hid, Raabyr, Harer og Ræve; de Sidste forsigtigt spejdende efter en sikker Gjennemgang, og hine firmende planløst hid og did, snart farende tilbage og snart i deres blinde

*) „Tillykke med Din Dapperhed.“

Frygt hurlende tæt forbi Skytterne, alt under livelig Skyden — mine Dræffer, mine Bommer. Conrector kunde ikke bære sig for at hvifte til mig naar han saae noget: "ecce! ecce!"*) hvortil jeg igjen hviftede med halv Mund: "tace! tace!"**) — Endnu var intet kommen mig i passende Skubvide. En Ræv havde lange gaaet frem og tilbage hen ad Bakkens øverste Kam. Omfider forsvandt han paa den anden Side. Strax efter forkyndte de vilde Skrig fra Klapperne, at han søgte at snige sig igjennem dem; men kort derpaa pilede han ned imod min anden Sidemand til højre. Denne traadte ubesindigt et par Skridt frem, og lagde an. Ræven snoede sig som en Vind — Bøfsen knalbede — forbi! Nu blev han ved i Farten sibelænds hen forbi min næste Sidemand — han stød — ogsaa forbi! Med lønlig Glæde over disse Fejlskud ventede jeg nu at Ræden skulde komme til mig; men ak! alt for tidligt yttrede min Bagmand samme Forventning i et alt for lydeligt: "jam ad triarios venit res."***) Vips! gjorde Mikkel atter en Vendning, og frelst sig bag ud mellem mine to Sidemand, der ærgerlige paa sig selv, gjorde lange Halse efter Skjelmen. Jeg selv kunde ikke undertrykke et harmsfuldt: "aa fy da!" men maatte dog tilsidst lee ved min Collegas Undskylding: "jeg troede profecto ikke, at han forstod Latin." Nu raabtes af. Skytterne samlede om den faldede

---

*) "See! see!"

***) "Tie! tie!"

***) "Nu falder det Kjernetroppe til."

Skovens Konge; og med Stolthed delte jeg deres Glæde over dette lykkelige Skud; thi et stort Dyr var paa Ulvedals Jagt en stor Sjældenhed. Herover glemtes mine Sidsmands Publer og den stakkels Conectors Klause; ja det øvrige Studie Smaaavldt andse des neppe. Den anden Saat var mager; men i den tredie var jeg saa heldig at fhyde tre Ræve; hvorover jeg indhøstede hele Selskabets beundrende Bykønfninger; men meest smigrende var mig dog Herregaard-Skyttens Yttring til Nogle af de Andre: „det er en allerhelvedes Rector; han kunde tjene for Skytte hvor det skulde være.“

Den første Skov var afbreven, og som vi vilde begive os paa Vej til den Næste, kom Kammerraadens store Familie os imøde. Der var begge Tomfrue Hansener; der var Dvartus og der var Dvintus; og — som i en meget naturlig Forbindelse — Flaskefoder og Madkurv. De Hjelmske Piger, som af Moderen vare blevne underrettede om hans Læreres Skjodesynder, lod ham igjen give dem et Bink om: at det var en usvovigelig Skik paa Ulvedal, aldrig at nyde noget, naar der var Jagt, før om Aftenen efter Sægernes Hjemkomst. Saaledes trak Madkurven den Gne; Flaskerne saavel som Pigerne den Anden. Denne gjorde sin Bestilling som Udskjanker Vre; men sad ej heller selv med tør Mund; thi Kammerraaden mindede ham jevnlig om, at han ikke maatte glemme sig selv. „Drak jeg virkelig ikke selv?“ spurgte han hvergang ganske forundret; og tomte med et resolveret „Naa da!“ Sølvtumlingen. Dvintus aad for dem begge To.

J som læse denne min første og sidste Kjærlighedshistorie, tilgiver mig den Snaksomhed, hvormed jeg opholder mig ved saamange Smaatræk i disse mine lykkelige Ungdomsdage. Enhver af dem har Noesomhed for mig; endog de ubetydeligste vilde jeg nødig savne paa dette landlige Vinterstykke, der endnu saa ofte fremstiller sig i Fortidens fjerne Baggrund, tiltrækker og fængsler min Grindring, opliver og forynger mit gamle, af tunge Sorger berefter saa haardt prøvede Hjerte. „Gode Læser! jeg har ingen Anden, til hvem jeg kan sige: „kan Du huske det? og kan Du huske det?“ De ere borte — alle de som dengang med mig delte den glade Juul. Jeg er ene blandt en yngre Slægt, og derfor drøler mine Tanker saa tidt og saa længe ved den Hensarne.

Efter at have tilbeelt os denne Forfriskning, vendte vore smukke Marketensterker tilbage med let Madkurv og tomme Flasker. Conrectoren, som nu havde faaet noë af Sagten, fulgte dem; vi Andre kom først efter, da Solen havde fuldendt sin korte og lave Bane, og de større Stjerner pippede frem paa Himmelens mangefarvede Hvalving.

„*Otium est pulvinar amoris.*” *) sagde Conrector advarende til Disciplene, naar han tyndede et Sted i *Ueniens* fjerde Bog, hvor den fromme Skjelm mødes med Dido i Grotten, og forklarede han altid *otium* ved: „gode Dage og Mangel paa bestemt stadigt Arbejde.” Her befandt jeg Rigtigheden af hans *Maxime*. Tilforn havde jeg virkelig

---

*) „Ledighed er Elskovs Hovedpude.”

aldrig havt Tid eller Mag til at forelske mig. De smukke Pigeansigter vare gledne mig forbi som Billeder i den magiske Lygte. Havde jeg endog en enkelt Gang givet mig Stunder til at fastne mit Blik ved en udmærket Gjenstand i Hovedstadens glimrende Panorama; de alvorlige Muser havde dog stedse henviist deres lybige Søn til Collegier og Bibliotheker, Lucubrationer og Limeinformationer. Der skal otium til at elske; og den manglede jeg nu ikke paa Ulvedal; ogsaa vare der Piger nok; men den Ene gik mig ivejen for den Anden. Det gik mig ligesom den Bestjankede, der stod midt paa Torvet med Gadedørsnøglen i Haanden, og staa efter de uafslædelig rundtsejende Huse.

De smukkeste af alle dem jeg saae, vare unægtelig Kammeraadens egne to Døtre; men de vare begge To lige smukke: saa at jeg aldrig vidste, hvem jeg skulde give Fortrinet, naar de stode ved Siden af hverandre; og vare de adskilte, syntes mig den Tilsebevarende altid at have det. Enten det nu kom af denne Egevægt i min delte Tilbojelsighed, eller deraf, at de unge Piger i Grunden vare hverken meer eller mindre end Hverdags-Fruentimre med glat Overflade men uden dyb Grund — nok er det; jeg kunde af den Ene modtage Kaffeoppen uden noget electrisk Stød i Fingrene, og ved Lombrebordet spøge med den Anden uden at forspille mig. Selv de Rys, der under Tulelegene saa rigelig faldt i min Lod, frembragte ikke i mit Hjerte hiin søde Beklemmelse, Digterne saa ofte omtale — Ingen vil da tvivle paa, at jeg efter Dagens Udmattelse og Aftenens

Enstighed sov saa haardt, som om der aldrig var Kjerlighed til.

3. Urolig Nat.

Gjerne havde jeg sovet til den lyse Dag; men der blev intet af: højt kun i tre Timer var jeg borte. Da vækkedes jeg af et stærkt Rabalder paa vor Kammerdør; og derpaa fulgte en drøj Ged, en fleerstemmig Latter, og derimellem Hysen og Ralden til Orden og Rolighed. Endelig gik Døren ordentlig op, og en Pige kom ind med Lys i Haanden og Reisekapper over Armen. Efter hende kom fire Mandfolk — tre unge og et gammelagtigt — belæsedede med Peltse, Pudehinder, Sophapuder og ditto Pølser; hvoraf, fluttede jeg, at en Søsterseng skulde opredes til disse lystige Brødre, der nylig maatte være ankomne og ikke vilde gjøre dem Selv Uroe. „Hvem ligger her?“ hoiffede Gen til Pigen, medens de Alle paa Dæerne fulgte hende. „Det er de to fornemste af Hørerne,“ svarte hun, idet hun aabnede en Dør i Tapetet. „Det kunde jeg mærke,“ sagde en Anden, „her lugtede saa latinsk.“ Og dermed gik hele Flokken ind i det aabnede Bagværelse. Pigen kom strax tilbage, og overlod Herrerne til dem selv.

Nu vilde jeg igjen overgive mig til Sønnen, men forjæves! Først gjorde de derinde en uendelig Støj med at trække hverandre af Støvlerne, hvorved snart Gen snart en Anden dumpede i Gulvet, hvilket heller ikke gik af uden

Latter. Og da de endeligen vare komne til Leje, begyndte Commercen paa nye — som jeg kunde høre — med at trækkes om Kapper og Hynder; hvilket omsider foranledigede et almindeligt Bombardement med Sophapølserne, der gav et Bump efter det andet paa Bræde-Bæggen. Endelig sluttedes Stilstand. Jeg var allerede nær ved at sove ind igjen, da et skingrende Hanegal lod ude i den lange Gang. En Fuisen i Bagværelset lod mig formode, hvo der havde bragt den levende Vækker i vor Nærhed. Det blev ikke derved: Hanen havde begyndt sin Fanfare anden Gang, da han blev afbrudt ved en Larm af ganske anden Beskaffenhed, og som sandsynligviis forskrækkede ham endnu stærkere end mig, thi han udstødte et skjærende Skrig. Det lod nemlig, som om flere velbeskoeede Heste kom gallopperende op ad Trappen, der førte til Corridoren, og frem og tilbage i samme. Det var for galt. Min Gjenboe, der hidtil havde sovet sødelig ovenpaa Dagens uvante Anstrængelse, vaagnede endelig, satte sig overende, lyttede, og mumlede for sig selv: "lemures nocturna qve spectra!"*) Jeg svarte intet, fordi jeg ventede paa hvad dette vilde blive til. Men Spectaklet ophørte; der paafulgte en dyb Stilhed, som dog snart afbrødes, idet den Ene af Galningerne med huul og skjælvende Stemme declamerede: „und immer weiter hop hop hop gehr's fort im donnernden Galop —“ videre kom han ikke; thi ved et dundrende Stød sprang Døren op paa viid Bæg;

*) „Gjengangere og natlige Spøgelses.“

og midt i Nabningen viste sig — en Dverg med et langt hvidt Skjæg. Jeg blev ikke ganske vel tilmode, Conrectoren ligesaa lidt: „sover De?“ hviskede han. Jeg svarte „Nei,“ men idet samme løstes Gaaden: Mandslingen brægede; det var — en Gedebug. Som jeg siden efter hørte, gik Personen frit omkring, hvor han behagede, og maatte denne Nat være sluppen ind i Corridoren med de Fremmede, der virkelig vare ganske uskyldige heri. — Frygten, naar dens naturlige Marsag opdages, gaaer gjerne over til Arrighed. Saaledes gik det ogsaa mig. Jeg sprang op, og greb Mads om det ene Horn; og da jeg endnu troede, at dette ogsaa var et Puds af de fire Spectakelmagere, trak jeg ham hen til deres Dør, aabnede den, og stødte ham derind; hvorpaa jeg atter lukkede. Derpaa gik jeg hen til Conrectoren, fortalte ham ganske sagte alt hvad der var foregaaet imedens han sov; og lagde mig igjen.

Jeg havde kun gjort Ondt varre; thi istædet for at Fyrene for havde slaets med bløde Sager, toge De nu fat paa Bukken, og stød ham over paa hverandre fra en Side af Kammeret til en Anden, til uendelig Morstab for dem selv; men mindre for den ærværdige Hr. Mads, der halv af Angst halv af Arrighed gav sin bedste Stemme med i Latterchoret. Men Man kedes ved alt i Længden. Een af Dem foreslog omsider, at Man skulde slænge en Kappe til Bukken, og der indbyde ham til Hvile. Da alt derefter blev fuldkommen roligt, maatte jeg troe, at han havde taget mod Tilbudet.

„Tandem!“*) sukkede jeg, og lagde mig i Lave; men det var forbi med min Søvn; jeg var nu engang bleven alt for aarvaagen. Vel en halv Time laa jeg og ventede forgyæves: da lød et langt og dybt Suk fra den anden Seng. Jeg kæeg derover; og da Maanen nu var kommen saa højt op paa Himmelen, at den temmelig oplyste Bærelset, saae jeg min Gjenboe halv oprejst i Sengen, med den ene Haand holdende i Sengebaandet, og med Hovedet hvilende paa den Anden. „Er De ikke vel?“ spurgte jeg. „Najo!“ svarte han atter sukende, „det er blot gamle Reminiscenser.“ Efter et Dphold sagde han paa Latin — hvilket Sprog han talte fuldt saa særdig og gjerne som Dansk — „Kjere Ven! De veed nok, jeg er Enkemand og Barnløs; men har De hørt, hvorledes jeg blev det?“ — „Nei!“ — „Vil De høre det? — „Ja! — naar“ lagde jeg til, „det kun ikke er at oprive deres Hjerteskaar?“ „Ne!“ sagde han, „mine Hjerteskaar lukke sig alligevel ikke her i Verden — de kunne ikke, og skulle ikke — de ere for mig Guds aabne Breve paa en glædelig Gjenforening med dem, efter hvem jeg sukker. — Da jeg havde taget store Philologicum, gjorde jeg en Rejse til de nordtydske Universiteter. I Kiel saae jeg min salige Kone. Vi kom til at elske hverandre; og da jeg Aaret derefter havde faaet mit nærværende Embede, rejste jeg derud, og holdt Bryllup.“ Her taug han, trykkede sine Øjne med Lagenet, og vedblev: „Fem Aar levede vi tilsammen — min Ven! der var ikke eet ondt Ord imellem os i disse fem

*) „Endelig!“

Kar — husker De det sidste Capitel af Salomons Ordsprog? der har De hendes Beskrivelse. Ja! hun gjorde mig godt og intet ondt alle hendes Livs Dage." Her sank han tilbage paa Puden og græd, men ikke længe; atter havde han sig og sagde: „min Svigerfader var Røsbmand — en inderlig god Mand; han var skrøbelig af Helbred, brustsvag. Efter de fem lykkelige Aars Toplob kom der Brev fra hans Kone: at hans Dage vare talte; at han endnu kun havde det Ønske, før sin Død at see sin eneste Datter — De havde en Søn til, men som døde kort før Faderen —. Hun vilde affted — hun borde vel og; men det var mig ikke muligt at ledsage hende længere end til Gotting. Der skiltes vi. Der saae jeg hende sidste Gang; men ikke hende allene. Bort eneste Barn, en velsignet Slut, fire Aar gammel, havde vi taget med dertil; dog uden at tænke paa, at hun skulde videre. Men da hun nu skulde tage Affted med Moderen, da blev der Klage og Jammerfang, og den Enke kunde ikke komme fra den Anden. Og Enden blev, at de To fulgtes ad; og jeg rejste allene til mit Hjem. — Gode Mand! veed De, hvad det er at vente? eller veed De ikke, hvor langsommelig Tiden kan være. Dagen efter min Hjemkomst løb jeg selv paa Posthuset; for jeg beregnede, at hun kunde skrevet mig til fra Glensborg. Der var intet Brev. Dog slog jeg mig til Ro; thi næste Postdag tvivlede jeg aldrig om at erholde det. Det kom heller ikke. Jeg var flojet derhen, men jeg krøb tilbage. Nu begyndte Dagen at langes; Natterne ligesaa. Jeg valde mellem Haab og Frygt, mellem Troe og Tvivl; jeg

antog og forkastede een Mulighed efter den Anden. Følgente Postdag heller intet. Nu bleve Minutterne til Timer, Timerne til Dage. Jeg havde hverken Rist eller Ro. Jeg gik op og ned i mit øde Kammer. Jeg gik fra Bærelse til Bærelse i hele Huset, som Een der leder, og ikke veed hvorefter. Jeg saae paa Solen: den stod stille; jeg saae til Klokken — havde det ikke været for Pendulens Slag, jeg vilde ogsaa troet, at den var gaaet i Staae. Snart kastede jeg mig paa Lejet, snart gik jeg med hurtige Skridt hid og did, som om jeg derved kunde fremskynde den blytunge Tid. En Maaned havde slæbt sig afsted; det forekom mig, at det var et Aar siden jeg skiltes fra Kone og Barn. Jeg kunde ikke holde det længere ud. Jeg rejste — Dag og Nat. Jeg kom til Golding; og vidste ikke hvordan jeg var kommen der. Jeg kom til Haderslev. Gæstgiveren, som kjendte mig fra mine forrige Rejser, spurgte mig, om jeg nu vilde ud og hente min Kone og fortalte: at da hun for en Maaned siden var der med hendes Datter, laa just et Skib sejsfærdigt til Kiel; paa dette gik hun ombord, for at spare Bognleje; og da Vinden var god, haabede hun at naae Rejsens Maal saameget snarere. Ved denne Efterretning løb en Kold Gysen over mit hele Legeme; og jeg var neppe istand til at bestille Bognen. Jeg kom til Kiel — ind i min Svigersfaders Huus — han laa lig — hans Kone laa for Døden, og Min — vidste Ingen af at sige." Han taug, men et dybt Suk sagde mig Resten. „Herre Gud!“ sagde jeg; „Skibet maa være forgaaet.“ „Uden mindste Tvivl,“ svarede han i rolig og hengiven Tone; „Skipperen havde hjemme i

Riel; Berten i Haberslev havde nævnet hans Navn, som jeg mindebes — jeg forhørte mig der — hans Enke bar allerede Sorg for ham. En anden Skipper havde bragt den Efterretning: at han i en Byge var kantret, og sunken med Mand og Muus." Her lagde Oldingen sig igjen tilbage, og foldede Hænderne over sit Bryst.

Denne sørgelige Historie gjorde saa dybt et Indtryk paa mit Sind, at min Indbildingskraft lod mig ingen Ro, men førte mig fra een Tammer-scene til den Anden, fra Enkemandens tomme Bolig til Ligstuen i Riel, til den uheldige Kvinde paa det synkende Brag, hvorledes hun fortvivlet knuger Barnet i sit Favn, og raaber til Himlen om Frelse, indtil Bølgen kvæler hendes Stemme og lukker sig over Begge — jeg blev tilsidst saa benøuet, at jeg gjerne kunde rejst mig af Sengen, for at vorde denne radsomme Forestilling kvit. Jeg satte mig virkelig overende, og saae over til den ynkværdige Mand — han sov! — „Gud være lovet!“ sukede jeg med lettere Hjerte, „som skjænker os Lindring og Lise for endogsaa de tungeste Sorger. Han laader den lægende Tid hengilte over dem Alle; den jevner, udfletter og dækker over, som Havet over Dem det tager ned i sit dybe Skjød. — Nu nød jeg omsider en Times Slum. Da jeg vaagnede, randt vel Fortællingen mig strax i Tanker; men det forekom mig nu som om Begivenheden var bleven meget ældre, som om det allerede var længere Tid siden jeg hørte den, og sjælekarst stod jeg op, for at nedskrive et Par Bemærkninger ved de gamle Romeres Sagtforlystelser.

Medens jeg slummede, var der lagt Ild i Kaffelovnen, og Kammeret allerede luunt. Jeg tandte Lys, satte mig og frev; og var netop bleven færdig, da Tjeneren kom og mælte: at Thevandet var inde i Stuen. Klokken slog syv.

Jeg gik ned, og fandt hele Familien oppe; og nu kom Gjæsterne til Een efter den Anden, tilsidst min Conrector. — Blandt de første Spørgsmaale var som sædvanlig: hvorledes vi havde sovet. Uden Dmsøb fortalte jeg Nattens Begivenheder, og spurgte naturligviis om, hvem mine muntre Naboer monne være. Ingen vidste det bestemt; men gjattede paa den og den; thi Skjelmerne havde sagt Pigen nogle rav-gale Navne, som hun ikke kunde huske. — Som vi snakkede herom, kom de Tre af dem — de Unge nemlig. Da den Forreste treen ind ad Døren, raabte Kammerraaden med en dygtig Trumf: „jeg tænkte det nok!“ og sprang ham imøde. Men han og Alle vi Andre brast med det samme i en krampagtig Latter; thi hvem havde han ved sin Side? Gedebukken! med Degnens Paryf og snollede Hat paa Hovedet; dens ene Forbeen laa paa Spøgesuglens Arm, og saaledes trippede den nok saa pent frem paa Bagbenene. „Her“ sagde han, „forestiller jeg Dem min Contubernat, velærværdige Hr. Mads Buk, priviligeret Sønforstyrret paa Ulvebal, samt Vicegartner sammesteds, som og adjungeret cum spe succeseus hos Degnen i Ulstrup.

Spvad det dog er for en velsignet Gave, denne snak-somme Munterhed, der som et electrisk Stød meddeeler sig Alle, og tvinger selv den Bedrøvede til at lee med Læarer i Dinene! at kunne vende den lyse Side op paa alle Ting,

gribe enhver Glæde i Flugten, spøge med Vid, og fremte uden at fornærme. Herredsfogden — uagtet hans ungdommelige Udseende var han en Mand ind i de fyrgetype — besad i høj Grad dette lykkelige Talent; og ansaaes derfor med Rette som Sjælen i alle Selskaber. Vort fik nu først ved hans Ankomst rigtigt Liv; og det forekom mig virkelig, som vi hidtil havde savnet ham. De to Andre vare valkre Ynglinger, begavede med en Deel af hans Lune og hele hans Godmodighed.

Da der endelig opstod en Pause i Latteren, erindrede vi den fjerde Medrejsende. Ingen af de Tre Kjendte videre til ham, end at han var Kjøbmand og heed Andersen. Han var stød paa dem i Gjaefigvergaarden i Weile; og da han strax viste sig som en dannet og meget behagelig Mand, havde de ikke taget i Betænkning at tilbyde ham en Plads paa deres Bogn, saasom han netop skulde denne Vej. I det samme traadte han ind; og efter at være paa Anmodning foreskillet Bert og Bertinde, sagde han med en Verdensmands Besevnhed: „dersom Underskriver kunde forsvare min Paastrængenhed, eller om jeg troede at de forlangtes, vilde jeg gjerne frembære dem; men disse Genier har lovet at tale min Sag“ — her afbrødes han ved det elskværdige Ugtepars hjertelige Velkommen! og endnu inden at være gjort bekjendt med os Andre, vedblev han: „Jeg er Kjøbmand — i yngre Dage Somand — og kommer fra Cap for at besøge mit Fødeland, som jeg ikke har seet i to og tyve Aar; men meest for at see min eneste Broder, som jeg i al den Tid slet ikke har hørt noget til. Han boer her i nærmeste

Kjøbstad, og er Conrector —" her vendtes Alles Bine til Denne: han sad bleg og skjælvende, og formaade ikke at rejse sig; neppe nok at frembringe de Ord: „Christian! er det Dig?“ Brødrene sank i hinandens Arme.

Min ædle Bens Overraskelse var saa meget større og frydeligere, som han allerede i mange Aar havde troet Broderen død, da der siden hans første Udreise til China ikke var indløben anden Efterretning fra ham, end at han var forbleven i det usunde Batavia. Hans bestandige Taushed havde sin Grund, først i Ungdoms Letsind og siden i den Beslutning, ej at ville lade høre fra sig, med mindre han kunde vende tilbage som rigtig Mand; hvilket nu var Tilfældet.

4. Comtesen.

Herredsfogden spillede en særdeles god Violin; og havde paa Maae og Faae medbragt et Skrin pakkfuldt af Musicalier. Ser Andre behandlede forskellige Instrumenter; men der vare besvare ingen paa Ulvedal, naar undtages en gammel Floite af Kammerraadens. Dog herfor blev snart kjendt Raad: en Vogn kjørte til Byen at hente Stadsmusikanten med hele hans Forraad.

Imidlertid leed vi slet intet af Kedsomhed. Efter en tæt Frokost, ved hvilken Degnen og hans hornede Substitut gave rigtig Stof til Skjemt og Løjer, tog Herredsfogden fat paa sit Instrument, og strog en Valts, der snart rev de fleste med sig; og da der ikke vare Damer nok, maatte ogsaa

Mandsfolk danse med hinanden. De gjensundne Brødre fæde smilende sammen, og saae til. De slap næsten aldrig hverandres Hænder; og den ældre — jeg mener, Conrectoren havde femten eller sexten Aar forud — påseede især paa den Yngre med en Engstelighed, som om han var bange for at miste ham igjen — som en nygift Mand, sagde Herredsfogden, paa sin unge Kone. Kom Kjøbmanden ham et Øjeblik af Sigte, spurgte han urolig: „hvor blev Christian? saae I ikke Christian?“ og søgte til han fandt ham.

En Morfskab afløste den Anden; den lystige Jurist var Sjælen i dem. Han gjorde endog et Par Gange det vidunderlige Konststykke, at han fik Quintus til at lee saa heftigt, at Man saae hans Tænder. — Dagen var borte inden vi mærkede det; Aftenen ligesaa. Endog Damerne havde saaledes ladet sig henrive i denne Munterheds Hvirvel, at da det blev Sengetid, kom de først i Tanker om, at der manglede Leje til Gen. Vel stete Tilbud nok, at ville ligge paa Stole; men sagdanne bleve ikke antagne. Den ene Datter hvilede noget til Moderen, men denne rystede paa Hovedet, og svarte sagte, hvorved jeg blot nam de Ord — „gjør hende Uro saa silde —“. „Det behøves jo ikke heller“ sagde nu Kammerraaden; „der staaer jo en Seng i den sorte Stue; Hovednøglen lukker op — i Morgen kan vi gjøre Undskylding.“ „Den sorte Stue?“ spurgte begge Pigerne med store Øjne; „hvem vil Fa'er ha' til at ligge der?“ „Jh —“ svarte han smilende — „Degnen for Exempel.“ „Nej Katten ryv mæ, om a gjør“ raabte Denne

bestemt, „saa skal a fahr go hjem.“ Nu blev jeg nysgjerrig, saavel som alle de, der ikke havde været paa Gaarden før: „hvad er der med den sorte Stue?“ Lød paa eengang flere Stemmer. „Intet Andet“ sagde Kammerraaden lidt haanligt, „end at det spøger der. Man siger, at en stakkels Frøken, der var kommen for Skade, i gamle Dage er levende indmuret deroppe — naa, een Bei skal vi ud — ville de trække Lod, mine Herrer! eller — tør Ingen ligge ene — kan de jo blive To — jeg er ogsaa villig —“ „Ingenlunde!“ raabte vi, „de maa ikke jages ud af deres egen Seng!“ „Saa trække vi“ sagde Herredsfogden; „men den der faaer Lodden, skal bestemt ligge allene hos Frøkenen. — Vi træk, jeg blev den Udvalgte; og modtog Forsamlingens Blyksninger; men Degnen satte ordentlig et glubst Ansigt op, og sagde: „A vil, Katten ryub mæ, ett bytt mæ ham, om a saa ku vinn hiele Utvedaahl.“

Det berygtede Bærelse laa langt borte i en anden Fløj af Borggaarden; og for at naae derhen maatte jeg gjennem adskillige andre, tilligemed en lang steenlagt Gang, Trappe ned og Trappe op igjen. Tjeneren aabnede, tændte et medbragt Lys, og fjernede sig med Gaardlygten, efterat have kastet et hurtigt og skye Blik hen til et vist Hjørne i Stuen. Denne førte med god Skjel sit varslende Tilnavn: Loft og Bægge vare malede, men med saa mørke Farver, at det Hele udgjorde et sandt Natstykke. Selve Omhænget paa den uhyre Himmelseng var af et Slags sortbrunt gammel-dags Silketøj, eller Damask. — Inden jeg krøb indenfor dette, gjorde jeg med Lysen i Haanden en Rundar. Da jeg

kom til det Hjørne, hvorhen Sjenerens Dine saa mistænkeligt flede, opdagede jeg strax et Billede, der alt for levende erindrede mig om før berørte Sagn. Det forestillede en ung Kvinde, med et fjønt men dobbelt Ansigt og nedslagne Dine. Hendes Legeme var indhyllet i en Konnebragt, og i de soldebe Hænder holdt hun Crucifix og Rosenkrands. Dette Malerie besandt sig tæt op til Hjørnet; og paa den anden Side deraf stod en Mand, som med Rette bar Navnet den Røde; thi alt paa ham var rødt lige fra Haaret og Skjægget til de snævre Beenklæder og lange Snabelsboe. Hans skumle blodtørstige Blik var stivt sættet paa Damen skraas over for ham. Jeg hørte siden, at dette skulde være Faderen til den af ham selv fordamte, indmurede Pige.

Det var mig lige indtil denne Nat usforklarligt: hvorlunde den, som ikke troer paa Spøgelse, alligevel kan frygte for dem. Men da, ved pludselig at gribe mig selv i en vis Banghed, ledtes jeg til den Overbeviisning, at en saadan er grundet i vor ligesaa ubegribelige aandige Natur, eet af de Rivter i Dødens Forhang, gennem hvilke Sjælen skimter Udødeligheden. Og lige siden har Spøgelsesfrygten albrig været mig en Gjenstand for Skjæmt — end mindre for Spot; meget mere har jeg betragtet den som en hellig, skjønt dunkel, Aabenbarelse fra Wandernes Verden.

Jeg kunde ikke sove. Mine Dine faldt ofte sammen, men aabnedes atter, for at skotte hen til den skumle Krog, hvor Maanen belyste det liigblege Ansigt.

Tilslidst tyktes mig, jeg hørte en svag Lyd derhenne, som af et musikalsk Instrument. Jeg holdt min Kande —

horte Intet. Lidt efter kom Lyden igjen. Nu leetede jeg Hovedet fra Pudsen — det var intet Selvbedrag; men Dønerne saa fine og sjerne, at det ikke var muligt at skielne, om de kom fra et Instrument eller fra et menneskeligt Bryst. En let Gysen udbredte sig fra min Tæse og ned over hele Legemet. Var det Mandesang? fra Murenes Indre? Den Ulyksaliges Dødspsalme? — Det blev ved. Mine Nerver dirrede med en salsom Krillen, og Benouelse indklemte mit Bryst. Jeg rejste mig heelt overende, og stirrede stivt paa Billedet, ventende med stille Forfærdelse, hvert Øjeblik at see Noget. Ansigtet bevægede sig — hævede sig — sank — forstorredes — formindskedes — Angesten steg. Dog havde Fornuften ikke saa aldeles tabt sin Virkeevne, at den jo endnu kunde berolige mig med den Forklaring: at disse tilsyneladende Bevægelser maatte tilskrives Maanen, alt eftersom den gik bag en Sky, eller atter fremtraadte. — En nye Stilhed.

Jeg begyndte at aande friere, tænke roligere, overlægge. Jeg fattede en raff Beslutning: stod op, og kastede mig i Klæderne, gik hen til et Vindue, og det forekom mig virkelig, som om jeg hos den klare venlige Maane hentede mig nogen Trøst og Opmuntring. Jeg delte mit Blik mellem den og det frygtelige Hjørne. Men hvad nu videre? Skulde jeg her blive staaende til Dag? — eller — jeg feeg ud: der var dybt ned; jeg maatte befindes mig i andet eller tredie Stokværk. Skulde jeg flygte tilbage? den lange mørke Vej, jeg var kommen? vække hele Huset? give mig selv til Priis for Latter, Spot, Foragt? Af denne Uvished udreves jeg

igjen ved Klängen af de gaadefulde Toner, der ikke kom fra
 hiin Krog, som det forhen tyktes mig, men fra den modstaa-
 ende Side. Jeg vovede at gaae derhen, at lægge mit Øre
 til Bæggen — det var Sang, jeg horte — en blød kvinde-
 lig Stemme. Besindelsen vendte tilbage; men Forundringen
 tiltog: hvo kunde synge her? saa silde? — Jeg lod mit
 Uhr repetere — Klokken var halv eet — midt i den aller-
 farligste Mandetime! — Jeg hældede mig til Bæggen —
 den gav efter — en Tapetdør gik langsom op, og ind til
 en meget stor Sal. I den anden Ende af denne viste sig
 en Hyskrime, der kastede et Skjær langt ud paa Gulvet.
 Der indenfra kom Tonerne. — Nu taug de; men strax der-
 paa var der Gen, som talte, og en Anden som svarte —
 Nyggjerrigheden drog mig — paa Kattesødder skred jeg der-
 hen, for at see hvo af Damerne vare komne saa uformodet
 i min Nærhed, for at kvinkelere Natten ud. Jeg keeg ind
 ad Nøglehullet — nær kunde jeg segnet om af Forsærdelse;
 thi der sad hun selv, den indmurede, i sin sorte Dragt og
 med det skønne blege Ansigt. Hun vendte Siden til, og
 havde et Papiir liggende for sig, hvorpaa hun syntes at
 tegne. Ved samme Bord sad med Ryggen til mig endnu
 et Fruentimmer, af hvem jeg blot kunde see Hovedets og
 Overkroppens smukke Omrids, da hun selv dækkede det foran
 staaende Lys. Jeg var naglet til min Post. — Nu bøjede
 den Sidste Hovedet hen for at betragte Tegningen. „Denne
 Blomst“ sagde hun paa fransk og med den rene Udtale,
 „lykkes dig overordentlig.“ „Du mener Tusindfryden?“ svar-
 te hiin i samme Sprog. „Det er een af mine kjæreste

Blomster, Alice!" Hun drog et dybt Suk, saae med et ømt Smil paa Tegningen, og lod Penselen hvile. Hun med Ryggen til mig sukkede ligeledes, drog Hovedet tilbage, og gav sig til at sye, som hendes Armbevægelser viste mig. — Efter et Ophold, i hvilket hun atter gjorde nogle Strøg, sagde Malersken langsomt og vemodigt: „Den er Aarets sidste Blomst“. Og med Blikket — jeg kunde sige — medlidende hæftet paa Blomsten, sang hun med hiin bløde smeltende Stemme, der før saa hæftig forskrækkede mig, følgende Elegie, som jeg her har stræbt at gjengive paa vort eget Maal.

Hvorfor tøber Du saa længe?

Somren er jo alt forbi.

Ene Du i visne Enge

Smiler paa min Stie.

Vil Du minde mig om Vaaren,

Som med dine Søstre svandt?

Utter vække Langselstaaren,

Som forgjæves randt.

Vække Minder, som bespande

Hjertet med Tungfindighed?

At min Sommer er tilende,

Troer Du ej jeg veed?

Her taug hun; lænede sig tilbage mod Stoleryggen, og solbede Hænderne i Skjødets; en stor Taare rullede ned over hendes lilliehvide Kind. Da skød hendes Selskaberinde Øjet fra sig, greb hendes ene Haand, trykkede den mellem

begge sine til Varmen, og sang i højere kraftigere Tone og hurtigere Tempo:

Gj om Vaaren vil jeg minde,
Gj om founen Sommer, Nejl!
Men Dig lære end at finde
Glæden paa Din Vej.

Serg dog ej for Vaarens Glæder!
Sine Blomster har din Host
Selv den Taare, som Du græder,
Er ej uden Lyst.

Hendes egen Stemme hensmeltede ved de sidste Ord i stille Graad. Hun rejste sig, sank paa Knæ for den Sidbende, omfavnede hende, og lagde sin Kind paa hendes Arm. Denne lagde signende sin anden Haand paa Trosterindens Linding. — Jeg veed ikke, hvilken vemodig Medfølelse, der saa uvilkaarlig gjennemtrængte mit hele Væsen, at mine Dine stod i Taarer, skjøndt disse Sorgende vare mig ligesaa ukjendte, som Karfagen til deres dybe Kummer.

Det gav et Smek i Panelet tæt ved mig. Den sidbende saae sig om efter det. Jeg var bange de skulde faae i Sinde at lige ud i Salen; derfor gik jeg med lange Skridt, og hurtigere end jeg var kommen, paa Hofesøkkene tilbage til min sorte Stue; her søgte jeg nu atter Sengen; men den uroligste Nygjerrighed virkede ligesom Frygten før, mod Sovnen. Hvem i al Verden kunde de dog være, disse mærkværdige Mennesker? — Fremmede for Husets Folk! — Og Ingen havde omtalt dem endog kun med et Ord! — Jeg

blev tilfidsst saa forvirret, hartad fortunlet af denne forgjæves Fritten og Sjatten, at jeg var nær ved at indbilde mig jeg havde været Tilskuer ved en Landescene, og at de tvende usforklarlige Bæsnere tilhørte eet af de henrundne Aarhundreder. Den Enes Pighed med Billedet — dennes ualmindelige Dragt — dette fremmede, fordom blandt Udelene brugelige Tungemaal — alt stemmede med Sagnet.

Endelig sov jeg ind, og sov lige til det første Dagfjær.

Utaalmodig klædte jeg mig paa, og ilede ned i den almindelige Samlingsstue. „Hvordan har De sovet? mærkede De Noget? hørte De Noget? saae De Noget?“ saaledes lod det fra alle Kanter; og det varede længe, inden jeg ogsaa kunde komme til at spørge: „Ligger der Noget i den Fløj? Hvem boer der? hvad er det for Damer?“ Kammerraaden lo: „har De besøgt Damerne, eller Damerne Dem?“ Nu fortalte jeg hele Eventyret. De Fleste af Dem stak i at lee, og Verten raabte: „vores Rector har, min G.... rigtig villet liste sig ind til Comtesse —“ — „hvad for en Comtesse?“ faldt jeg forundret ind. „Th! Comtesse N... som har lejet Bærelserne derovre. Hendes Forfædre har ejet Gaarden her — Gud veed hvor længe; men Faderen solgte baade Den og Godset.“ „Men Hvem er saa Alice?“ spurgte jeg videre. „Hm! det er ikke godt at sige“ lod Svaret; „det er Alice, eller Else, som de Andre her kalde hende. Hun skal vel være en Slags Française for Comtesse. Hun er da kommen med hende herind udenlands fra.“

Nu vidste jeg saameget; men det var kun til endnu mere at pirre min Nysgjerrighed. En Comtesse og en

Fransøise ere uden videre ingen Gjenstande for denne; men Disse! saa højt dannede — som de jo tydelig viste sig for mig i hine Øjeblikke — rige paa Kundskab, paa Følelse — og dog levende i sig Afsondring, med deres sikkert store interessante Hemmeligheder! Jeg blev ved at spørge; og fik stykkeviis efterstaaende lidet tilfredsstillende Oplysninger, som endda gaves mig med samme Ligegyldighed, hvormed Folk, der bestandig have boet i en smuk Egn, besvare en Fremmeds Spørgsmaale om de forskjellige Puncter, der i Udsigten tiltrækker hans Blik.

Comtesen kunde være midt imellem de tredive og de fyrgetyve; havde tilbragt den længste Tid hos Slægtninge i det sydlige Frankrig, og kun boet paa Ulvedal noget over fire Aar. Hun levede meget stille, saae ingen Fremmede hos sig, og kom ej heller ud, undtagen til Kirke eengang om Maaneden. Kammerraadens besøgte hun og Mammesellen, efter forudgaaet Mødning, regelmæssig den første Søndag i hvert Fjerdingaar til The; og indbød dem til sig den Følgende. Men alt uden synderlig Morfskab for Nogen af Parterne, da hun talte det danske med nogen Banfælighed. Hun gjorde meget Godt i Stilhed: opklædte hvert Aar to fattige Børn, uddelte til Julen Fødevarer, med mere; og Degnen roste hende, fordi hun til Højtiderne ved sin Tjener offrede ham en Specie. Med Mammesellen var han endnu suldkomnere fornøjet, da hun bar mange Børn — dog kun de Fattiges — i Kirke, hvorved hun betænkte ham med en Rigsdaler. Forresten var Begges Vasen noget stivt,

afmaalt og fornemt, hvilket Kammerraaden dog godmodigen skrev meest paa Sprogets Regning.

Jeg bad nu Kammerraaden om at vorde maalt hos Comtesessen, for personlig at afslagge min Takjælgelse for Natteherberget. Han lod strax Djeneren gaae over; men forsikrede mig tillige, at hun ikke modtog mit Besøg. Denne kom snart igjen, og bragte virkelig den Besked: at Comtesessen bad sig undskyldt, fordi hun ikke kunde see Hr. Rectoren, eftersom hun befandt sig upasselig; men det skulde iøvrigt være hende kjert, om han fremdeles vilde afbenytte hendes Værelse. „Der laae vi den Nat, og havde ingen Dyne paa os,“ raabte min lattermilde Vert, og slog en hjertelig Skogger op; „lad os faae Lombrebordet frem.“

---

5. Alice.

Jeg har oftere bemærket, saavel hos mig selv som hos Andre, at en enkelt Begivenhed, den være stor, vigtig, bedrøvelig, ja frygtelig, ikke nær saa let bringer os ud af Fatning — end ej af Stemning — som flere forskjellige; skjøndt disse ere hver for sig ganske ubetydelige, og tilsammentagne af langt ringere Vægt end hiin. Man kan modstaa et eneste tungt Slag, men bukke under for flere lette. Saaledes gif det mig her: først fortrod det mig, at Nattens Gaader havde faaet saa hastig og klar Oplosning: dernæst ærgrede jeg mig over at de erholdte Oplysninger om de tvende interessante Figurer i dette Natstykke gjorde dem endnu gaade-

fuldere end før: og endelig harmede jeg mig over den Eige-gyldighed, hvormed de af Huset's Folk omtaltes. Disse sank i mit Dndomme ned til ubetydelige Hverdagsmennesker: deres Munterhed forekom mig flau, deres Skjemt sad, og deres Forlystelser platte. Jeg blev recnt forstemt; og spillede min Lombre i et Lune omtrent som naar jeg retter en Stiil, der vrimler af grammaticalke Bommerter. Stadsmusikantens Ankomst virkede derfor paa mig, som et pirrende Mid-del paa den astehniske; men det var ligesaa meget ham selv, som hans Musik; begge stod i fuldkommen Opposition til hinanden. Jeg skal forklare mig tydeligere.

Han var en Mand med et grimt, barst Ansig, et rue og skarptantet Væsen, smaatalende, knurvorn i hele sin Dmgang. Og dog var den Eifligste af alle Kunster ham Alt, og alt andet — intet. Musik var hans Stolthed — jeg tør ikke sige Glæde; thi aldrig saae han mørkere ud, end netop under Udførelsen af de allerfjønneste Stykker. Han elskede Kunsten, (som en Tyran sin Kone, sagde Herredsfogden) men intet Menneffe under Solen; enhver, som ikke forstod Musikken, foragtede han. Hvo der nu kjendte ham, og tog ham, som han var, den morede han paa en dobbelt Maade: først ved hans Kunstfærdighed, og dernæst ved hans Gnavenhed. Herredsfogden kjendte ham: staaende paa Trappen med Violinen til Rinden modtog han Apollø's Præst — ikke med Buß eller mundtlig Hilsen — men ved at spille og variere Musikken til de Ord: „Var Velkommen!“ i Heibergs Indtog. Dette sinderige Galanterie blev strax forstaaet og optaget; Musikanten nikkede, og sagde: „det er den

rette Maade at tale paa" „Ja viselig!“ svarte Skjelman med alvorlig Pathos, „Kunsten culminerer ikke, før den fuldkommen erstatter Mundens Taleorganer.“

„Glaae nu Beterne i Hartkorn!“ raabte Kammerraaden da vor Capelmester — som Herredsfogden kaldte ham — traadte ind. Den findige Primus paatog sig dette Arbejde. Og nu gik det løs over den guddommelige Kunst: Instrumenter udpakledes, prøvedes, stemtes; Nodestole oprejstes; Noder fremlagdes; og alt med en Iver, en Travlhed og Alvor, som om der arbejdedes paa Verdens Vel. Bertinden viste sig to Gange i Døren til Concertsalen, og spurgte: om Herreterne ikke kunde faae Tid til at spise; men erholdt kun korte og ubestemte Svar. Dmsider kom Manden i Huset med en Tagtpidsk i Haanden, og drev os tilbordt.

Det var yderst morsomt at see paa Fiedler (Capelmesteren) og Herredsfogden, medens de mønstrede hverandres musikalske Skatte: Hænder og Hjerne i idelig Bevægelse: afbrudte Udraab som „godt! prægtig! det skal vi ha'! nydelig! extra,“ og saa videre. Men tilsidst fremkom Fiedler med en splinternye Composition, som han ordentlig med et glubsk Gesjæs holdt Herredsfogden lige op under Næsen, og som afprøvede denne et U . . . . h! der gik igjennem flere Takter, og endte smorzando. „Den smager ham“ raabte Kammerraaden, „Det troer jeg nok“ sagde Fiedler, „det er en nye Dvarttet for fire Violiner.“ „Hvordan skal vi faae den?“ spurgte hiin i sørgeligog næsten grædende Tone. „Vel skal vi det“ svarte den Anden; „De, og jeg, og Næsesforen, og — Hr. Rectoren; han kan; det veed jeg.“ „Bravo!“ skreg

Herredsfogden, og bukkede sødt smilende for mig — „men hvad er det der ligger?“ „hm!“ svarte Fiedler; „det er noget som vi ikke kan bruge; man har sendt mig det med det øvrige — en stor italiensk Aria med Accompanement af Violin, Violoncel, Fagot og Hoboe. Instrumenterne har vi; men hvor er Soloen?“ „Det var muligt, Alice kunde“ tog den ene Tomsrue Hansen Ordet; „hun synger flere saadanne græselig lange Tingester — jeg vil gjerne vise hende den —“ — „gør det, bedste Tomsrue!“ raabte Herredsfogden, men Fiedler sagde med foragtelig Mine!, „Pyt! — Skal vi prøve Quartetten?“ — Den gik, dog ikke uden adskillige Smaasjæl, ved hvilke Stadsmusikanten snærrede, eller stampede i Gulvet.

Saamange af Selskabet, som ikke forstod eller ikke nydede Musik, listede sig efterhaanden bort, og toge fat paa anden Slags Spil — jeg mener Kort og Tærninger. Og saaledes bleve vi Kunstens Dyrkere, med nogle faae Tilhørere og Tilhørerinder, overladte til os selv og vor Drensklyft.

Det var bleven Aften. Vi vare ifærd med en Symphonie, da jeg under en Pause seer et Fruentimmer, som jeg ikke før havde bemærket. Hun stod ved Siden af Tomsrue Hansens lige nede ved Døren, og hørte til med nedslagne Dine. I Haanden holdt hun en Rulle Papir — det maatte være hende — Alice! men uagtet min højt spændte Nysgjerrighed, kunde jeg kun skænke hende et flygtigt Blik; thi Musikken rev mig med sig. — Symphonien var ude. Hun traadte frem, langsom, beskedent men ikke bly. „Pyt!“ sagde jeg i mine egne Tanker, da jeg nu nærmere betragtede hende

— „smuk Figur; men intet udmærket Ansigt — saa foldt, saa livløst!“ hendes Dine saae jeg endnu ikke, og først længe derefter; thi de bedækkedes næsten halvt af Djenhaarene; og hun fæstede dem ikke paa Nogen, de foer kun ganske flygtigt over dem hun talte med. Hun traadte hen til os, udfoldede Kullen, og sagde med en tungen Udtale, der tilkjendegav hendes franske Herkomst: „jeg kjender den Soprano, og ar den synget før; med Assistance af di min Errer! —“ hvo der nu gjorde store Dine, det var alle vi Errer; men ingen større end vor Capelmesser; hans Ansigt blev en halv Gang saa langt som ellers; han gloede paa hende, som om han ikke rigtigt havde fattet hvad hun sagde. „Hvem før?“ spurgte hun med et flygtigt Djekast omkring i Kredsen — „jeg — jeg!“ svarte han hurtigt, anviste hende bukkende Plads foran sin egen Modestol, fremtog og fordelte de ledsagende Stemmer med ualmindelig Bæverhed.

Jeg så ingen — hvormed jeg var vel tilfreds — og stillede mig mellem de saae Tilhørere. — Hun saae sig tilbage, Fiedler nikkede til sine Udspillende, og pegede med Buespidsen paa Noderne; hun tog sine i begge Hænder — de vare i Sandhed smukke — satte den højre Fod frem, den var nydelig, klappede tre Gange med Taaen, og — Da jeg forgangen Aar førstegang saae Noat gaae op; da han stod der med Balancestokken — en heel Skibsræ — i Hænderne, vuggede sig frem og tilbage med Ryggen til Strytten, traadte rask ud paa Louget og snappede Foden tilbage, som om han tvivlede paa dets Styrke — da solte jeg en Beklemmelse, en angstelig Uroe: „Vil han? tør han? kan han?“

Om han selv bliver bange, svimler — om Touget brister —
Men da Musikken saa stemmede an, da han med Kraft og
Sikkerhed vendte ind paa denne smalle Broe mellem Liv og
Død — da lettedes mit Bryst, da følte jeg, at med ham
havde det ingen Fare.

Saaledes søgte jeg her en vis Benouelse, da jeg saae
den unge Pige med saa yderst vanskelig en Opgave for sig,
blandt saa mange skarpe Kjendere. Men saasnart hun in-
tonerede og det med en Virtuosas Sikkerhed, Kraft og Fyldte,
da hendes Sølvstemme gjennemfoer mig som et electrisk
Stød, da fælte jeg og med en Slags sød Forfrækkelse hvor
vis hun var i sin Sag. Nu først vovede jeg ret at be-
tragte den Mund, der udsendte saa herlige Toner. Men
saaledes var den ikke smuk — Man borde heller aldrig see
paa en Sangerinde, eller og skulde hun være maskeret; hvad
har Dignene hos hende at bestille? mine vendte jeg ogsaa
bort; og nød nu en Henrykkelse, som ikke blev afbrudt før
Sangen; Instrumenterne havde jeg slet ikke hørt.

Med en let Bøjning leverede hun sit Blad til den for-
bausede Concertmester; med nedslagne Øjne og et svagt
Smil modtog hun de fra alle Kanter indstrømmende Tak-
sigelser, og gik derpaa hen til Husets Moder, hos hvem hun
satte sig, ventede som Tilhørerinde paa et nyt Nummer. —
Da dette var forbi, blev hun anmodet om atter at glæde
Selskabet med sit fortrinlige Talent; hvortil hun uden
mindste Snerperie viste sig villig; men uheldigviis havde
hverken hun eller Vi noget Accompagnement, undtagen af
Pianoforte. Jeg vovede at foreslaae et da Capo af Arien,

men derfor bad hun sig forskaaet: „jeg ikke elske da Capo.“
 svarte hun „anden Gang, man ikke gjør saa vel — men —
 jeg mig ikke udtryk i dansk —“ „— behag at tale fransk,
 Mademoiselle!“ tog jeg Ordet paa dette Sprog; „jeg troer
 næsten at kunne gjette deres Tonker.“ Nu ophørte hendes
 Forlegenhed, og det tvungne i hendes Væsen, der vist nok
 allene havde sin Grund i den Tvang, Sproget paalagde
 hende; med fransk Livelihood sagde hun: „man skulde al-
 drig forlange Gjentagelse hverken af Musikstykker, scenisk
 Spil eller Declamation. Saa strax derefter lykkes det ikke
 saa godt som første Gang; kan aldrig gives ej heller modtages
 med den første Varme, og baade Kunstner og Tilhører
 tabe begge.“ „Seg kan ikke andet end give dem Ret — skjøndt
 det nu strider mod min egen Fordeel —“ svarte jeg, „men
 dog med Indskrænkning. Vel kunde deres Paastand endog-
 saa logisk bevises; thi lad os blot forestille os sexten enco-
 res i Rad; da vil jo det fuldkomneste Mesterstykke tabe —
 i det mindste sin Friskhed; og taber det sctende Gang, ta-
 ber det og den femtende, og saa videre lige op til den an-
 den. Men gives der ikke alligevel Undtagelser? Compositio-
 ner som aldrig tabe sig? som i høj og stedse højere Alder
 beholde den ungdommelige Friskhed?“ „Beholde?“ gjentog
 hun; „jeg vilde hellere sige: fornye, og denne Evne til at
 kunne fornyes, er netop Kjendemerke paa de Frugter, der
 taale at gjemmes. Men min Mening er jo og kun denne:
 at de maae nydes i Mellemrum. Et slikburnt Barn, som
 ikke kan styre sin Begjærlighed, forspiser sig let i det Søde,
 og spiser sig feed deraf; derfor holde forstandige Forældre

det tilbage, at det maae nyde lidt og lange." Dette sidste sagde hun med et muntert Smil, der — dog kun for et Øjeblik forandrede hendes Ansigt, og viste et Glimt af indvortes Liv, som det ellers savnede. — Jeg blev afbrudt i denne Samtale, da man kaldte mig hen i Orkestret; og da Nummeret var forbi, og jeg atter vilde knytte den, savnede jeg Alice. Hun var pludselig bleven afhentet til sin Comtesse.

Som unge Herrer gjerne pleje, saa begyndte vi nu at recensere den Bortgangne; og havde hun ikke bedre Skjæbne, end et nyt Digt imellem æstetiske Kunstdommere, alle finde de Fejl, men ikke alle de samme; hvad een roser latter en anden; og vilde Forfatteren i en ny Udgave tage enhver Rettelse og Udsættelse tilfølgende, skulde det gaa ham med hans Bog, som det efter Fabelen gif hiin aldrende Mand med hans Hoved, af hvilket en ung Elskerinde udrykkede de graae Haar, og en ældre de sorte: saa den søjelige Stakkel tilsidst beholdt slet ingen tilbage, men sad der aldeles skallet imellem dem. Men mange skarpe Domme ere ikke altid et ondt Tegn; det viser, at man leder efter Fejl. De tvende Parter vare dog alle enige: at hun sang guddommeligt, og at hun havde en — stor Mund! Dette sidste maatte jeg selv skjøndt ugjerne, indrømme. Men sandelig! ingen af os havde endnu seet hende.

Midt under Aftensmaaltidet kom hun igjen. Den opmærksomme Bertinde overlod hende sin Stol ved Siden af mig med den Yttring: at de to franske bedst vilde underholde hinanden. Det traf ind; thi aldrig før havde jeg hos noget Fruentimmer fundet saa siin en Belevenhed forenet

med saa byt en Følelse; og dog skiftede hun med ejendommelig Lethed Omnet, saa ofte jeg bragte et nyt paa Bane. Hvor gjerne havde jeg gjort hende selv til eet! men paa den lige Vej gik dette jo ikke an, og Omveje ledte ej heller til Maalet, eftersom hun bestandig bøjede af, eller vel endog med et kunstigt Spring vendte heelt tilbage. — Skade — tænkte jeg tidt — at den Mund, der taler saa smukt, ikke selv er det!

Jeg erfarede ikke meer, end hvad jeg allerede forud havde formodet; at Comtesen var hendes Belgjørerinde og eneste Veninde.

Julebal.

Man vil finde det naturligt, at jeg beholdt mit sidste Natteleje; og ligesaa, at jeg en heel Time lyttede ved Taapedøren. Men forgjæves; jeg hørte ikke det allermindste til de Uforklarlige. Dmsider jog Søvn og Kulde mig fra min Lurepost i Seng.

Efter en uafbrudt og kvægende Hvile vaagnebe jeg først i Dagbrækningen. Jeg klædte mig paa, og gik hen til Vinduet. — Det var Tøvejr. Graa Regnskyer drev ilende og lavt hen over Skoven — den mørke Skov der nylig stod smykket til Julen i Winterens prægtigste Sølvmor. Saaledes — tænkte jeg — aflægger den unge Hustru sin Brudestads og brammende Hovedpynt; og nøjes beskeden med dagligdags Klæder og eget Haar. Sydvestvinden hylede i de giftne

Vindueskarme; og svingede Körtaget i Borggraven med uop-
 herlig Gusen og Ekraalen. Jeg blev vemodig stemt; det
 var som de lavthængende Skyer nedtrykte mit Sind, og
 indsnævrede mit Bryst. Jeg tænkte med Tungvind paa min
 ædle Naboerke, det sidste henvisnende Skud af en fordom
 mægtig og blomstrende Stamme. Snart er ogsaa hun for-
 sunden af sine Forsædres Haller, der allerede beboes af en
 fremmed og frodig fremblomstrende Slægt. Uvilkaarlig suk-
 fede jeg med Helleniens blinde Sanger:

„Menneskets Et er som Lovet,“

„Vinden nebhvirvler i Støvet;“

„Disse Skovene taber,“

„Andre Foraaret skaber.“

Det var mig dengang aldeles uforklarligt, hvorfor mit
 „Løvejrhumør“ som Herredsfogden kaldte det, ikke vilde
 lade sig fordrive den hele udslagne Dag. Jeg tog Deel i
 Alt, men kun Halvdeel; og det håndtes mig flere Gange, naar
 nogen af Selskabet eller jeg selv kom til at savne mine Tan-
 ker, at jeg fandt dem oppe hos Comtesen, eller i hendes
 Bærelser.

Vi havde mange Ting for: vi musicerede, spillede Bil-
 lard, Kort, Fjederbold; og tilsidst sloges vi med Snebolde.
 Kort sagt: man slog sig løs paa alle mulige Maader; men
 jeg var og blev bunden — jeg vidste ikke hvoraf.

Al denne Galtskab skulde endes med Dands. Nogle flere
 Damer — paa hvilke der var Mangel — bleve hentede.
 Kort før Ballet skulde tage sin Begyndelse, kom een af
 Herrerne i Tanker om Alice. „Hun er mageløs i Sang,“

sagde han, „og dersom hun kun danser halvt saa godt —“ „hun danser slet ikke,“ faldt den ældste Tomfru Hansen ind; „i det mindste har vi aldrig seet hende danse; indbuden har hun været to tre Gange, men altid undskyldt sig.“ „Skal vi ikke forsøge det engang endnu? sagde Herredsfogden, „hvem kan vide — om — Rectoren for Exempel indbød hende? han converserede hende iastes saa yderst behageligt; og det lod til, som de ikke fik Materien udtømmet — Skriv hende en Billet!“ Det gjorde jeg. Svaret kom mundtligt og strax, „hun skulde have den Vere.“

Jeg stod just i en venstabelig Strid med et Par andre Dansere om hvo der skulde føre den første op, da Alice kom ind. Amor og alle Gratier! det var hende, og det var ikke hende; jeg saae, og jeg saae: det var ikke hin mørkeklædte mørkladne, kolde, hartad stive Francaise; det var Terpsichore selv, let som en Zephyr og mild som Morgenstjernen. En snehvid Valkjole sluttede i tætte Folder om den yndigste Krop, og naaende kun til Anklerne, lod den frie til Beskuelse de nydeligste Fødder, omvundne paa gammel græs med rosenrøde Silkebaand. Et himmelblaat Flor tilhullede Barmen, og en eneste Lillie — et Værk af Kunsten — prydede den mørkebrune Haarfletning paa hendes Isse. Men Ansigtet fremfor alt! hvilken sølsom Forvandling var det undergaaet! Hvor var den store Mund bleven af? Som hun med et Par takkende Ord smilte mig imøde, da jeg traadte til for at hilse og opbyde hende, kunde jeg gjerne ønsket den endnu større, for at see des flere af de skønneste Lænder, der nogensinde fremskinnede mellem tvende Purpur-

Læber. Og Djnene! ogsaa disse aabnede mig nu for-
første Gang deres mørkeblaa Himmel, og viste mig i et
Glimt hvilken Aand der boede forinden. *)

Vel var det at Musikken i det samme begyndte; thi
min Overræffelse var saa hæftig, tillige saa sød, at jeg
skulde have glemte Dandsen, mig selv, og alt andet omkring
mig. —

Unge Læser! smukke Læserinde! nu vide I allerede,
hvad jeg dengang ikke endda mærkede: at Kjerlighedens Gud
havde ramt mig med sin sikreste Piiil. Hvorledes kunde
jeg ogsaa tænke, at den der ved første Sammenkomst var
mig saa ligegyldig, derefter pludselig skulde vorde mig saa
dyrebar? Jeg havde stedsse forestillet mig, at Kjerlighed nød-
vendig maatte begynde ved det allerførste Syn. Eller var
den der virkelig strax? laae hidtil i Dvale, og vækkedes
blot? som naar vi drømme, og først ved vor Opvaagnen
vide at vi have drømt.

Jeg fornåm ikke hvorledes jeg var faren, før Alice var
borte. Senimod Midnat forlod hun Ballet, for at begive
sig til sin ensomme Veninde. Da var det for mig, som om
Lysene brændte søvligt, Musikken lød mattere, og Dandsen
gik tungere; som om hun havde taget det halve Liv, Lys og

---

*) Hvad er Skjønhed andet end Gjennemskinneth af en skjøn Sjæl
Hver enkelt Deel af Ansigtet kan være smukt, det Hele regelmæs-
sigt; men fattes det Aandens Glæde, har det ikke større Værd
end Pygmalions Galathea, sevend Guderne hørte hans Bonner,
og skændte hende een; det vækker Beundring, men ikke Kjer-
lighed.

Glade bort med sig. Jeg kunde ikke længere stufte mig selv over mit Hjertes Tilstand. — Denne vigtige Opdagelse skulde fordrevet mig fra Selskabet hen i Ensomhed, havde jeg ikke frygtet, derved at røbe mig selv — jeg, der saalange hun bivaanedes Ballet, ikke havde været fra Gulvet. Men endnu mindes jeg grant, hvad Tvungen kostede mig: istædet for at jeg før havde danset med Liv, saa dansede jeg derefter paa Livet; min forrige selobudne Munterhed veeg for en besværlig og ofte uheldig Bittighedsjagt. I Pusterummene gik jeg fra Bærelse til Bærelse; saae paa de Spillende, uden at vide hvad de spillede; blandede mig i Samtaler uden at vide hvad de angik. Uden videre Beskrivelse: jeg bar mig ad som en Forelsket.

Saalange der dansedes, gik det saa som saa. Men da der vare færre Damer end Chapeauer, og blandt de første nogle daarlige Danserinder, med hvilke der — maatte gjøres — hvad i Landsbysproget kaldtes *Hoerie*: foreslog de sidste til en Forandring — Tulelege. Nu blev jeg værre faren. Jeg maatte give Pant paa Pant; snart vare alle mine Kommer tomte. Og da saa Panterne skulde indløses! Hvor dyb var ikke Brønden? hvor haard den brede Steen? hvor tung den polske Kirkegang? jeg hang, jeg skristede i Sandhed som en Synder; og alle de Kys, jeg fik og gav, smagte deels som Udkke og deels som Vand. Men paa Forandringsstolen ventede mig dog den haardeste Prøvelse. Det var stakkels Primus, som skulde forkynde mig Selskabets Anmærkninger; hvilket han ogsaa gjorde med samvittighedsfuld Noiagtighed og største

Ulvorlighed. Jeg frygtede og sad som paa Naale. Udfik-
lige dunkle Hentydninger havde jeg med kunstlet Rolighed
nedslugt; men een forstyrrede den ganske: „og somme —“
endte han — „forundrer sig over, at Hr. Rectoren er ble-
ven saa forunderlig, siden hans Dame gik bort.“ „Den skal
sidde!“ raabte jeg, og sprang op fra Stolen. Mandfolkene
loe, Fruentimmerne snise. — Den skyldige var ikke at
ubfinde. Primus angav den yngste Tomfrue Hansen; men
hun fralagde sig rent ud Beskyldingen. „Var det ikke dem
saa var det deres Søster;“ sagde han. Hun nægtede lige-
saa haardnakket. Enden blev at han selv maatte sidde; og
jeg fik ingen Havn.

Jegen havde tabt sin Morsomhed — man gabede —
man snakkede om Sengen. Jeg længtes efter den, for ufor-
styrret at kunne tænke paa hende, der paa saa underfuld
en Maade havde overrumplet mit Hjertes hidtil uindtagelige
Fæstning.

Jeg gjennevgik den hele Aften fra hendes glimrende
Fremtrædelse til den sidste yndige Hilsen, med hvilken hun
forsvandt. Jeg gjentog ethvert af hendes Ord. Jeg dand-
sede alle vore Dandse om igjen; og nu først begreb jeg,
hvori hendes Mesterskab, ogsaa i denne Færdighed bestod; ej
allene i Skjønheden, men og i Letheden af alle hendes Be-
vægelser. Uden allermindste Anstrængelse udførte hun de
dengang endnu brugelige Armturer; Arme og Fødder rørte
sig ligesom ved et skjult Maskinerie i uforstyrrelig Takt,
medens det dejlige Legeme spævede mellem de andre Dandsende,

ligerviis som Svansen sejler rank og roligt mellem tum-
lende Bølger.

Jeg lod min Indbildingskraft paa ny afprøve mig hen-
des Mincer, Smil og Djekest, naar vi mødte hinanden,
naar vi talte sammen; om de ikke indeholdt noget meer end
blot Artighed: det syntes saa — men — her greb mig
pludselig den Tanke: hvorledes var hun mod de andre unge
Mandsfolk? — hm! det vidst: jeg ikke. Kun det havde jeg
dog bemærket: at Conrectorens Broder nogle Gange betrag-
tede hende, dog med en vis Alvorlighed; og at hun ligesaa-
dan havde skottet til ham fra Siden. Han var rigtignok
en Mand henad Karene, men af et yngre endnu mandigt og
kraftfuldt Udseende. Hans Haar og Kindstjæg saldt mere i
det graae end i det sorte, men vanhæbde dog ikke Smuk-
heden af hans solbrændte Ansigt, der oplibedes af et par
muntre Inseblaae Djne. Hans Stabning var atletisk og
hans Holdning som en Krigers. — Dog herover beroligede
jeg mig snart, saameget lettere som jeg hørte ham snakke
af Hjertens Grund. Han og Broderen — de Uadskille-
lige! — vare nemlig flyttede op i min forrige Seng, og
jeg havde faaet en anden i samme sorte Stue; eftersom de
sidst tilkomne Damer indtønde Huusrummet til det nyeste.

Jeg vaagnede først temmelig højt op paa den korte
Winterdag. Jeg keeg over til den anden Seng — den var
tom. Jeg drejede mig om til Vinduet: Solen skinnede der-
ind. Jeg stod op.

Som jeg var paafladt til at gaae ned, og allerede ud-
strakte Haanden efter Trykkeren, lod der en taktmæssig Knirsen

inde fra den store Sal — mon det er hende? tænkte jeg, listede mig hen til den velbekjendte Dør, og lurede saa sagtelig ved den, at jeg kunde med det ene Øje titte derind. — Det var hende! Hun var i Morgendragt; men et Kastetørklæde tilbakkede Hals og Barm — ej engang Dagen maatte see dem. Hun var især med, i en Commode at gemme sin pent sammenlagte Balstads; og da hun blev færdig dermed, trak hun en anden Skuffe ud, tog noget i Haanden, som jeg ikke kunde see, men hvorfra nedhængte en sort Lidse af Silke eller Haar. Længe betragtede hun det med dyb Bemodighed, sukede, trykkede det med begge Hænder til Brystet, kysede det, og vendte de graadfulde Dine didop, hvor de Dødelige søge Trøst for Smerten-herne. Derpaa gjemte hun atter det fremtagne, tørrede sine Dine, og forlod Salen med roligt Ansyn og lette Fjed.

Hvad kunde det være? et Billede! formodentlig; men hvis? en Elfers? — det faldt mig tungt paa Hjertet — maaskee en Moders? — det lettedes igjen. Men hvo var hun da selv? en Emigrantinde? af høi Stand — alt for høj! det forraadte jo hendes fuldkomne Dannelse. —

„Vished!“ sagde jeg fast besluttet til mig selv, og ombyttede min Ensomhed med Selfkabets muntre Larm.

Liniedandsferinden.

Dagen henløb, uden at jeg var kommen i det rene med mig selv, paa hvilken Maade jeg vilde erklære mig for

Alice; men da jeg nu engang havde bestemt, at jeg vilde, kunde jeg og uden mærkelig Udspreddelse deltage i Forsamlingens adskillige Morstaber, som dog fra nu af havde saa lidet tiltrækkende for mig, at jeg ikke er istand til at mindes, mindre at beskrive dem.

Det var Juleaften. — Følgende Helligdag tog jeg i Kirke, ledsaget af nogle Faa, hvoriblandt de tvende Brødre. Alice var der — det vidste jeg — men Comtesen ikke, saasom hun ikke befandt sig vel. — Under hele Tjenesten saae den andægtige Pige kun paa Præsten og sin Bog: Det glædede mig. — Først da vi begge paa eengang traadte ud af Stolen, mødtes vore Øjne. Hun rødmede, og hilsende venligt; men talte sammen gjorde vi ikke — jeg manglede Mod dertil. — „I Morgen!“ tænkte jeg.

Det blev Morgen igjen. — Brødrene havde, som de forrige Dage, forladt Bærelset. — Jeg stod op — Jeg stod en heel Time, lyttede, kæeg ind i Salen — nej! hun var der ikke. Flere Gange gik jeg til Kammerdøren, og vendte atter tilbage. Min Beslutning vaklede, mit Mod sank. — Da lød omsider den velkjendte Knirken. „Nu eller aldrig!“ sagde jeg halvhøjt, og gik derind. Hun slylede ved Commoden; men da hun fornåm nogen, vendte hun sig hastig imod mig; jeg saae, at hun forstrækkedes — fliste Farve, og derved steg mit Mod paa nye: det første Skridt var overstaet.

Jeg blev staaende i ærbødig Afstand, og sagde: „Mademoiselle!“ — men mere sagde jeg ikke; fordi jeg ikke rigtigt vidste, hvad jeg vilde sige. — „Monsieur,“ svarte hun;

men heller ikke mere. — Jeg blev forskant, benouet, indilet i min egen raadville Uengstelighed. Da øjnede jeg pludselig en Udgang: „jeg har hørt“ sagde jeg hurtigt, „at Comtesen ikke besinder sig vel.“ „3 Dag er hun noget bedre.“ „Det glæder mig.“ — Atter en Pause.

Min pinkige Forlegenhed steg med hvert et Pulsslag — den var ikke til at udholde. — Som en foulmende Strøm gjennembryder Dæmningen, saaledes udvældede mine trangt indspærrede Følelser i en Strøm af Ord — hvilke? — det veed jeg ikke; men saameget erindrer jeg: at Farven forlob Alices Kinder, og Glandsen hendes Øjne; og at hun støttede sig med den ene Haand til Commoden. Jorden brændte under mine Fødder:

„Min Herre!“ begyndte hun med klar og fast Stemme; men det forekom mig, at denne Fasthed var fremkunstet, „min Herre! deres ærefulde Andrag er af den Bessaffenhed, at den forpligter mig til den oprigtige Tilstaaelse —“ (det er ægte fransk Stil! tænkte jeg) — at jeg er bundet til Comtesse R. . . . ved saadanne Baaend, som intet i Verden kan eller maae løse. Hun er mit Alt — og jeg — hendes sidste Drost — den sidste Draad, der knytter hende til Livet — „De seer —“ lagde hun ilende til — „at jeg fatterer deres meget hadrende Tillid, idet jeg berører et Forhold, som ellers ikke fremstiller sig for Verdens Blik.“ Mit havde jeg, medens hun talede, nedslaaet som en Synder for Dommeren. Nu havde jeg det atter; og med det samme sank hendes; men to store Taarer vældede ud under de lange Øjenhaar. Jeg kom igjen til Mod og Mæle: „Det Forhold“

sagde jeg, „hvori de befinder dem til Comtesse — jeg ærer det — hvorliden jeg end kjenner dertil — men — tiltal mig blot dette ene Spørgsmaal! — om dette Forhold nu ikke var? —“ Her kastede hun et Bynblik til mig, trak i sine Handsker, og svarte med tilshyneladende Kulde: „det er — og —“ hun saae sig omkring, som Een der søger en Lejlighed til at slippe bort. „Alice!“ sagde jeg med tiltagende Dristighed; „jeg kjenner dem kun under dette Navn, og med dette tiltaler jeg dem, hvis de saa vil, for sidste Gang. Jeg er ingen letsinndig Yngling; som Mand, som ærlig Mand, og efter alvorlig Prøvelse af mit Hjerte, siger jeg frit og aabent: det tilhører Dem — reent og ubeelt. Men — hvis ingen Følelse i deres skulde tale for mig — hun saae paa mig med et smerteligt Blik, i hvilket jeg troede at skimte et Glimt af Æmhed. Jeg greb hendes Haand, som hun ikke unddrog mig. „Alice!“ vedblev jeg; „hvis jeg ikke var dem ganske ligegyldig — kun et Ord, et eneste husvalende Ord! Jeg kan vente, vil vente taalmodig, indtil det Forhold, De nys betegnede, maaskee kunde forandres, uden at løses.“

Hun trak sin Haand blidelig tilbage, holdt den anden et par Secunder for Djnene, sammenpressede Laberne, som for at dæmpe frembrydende Graad, og viste saa til en Stol ved Siden af mig. Mechanisk satte jeg mig; hun sank, eller meer, segnede ned paa en anden. — Noget Djebikke sad hun bestædt i indvortes Kamp; hurtigt bølgede Barmen, Djenlaagene klippede: omsider frembrød hendes Ord med et Hjalvende Suk.

„Førend De andengang ønsker mit Svar paa det vigtige Spørgsmaal, De har behaget at gjøre mig“ — sagde hun med Fatning — „hør De kjende mere til mig, min Skjæbne, og min Stilling, end det lidet, de hidtil vidste. Men først, saafremt de har mig — som jeg — jeg — nærer en oprigtig Højagtelse for dem, udbeder jeg mig deres Bøyt: at de, naar min Historie er til Ende, hier indtil jeg selv uopfordret svarer paa deres alt for artige Ytring.“
 Jeg lovede det.

„Hvad min Fødsel og Herkomst angaaer“ sagde hun, „da er jeg mig selv ligesaa ubekjendt som dem. Jeg veed hverken af Fader eller Moder; ene, uden Frende eller Ven, er jeg udstødt paa Livets Skueplads. — Og til en virkelig Skueplads hæfte sig mine tidligste Grindringer; ja, min Herr! jeg har henlevet min Barndom med Viniedansere, Springere og Kunststryttere —“ jeg følte, at der gjennemfoer mig ligesom en kold Gysen; og jeg bemærkede, at hun kastede et Sideblik til mig — „Min Smule Færdighed i Dans — har jeg erhvervet under Graad og Pidskærner. Ofte ønskede jeg — ah! jeg kunde ikke bede til Gud; thi jeg kjendte ham ikke — jeg ønskede at Touget maatte bryde, og jeg ved et sonderknusende Falb faae en Ende paa mine Lidelser. Selv turde jeg ikke kaste mig ned; thi jeg frygtede Svøben meer end Døden. Ofte, naar Klap og Bravoraab regnede ned over mig, og jeg med Armene korsviis over Brystet højede mig for det jublende Publicum, trillede de bittreste Taarer ned over mine magre sminkede Kinder.“
 „Jeg skulde upaatvibteligt engang alligevel fundet

Bejlighed til at gjøre sikker Ende paa min usle Tilvarelse, hvis ikke den for mig saa halbdige Forandring var indtruffen: at nogle rejsende Musici etsteds havde sluttet sig til vores Bande. Een af disse, en Romer af Fødsel, opdagede min Syngegaave, og paatog sig at uddanne den. Da jeg herved paa dobbelt Maade kunde bidrage til at fylde Directørens Casse, tillod han mig, gjerne at nyde Romerens Underviisning; og jeg nød den med dobbelt Lyst; thi for det første elskede jeg Sang — Glædens og Sorgens Tolk i Menneskets Bryst —; for det andet var jeg saalange befriet for Directørens og hans Kones Mishandlinger; og for det tredje kunde jeg hos min godhjertige Lærer spise mig mæt i Macaronis. — Jeg gjorde god Fremgang; men til min egen Skade; thi forhen havde jeg sluppet med at vortigere og dansse, nu maatte jeg ogsaa synge offentlig. Og da jeg gjorde dette med Dvang og Frygt, var jeg ikke stedse sa helbig at indhøste Tilhørernes Bisald; og da fik jeg arme Stakkel Hug til min Aftensmad."

Der sukkede hun smerteligt, og astørrede et par nedrullende Taarer; ogsaa mine vandt ved Forestillingen om denne Engels grusomme Behandling. Jeg følte mig saa beklemmt, at jeg ikke kunde fremføre et Ord.

„Men“ vedblev hun, „Gud forbarmede sig over den forældreløse Skabning, og frelste mig af disse Barbarers Hænder. Vi befandt os just i Livorno, for derfra at indfibe os til Engelland. Under den sidste Forestilling havde jeg gjort mine Sager saa slet, at jeg havde den haardeste Straf at vente. I min store Angest besluttede jeg nu at udføre

det Forsæt, hvori jeg hidtil var bleven hindret. Endnu inden Forskillingen var forbi, sneg jeg mig bort, og løb af alle Kræfter lige ned til Havnen, og styrtede mig i Vandet. Det var i Uffensrumringen; men nogle Sømand, ved hvis Skib jeg sprang ud, havde seet mig. Djævelskelig kastede Een sig ned, greb mig, og bragte mig uskadt op paa Dækket. Aldrig saasnart var dette skeet, før min Tyran med en anden af Banden, som strax maae have mærket min Flugt, kom farende til og fordrede mig udleveret. Jeg skreg og kastede mig ned for min Redningsmand. Jeg omsnoede hans Been, „frels mig! behold mig! drøb mig!“ raabte jeg med min sidste hendoende Kraft — Evigheden forlod mig. — Da jeg opvaagnebe befandt jeg mig liggende aflædt i en Seng, og i et smukt Værelse, som havde et for mig aldeles fremmed Udseende. En venlig Mand i blaa Klæder sad hos mig, og da han saae, at jeg slog Øjnene op, klappede han mine Kinder, og talte saa kjerligt til mig, at jeg greb hans Hænder, og bedækkede dem med Kys. „Bliver jeg hos dig? er Roletti borte? vil du hytte mig for ham? vil du beholde mig?“ saaledes raabte jeg, og strakte mine skjælvende Hænder ud imod ham. Han kysede min Pande, og gav mig de trostefulde Forsikringer: at jeg var i fuldkommen Behold: Han havde løskjøbt mig: og jeg havde ikke meer at frygte af den stemme Roletti.“

Allices Dine tindrede; hun udtrakke sine Hænder, som om han endnu stod for hende, og sagde: „Gud glæde dig, min Sjæls Frelser, ihvor du er! i denne Verden, eller i en bedre! — der! —“ med en Madonnas Ansyn vendte hun

sine Dine didop, hvor hun engang skulde takke ham. Hendes Hænder foldebe sig, og sank i Skjødets. Jeg troede, hun havde glemt min Nærvarrelse.

Dog ikke længe; hun tog atter ved.

„Det var den samme, som drog mig op af Vandet. Han førte et Handelskib; men endnu i dette Djævlisk veed jeg ikke, om han var en Engellander, eller af et andet nordligt Folk; thi hans Modersmaal forstod jeg ikke. Men hans sidste Velgjerning imod mig var ligesaa stor som den første. Strax den næste Dag købte han mig ordentlige Klæder, tog mig med sig til en Villa i Nærheden af Livorno, og forestillede mig for nogle der boende Damer; blandt hvilke den yngste modtog mig med særdeles Godhed; og da jeg havde fortalt hende det sorgelige Brudstykke af mit korte Levnetsløb, spurgte hun, om jeg vilde blive hos hende? De kan vist forestille dem, at jeg i Førstningen vagede mig, og ikke vilde stilles fra Captainen. Dog snart overbeviste begge mig om, at dette ingenlunde gik an. Jeg blev. Han rejste. Jeg saae ham aldrig mere. —”

„Denne Dame er min Opdragerinde. Jeg kunde dengang være ti eller elleve Aar, men havde høerken lært at læse eller at skrive; Religionen var mig aldeles fremmed. Hun underviste mig seld i Alt; og saaledes indhentebe jeg snart det forsømte, ligesaameget af Kjerlighed til hende som af egen Lærelyst. Ja, min Herre! Gud befolkede hende til Moder for den forældreløse. O, denne min anden Moder er — De gjaatter det allerede — Comtesse'n her — og —” her rejste hun sig — nu kjennder De, Hr. Rector! Styrken

og Helligheden af et Baand, som De vist er for ædel til at ville opløse."

Dgsaa jeg rejste mig; kyste med taus Erbødighed hendes Haand, hvilket hun ikke forholdt mig og vendte tilbage til mit Bærelse.

Jeg følte nu alt for vel, at jeg maatte frasige mig den Skønne Alice, og bekampe min Lidenskab; og at det første Skridt hertil var en snarlig Hjemrejse. Alligevel vilde en alt for pludselig gjøre Opsigt, og røbe mit Hjertes Hemmelighed, hvilken de omvarende allerede havde begyndt at ane. Tilmed var den halve Tid af Ferierne endnu tilbage. Jeg maatte altsaa ophitte et rimeligt Paaskud, for ej at synes usjønksom mod de vakre Ulvedalers mange Artigheder, og hjertelige Gjæstfrihed. Dette fandt jeg let, og berammede da Afreisen til anden Dagen derefter.

Vore bedste Handlinger fattes dog stedse Heelhed. De udspringe alle af flere Bevæggrunde, hvoraf nogle igjen ikke ere aldeles rene. Saaledes avledes denne min Beslutning ikke ene af Agtelse for de tvende Damers indbyrdes Forhold, men ligesaa meget af en Slags Klogskab — en vis Hjertets Politik, som tilhvijskede mig: at jeg herved vilde befæste mig i Alices Gunst. Maaſkee endog at herunder stak en lidt mandlig Stolthed, og den igjen blandet med en Smule Tilfats af hvad Franskmændene kalde *dépit amoureux*. Og overalt dette, tør jeg vel bestemt paastaae! at ikke et svagt Haab om Muligheden af Alices Besiddelse endnu ulmede i mit Hjertes inderste Lonkammer.

Søcaptainen.

Den påfølgende Nat vaagne jeg hændelsesviis midt i min Søvn, og blev uforsættlig Tilhører ved en Samtale, hvis Indhold griber alt for meget ind i denne hele Historie, til at jeg ikke skulde gjøre mine Læsere bekendte dermed.

Brødrene, som vistnok troede at jeg bestandig sov, gjen- nemgik deres vigtigste Livsbegivenheder. Den ældre maae ved min Opvaagnen have endt sin Beretning; thi jeg hørte da, at han sagde: „saalees var det urandsagelige Forsyns Førelse med mig, kjære Broder! Fortæl du nu mig oprigtig, hvorledes det er gaaet til, at du med saa stor en Guds Betsignelse aldrig har faaet i sinde at gifte dig!“

„Det er snart sagt“ svarede den Yngre: „fordi jeg ikke har havt Lyft til nogen, undtagen Gen; og hende kunde jeg ikke faae.“

„Men denne Gne!“ sagde Conrectoren „hvem var hun? hvorfor fik I ikke hverandre? lad mig høre det saadan i Sammenhæng!“

„Ja vel! siden du ønsker det“ svarede Broderen. „Jeg var kommen tilbage fra et Krydstog under Kurilerne, og laae ved Peter Pouls Havn paa Kamtschatka, da der indløb Ordre fra Admiralitetet: at jeg usfortøvet skulde gaae over til Nordvestkysten af America, der foretage nogle Opmaalinger, og siden den nærmeste Vej — om Cap Horn nemlig og gennem Middelhavet — til en Havn i det sorte Hav, for at afgive mine Beretninger. Paa denne Tour maatte

jeg for Haverie antøbe en Havn i Middelhavet, og det traf sig just, at det blev —“

— „Glem ikke, hvad du vilde sige!“ faldt Conrectoren ind, „hvornaar var det? hvortil er det siden?“

„Lad mig see!“ svarede Sømanden; „det er en tolv Aar siden. — Nu, seer Du; traf det sig saa, at der paa denne Plads var nogle fornemme rejsende Russer; og de kom ombord til mig, og jeg kom til dem igjen; og det gik lystigt til med Baller og Bæseraller i en Fandens Tid. — Paa saadant et Pikkeni blev jeg paasejlet af den Fregat, jeg mener, og fik en Skamsfling i Hjertet, som jeg ikke i mange Tider forvandt.“

„Aha!“ brød Skolemanden af, „Du blev forelsket — ikke sandt?“

„Bist gjorde jeg“ svarede Broderen; „og det var ikke saa fært, for det var den skønneste Sejler — skal du vide — jeg i mine Dage har seet. Jeg gjorde Signaler; men dem besvarede hun ikke — eller hun forstod dem ikke. Saa løb jeg hende klos op paa Siden, og prajede hende — i al Høflighed. Og saa passiarede vi, og saa danske vi, og —“

„Var det et italiensk Fruentimmer?“ faldt den ældre atter ind, „og hvad hedde hun?“

„Hun var ingen Italienerinde“ svarede den yngre; „men barnfødt i Frankrig; og hedde Roseau. Men Navnet gjør nu ikke noget til Sagen. — Kort at fortales vi kom sammen een Gang, og to Gange, og flere Gange; og tilsidst kom det mig saa i Munden at jeg sagde hende rent ud paa godt dansk: „Mademoiselle! Je vous aime.“

„Godt!“ sagde Conrectoren; „og hun? —“

„Hun sagde ingen Ting“ vedblev den Anden „for hun hang i mine Arme, og saae ud som hun vilde til at himle. Og saa gav jeg hende et Kys, og hun gav mig eet igjen, og det blev til mange Kys, og havde nær aldrig faaet Ende. Og Meningen blev, at vi bandte højt og dyrt —“

„Hvad? bandte hun?“ spurgte min Conrector.

„Naa ja! jeg mener blot, at vi tilsvor eller lovede hverandre med Haand og Mund, at vi vilde holde af hverandre saalange Livets Bind pustede i vore Sejl.“

„Det var et smukt Lovte“ sagde Skolemanden; „hvorfor monétroe blev det ikke opfyldt?“

„Det kom saaledes!“ svarte Sømanden. „Blandt Kusserne der paa Pladsen var der en Greve, som og syntes godt om Marie; og da han mærkede, at jeg havde taget Luven fra ham, satte han alle Klubene til, for at hale mig. Dog det ikke hjalp —“

„Hvad skete der?“ faldt hiin atter ind „hvad vil du sige med Klubene og det?“

„Jeg mener kun“ svarede denne „at han vilde stikke mig ud med Complimenter og Guldstads, Diamanter og Perler og saadant Ragerie. Men da han nu alligevel maatte fælle agter ud, saa blev han grov, og vi ragede uklar, og saa kom vi til at duellere —“

„Na fy! Bro'er Christian!“ brummede Conrectoren „hvad er du duelleret? det er en barbarisk Skik.“

„Det kan gjerne være“ sagde Søegutten; „men det er nu eengang Skik; og den maae man følge. Det gik da

godt nok, men ikke alt for godt: han fik en Kugle i Skroget, og maatte lægge op et Fjerdingaarstid, for at lade sig kalfatre —"

"Han døde ikke?"

"Nej! Men han var af en stor Familie, og havde mægtige Venner; og jeg blev drillet og chicaneret, saalænge til jeg maatte tage min Affked. Og det var min Lykke som du veed."

"Men Pigen?"

"Pigen! — Ja, seer du! da han ikke selv kunde faae hende, saa fik han nogle af hans gode Venner til at bagvaske mig hos hende og hos Familien, som om jeg var en liberlig Hund, der havde mig en Kjæreste paa hver Plads, jeg kom til. Nu skulde det netop træffe sig saa, at jeg i samme god Tid havde skjænket hende et levende Beviis paa min Kjærlighed —"

"Hvad!" foer den Gamle heftig op, "Christian har det kommen saavidt? Gud forlade dig! hende?"

Broderen loe. "Du ta'er fejl; det var ikke saadan ment — det skal jeg nu fortælle dig bagefter. Nok er det: hun troede Gladderen — skrev mig til, „at saadan og saadan" og derfor vilde hun nu dreje af, og jeg kunde styre min Cours hvorhen jeg selv lystede. Jeg løb strax for at klare Tingen; men hun havde allerede lettet, tilligemed hendes Geadre. Jeg har ikke seet hende siden."

"Hvorfor skrev du ikke til hende? søgte hende op? spurgte hiin.

„Sa hvor?“ sagde Sømanden. „Seg vidste ikke engang Navnet paa hendes Hjemstavn. — Det var forbi, og derved var intet videre at gjøre.“

Her opstod en kort Taushed; efter hvilken Conrectoren først tog ved: „det er sandt, den Omstændighed, du berørte, der gjorde hende Hovedet saa kruset —“

„Rigtig! det gik saaledes til. En Aften, som jeg — Her paa kom mig uhaeldigviis en Nysen, som ganske afbrød Samtalen. Conrectoren sagde „Proffit!“ og Broderen mumlede til ham: „en anden Gang.“

Slutning.

„Singen veed — naar Solen staaer op — hvordan den vil gaae ned,“ er eet af Degnens Ordsprog i Ulstrup, hvorved han næsten har erhvervet sig Anseelse af en ~~Sanger~~; det temmelig nemt, thi i Grunden er det ikke andet end en Spaadom, der langt oftere træffer ind, end staaer fejl.

Dette Tankesprog — som Herredsfogden ophøjede i Orden med de syv Vises i Grækenland; den avisbelaste Pranger satte over for Statsraad Syrach's: es kann nicht so bleiben; og Degnen selv lidt nedenfor den vise Syrach's; priis ingen lykkelig, før hans Endeligt kommer — dette Tankesprog, som han ogsaa anbragte paa den til Afreise bestemte Dag, da en tyk sortgraae Tøetaage skjulte Himlen og indhyllede Jorden, har uudslettelig

indpræget sig i min Hukommelse, idet nemlig den *physiske* Lætydning, i hvilken Oraclet gaves, fik en moralsk, uventet og glædelig Oplosning — alt som i nærværende Capitel nøjere skal oplyses.

Endnu medens vi alle tre laae i Sengen om Morgenen, og snakkede, foreslog Captainen: at vi skulde takke Comtessen personlig for Brugen af hendes Værelse. Jeg fortalte ham, hvorledes jeg var bleven høflig afviist: men bifaldt dog, at vi bad om Audients hos hendes Naade. — Det gjorde vi, og, imod al Forventning, blev den os tilstædet.

Jeg veed ikke hvorledes det kom sig, at jeg gik først og allene — breves jeg maaskee uvilkaarlig af et vist lønligt Haab? Amor er en Sophist; og hvad værre er: han leger med sine Fanger, som Ratten med Musen.

Alice var ikke tilstæde; men at hun alligevel maae have talt gunstigt om mig til Comtessen, kunde jeg skjønte af den særdeles artige Modtagelse, jeg fandt hos denne vakre Dame. — Hun var af en fin men indtagende Skabning; og hendes Ansigt ejede endnu meget af det der nogle Aar tilbage maae have gjort hende til en udmærket Skjønhed. Hendes Tale var, som det kan formodes, aandfuld og livelig; og uden Tilbageholdenhed indlod hun sig i en hejst roefsom Samtale om de skjøne Kunster og deres Skatte i *la bella Italia*. Den trak sig temmelig langt ud; og jeg fandt, at det var paatide at afbryde. Jeg havde allerede rejst mig, for at tage Afsked, da Tjeneren meldte Captainen, og denne blev indladt. Han bar, til min Forundring,

hollandsk Søofficers Uniform, og en russisk Orden paa Brystet.

Langt højere steg min Forundring, da han blev staaende sid som en Ordonnants tæt inden for Døren, eller paa selve Dørkælen, med et Ansigt, hvori noget høist sælsomt afspejlede sig, hvilket og uvilkaarlig førte mine Bine fra ham til Gjenstanden. Der stod Comtesse'n — et lignende Spejl — men hendes Forbauselse syntes blandet med Glædesglimt; ogsaa kom hun først tilords: „hvis jeg ikke fejler“ — stammede hun svagt og med arbejdende Bryst — „har jeg engang tilforn“ — med et dybt Blik udførte og bekræftede han Spørgsmaa'et. „Det er mange Aar siden“ vedblev hun, og hendes Bine sank til Jorden. „Elleve“ svarede han, og saae ligeledes ned for sig. En Stund taug nu begge. Da trængte Daarer sig frem under hendes Djenlaage; hun saae atter ivejret, lagde den ene Haand under Barmen — udstrakte den anden, og kastede et forvirret, uroligt Blik til mig — Jeg søgte strax, at trede Mand her var tilovers. Med et taust Blik drog jeg mig tilbage, og listede mig bag om Captainen ud af Værelset.

Jeg ilede at opsoge Conrectoren, for at meddele ham den ikke mere tvivlsomme Oplosning af hiin Hemmelighed, i hvilken jeg om Natten var bleven Medvider. Jeg foer — ubegribelig for alle dem, jeg mødte — fra Stue til Stue, Trappe op og Trappe ned. Omfider fandt jeg ham i vort fælles Soveværelse. Næsten aandeløs udstødte jeg: „han har hinde — hun er her — det er hende — Kan ikke være andet —“ „— hvem dog? humanissime!“ sagde han

forundret. „Hvem anden —“ svarte jeg — „end hende i Livorno — hende De veed —“ jeg havde glemt Navnet. „Hjelp mig Gud!“ sukede han med foldede Hænder; „Kjæreste Hr. Collega, hvorledes er det fat? insanis aut versus facis?“ „aa nej, nej!“ raabte jeg; „det er som jeg siger Dem, kom! kom! —“ jeg greb hans Haand — „De skal selv see — det er hende — Comtesseu —“ Jeg drog ham med mig ind i Salen; men her holdt han mig tilbage, standsede, og sagde: „Wie Kjere! jeg maae summe mig lidt — hende — i Livorno — han i Nat fortalte om — horte De det?“ „Noget af det“ svarte jeg; jeg vaagnede hændelsevis mod Enden af Historien.“ „Men hvad siger De?“ udraabte han, og slog Armene over hinanden, idet han med store Dine stirrede paa mig „denne franske Pige — hm! Rousseau — Rousseau — eller hvad det var hun hedde — og Comtesseu? —“ „— er een og samme Person“ forstod jeg. „Nu skal De see — hun gjø: ham sikkert Afviget for hendes ugrundede Mistanke — kom!“ — Endnu vilde han ikke affæd; Tvivlen fik atter Overhaand; han satte Næverne i Siden, og saae paa mig med et Smil, der omtrent skulde sige saa meget som: „Det er et eller andet Skjelmerie, du har for.“ — I dette Øjeblik hørte vi Comtesseu sige: „naar De ret vil betragte min gode Alice, vil de selv let opdage den store Liighed i deres Ansigtstræk, som, gav Bagtalelsen Vægt. Jeg var allerede to Dagsrejser fra Livorno, da hun bragte mig ud af Vilofarelsen; og da

---

*) Er du gal, eller gjør du Vers.

jeg ankom der igjen, var De borte.“ *Per deum optimum maximum!**)” raabte Conrectoren, “*ita se habet res.*” Og dermed sprang han foran mig ind til de Lykkeige.

Nu først blev jeg mig det søde Haab om Alices Besid-
delse fuldkommen bevidst; og med bankende Hjerte gif ogsaa jeg derind. —

Forsoningen mellem de Gjenfundne, var fuldbragt. Alle tre stode Haand i Haand; og en Glæde som vi tænke os de Saliges, straalede i deres Ansyn. „Broder!” raabte Captainen, og faldt med frembristende Taarer om Broderens Hals.

Jeg nærmede mig til Alice. Hun rødmede i yndig Forvirring. Først jeg nu anden Gang bejlede, lyste jeg hendes Svar; og dette hørte mit Mod. „Vble Alice! sagde jeg „er Hindringen nu bortroddet? og tør jeg haabe?” Med et engleligt Smil svarede hun: „der ere mine Forældre!” — Begge havde hørt mit Andrag; og Comtesse'n tog Ordet, tilligemed Alices Haand: „hun elsker Dem, Hr. Rector, og hun er Dem værd. Allerede for to Dage siden mærkede jeg noget; men seer nu først hvad det betyder —“ hun lagde hendes Haand i min — tag hende! og elsk hende som hun fortjener.

Gud veed, hvor Tiden blev af; men det var Middag, inden Kammerraadens og alle de øvrige erfarede, hvad der imidlertid var foregaaet. — Der blev en almindelig Glæde; og den Dag tænkes ikke mere paa Rejsen.

*) Ved den store og gode Gud! — alt forholder sig saa.

Ved Bordet blev den dobbelte Forbindelse højtidelig fejret med behørige Skaaler, Trompetstød og Sange; blandt hvilke udmærkede sig een, digtet paa staaende Fod af den løjertige Degn, ved sit gammelbags Tilsnit og sine uforblommede Hentydninger paa det forventede Offer. — Enhver var lystig paa sin Viis; men ingen meere end gamle Conrector. Han kunde ej engang sidde rolig paa sin Stol; men gik om saa til Een og saa til en Anden, og decamerede latinske Vers baade til Lærde og U lærde. Det gik endog saavidt at han istemmede: "gaudeamus igitur."

Da den var udsungen, sagde han til Broderen: "Christian! denne Dag er den skønneste i mit Liv; der er intet i Verden, som kunde gjøre mig gladere, end jeg nu er." — "Det skal du ikke bande paa!" svarede Captainen med en ganske sølsom Mine; og hvisttede derpaa noget til sin Kjereste. Begge stode op og fulgte ud efter Captainens Tjener, som Dagen iforvejen var ankommen med sin Herres Løj, havde hjulpet til at varte op ved Bordet, og nylig sagt noget til ham, der med eet gjorde ham ganske alvorlig.

De kom ikke igjen; og nu blev jeg kaldet ud. — Da jeg traadte ind i det Værelse, hvor de tre befandt sig, vendte Captainen sig om imod mig, holdende et stort Siletklæde i den ene Haand, og et Stykke beffrevet Papiir i den anden. "Der synes at opgaae et Lys" sagde han med dybsindig Mine; "men hvad det lader os skimte forekommer mig saa sølsomt, at jeg frygter det kunde være en Lygtemand. Seer de! min Tjener her — De kan ikke tvivle paa hans Sandbruhed, han har været hos mig i mange

Nar — De veed dog Alices Historie, saavidt nemlig hun selv og vi to (han pegede paa Comtesse'n) kjender den? — Jeg bejaede det. — „Vel!“ vedblev han, „min Tjener paa staaer ogsaa at kjende hende, ja at han har kjendt hende længere end vi andre, og at han kan følge hendes Tilbage-spør lige op til Østersøens Bredder. — Som en fattig og frendeløs Dreng lod han sig hverve til Rosettis Trup som Oppasser og da han blev større, som Maskinkarl. Han fortæller: at da de for noget over tyve Nar siden gav Forestillinger i Kjøbenhavn, var han og een af Springerne en Dag gaaet ud fra Byen, og langs med Havet, for at fnyde Strandfugle. Da see de noget mørkt komme drivende til Land. De gaae hen for at tage imod det, og opdage, at det er Ruffet af et Skib. Saasnart de havde faaet det flødt helt op paa Strandbredden, undersøgte de det, og fandt derinde et vorent Fruentimmer og et lille Pigebarn sammenbundne med et Klæde — just dette jeg her har. Den første var død, og blev død, og begravedes paa nærmeste Landsbykirkegaard. Men i Barnet var der endnu Liv, og det beholdt Livet. De tog det med sig, og Rosetti, som saae at det var smukt og velskabt, tilegnede sig det, for at afrette det til æquilibriste Kunstner. Og det er just vores Kjære Alice.“ „Derpaa vil jeg gjøre min Gæd“ faldt Tjeneren ind. „Jeg var endnu hos Manden, da hun sprang i Vandet i Livorno, og kjendte hende strax igjen, det første jeg saae hende her.“ „Alt det veed jeg ogsaa“ vedblev Captainen; „men nu videre!“ „Her er Klædet, der bandt dem til hverandre“ sagde Tjeneren; det tog jeg til mig, og har

gjemt det lige siden; og dette Brev sad paa den Dødes Bryst; jeg tørrede det, og gjemte det ligeledes, i den Tanke at det maaskee engang kunde komme til Nytte."

Brevet var usulbendt, og løb saaledes: „Min elskede Mand! Vi ere i Havsnød, Skipperen frygter, at vi ikke kunne frelses. Er det da Himmelens Villie, at jeg og vort Barn saa langt fra dig, min dyrebareste! skulle —" meer stod der ikke. Sandsynligviis er Skibet i dette Øjeblik adspiltet og sunken.

„Hvoraf vidste I, at Barnet hedde Alice?" spurgte nu Comtesen. „Saameget kunde det selv sige" svarede Tjeneren; „rigtignok syntes mig, det var Else og ikke Alice; men saaledes kaldte Rosetti og de andre hende."

„Var der da ingen som spurgte hende" vedblev Comtesen, „hvem hendes Forældre var, hvor hun var fra, og saadant?" „Kajo!" svarede han; „men hun kunde ingen Forklaring give; hendes Fader hedde Fa'er, og Moderen Mo'er, og til Stedet hvor de boede, vidste hun intet andet Navn end „Hjem."

hidtil havde jeg lyttet med stedse stigende Opmærksomhed; men nu syntes mig Døivlen at maatte vige for frydefuld Visshed. „Hr. Captain!" raabte jeg, „det kan ikke være andet: min elskede Alice maae være deres Broderdatter." „Jeg er meget nær ved at troe det" svarede han" men ganske afgjort er det ikke — veed de ogsaa hvorledes han mistede Kone og Barn?" „Han har her paa Ulvedal fortalt mig det — ogsaa Tiden stemmer —" „Men afbrød Captainen; „det er dog besynderligt om Alice ikke selv kunde

huske noget meer fra sin Barndom, hun var vel dog en fire Aar eller saa — " — Det var alt kun som Dromme for hende" sagde Comtesens; "og Præget af denne dunkle Skriot udstøttedes efterhaanden. Hun mindedes sine Forældre, men ikke hvordan de saae ud; hun kunde huske at de boede i en stor Bye med mange røde Huse, men ikke hvad den heed; at hun sejlede paa et stort Bånd, men ikke hvorfra Skibet kom. Og sit Modersmaal maade hun blandt Goglerne aldeles have glemt; thi af dansk forstod hun ikke et Ord."

"Hvinden der ingen Bogstaver paa Shawlet?" sagde Captainen. "Jo" svarede Tjeneren; og virkelig saae vi i det ene Hjørne et A og et E — "Hvad hedde deres Broderkone?" spurgte jeg ivrig. "Det sagde han mig ikke" svarede han; "men her er tilforladelig Nøglen."

Smidfertid var man staaet fra Bordet, uden at bide længere efter os. Conrectoren søgte sin Broder, Alice mig; han kom først og netop som Broderen holdt Torklædet frem med de anførte Ord. "Hvad Pøkker stikker jer, I unge Menneffer?" raabte han; "hvilke Raad oplægge I her?"

Jeg var ubetænkfuld nok til at ville fortælle ham uforberedt det Hele; men den sindige Sekriger greb min Haand og sagde: "ikke hidsig, min Ven! lad mig allene staae tilroers!" Han traadte nu tæt hen til Broderen, og tiltalte ham saaledes: "det er en Nødvendighed — jeg beder dig, lag Mærke hertil! — at jeg gjør et Skaar i din Munterhed, og vækker alvorlige Grindringer — hvad hedde din saalige Kone?"

Conrectoren gjorde store Dine og sagde: "Min Gud!

hvorfor spørger du mig derom nu? — hun hedde Adol-
phine Ewers." I det samme faldt hans Blik paa Lør-
klædet, og det lod, som han begyndte at gjenkende det; og
i selsomme Djeblik traadte Alice til. Jeg faldt om hen-
des Hals, Captainen om Broderens; men Comtesfen raabte:
„sagte dog! og drøb dem ikke!"

Jeg var beruset af Glæde; intet formaacede at standse
den: saa Djeblikke derefter laae Fader og Datter i hveran-
dres Arme.

L e o n o r e .

Beqvænheden er taget af Bakers Inquisit' onshistorie, der udkom
for noget over hundrede Aar siden, og seer ud, som Sandhed.

Mine Forældres Slot laae paa Grændsen af den Oliven-
skov, der sender sin Bellugt til Saragozas Beboere. Da
min Fader var riig og gjæstfrie, min Moder munter og
kjar af Pragt og Fester, fik vi hyppige Besøg af Stadens
talrige Adel. Mange af disse forsikkrede min Moder — som
oftest saa højt, at jeg godt kunde høre det — at jeg i mit
fjortende Aar var en fuldkommen Skjønhed, og at jeg spil-
tede Mandolinen med uforlignelig Færdighed. Jeg var saa
vant til at høre slikt, at det baade forundrede og fortrøb

mig, at Don Francisco Torrejon, En af de høje Overin-
 quisitorer, aldrig roste min Skønhed, ja neppe værdigede
 mig et Blikkast; dog tilskrev jeg dette hans Stand og al-
 mindelig bekendte Hellighed. En Nat blev der banket paa
 Porten, og dens Aabning fordret i den hellige Inquisitionens
 Navn. Med Forsærdelse efterkom man strax denne Befal-
 ling, men man forestille sig min og mine Forældres Angst
 og Fortvivlelse, da det høje Tribunals Tjenere forlangte
 mig udeliveret. Vel var jeg mig min fuldkomne Uskyldighed be-
 vidst, men det gjorde kun min Angstelse mere piinlig.
 Mine arme Forældre knugede mig i taus Omfavnelser; de
 torde jo hverken græde eller klage, thi dette ville have været
 en Forbrydelse mod den hellige Ret. Man bar mig i en
 Portechaise, og det forekom mig, som om jeg blev baaret
 til min Grav. Jeg hørte Fængslets Port aabnes og lukkes
 efter mig, og nu syntes mig Livets Dør at være tillukket
 for evig: det sortnede for mine Øjne, jeg besvimede. Da
 jeg vaagne, befandt jeg mig i en Seng med lange sorte
 Gardiner. En Lampe oplyste svagt det lille skumle Bæ-
 relse, og en gammelagtig Kone stod foran min Seng.
 Med den ene Haand holdt hun Omhænget tilside, med den
 anden en stærkklugtende Svamp under min Næse. „God
 Morgen, min søde lille Ven!“ hviskede hun: „og hjertelig
 velkommen i dette hellige Huus!“ Jeg soer op i Sengen og
 raabte: „Hvor er jeg? Hvorfor —“ mere fik jeg ikke sagt;
 thi hun omfavnede mig pludselig med den ene Haand, og
 holdt mig den anden for Munden. „For Guds og alle Hel-
 liges Skyld! hviskede hun heftigt og angsteligt: Læsel sagte,

sagte! Her maa Ingen tale højt, det kunde koste Eder Livet." — "D! men sar siig mig dog, hvorfor er jeg her?" sagde jeg med dampet Røst. — "Ikke spørge, min bedste Ven! vedblev hun: Her maa Ingen spørge, det er imod Urbødigheden. Men ellers vil jeg da siige Eder, at I befinder Eder i et helligt, højærverdigt Huus; men hvorfor I er her, det veed Ingen uden de naadige Herrer." Jeg taug, og med et Suk, som rystede mit Inderste, sank jeg tilbage paa Sengen. Konen blev ved at hvikke, og søgte at indgyde mig Trøst og Mod. Det var hende ikke vanskeligt; thi i min Alder aabner Hjertet sig villigt for ethvert Haab. Med inderlig Bøn til Gud for mig selv og mine kjære Forældre, slumrede jeg ind, og sov indtil Dag. Min Duenna stod udenfor min Seng med Chocolate og Bagværk, og medens jeg nød dette, underholdt hun mig med en Lovtale over de naadige Herrer. "Derksom jeg torde spørge, sagde jeg: saa ønskede jeg dog at vide, hvem de naadige Herrer ere?" — "Th!" svarte hun: "Hvem andre end de Herrer Inquisitores, de frommeste, mildeste, huldvaligste Herrer mod alle rettroende og lydige Christne; men strenge og nidkjære mod de gjenstridige. Ja, mit Barn! I vil maastee snart komme til at aflægge Prøve paa Eders Lydigbed; da gjelber det! de naadige Herrer have Magt og Naadighed baade over vort Legeme og vor Sjel." — "Men hvad skal jeg da gjøre? Hvad kan de forlange af mig?" sagde jeg med nogen Hestighed. — "Ikke spørge, ikke spørge! min allerkjæreste Ven! svarte hun og slog tillige med begge Hænder: vores naadige Herre vil nok selv siige Eder det,

naar og hvorledes — — „Vores naadige Herre, falbt jeg ind: I talte jo om Flere.“ — „Rigtig! blev hun ved: Her ere Tre, alle lige store og lige magtige; men Een af dem er der, som vi To fornemmelig maa elske og ære, den kjære, fromme Hr. Torrejon, en Mand som et Lam, med ret et Duehjerte, saalange man ikke er ham imod; men saa — hu! — Staae nu op, min Dueunge! saa skal jeg vise Eder Husets Vejlighed.“ Seg adlød, men med et Hjerte, som var deelt imellem Frygt og Nysjerrighed. Min Førerinde havde kun aabnet Døren paa Alem, da hun vendte sig om imod mig med disse Ord: „Førend vi nu begive os paa vor Vandring, maa I love mig den allerfuldkomneste Taushed; ikke et Spørgsmaal, ikke et Ord, ikke en Lyd maa komme over Eders Læber! I maa see og høre, men være stum som en Liigsteen! Et eneste Ord kunde gjøre Eder selv til et Liig!“ — „Lad os saa hellere blive!“ stammede jeg. — „Nej, nej! svarte hun: I kan trostlig følge med, saasnart I bareste holder Eders lille søde Mund; kom kun, Barn! kom kun! I skal faae mange rare Ting at see!“ Med disse Ord trak hun mig efter sig igjennem mange smalle, krumme og mørke Gange. Herpaa kom vi til en lang, lige og bred Gang med mange jernbeslagne Dørre ved begge Sider; den var dunkelt oplyst af et Par Kamper højt oppe ved Loftet i begge Ender. „Her seer I Sjætternes Fængsler! hvilede hun mig i Dret: der sidder Een i hvert Kammer, og forvares til Dommen — til den store Auto-da-Fe. Seer I disse høje Papiirshuer og Kap-Per, saa smukt bemalede med Ildsluer og Djævla; det er

deres Liigklæder." Jeg gjøs og taug. Det forekom mig, som om jeg var i en aaben Begravelse, ingen Lyd var at høre, uden den af vore langsomme, snigende Godtrin. — Efter en lang og stille Vandring stige vi nogle Trappetrin nedad; her aabnede min Fæderinde en Dør, og nu befandt vi os i et skummelt sort betrukket Værelse. „Dette, min rare Ven, sagde hun: er de Gjenstridiges Pinested: see Jer kun dristlig om. Her ere mange skønne Ting at se. Disse smalle Snorer, som hange ned fra Tribserne i Loftet blive bundne om Kjatterens Haandlede: derpaa hejser man ham saa højt op, som han kan komme, giver saa paa engang efter, og lader ham dumpe, dog ikke reent til Jorden, men blot saa langt, at Armene rives af Led, og Snorene snære igjennem Kjødet lige ind til Benene; dette gjentager man hvert Qvarteer, indtil Doctoren erklærer, at hans Liv er i øjeblikkelig Fare. Seer I nu denne lille Stige her med fem skarpe Træmmen eller Trin, med denne slaer de ham dygtig paa Skinnebenene. Kom nu herhid! Dette der tænker I vel er et Salttrug? Hi, hi! min lille ensoldige Dueunge! Hvorfor gyser Du? Naar Du bare er kjon føjelig, skal Du aldrig komme til at ligge deri, det er kun for de Haarbnakkede og Ulydige, dem lægger man langs ud i Truget, og surrer dem dygtig fast; saa spærrer man Munden op, og lægger et fiint tyndt Klæde derover. Nu falder fra dette Kar i Loftet en tynd Vandstraale ned i Munden, saalænge til Indvoldene ere fulde af Vand, og Klædet ved Vandets Magt trængt ned i Svælget. Naar Synderen da i den usigeligste Angest og Pine er nær ved at qvæles, river

man pludselig Klædet ud, fuldt af Vand og Blod." — „Men, sagde jeg skjælvende og bævende over mit hele Lægeme: det er dog kun de overbeviste Kjættere, man saaledes martrer?" — „Jungelunde, min søde Ven! svarte hun: De blive jo levende brandte; nej, dem her pines, ere de Mistænkte, som skulle bekjende." — „Men om de nu ere uskuldige, og intet have at bekjende?" indvændte jeg. — „Ja saa blive de fri, svarte hun: men det har ingen Nød, naar de først blive retskaffens piinte, saa finde de nok paa noget at bekjende, det maa de naadige Herrer og Bøddelen forstaae?" — „Bøddelen!" — „Svift, Barn! Bøddelen piner dem. I maa troe, han seer ikke lystelig ud for en ung Pige: en stor, seer, stærk Mand, i fulsorte snevre Dvalksklæder fra Top til Taa, og med en sort Masse for Ansigtet, at han desmere kan ligne Djævelen, i hvis Kløer Kjættterne snart skulle overgives." — Hun vilde blevet længere ved, men det var mig umuligt at holde ud — jeg søgte Døren. „Bie lidt, bie lidt!" raabte hun, idet hun forgjæves søgte at faae mig tilbage. — „Det Rareste har I endnu ikke seet! I maae endelig see Kobberpanden, hvori de Gjenstridige saa smaat blive stegte." — Men jo mere hun bad mig bie, jo stærkere ilte jeg, og først da jeg var kommen ind i mit Varelse, og havde kastet mig i en Stol, kunde jeg gjøre det Spørgsmaal: „Men er ogsaa alt dette virkeligt, eller vil I blot indjage mig Angest? Saa grusomt er dog intet Menneſke?" — „Hys, lille Barn! læspebe hun: I maa ikke tale om Grusomhed! Det er et upassende, et ugudeligt Udtryk." — „Men saa maa det ogsaa være gyselige

Forbrydere, sagde jeg, som man saaledes marttrer?" —
 „Bist er det, svarte hun: Kjættere, Gudsfornegetere, forhar-
 dede Syndere!" — „Dg Fruentimmer, sagde jeg: blive dog
 ikke saadan behandlede?" — „Det kommer derpaa an! var
 Svaret: Enhver, som bliver angivet for den hellige Inqui-
 sition, er ogsaa mistænkt, og enhver Mistænkt kan bringes
 under Torturen. Her gjelder ingen Persons Ansæelse: D-
 dinge og Børn, Mand og Qvinder, unge Piger og frugt-
 sammelige Koner, allesammen maa de heran. Gaasnaart de
 komme i Torturkammeret, og En af de naadige Herrer be-
 falder, saa klæder Bøddelen dem først nøgne af, splitter-
 nøgne, min sødeste Ven!" — Her blev hun afbrudt; Døren
 aabnedes, og ind traadte Don Francisco Torrejon, ikke som
 jeg tilforn havde set ham, i geistlig Dragt og med alvorlig
 hellig Mine, men klædt ganske som en Kavaleer efter højeste
 Mode, og med et Væsen som en af de galanteste unge Her-
 rer. Smilende, med en let Kompliment og næsten dand-
 sende, nærmede han sig til mig, der af Forundring længe
 var maalkø, og ikke istand til at besvare enten Spørgsmaal
 eller Galanterier. Disse sidste angik mit Ansigt og min
 Skabning, og de første Marsagen til min Fængseling." —
 „I maa have Fjender, min Giffelige: forsikrede han med
 et Skuldertræk: Ellers var I ikke her — en Giffel, som
 har faaet Afslag? Hvad?" Jeg svarte ham skjælvende, at
 jeg ikke vidste af saadan En at sige. „Umuligt! raabte
 han: I skulde endnu ingen Giffel have haft? Ikke endnu
 selv have elsket?" — „Nej, ærverdige Herre!" sagde jeg
 blusfende af Angst og Undsæelse. Han taug, men jeg

mærkede, at han saae paa mig, jeg torde ikke have mine Dine fra Gulvet. Pludselig vendte han sig om, gik et Par Gange op og ned, og blev atter staaende foran mig. „I har en hemmelig Fjende! begyndte han igjen: I maa have en Fjende, som har angivet Eder for den hellige Inquisition; besind Eder vel, om I ikke skalle erindre Nogen?“ Bitterlig grædende forsikkrede jeg ham Nej. — „Det kan være muligt, blev han ved: at I aldrig selv har lagt Mærke dertil, men det maa være saa; en Elsker har troet sig foragtet eller tilsidefat for en lykkeligere, og har udtænkt denne frygtelige Havn — ja, isandhed frygtelig! Jeg vil ikke skjule det for Eder, min Elskelige! Eders Frihed, Eders Liv er i Fare.“ — Jeg segnede ned for hans Fødder, besvor ham min Uskyldighed, bad ham om Hjelp og Redning. Han løstede mig op, og trykkede et Kys paa min Pande. „Jeg vil tænke paa Eders Frelse, Eders Lykke, mit fromme Barn! sagde han: berolige Eders Hjerte! Imorgen skal I høre fra mig.“ Med disse Ord forlod han Bærelset, og den gamle Maria, som var gaaet ud, da Don Torreon traadte ind, kom atter tilbage. Jeg maatte fortælle hende Alt, hvad der var forefaldet imellem mig og Inquisitionen, og nu udbrod hun i de frygteligste Fortællinger over ham: „I er det lykkeligste Pigebarn under Solen, endte hun: den mægtigste, adleste, dejligste Herre elsker Eder, han vil redde Eder fra timelig og evig Undergang.“ — „Hvad siger I? raabte jeg: Hvem elsker mig?“ — „En Helgen, en Engel i Mandsskikkelse! svarte hun: Nej, nej, Eders Naade! Spørg mig ikke! Den Dag imorgen skal forklare Eder alle

Ting, den skal blive den fjønneste Dag i Ederis Liv!" Med disse Ord overlod hun mig til mine egne Betragtninger, eller rettere forvirrede, modstridende Følelser, thi Skræk, Haab, Forundring, Anelse opfyldte og betog mit Sind. Under denne Stemning forløb Dagen, og min tidt afbrudte Søvn om Natten gav mig mindre Hvile end Uroe, formeldst underlige, angstende, feberagtige Drømme.

Saasnart Morgenen frembrød, kom Maria og bad mig staae op. Hun iførte mig en fin og nydelig Morgendragt, hængte en riig Mantilla om mine Skuldre, og bød mig følge. Jeg havde et Par Spørgsmaal paa Læberne, men fik neppe de første Ord fremførte, førend hun lagde mig Haanden paa Munden. „Dausked og Lydighed!" var det eneste, som hun hvergang hvissede, idet hun lagde sine Læber tæt til mit Dre. Endelig standsede hun udenfor en Dør, ved hvilken stod paa et Bord et Sølvfad med to Kopper Chocolate og Bagværk. Hun bød mig tage Fadet, idet hun aabnede Døren. Da jeg nølede, lagde hun det selv paa mine Arme, stød mig sagtelig ind i Værelset, og lukkede efter mig. Det var et lidet Kammer, men behængt med kostbare Tapetserier, og Fjønne, som jeg siden ved et flygtigt Njelaft opdagede, vellystige Malerier. Dette kunde jeg ikke heller dengang see, da Værelset kun var halvt oplyst, thi Dagstjæret faldt igjennem et eneste Vindue, for hvilket hængte et rødt Silkegardin. Rigeoverfor Vinduet faldt mine Djne endelig paa en prægtig Himmelseng med rosenrødt Omhæng; og paa Sengen laae med udbredte Arme — Don Francisco Torrejon. Al, kunde jeg blot saa

let glemme denne ulykkelige Time, som jeg nu i min Fortælling overspringer den! Lad mig alene sige dette: paa den ene Side Torturkammeret, Truget, Kobberpanden, Bøddelen, Sanbenitoer*), Caraccoer**), paa den anden sød Smiger, glimrende Løvter og en smuk, fyrig og magtig Gæfker, som jeg vidste havde baade Sjæl og Legeme i sin Vold. — — Maria afhentede mig igjen, og førte mig, ikke tilbage til mit forrige Varelse, men til en stor, smuk og lys Stue, hvorfra der var Udsigt til Floden og Skoven. „Her er I nu Dronning og Herseferinde, sagde Maria med en Anabøjning: og skal nyde Frugterne af Eders Lydighed mod den naabige Hr. Torrejon. I maa afslæge dette forlegne Vasen og denne undseelige Mine, thi I vil ret strax modtage Besøg af mange unge og fornemme Damer. Men dersom Eders Liv og Sælighed er Eder kjær, saa taler ikke om Andet end ligegyldige Ting, om Vejret, Klæder, Musik, Tyrefægtninger og saadant, men intet om Eder selv eller Eders Familier, intet om dette Huus, og hvad I have erfaret. Fremfor alt, spørger Ingen om sit Familienavn! Her har intet Fruentimmer andet end Døbenavne. Og skulde I maaskee gjenkjende en eller anden af Eders Veninder, saa for alle Helgenes Skyld! lader som I aldrig havde seet dem tilforn.“ Neppe havde hun givet mig denne Forfkrift, før Varelsen

*) Lærredskapper, hvorpaa ere malede Luer og Djevle, og som bæres af de Forbemte i Autodafeerne.

***) Carocca er en spids Paphue, omtrent halvanden Alen høj, hvorpaa er skreven Delinquentens Forbrydelse. Deraf Spaniolernes bekjendte Skjeldsord eller Forbandelse: Caracco.

fylbtes af henved tredsindstyve unge Damer, hvoraf Ingen
 lod til at være over tyve Aar. Alle vare prægtig klædte,
 en Deel, som jeg, i Rødt, en anden Deel i Blaåt, og den
 tredie i Grønt. De kom Alle, en efter den anden, hen til
 mig, og hilsede mig med en Ærbødighed, som om jeg havde
 været Fruen i Huset. Med tungt Hjerte og forvirrede Tan-
 ker modtog jeg i Tausched deres Hylbing, og torde neppe
 løfte mine skamfulde Dine fra Jorden. En af de sidste,
 som kom hen til mig, udstødte et Skrig og raabte: „Åh,
 Donna Balabriga!“ Forfkrækket saae jeg op, det var en kjær
 Veninde af mig. Jeg var nærved at styrte mig i hendes Arme,
 da jeg til min Frelse bemærkede saavel hendes egen Blegthed,
 som alle de Andres pludselige Forvirring. Marias Advarsel
 faldt mig ind endnu i rette Tid, og uden at lade som
 jeg havde hørt min Venindes Udraab, vendte jeg mig til
 nogle af de Andre, og henkastede nogle flygtige og usammen-
 hængende Ord om den skønne Udsigt paa hiin Side Floden.
 Samtalen kom snart igang, og skjøndt den blev ført med
 fjendelig Forsigtighed og Kulde, udslettedes dog snart Ind-
 trykket af hiin min Venindes Ubesindighed. Maria gjorde
 Opvartning, og beværtede os med Confecturer og søde Vine.
 Derpaa bragde hun Instrumenter ind; nogle af Damerne
 spillede, og andre sang, men alt med sagte, næsten kunde
 man siige, angstelige Toner. Da dette havde været et Par
 Timer, blev atter Forfriskninger ombaarne, hvorefter alle
 Damerne anbefalede sig, og lode Maria og mig blive alene
 i Stuen. Efter nogle Minuters Tausched, begyndte den
 Gamle saaledes: „Jeg seer nok, min Naadige, at der ligger

Eder mange Spørgsmaal paa Tungen; jeg vil forekomme dem, og, saavidt det er mig tilladt, tilfredsstillende Eders Nysgjerrighed. Alle disse Damer, som nu forlod os, ere, saavel som Eders Raade selv, særdeles Veninder af de naadige Herrer Inquisitorer, og betegne de forskjellige Farver, hvem de tilhøre: de røde ere Don Torrejon's, de blaae Guerrero's og de grønne Aliaga's. Saadanne Samlinger, som denne, tilstedes Eder engang hver Uge, og skiftes I da til at modtage og beverte hverandre. Den Sidstankomne er da gjerne de Andres Bertinde, saaledes som Eders Raade idag har været. Denne Fornøjelse kunne de nyde, saalænge de iagttage den tilbørlige Taushed og Forsigtighed. Et Exempel paa det Mobsatte, har I erfaret hos den unge Dame, som saa ubesindigen nævnte Eder ved Eders Familienavn: hende saae I aldrig mere at see." — „Men hvor kommer hun da hen? Hvad bliver hendes Straf?" spurgte jeg angstseligen. — „Sagte, sagte, min Naadige! sagde hun: Saadan noget er det bedre at formode, end at tale om." (Maria havde Ret: den næste Selfabsdag søgte mine Dine forgjæves den stakfels Elvira, hun var der ikke, jeg saae hende aldrig mere; hvorledes hendes Skjebne er vorden, kan jeg kun med Rædsel ane). I otte Nætter deelte jeg Seng med Don Torrejon, og otte Dage beboede jeg dette Værelse. Den ottende og sidste var atter Selfab hos mig; men saasnart dette var borte, førte Maria mig ind i en snever og mørk Celle, der for Fremtiden blev min bestandige Vaaning. Ogsaa min røde Stadsdragt maatte jeg ombytte med en simpel grov Kjole, og kun naar den naadige Herre forlangte et natligt

Besøg af mig, fik jeg en finere Negligee, og blev af Maria ledet frem og tilbage. Min Tid henrandt sørgeligen, deelt mellem quindeligt Arbeide, Frugt og Bængsel efter mine stakkels Forældre. I denne kummerfulde Levemaade var den eneste adspredende Forandring, at jeg engang om Ugen, klædt i min røde Uniform, mødte i Selskabsværelset, som jeg snart erfarede steds i nogle Dage blev beboet af et nysankommet Dffer. I et Tidsrum af tre Aar — saalange var jeg en Fange i Inquisitionspaladset — saae jeg over tredive nye Slavinder ankomme, og næsten ligesaamange af de ældre forsvinde. Denne Ekjebne, lagde jeg Mærke til, traf meest dem, som saae ud til at være frugtsommelige; og seent igjen eller aldrig mere fik jeg en saadan at see.

Jeg havde været i Fængselskabet omtrent et halv Aar, da jeg bemærkede en Forandring i min Sundhedstilstand, som jeg aabenbarede den gamle Maria. Hun erklærede strax at jeg var frugtsommelig. Med Gysen hørte jeg denne Efterretning; jeg tænkte paa nogle af mine Medfangnes værsfulde Forsvinden. Fra nu af kom jeg ikke mere i de ugentlige Forsamlinger, men tilbragte Tiden til min Forløsning eenfom i min skumle Celle, undtagen naar Maria et Par Gange om Dagen bragte mig mine Fornødenheder. Et Aar efter min Ankomst i Fængslet fødte jeg med Marias Hjælp, et sundt og velstæbt Dreungebarn — milde Gud! mit Hjerte bløder endnu, hvergang jeg tænker paa denne min uskyldige Førstefødte, Frugten af tvungen Bøllyst; at, at jeg dog en eneste Gang maatte have trykket mit Barn i mine Arme, til mit af Godeed og Lærer vædede Ansigt! Men den

ubarmhertige Dvinde ilte øjeblikkelig bort med det; mine Bønner, min Fortviølelse standsedes af en dyb Besvimelse. Da jeg erpagnede, stod det affhyelige Menneſte ved min Seng, og paa min angstelige Spørgen efter Baret, fik jeg intet andet Svar, end et tvetydigt Smil, og den Forsikkring: „at Glutten var vel forvaret.“ Jeg troede at forstaae hende — al, ikkun alt for vel, og bad nu først ret inderlig og alvorig om Døden. Men det var ikke Himlens Villie: jeg fik, skjøndt langsomt, min Sundhed igjen, og det uagtet min nagende Sorg, mine bedste Taarer, min haabløse Længsel efter Barn og Forældre, og, hvi skulde jeg nægte det, omsider ogsaa efter Frihed.

Saa snart jeg var uden Fare, førte Maria mig en Nat hen i en anden Celle, hvor jeg forefandt en ung Pige, ligeledes af det røde Compagnie, det vil sige, af Torrejóns Frilster. Vi to skulde fra nu af være hinandens Selskaberinder; dette var virkelig en Lindring i vor Glendighed. Faldeds Ulykke gjorde os snart fortrolige: jeg fortalte hende min Historie, og hun gjorde mig Gjengjæld ved at fortælle sin. Der var ingen væsentlig Forskjel imellem dem, kun havde hun været her længere end jeg, nemlig over sex Aar. Desaaarsag frygtede hun for, at hendes Time nu snart skulle slaae, thi hun var een af de ældste i dette Harem. Hun bar ingen Tvivl om, at de, som ikke ved en naturlig Død bleve forløste af dette skjændige Slaverie, bleve efterhaanden, ligesom Antallet blev for stort, eller Inquisitorerne bleve fede af dem, paa en voldsom Maade bragte af Dage, og deres Skjebne, som deres Legemer, skjulte med uigjennemtrængelig

Nørke. Formedelst denne Dørbepviisning vare vi begge lange beredte til Døden, Skjøndt Lyst til Liv og Frihed ofte fyldte vort Bryst med ubeskrivelig Langsel. Ebros klare Bænde, de duftende Skove paa dens Bredder, forekom os som et Paradiis, hvoraf vi for evig vare uddrevne, hvortil vi aldrig skulde vende tilbage, ligesaa lidet som vore første Forældre til Edens Have. Naar jeg da paa Mandolinen spillede en af min glade Barndoms Sange, og Franciscas ledsagede den med sagte smeltende Stemme, af, da var det, som om vore Hjerter vilde opløse sig i navnløs Demod, som om Haab og Fortvivlelse, Himmel og Helvede kæmpede om Besiddelsen af vore arme Sjæle.

Frihedens Dag var nærmere, end nogen af os havde rovet at ane. Vi sadde just og talte om Naturens Skjønheder, dem vi aldrig mere skulde nyde, da en i disse Forsædelsens Boliger usædvanlig Larm vakte vor Forundring. Larmen tiltog og aftog, nærmede og fjernede sig. Vi hørte Fodtrin saa hurtige og tunge, som aldrig tilforn i dette Huus, hvor ellers Alle listede sig frem, langsomt, og sagteligt som Mander. Vi hørte Stemmer lydelige og stærke; vi som i mange Aar kun havde hørt angstelig Hvijsken, eller sagte sygelig Mumlen, naar jeg undtager de Hjertet sønderlidende Skrig, der stundom i Nattens Stilhed fra Torturkammeret trængte sig ind i vor Celle, og trang os til at hylle vore Hoveder tæt ind i Puderne. Vi hørte Klirren af Baaben, vidt forskjellig fra Lyden af Bænker eller de tunge Dørhangslers Knirken. Tilbøjelige, som vi vare, til at frygte det værste, meente vi, at en Autodase nu skulde udføres. Dog nej, det

var ikke muligt; thi vi fornåm tydeligt en Lyd, som i flere Aar havde været os fremmed, som vist aldrig havde ladet sig høre indenfor disse Mure — Fatter! Munterhedens, den overgivne Glædes Sprog. Saa magtigt, saa uimodstaaeligt virkede disse usædvanlige glade Toner paa os Begge, at vi, uagtet vor heftige Frygt og spændte Nysgjerrighed, selv begyndte at lee, skjøndt vi øjeblikkelig standsede i denne os uvante Bevægelse, som om vi vare grebne i en Forbrydelse. Tummelen nærmede sig mere og mere, mange Stemmer talte mellem hverandre, og Skoggerlatter gjenløb underligt i de høje hvalvede Gange. Larmen vorte; Dørre bleve oplukkede; nogle bleve voldsomt sprængte. „Hellige Tomfrue! raabte jeg til Francisca: Hvad er det for et Sprog, man taler? Jeg forstaaer ikke et Ord.“ — „Tys, tys! hvistede hun: Jeg troer næsten, ja i Sandhed! det er fransk; nu hørte jeg tydeligt En sige: Kom kun herud, mine Damer De ere frie; de hellige Fædre ere løbne deres Vej.“ Strax derpaa hørte vi en Anden sige paa slet spansk: „Herhid med Din Nøgle, gamle Her! lad os see, om den passer i denne Dør.“ Det var vores; den gik op, og en ung fransk Officier traadte ind. „Mine smukke Damer! sagde han: Donner! eller hvad jeg maa kalde dem, befinder De Dem her imod Deres Willie, saa er Buret nu aabnet. Det er idag min Forretning, at lufte disse Værelser lidt ud, behager De ikke saalange at trække frisk Luft?“ Vi lod os det ikke sige to Gange, og, uden at takke vor Befrier, sløj vi, som løslupne Fugle, ud af det skumle Fængsel.

Vor første Gang var til mine Forældres Baaning —

de vare dødel. Sorg over deres fortabte Barn havde lagt dem i Graven, der allerede i to Aar havde været deres Hvilested. Inden vi naaede Slottet, kom den gamle Sanches, Tjeneren os imøde. Af Skræk, Forundring og Glæde over at see mig igjen, var han lange saa betaget, at han ikke kunde fremføre et Ord. Laarer gav ham Malet tilbage: Grammelse havde kastet min Fader paa Sygelejet; langvarige vare hans Lidelser, som først endtes med Døden. En Maaned efter nedsankede de min Moder ved hans Side. Inquisitionen bemægtigede sig alle deres rørlige og urørlige Ejendomme, da jeg formedelt Kjætterse Meninger var dømt til evigt Fængsel. Den gamle Mand rystede paa Hovedet over min Befrielse, og meente, at den ikke vilde blive af Varighed. Af Frygt for selv at blive straffet som den, der havde havt Dmgang med en dømt Kjætterse, forlod han mig som en Pestsmittet. Jeg og min Veninde bleve ene tilbage med vor bittere Sorg, som snart gik over til Fortvivlelse. Francisca var allerede, før hun blev fængslet, et forældreløst Barn, som en Slagtning havde taget til sig. Hos denne torde hun nu ikke tage Tilflugt, thi hun kunde lettelig forestille sig, at hun var under samme Fordømmelse som jeg. Vi kastede os ned, omsavnede hverandre, og ønskede os Døden. „Hvi behøve vi forgjæves at ønske os, hvad strax er i vor Magt? sagde hun omsider: Her under os rinder Ebro; dens dybe Bænde kan snart gjøre Ende paa vore Lidelser, og befrie os fra Menneskenes Grumhed. Kom, Leonora! Vi ville sætte os paa denne Brink, der krummer sig over Floden, binde os sammen med vore Tørklæder, styrte

os i de medlidende Volger, og døe i hverandres Faan." Læs rejste jeg mig, løste mit Klæde af, og traadte med min Veninde op paa Brinken. Jeg slyngebe Klædet om os Begge, kastede et Blik paa Solen, som mild og yndig dalede bag Skoven, og foldede mine Hænder til den sidste Bøn.

Da følte vi os Begge omfavnede af kraftige Arme. Det var vor Befrier, den franske Officier. „For den sorte Død! raabte han: I dejlige Pigebørn! I arme Ulykkelige! Vil I dræbe Eder selv? Var det derfor, jeg aabnede Eders Fængsel?" — „Gode Fremmede! svarte Francisca: Vi har ingen anden Tilflugt, vore Forældre ere døde, vore Venner fye os, og snart ville vore Forsølgere paa en grusom Maade fornøye og forøge de Lidelser, vi nu vilde ende." — „Gode Gud! raabte han: Men nej, I skulle see, at en fransk Officier har mere Medlidenhed, end en spansk Præst. I har ingen Venner, ingen Tilflugt? Velan! Følg med mig til Frankrige!" Ingen af os svarte ham et Ord; men vi saae ned i Floden, som til vor sidste og eneste Ven. „Stakkels Børn! blev Franskmændene ved: Jeg seer, hvad I frygte for; men ved min Cre, ved dette Kors, som jeg ikke uværdigen bærer, jeg har ingen slette Hensigter med Eder." „Å, vi troe dem gjerne, men for os at rejse til et fremmed Land, ene Fruentimmer blandt vilde Krigere — hvo skal beskytte os?" — „Min Arm!", raabte han: „Og hør, kjære Piger! Jeg har en Ven ved Regimentet, som er saaret, og skal bringes til Frankrige. Hans Tjenere ere fangne i sidste Slag; I skulle være i deres Sted! Mandstragter vil jeg skaffe Eder. Kom, kom! I kjære Glutter! Det er dog bedre

i Frankrige, end hist nede paa Bunden af Ebro." Under disse Ord havde han løst os fra hverandre, og taget os under Armene. Vi fulgte ham: thi Lyst til Livet var paany opvakt i vore Hjerter, og to Taarer, som trillede ned over Krigerens brune Kinder, indgjød os Tillid.

Under Tilbagegangen til Zaragoza, vedblev Officieren, som fortalte os, at han hedte Faucault, og var Capitain over et Grenadeercompagnie, uophørlig at trøste og opmuntre os; det første var virkelig nær ved at lykkes ham. Saa snart vi vare komne til Staden, førte han os hen til sin syge Ven, en Major Broussier. Det var en middelaldrende, vakker Mand, som viste oprigtig Deeltagelse i vor Ulykke. Vor Omklædning blev snart iværksat; og vi vare fra nu af i hans Tjeneste. Vi sov hos hverandre i hans Fraværelse, og bleve, baade hjemme og ude, bestandig tilsammen. Efter nogle Dages Forløb var Majoren saa vel, at han kunde taale Rejsens Besværlighed. Den tog sin Begyndelse under Escorten af Faucaults Compagnie. Vi toge Vejen ad Pyrenæerne, og sagde paa deres Toppe vort Fødeland det sidste Farvel. Hvad skulle jeg vel fortælle om vor Rejse gjennem Frankrige? For at sige Sandheden, saae jeg ikke stort andet, end Hr. Faucault, da han næsten bestandig red ved Siden af Vognen, og, som jeg snart lagde Mærke til, ved min Side. Den langvarige Riden faldt ham snart for besværlig, hvorfor han tog Sæde i Vognen; men ogsaa dette incommoderede ham, da han maatte sidde i en ubequem Stilling, hvergang han talte med mig, og det gjorde han meget ofte. Desaarfag blev Forsædet vendt omkring, og begge Herrerne

fadde nu baglænds, Faucault ligeoverfor mig, og Br ou sſie ligeoverfor Francisca. Kort at fortælle: saasnart vi ankom til Rochefort, begge Officierernes Hjemstavn, bleve vi foreskillede for deres Forældre, jeg som Faucaults, og Francisca som Broussiers Forlovede. En Maaned efter stod det bedste Bryllup.

I syv Aar har jeg nu været min kjære Faucaults lykkelige Hustru, og Moder til fire velsignede Glutter. Min Veninde er ligesaa lykkelig som jeg. Vi boe i een Gade og besøge næsten daglig hverandre. Vi tale ofte om vore forrige Lidelser, skjøndt de nu næsten forekomme os som et Eventyr, vi engang i vor Barndom havde hørt eller læst.

Som bekræftende, oplysende Bilag til ovenstaaende Fortælling, vil jeg hense til følgende Scene af den spanske Successionskrig.

Efter Slaget ved Almanza i Aaret 1706 vendte Hertugen af Orleans sig med en Deel af den franske Hær mod Zaragoza, som havde taget den østerrigske Prætendents Partie. Efter at have besat Staden, drog han selv videre omkring i Aragonien, og lod en General Tosreville blive tilbage som Kommandant, med den Formaning: at brandskatte dygtigt. Men Tosreville var ikke den rette Mand til at inddrive Kontributioner. Han blev derfor snart kaldet til Armeen, og en vis Delegal sendt i hans Sted til Zaragoza. Denne Officier forstod Tingene bedre: han forlangte for det første 1000 Kroner maanedlig til en Smule Kost-

penge for Hans Durchlauchtighed. Dernæst krævede han 18000 Pistoler engang for alle, som inden otte Maaneders Udløb maatte være erlagte. Den gode Delegal forstod ej alene, at kræve Penge, men vidste ogsaa, hvor han skulde finde dem: ethvert Kloster i Byen blev paalagt at udrede 1000 Pistoler, men Jesuiternes 2000. Da disse Sidste ikke godvilligen vare at formaae til Betaling, fik de fire Compagnier i Indqvartering. Misfornøjede med disse mange graadige Gjæster, klagede de for Kongens Skriftesaber, der ogsaa var Jesuit. Men inden de fik Besked derpaa, havde de franske Soldater gjort det dem saa broget, at de udbetalte Delegal de 2000 Pistoler.

Derpaa kom Raden til Dominikanerne, hvilken Orden forestaaer Inquisitionen. De undskyldte sig med Fattigdom, og erklærede, at de ej paa anden Maade vare istand til at udrede den forlangte Sum, end ved at angribe Helgenbillederne. Delegal svarte, at disse skulde være ham velkomne. Nu førte Munkene dem i højtidelig Procession, og med brændende Bortlys i Hænderne hen til Generalens Huus, ikke for-glemmende, at raabe af og til: „Kjætter! Kjætter!“ Alt for at ophidsse Folket til Opstand. Men Delegal, som godt havde mærket Munkenes Hensigt, havde opstillet sine Soldater paa begge Sider af Gaden, hvorigjennem Processionen skulde gaae; enhver Kriger havde sin ladte Bøsse i den ene Haand og — et brændende Lys i den anden, for ogsaa at gjøre Ure af deres Helligheder. Folket knurrede, men vovede ikke at angribe de Franske; og Helgenerne arriveerte lykkelig og vel i Mynten.

Da de fromme Fædre saae sig skuffede i den Forventning, at Folket med Magt skulde have befriet deres Solvguder, begave de sig til deres Foresatte, de naadige Herrer i Inquisitionspalladset, og bad om Hjælp. Disse grebe nu til det ellers meget virksomme Middel: at sætte Delegal i Ban, hvilken allerhøjeste Kjendelse blev ham forkyndet ved Inquisitionernes Secretair. Den siffige Fransmand modtog Brevet, og gav det smilende tilbage med den Forsikkring: at han uophødelig skulde svare de naadige Herrer. Han udflettede nu sit eget Navn i Bullen, satte Inquisitionernes istedet, og sendte sin egen Secretair afsted dermed, ledsaget af to Regimenter. Dette var en gandske usædvanlig Casus: de hellige Fædre skrege Mord og Brand, men Secretairen brød sig intet herom, han lod dem endogsaa med tilstrækkelig Vagt transportere til et andet Huus i Byen. Her begyndte de at give Kjøb, bad om at maatte afhente deres Smule Fattigdom, og derpaa at sættes i Frihed. Begge Dele blev dem tilstaaet, og nu begav de sig ufortøvet til Madrid, for at klage over Kjæfteren Delegal. Den unge Konge forsikkrede dem om sin oprigtige Deeltagelse, men gjorde dem tillige opmærksom paa, at det var hans høje Bedstefaders Tropper, som havde fornærmet dem, at han ikke kunde støde dem for Hovedet, eftersom han havde dem at takke for Throne og Rige. Indtil de vare ude af Spanien fik de at finde sig i saadanne Uregelmæssigheder, og slaae sig til Ro."

Imidlertid rumsterede Fransmandene i Inquisitionspalladset, og lode ingen Dør uaabnet. Fire hundrede Fanger bleve satte i Frihed, og blandt dem tredsindstyve unge

Fruentimmer, som efter deres Ungdom og Skjønhed at dømme, havde tjent de fromme Fædre til Forfriskning fra deres alvorlige og vigtige Forretninger.

Erkebisp, altid Bisidder i Inquisitionen, frygtede for Følgerne af disse Opdagelser, og bad Delegal, at han vilde udlevere ham disse Dvindfolk. Men Denne beklagede meget Umuligheden af at kunne opfylde hans Eminences Begjering, efter som hans Officierer allerede havde disponeret over de omhandlede Damer.

For Erkebisp blev nu intet andet tilbage, end at forbyde strangelig enhver Tale om det Forefaldne, og da Franzoserne vare borte, kom alt, saavidt muligt, i den gode gamle Orden.

Rybeskytten.

For rigtigheden at bedømme navnkundige Mennesker — berømte saavel som beryggede — maa Man sammenligne Modstanden med Kraften. Naar en Attila eller en Tamerlan fører en Million Krigere frem til Kamp, og der aldrig engang modsættes dem den halve Styrke: da fortjener det ingen Beundring, om de sejre. Kan derimod en Scanderbeg med tyve Tusinde i tredive Aar heldigen

forsvare sig mod det tilbøbelige Antal: da tilkjende vi ham eenstemmigen Heltenavn.

Endogsaa naar en lovløs Røver viser List og Mod, opvækker han Forundring — om ikke Beundring — og vor Affkye bliver blandet med Forbauselse.

Mathias Klostermayer var en af disse, som Naturen synes at have bestemt til Anfører; men som desværre kun blev en Røveranfører. Hans List, Mod og Nandsnærværelse gjorde ham det muligt, med en halv Snees forvovne Karle i hele 6 Aar at trobse og undgaae Bayerns og Svabens civile og militaire Magt.

Han blev født i Aaret 1738 i Küssing i Bayern, hvor hans Fader var Hyrde. Denne holdt — sin Fattigdom uagtet — Sønnen flittig til Skolegang og Arbejde. Til sit 16de Aar blev Mathias hjemme hos Faderen; hvorpaa han kom i Tjeneste paa det Jesuiterne tilhørende Slot Mergenthan. Hans Opførsel var her upaaklagelig; men en Lyst opvaagnede hos ham, hvis stigende Magt drog ham i Forbøvelse — Jagtlyst. Naar den Küssinger Skytte af og til kom i Kjøkkenet med et Stykke Vildt; da var det den unge Mathias ses største Glæde at betragte dette, saavel som Skyttens Bøsse, hans Hirschfanger og øvrige Jagttoj. Denne selv, som saaledes hentede den hurtige Fugl ned af Luften og Hjorten fra Bjerget, var Gjenstanden for hans højeste Beundring; han betragtede ham som et Væsen af højere, adlere Natur. En Jagers Stand og Liv var fra nu af hans inderligste, dristigste Drøske. Skytten, som snart mærkede Knøsens Tilbøjelighed, underholdt ham — efter

Jagers Maade — med Jagthistorier; den ene eventyrligere, mere pirrende, end den anden, og Følgen blev, at Mathias'ses Tanker nu kun sjelden vare hjemme; men som oftest i Marken og Skoven ved Hjortene og Wildsvinene. Skytten, som ønskede sig en Cammerat paa Jagten, og tit behøvede En til at fremdrive Wildtet og skaffe det hjem, tillod den muntre Knos at følge sig, naar Lejlighed gaves; og lærte ham derefter at bruge et Gevær, hvilket han med større Fyrighed tog i Hænder, end Jesuiterne Crucifiret. Med saadan Lyst og Iver kunde det ikke fejle, at han jo i Fort Tid opnaaede megen Færdighed, og snart traf hans Kugle ligesaa sikkert, som den gamle øvede Jagers. For desto oftere at kunne ledsage denne, forlod han sin Tjeneste i Mergenthan og drog tilbage til sin Fødeby. Men ikke altid havde Skytten Lejlighed, naar Mathias havde Lyst, og nu vovede denne alene at betræde Wildbanen — først vel med bankende Hjerte; men siden med jo længere jo stærkere tilvorende Mod. Udbyttet af dette Solofangerie gjemte han i hule Træer og dybe, ham velbekjendte, Gruber og Kloster, og assatte det med megen Forsigtighed til Gjæstgivere og Andre, som gjorde sig en Næringsvej af at skille Krybskytterne ved det stjaalne Wildt til lave Priser. I hele 5 Aar stod Lykken ham troligen bi; hvortil det dog bidrog meget, at han boede Skytten saa nær, at han altid kunde vide naar han var sikker for ham. I en anden Henseende smilede ogsaa Lykken til ham, idet han 11 Gange i disse 5 Aar, ved det unge Mandskabs Udtagelse til Krigstjeneste, traf et Friløb. Men omsider beviste den blinde

Gubinde ogsaa sin Ustabighed paa vor Krybeskytte. En Sommeraften i Aaret 1761, som han just havde bragt en Bartsuusmand i Friedberg en Raabuk og i Skjankestuen fortærede endeel af det erholtte Honorar, maatte det søje sig saaledes, at en Trop bayerske Hværvere fik i Sinde at udkaste deres Garn paa samme Sted. Saasnart de traadte ind i Stuen, opdagede det øvede Blik strax den velborne, flinke Mathias, og med megen Appetit udkastede disse Mennekeskiskere Garnet efter ham; forgjæves! Som Løse for dum, sprang han nu over med Raskhed, og smuttede nu under med Snildhed. Da List ikke vilde hjælpe, gik Man en Gjenvvej, og brugte Magten. Vel gjorde den eventuelle Helt tapper Modstand; men Fire mod Een er et stærkt Argument: snart sad han med bundne Hænder paa Bænken. Han beraabte sig nu paa Barten; dog, denne, som allerede ved Hjælp af nogle Ducater var bleven ganske entusiastisk for Landets Tarv, skjød sin Hue næsten baglænds af Hovedet og sagde med megen Pathos: „Jo, min Broder! Du er rigtignok hævret, og det er godt for Dig — meget bedre, end Lugthuset!“ „Hvad siger han?“ raabte Mathias — og lettede sig fra Bænken, idet han forgjæves vriskede og fleed med de bagbundne Arme. „Jeg siger“ svarede Barten, „at saadan en Krybeskytte, som Du, maa takke den naadige Churfyrste, at han vil tage Dig i sin Tjeneste.“ „Ho, ho, Batter!“ gjenmalede Mathias „er jeg en Krybeskytte, er jeg en Bildttyv, hvad er saa Han? — en Hæler, lille Batter!“ „Nej, min Søn! deri ta'er Du feil; jeg er Bært i den forte Bjørn,“ svarte denne „og har jeg kjøbt en Hare

af Dig, saa var det fordi Du vilde mig ind, at Du var Skytte i Mergenthan og solgte efter dine Herrers Befaling." Klostermayer beed Tanderne sammen, og hans Ansigtsmuskler bævede convulsivisk, som hos En, der har nedslugt en bitter Medicin; men en indvortes hastig Beslutning glattede snart igjen enhver Rynke, og med en Mine, halv suur og halv sød, sagde han: "Fanden hvilket! er jeg Soldat, saa er jeg Solbat! Hør, din lodne Stjelm! giv os Noget at leve af! Den sidste Daler, jeg fik af Dig, skal herud! men — jeg kan ikke engang komme i min Lomme!" "Vil Du være ordentlig og fornuftig," svarte en af Hvarverne "saa skal Du snart faae dine Hænder fri." Som sagt, saa gjort: Klostermayer fik sine Hænder, og med det samme — som det lod — sin Tunge fri. Han fortalte, pralede, løj, drak og skjæmte saalænge, til det virkelig lykkes ham at indbyse Hvarvernes Narvaagenhed. Endelig forlangte han at komme ud i et vist Grinde, hvilket tillodes ham under tvende Hvarveres Opsyn. Saasnart han var ude paa Gaden, gav han pludselig den Ene et vældigt Puf i Hjertekulen, saa Sands og Vand forgik ham, spændte Krog for den Anden, og iulte nu af alle Kræfter ud af den nærliggende Stads-Port. Vel satte Hvarverne efter ham; men det vundne Forspring var allerede for stort, og ingen af de Mødende fandt Kald til at stoppe den raske Flygtning, ihvormeget end hans Forsølgere raabte og skreg. Han filede nu sit Løb lige ned til den forbiflydende Lechflod: Hvarverne, som troede at fange ham der, bagefter; men Klostermayer var en øvet Svømmer. Rask styrkede

han sig i Floden og fravlede op paa den modsatte Strandbred, da Hvarverne naaede denne. Til Afsted viste han disse sin Tunge, derefter en vis anden Deel af Legemet, og forsvandt saa i det tykke Krat.

Da han kjendte — saa at sige — hver Bust i nogle Miles Omkreds, blev det ham ikke vanskeligt henimod Midnat at naae en Kulsvierhytte, hvor den venstabelige Modtagelse viste, at han ikke var Fremmed. Men det kolde Bad ovenpaa Svedekuren sendte den stakkels Krybeskytte en Feber paa Halsen, som uden Kulsviernes Pleje usejlbartigen havde lagt ham i Graven.

Som han en Dag omsider følte sig stærk nok til at forlade sit Asyl, og — siddende i RakelovnsKrogen med Albuerne paa Knæerne og Kjæverne understøttede af begge Hænder — tænkte paa sin Riffel og Jagttaske, som han havde gjemt fire Mile borte paa den anden Side af Lech i en huul Teg: bukkede en Mand sig ind ad den lave Stuedør, med en Riffelpibe foran sig. Hans hele Udortes havde noget Skummelt — næsten lønligt ved sig. Paa det sorte, allerede med Graat indsprenget Hoved, bar han en lille trekantet Hat, hvis Hypotenus sad stejlt ned over det højre Øre. Den ene korte Spids bedækkede næsten det højre Øje; men lignede dette det venstre, da var det mørkt, dybtliggende, næsten skjult under et kridhvidt Djenbryn, og flankeret af en mægtig Ornenæse. Det hele Ansigt var ellers aldeles uden noget Udtræk; men en Physiolog vilde maaskee have lignet det ved et Blad, hvorpaa der er skrevet med sympathetisk Blæk, og som ved Hjælp af Varmen kan lade

sig løse. En gammel mørkegrøn, men i Sømmene lysgrøn, Sække sluttede sig om den brede, noget krumbojede Ryg og skjulte det halve af et Par sorte, over Aarsene glindsende, Skindbuxer. Han satte meget betænksomt Riflen i en Krog, som det lod til han før havde kjendt, hangte Hatten paa Piben, og tog en Grævlingeskinds Jagttaske over Hovedet, hvoraf han ved Bagbenene udtrak en Hare. „Her er en Vils!“ sagde han til Kulsvieren „lad Grethe stege os den til Aften. Og her er en Snap“ søjede han til, idet han lagde en lille flad Kurveslaskke paa Bordet. Kulsvieren tog, uden at svare, mod Haren og gik i Kjøkkenet til sin Kone. Den Fremmede satte sig for Enden af Disken, knappede sin Sække op, drog sine Skoe af, og lagde sine Fødder op paa Bænken. Ved denne Bevægelse kom han til at vende Ansigtet hen mod den Krog, hvor Klostermayer sad. Ubevægelig betragtede han denne, som, endnu maatte efter sin Sygdom, ikke følte Kald til at afbryde Tausheden. I nogle Minutter toge de saaledes hverandre i stiltiende Biesyn — ikke ulige to fremmede Jagthunde, der uventet mødes, standse, betragte hverandre med mistroiske Blik, og derpaa enten gaar sagte og vaersomme hver sin Vej, eller ogsaa ved Jagerens Nægling forenede fortsatte den afbrudte Jagt. Saaledes gik det her, da Kulsvieren kom ind og forestillede begge Krybetykterne for hverandre. Da den Uldres, i Tydslands Skove vidtberømte, Navn, Kaverius Bobinger, blev nævnet, rejste den Unge sig gjennemtrængt af Uerbødighed, og udbad sig ydmygt en saadan Mands Protection. Bevæget ved Mayers Skjæbne, og endmere ved

Kulspiirens fordeelagtige Vidnesbyrd, lovede Bobinger at tage ham med sig, som — Driver, og underholde ham indtil han atter kunde komme i Besiddelse af sit Gevær. Dette Tilbud blev med Taknemmelighed modtaget; og et Par Dage derefter tiltraadte de deres Vandring. Paa denne profiterede Mayer særdeles af den erfarne Bobingers Omgang, forøgede sine Kundskaber i Geographie og Jagt, samt i den Kunst at undgaae de regulaire Jægeres Efterstræbelser; men maatte gjengjælde denne practiske Underviisning med saadanne Arbejder, som han medrette ansaae for at være under sin Værdighed: han blev ikke Riflen betroet, men maatte nøjes med at opjage Wildtet, bære og sælge det til Halerne, udspejle Skovene o. s. v. Ikke med Uvillie skiltes han derfor fra sin Mester, da de havde naaet Skoven, hvor Riflen var skjult. Til Afsted fik han, som Erkjendtligheds Beviis, anbefaling til en Bøsfemager, der til Krybskytters Bequemmelighed forfærdigede Rifler med flad Kolb, som kunde skrues af ved Laasen, og puttes under Kjolen.

I det velbekjendte Gjemmested fandt Mayer til sin store Glæde den kjære Riffel, skjønt overdraget med Rust. Medens han afsned denne, fik han med et Slag paa Skulderen den Hilsen: „Glück auf, Weidemann!“ Det var en Frijæger, som under Navnet „Tyroleren“ allerede længe havde været en Skræk for alle Herstabsjægere. Bekjendtskab og Venfskab blev indgaaet i samme Djeblig, og Jagten drevet med Fordeel og Held. Efterhaanden kom flere Krybskytter til; og dette Selskab drev i fire Uar usforshyret

den æble Jagt, indtil det omsider af en udsendt Commando blev omringet, fanget, og sendt paa $\frac{3}{4}$ Kar til Zugthuset i München. Her gjordes flere nye Bekjendtskaber; og da Straffetiden var udløbet forenede Man sig efterhaanden, og Mayer, som den raskeste, snildeste og færdigste Skytte, udvalgtes til Anfører. Han viste sig denne Post fuldkommen værdig ved sin Retfærdighed i Byttets Deling, og ved sin Snuighed i at undgaae alle Efterstræbelser. Inden kort Tid blev Mayer — eller som han nu heed: den bayeriske Hiesel — en Gjenstand for Jagernes Frygt og Had, og Bøndernes Beundring. Bayerens og Schwabens Skove hjemføgtes; Wildtet formindskedes; Landmanden glædede — Godeejeren harmede sig. Aldrig kom Man rigtig paa Spor efter disse ubudne Gjæster; de erholdt altid betids de fornødne Vink af Hælerne, af Kroemandene og af Bønderne selv; og naar de forenede Herregaardsjægere troede at have dem vist, vare de allerede over Grandsen og husserede i andre Jagtrevierer.

Da Hiesel's Bedrifter nu blev det yndede Thema i Krochhuusunderholdninger, lod engang en Møller ikke langt fra Mähringen sig uforsigtigen forstaae med, at han opfostrede en ualmindelig stor Bulbider, ved hvis Hjælp han haabede at kunne fange den frygtelige Hiesel, saasnart han kun vilde vise sig i Eggen. Da Friskytten erfarede dette utidige Prælerie, ilede han til Møllen, overgav til sine Cammerater Riffel og Hirschfanger i det nærliggende Krat, og mældte sig hos Mølleren, som en Svend, der søgte Tjeneste. Mølleren behøvede ham ikke; men vilde dog formilde sit Afslag

med en god Beværtning. Under denne lebte Hiesel Samtalen uformærkt hen paa sig selv og sine Bedrøvet. I Førfningen vilde den ellers faa snaksomme Møller ikke ret bide paa Krogen, men svarte kun med et „hm“ og et listigt Smil paa den Andens eventyrlige Fortællinger. Da han endelig steg faa højt med sin Nøes, at han paastod, Hiesel var ej alene stufri; men kunde ikke engang overvindes eller fanges af noget Menneffe: da fik han rigtig Mølleren paa Glattis. „Pyt, min Ven!“ raabte han, „jeg har en Hund, han skal alene gjøre det af med Karlen.“ „En Hund!“ gjentog Hiesel, stufsende og betænkfsom, „en Hund! I hans Accord med Fanden staaer maafkee Intet om, at han skal hytte ham for Dyr; men blot for Menneffer — hm, Batter! den Hund gad jeg dog seet!“ Efter nogen Bægring, lovede Mølleren at vise ham den; men advarede ham, ikke at gaae ind til den i Laden, hvor den for sin Glubfthed var indelukket. Han fulgte ham derhen, og aabnede Døren paa Klem; men Hiesel — ligesom dreven af ubetvingelig Nysgjerrighed efter ret at see Dyret — stødte Døren heelt op. I samme Øjeblik foer Hunden løs paa ham; og Mølleren som frygtede at det kunde koste Menneffets Liv, vidste i sin Angest intet andet Raad, end at løbe ind efter sit Gevær, for at fkyde Hunden. Imidlertid tabte Hiesel ikke sin Landsnærværelse; men svøbte i en Hast sit Pommeførklæde om den venstre Haand, og jog den ind i Bulbiderens aabnede Svælg. Denne, i Angst for at quæles, lod sig lettelig rive ned og binde med en Strikke, som Hiesel i denne Hensigt havde medtaget. Med Lærklædet

snørede han den derpaa Flaben til; og inden Mølleren fik sit Gevær ladet, havde den foregionne Møllersvend allerede baaret Hunden ud i Krattet. Paa Vejen mødte han den rigtige Møllersvend, og bad ham hilse hans Husbond: „at han i Dag havde seet sin Hund sidste Gang; men den bay-erfke Hiesel første Gang.“ — Saa fjendtlig, Krybskytterns og Hundens første Bekjendtskab var, saa venfabeligt blev dog deres Forhold siden, og Dyrets Frygt for sin Overvin-der gik over til den største Hengivenhed. Hvor Hiesel kom ind tog han altid sin Plads for Enden af Bordet, og Hun- den sin ovenpaa det; og naar denne laa der, rullende sine frygtelige Djne omkring paa de Tilstedeværende, vare disse ikke utilbøjelige til at anfee den for Beelzebub selv, eller een af hans Haandlangere.

Da alle regelmæssige Jægere vare Hiesels naturlige Fjender, fattede han til disse et uudslukeelig Had, og søgte ved hver givne Lejlighed at hævne sig paa dem for de For- følger, under hvilke han idelig leed. Intet Under, om han fik den hele Jægerstand over een Kam, og ofte lod Ufhyldige føle sin Hævn. Denne gik dog aldrig videre end til Skjælsord, Slag, Geværstød og mindre farlige Hirsch- fangerhug; aldrig har han gjort sig fhyldig i Mord paa nogen Jæger, som han i Skove eller Bartschuse antraf med afgjort Overmagt, og som ikke satte sig til Modværge. Hans Bedrivter af denne Natur ville Læserne vist nok fkyanke Actor, der med ledende Omftandelighed har anført og sikkert overdrevet dem alle. Jeg skal altsaa indftrænke mig til Fortællingen af hans mod angribende Jægere og

Soldater holdte Fægtninger; i hvilke han lod see et Mod, en Snildhed og en Landsnærvarelse, der vare en bedre Sag vardig.

Den første Skjærmhysel foresaldt i Waldburgerstoven, i Nærheden af Augsburg, hvor han blev angrebet af Tægere og Soldater. Da han kun var selvstjette mod et mangedobbelst Antal Fjender, fandt han et Tilbagetog raadeligst, og udførte virkelig dette under idelig Skyden saa heldigt, at han kun mistede Een af Banden, som faldt i et Baghold.

Da han kort efter havde forstærket sit Corps til 8 Mand, blev han i Nærheden af Simnach angrebet af türkhejmiske Tægere, mistede atter een Mand; men frelste de øvrige.

Uvortligere var følgende Affaire, som foresaldt sidst paa Aaret 1768. Hiesel befandt sig med fire Cammerater paa en Mejeriegaard, hvor de forbleve Natten over. I Morgenstunden saae de sig pludselig omringede af et suggeriskkirchbergsk Strejkspartie, der opfordrede dem til øjeblikkelig Overgivelse. Hiesel lod som han dertil var ganske villig, og bad blot om Tid til at klæde sig paa. Det blev ham tilstaaet; men istedetfor at overgive sig, flygtede han med sine 3 Cammerater gennem en Bagdør. De her posterede Tægere skjød: een af Krybskytterne faldt død paa Stedet; Hiesel og de 2 andre fortsatte saarede Flugten henad den nærliggende Skov. Tvende af de Tægere, som havde fyret, fastede nu Geværene, og løb efter de Flygtende med dragne Hirschfængere. Da Hiesel mærkede, at de halede ind paa ham, gjorde han pludselig omkring, og skjød den ene af

Forfølgerne gennem Hjertet; den anden saldt næsten i samme Øjeblik dødelig saaret af Tyroleren. De øvrige Jægere, som vare i Begreb med at komme deres Cammerater til Hjælp, standsede nu saalange, til de Forfulgte fik Tid at naae Skoven, hvor det endnu mindre var raadeligt at fortsætte Jagten efter dem. Medens den Døde og Døende bleve baarne ind, saae den fjerde Bildtyv, som hidtil havde skjult sig i Kjalderen, sit Snit, og undslap lykkelig til sine Cammerater.

Saa snart Hiesel i et af sine sikke Smuthuller havde faaet sit Saar læget, og den adspredte Bande — der nu beløb sig til 15 Mand — samlet, drog han ud til nye Forretagender, nemlig Havn over de Jægere, med hvem han troede at have gamle Regninger at afgjøre. Efter en saadan Expedition blev han i Grevskaabet Burgau angreben af en Trop kejserlige Soldater. Men Hiesels Spejdere vare paalideligere, end hans Fjenders. Han vidste baade disses Ankomst og deres Antal; og disse heri overlægen, rykkede han dem dristig imøde og serjog dem op paa Slottet.

Denne Hiesels Lykke til at undgaae sine Fjender er ikke saa forunderlig, naar Man overvejer, at Hælerne, til hvem han for lav Priis afhændede det stjaalne Bildt, at Kroemandene, for hvem han og hans Folk vare gode Kunder, at Bønderne, som gjerne saae Bildtets Formindskelse — at alle disse fandt en særdeles Interesse ved at staae Krybeshytterne bi med gavnlige Efterretninger, og at Andre ved Frygt afholdtes fra at forraade dem. Saaledes kunde de længe uhindrede gennemfare det syblige Tydsklands Skove,

og stødte først i Efteraaret 1769 igjen paa en Commando Roggenburgere i Brejtenthal; men vel underrettet om dens Svaghed, angreb og forjog han den, efter at have taget en Corporal til Fange. Stolt af Sejeren, gik han med fire Cammerater til Roggenburg selv, forlangte Middagsmad for sig og Sine, og da Man undskyldte sig med et herkabeligt Forbud, erklærede han spottende: at han nok selv skulde finde Vejen til Kjøkken og Kjælder, hvor han ogsaa huserede efter Behag. Ikke længe derefter angreb han et andet Strejfpartie i Byen Buchloe, dræbte Nogle af dem, og drev de Dørrige paa Flugt. Ingen bedre Lykke havde en endnu talrigere augsburger Troppesædning i Wertachkofen. Hiesel posterte sig bag Ruinerne af et gammelt Capels; han og Tyroteren skjød, de Dørrige ladede Geværene til dem; og uden Tab paa sin egen Side, tvang han Angriberne til Retirade.

Kort efter indfandt hele Fribytterselskabet sig en Søndag Estermiddag i Byen Kellmünz; og efter at have udstillet en Skildvagt, overlod det sig til altsens Lyftighed i Bærtshuset. Næsten hele Landsbyen havde her forsamlet sig, for at see den navnkundige Hiesel, der med sin lille Høb saa ofte havde undgaaet, trodsset og adspiltet tvende Kredses regulære Tropper. Smigret ved denne Udmærkelse, haranzuerede Anføreren den gabende Almue, og fremstillede sig selv som dens Beskytter mod Adelens Undertrykkelser. „I seer“ sagde han „hvortledes Grever og Baroner, Rigsstæder og Fyrster, Churfyrster, ja Kejseren selv have sammensvoret sig imod mig og tragte efter mit Liv, fordi jeg

befrier Eder for Hjorte og Wildsviin, som ødelægge eders Marker. Men om Paven selv kom herhid med alle hans Cardinaler, jeg agtede ham ikke mere end den Hane, der sidder!" Med disse Ord lagde han sin Riffel til Kinden og skjød Hovedet af Hanen, der stod paa Enden af Huset. „Saaledes" raabte han triumpherende — „skal det gaae alle mine Fjender. Hiesels Kugler gaae ikke forbi. Tag et Spil Kort, Tyroler! trad tyve Skridt af, og hold mig Spar = Es frem mellem dine Fingre." Denne gjorde efter Befaling, og med en Riffelkugle gjennemborede den sikke Skytte Kortet. I samme Øjeblik kom den udstilte Vagt, og berettede, at en stærk Commando Bayrer var i Anmarsch. Østet for at flygte, posterede Hiesel sine Folk foran Bærtshuset, medens Bønderne skyndsomst forlode Balpladsen. Bayrerne, som troede, at Wildtyvene vare inde i Bærtshuset, nærmede sig dette ubekymret; men aldrig saasnart drejede de omkring det sidste Hjørnehuus, før de to Forreste faldt dødeligt trufne af Hiesel og hans tro Tyroler. Nu blev Ilden almindelig fra begge Sider: Mange af Bayrerne bleve saarede; men de vare dog for overlagne i Tal. Efter at have mistet tvende af sine Folk, trak Hiesel sig med de Dvorige sægtende tilbage til den nærliggende Skov. En heldigere Kamp, som endte med afgjørende Sejer, bestod Hiesel mellem Juul og Nytaar 1770 i Byen Eldingen. Han sad i Bærtshuset og fik sig et Slag Kort med sine Fægere; og da han havde besluttet at blive der Natten over, havde han sendt sine Skoe til Skoemageren, trukket Kjole og Vest af, og gjort sig det ret mazeligt. Da

Enaldede pludselig tvende Skud udenfor Døren. En Com-
mando Stadsoldater fra Ulm havde umærket nærmet sig og
flødt Skildvagten. Døren fløj op, og en behjertet Soldat
sprang ind med spændt Gevær og opplantet Bajonnet; flere
fode bag ham i Forstuen; de øvriges Vaaben klirrede uden-
for Vinduerne. Uden at svare paa Soldatens „gebt Euch!“
strøg Hiesel meget sindig sine Penge sammen, og puttede
dem i Buxelommen, hvilken han ligesaa befindigt tilknap-
pede. Herpaa greb han Riffelen, som stod ved ham i Kro-
gen; og enten nu Soldaten blændedes af Rysene, eller og
han troede, at Hiesel vilde ulevere sit Vaaben — nok er
det, han gav denne Tid til at flyde sig. „Rysene ud!“ kreg
Hiesel, „flyd de Hunde ned!“ Saa hurtig gjort som sagt:
Rysene fluktes, og en almindelig Salve af Krybeshytterne
dræbte og saarede flere af de i Forstuen staaende Soldater.
Griske traadte i deres Sted og fyrede ind i Stuen; men
iblinde. Der var mørkt og de Angrebne i Sikkerhed for
Soldaternes Kugler. Ingen var værre faren, end Varten
og de øvrige Gæster, som gjerne vilde være neutrale i denne
Krig. Ved Hiesel's første Skud, sprang de op og søgte
sig hver et Fristed: Nogle under Bænkene, Andre bag Ka-
felovnen, og Andre i Sengene, hvor de tilhullede sig med
Dynerne og svedte Angestens Sved. Medens Hiesel og
hans Folk ladede paany, listede sig En af dem paa hans
Befaling hen til Døren, som Vinden havde blæst i, og holdt
den. Een af Soldaterne rykkede udenfra; men kunde ikke
aabne den, da han kun havde fat paa Klinken, Krybeshytten
derimod paa Haandsfanget. Da alle havde ladet, raabte

Hiesel: Slip nu!" Døren sloj op paa viid Væg, og en anden Salve indensfra gjorde atter lyst blandt Ulmerne; endogsaa deres Fændrik Kazenwadel falbt ved Lieutenantens Side, med fire af Soldaterne. Alligevel fortsattes Striden til bestandigt Tab for Angriberne. Hiesel, som frygtede, at de, naar en General-Salve fra Stuen var gaact, skulde storme ind i Masse med en Fakkell fra Ildstedet (hvilket de strax burde have gjort) sandt det raadeligere, at bruge sin gamle Taktik: han og Dyroleren alene skjød — de Dvorige ladede. Hvergang nogle af Fjenderne lode sig see for Døren, belyste af Ilden paa Skorstenen, bleve et Par af dem brægte eller saarede; og med frisk ladte Geværer kunde de Belejrede vedligeholde en Løbeild og afflaae Stormen. Dgsaa Bulbiberen tog virksom Deel i Forsvaret, og keed blandt flere en indtrængende Soldat saaledes, at han blev Krøbling sin Livetid. Men i sit blinde Raserie, adskilte den ikke nøje nok Ven og Fjende: den anfaldt en Bildskytte, som stod Døren for nær, og med Nød og Neppe kunde han frelses af dens frygtelige Tander. Besynderligt nok! fra dette Djeblik af forsvandt Dyret ganske og aldeles — mon ikke af Skam og Harmen over sin Fejltagelse? Hiesel saae den aldrig mere. Dette Tab gik ham nær til Hjerte, og han ansaae det medrette for et ondt Forvarsel. Endnu nogen Tid forsøgte den commanderende Officier at forcere Indgangen, forgjaves! Hans Folk blev under deres frugtløse og blodige Anstrængelser stedse mere mobløse; Forstuen og Bryggerstet vare fulde af Døde og Saarede; og neppe var der Friske nok til deres Bortbringelse. Flere af de Første

maatte virkelig efterlades, da Retiraden omsider blev besluttet. Denne iværksattes med temmelig Orden og under bestandig Fyren mod Husets Vinduer og Døre. Da Hiesel mærkede Fjendernes Bortgang, og ikke holdt det for raadeligt at fyre efter dem ud af den stærkt beskudte Dør, lod han de halve af sine Folk stige op paa Loftet, og sende de flygtende nogle Kugler til sidste Affeb. Ligesaa forsigtig som dristig, troede han sig endnu ikke fuldkommen sikker; men lod En aabne Bagdøren ud til Haven, for der at see efter. Rigtig: her var en Underofficier posteret med sin Peloton, med den bestemteste Ordre: hverken at fyre eller røre sig af Stedet, for Røverne muligen vilde flygte gennem denne Udgang. Taus og ubevægelig havde denne Trop hørt paa den langvarige Skyden, uvis om Kampens Udfald, især da Ilden tilsidst sagtnedes og tildeels syntes at fjerne sig. Saasnart Bagdøren gik op, lod Underofficiieren sin Commando give en Salve derhen, dog uden Virkning; men da den strax blev besvaret med flere Skud fra Huset saavel som med jublende Sejerskrig, da han strax derpaa i Enden af Byen hørte Retirade = Trommen, maatte han ogsaa beslutte sig til at følge denne. Hiesel, som nu mærkede, at Huset og Byen var forladt af Fjenderne, lod tvende af sine Folk regalere de flygtende med et Stykke paa Baldhorn. Det lystige Sagtstykke kontrasterede skarpt med de Saaredes Samren, og lod sørgeligt i de bortdragende harmfulde Krigers Dren.

Nu bleve Lysene tændte; Barten og Gjæsterne kom frem af deres Smuthuller; de tilbageblevne Døde udplyndredes,

og den i Stuen først trufne Soldat, som endnu levede og bad om Drikke, blev af Hiesel selv vederqvæget med et Kruus Al, hvorpaa han drog det sidste Suk. Den eneste haardt saarede Wildskytte var den af Hunden forbydte. For at faae ham plejet paa et sikkert Sted, laante Hiesel en Hest af Barten til at transportere ham, da han ikke var istand til at gaac. Efter at have nydt nogle Forfriskninger ovenpaa Kampen, drog den sejrende Hob endnu samme Nat bort til andre Egne, og hævnedes, som sædvanligt, den formeentlige Uret paa adskillige herskabelige Jægere og Betjente, og først paa en ulmsk Jæger i Solzwang, hvis Huus blev udplyndret. Jeg skalde ikke have udhævet denne blandt flere lignende Begivenheder, dersom den ej havde tjent til at belyse en Side af den ulykkelige Forbryders Character. Hanerne vare spændte, og fem Geværpiber pegede mod Jægerens Bryst; da styrtede hans højfrugtssommelige Kone ind og kastede sig for Røvernes Fødder, og den allerede af Hiesel fældede Dødsdom: „Du ulmske Hund maa døe!“ blev tilbagekaldet. Sejerstolt og endnu varm fra Blødbadet i Elchingen, vidste han dog at betdinge sit og sine Fribytteres myrbelystne Sind. Da disse forlode det plyndrede Huus, rakte Anføreren den angstede Jæger Haanden, med de Ord: „Du kan takke din Kone for dit Liv!“ Og gjennem vinduet tilkøstede han ham et i Elchingen erobret Gevær istedetfor hans eget, som Røverne toge med sig. Jeg kalder dem Røvere; thi med lignende Plyndringer, skjøndt ikke med Blod, betegnede de nu deres Vej.

Laserne vente maaskee at see denne Fortælling oplivet

ved een eller flere Kjerlighedshistorier — jeg kan ikke opfylde denne Forventning, da jeg har besluttet, uden mindste Afvigelse at følge Sandheden. Element nok og fært nok, at Historien i denne Punkt iagttager den dybeste Taushed! saameget farere som Hiesel, efter dens Beskrivelse, skal have været en smuk Karl — ret en Rinaldo i Alt, undtagen i Kjerlighed: høj, stærk, velskabt, med et af Sundhed og Mod blussende Ansigt, store, blaae Øjne, der altid vare i munter, frygt Bevægelse, og en hurtig og fast Gang, der forkyndte Mod, Mandsnærværelse og Beslutningskraft. Ikke libet vilde det have pyntet nærværende Novelle, om dens Helt havde høvt nogle Amouretter med sværmeriske og fordoms-frie Frøkener, eller med Fruer, bevogtede af skinsyge Mænd; eller om dog i al Fald en resolutt Jomfrue, med Riffel paa den alabasters Nakke og Gehæng om den smalle Taille, havde deelt Jagtens Glæder og Kampens Farer med sin elskede Røver. Men Intet af alt dette: har den vilde Jæger elsket, da har det kun været im Durchfluge. Saabanne flygtige Væsner synge vel med Wallensteins Ryttere: im Sturme erringen wir Minnesold!" og paa dem kan vist ogsaa anvendes Dehlenschlägers Beskrivelse af Niord: „hurtig Nærmen, hurtig Fjernem; snart besøgt og snart forladt!" — Nu da, Hære Væsere og Væserinder! tag til Takke med denne ukjerlige Historie, som den er! i mange tusinde andre skulle vi have nok af Kjerlighed. Jeg nærmer mig til Enden af denne, idet jeg fortæller Hiesel's sidste uheldige Bataille.

I Wartshuset i Osterzell — en Bye, som tilhører Klosteret Rotenbuch — tilbragte han selvtiende en Kold Januarnat

i Mæret 1771. Da de udsatte Skilbvagter lige til Dagen intet Fjendtligt havde mærket, inddrog han disse; saameget tryggere, som Jorden var bedækket med dyb Sne, og der just faldt en meget tyk og viltsom Riimtaage. De forfrosne Skilbvagter vare neppe bleve opvarmede, og havde taget Plads ved Spillebordet, førend deres Ro og Morfskab paa en frygtelig Maade blev afbrudt. Fyrstbiskoppen af Augsburg havde udsendt et Compagnie Grenaderer, under Premierlieutenant Schedel's Anførsel. Med disse havde mange Politiebetjente og Jægere forenet sig; endogsaa flere store Hunde havde Man ikke forsmaaet at medtage. Hese denne Trop havde i nogle Dage været paa Spor efter Banden, uden at kunne naae den. Endelig kom sikker Underretning, at den om Aftenen var draget ind i Osterzell. Det var Midnat, og Man havde 3 Mil at marschere ad dybt tilsneede Veje; alligevel brød Schedel ufortøvet op, og naaede Osterzell just i det helbige Øjeblik, da Hiesels Skilbvagter havde forladt deres Poster. Først blev en Skov, som laa nogle hundrede Skridt fra Byen, besat med Jægere; derpaa blev Bartschuset i al Stilhed omringet. Dette laa i Enden af Byen, og bestod — som almindeligt — kun af een eneste Bygning; det nærmeste Huus, der laa lige over for Kroens Kjøkkendør, blev vel spækket med Grenaderer. Den almindelige Indgangsdør, som førte til Gæstestuen, var paa den modsatte Side ud til Marken; men de Grenaderer, som beordredes til at angribe denne Dør, kunde ikke nærme sig den uden at krybe under de Winduer, hvor de frygtelige Gæster vare inde. Ved eet af disse stod just den altid

uroelige og mistankfomme Hiesel, da den første Grenadeer Krumbøjet listede sig forbi. Han vendte sig om til de Spilende og sagde: „lad nu Beterne staae, og put Pengene i Lommen; her ere Nogle udenfor, som ville have Frokost. Skyd Ternstangerne for Døren og kommer saa herud i Kjøkkenet men lad Mellemdøren staae!“ Denne Disposition var den bedste, som kunde tages: thi herfra kunde Husets tre Døre bestryges; og fra den fjerde paa Husets modsatte Ende, ind til Stalden, førte kun en smal Mellemdør, som med et stort Bryggerkar og et vægtigt Salttrug spærredes, ind til Røvernes Baabenplads. Barten og hans Familie, som ikke kunde undflye, maatte søge deres Tilflugt i Sovekammeret, for hvis eneste Indgang de opstablede Dynner og Puder, som et Brystværn mod Kuglerne. Hiesel aabnede Kjøkkendøren forsigtig, og saae her Fjendens Hovedstyrke marscherende opad Gaden med Schedel i Spidsen. Denne Skulde vorde det første Offer — han holdt ud igjennem Dørsprækken — Riflen kikkede; og inden den blev sat istand, var Schedel inde imellem Pelotonerne. Flejmanden, en Kæmpestor Grenadeer, blev nu udseet i hans Sted; han hørte ej hverken Skuddet, eller Hiesel's: „rejs til Helvede, Goliath!“ Hurtig greb han et andet Gevær, og forend Pelotonen kunde svinge og gjøre sig færdig, laa allerede en Anden ved Goliaths Side. Soldaterne havde nu ordnet sig, og flode gjennem den lukkede Dør; men Hiesel og hans Folk havde søgt Skjul bag Murene. Saalænge de stode her, vare de sikke; men Fjendens Ild maatte besvares, og dette kunde kun skee gjennem Døren og Vinduerne, hvorved

de altsaa bleve udsatte for Kuglerne. Hiesel og Tyroleren paatozte sig, som sædvanlig den farlige Bestilling; de passede det gunstige Øjeblik, naar de fleste Skud vare faldne udenfor. Een af de andre maatte aabne Døren paa Klem, og med lynsnar Hurtighed blev gjennem den smalle Nabning lagt an, sigtet og skudt, og efter ethvert Skud løb en frygtelig Forbandelse fra Hiesel's Mund. Dog da Soldaterne ikke mere stod lige for Døren, men havde trukket sig til den ene Side, da der kun var liden Tid til at sigte, og da den tykke Kruttdamp gjorde dette usikkert, traf Røvernes Kugler ikke mere saa godt, skjøndt næsten alle tildeelte lettere og sværere Saar. Da Soldaterne nu ogsaa skjed gjennem Endedøren, og gjennem Gjaestestuens Vinduer, ogsaa ind ad Mellemdøren, blev intet Sted i Kjøkkenet længere sikkert, og een efter den anden af Røverne bleve trufne, dog ikke dødeligt, ja ej engang saa haardt, at de jo kunde forsætte Kampen. Schedel som mærkede at Røvernes Tid ikke tog af, begyndte at frygte for Ulmernes Skjæbne; thi hans Folk, af hvilke tvende allerede laae døde, og mange saarede havde forladt Kamppladsen, lod til at ville tabe Modet. Han besluttede derfor at angribe Røverne ogsaa ovenfra; men for at komme op paa Loftet, maatte Man nødvendigvis passere den nu steds halvt aabnede Dør, der desuden af mangfoldige Kugler var gjennemboret som et Gold. Ved at løbe hurtigt lykkedes det dog alle paa Een nær; en Herregaardskytte lod sig nemlig, af Nysgjærighed eller Overmod forlede til at standse et Øjeblik, for at see ind til Fjenden; dette Øjeblik's Løven kostede ham Livet. De Dvørige, som lykkelig vare

Komne op paa Loftet, brækkede her en Fjæl op; men forefandt derunder en Hvalving, som aller maatte gjennembrudes. Her fik Røverne nu en ny Punkt at forsvare, og den vanskeligere end de øvrige; thi de kunde ikke skyde op igjennem Hullet, uden at udsætte sig for Kuglerne ovenfra. Een af dem blev ogsaa snart dødelig truffen, og paa en Anden blev idet han sigtede, hele det underste Kjøvebeen bortskudt. Solbaterne havde paa Loftet fundet en gammel Seng. Af Dynevaar og Halm gjorde de Patroner, som de fyldte med Krudt, antændte og kastede gjennem Hullet ned i Kjøkkenet hvilket her formerede Dampen, Heden og Forvirringen. Men Giben begyndte ogsaa at angribe Loftet, og truede at stikke hele Huset i Brand; der maatte derfor tankes paa at flukke. I Mangel af Vand, trillede de en Øltonde som laa der oppe, hen til Hullet, og helvede Indholden ned. Den saarede Krybskytte, som laa lige underneben, og før var i Fare for at opbrandes, blev nu stadt i en ny — den at drukne. Men nu blev Kampen alt for ulige; en af Bildtyvene var allerede død, en anden laa i sidste Aandedræt; alle de andre vare, paa een nær, saarede. Hiesel selv havde faaet to Strejflugler i Benene; Heden, Røgen og Dvalmen tiltog; Krudthornene og Kuglepungene vare deels tømte, deels ikke at finde; Bøsestenene fløve, Vandene vaade — Kort: Slaget var tabt. Anføreren beholdt langst Modet: han bad, opmuntrede, truede, bandede — forgjæves, han maatte see hvorledes hans Stadsbrødre efterhaanden forsvandt — en bag Døren en anden inden i den, en tredie mellem Flekkesiderne i Skorstenen. Da raabte han endelig højt, første og sidste

Gang i sit Liv „Pardon!“ „Giver Jer paa Naade og Unaade, og kommer ubevæbne herud!“ lod Schedels Svar; og med det samme bød han holde inde med Skydningen. Hiesel med en Anden nærmede sig Døren; men da han først vilde vide hvorledes Pardonen blev holdt, stødte han Cammeraten hen foran sig. Denne blev strax greben, bunden og kastet ud i Sneen. Da han saae dette, besluttede han endnu engang at døe med Baaben ihænde; men Haabet, Misdaedersens sidste Ledsgaer, forandrede hans Beslutning, og lod ham øjne et Øjeblik af Rædning. Rask sprang han ud og lige hen til Schedel, som han omarmede, ligerviis som en overvunden Feldtherre yder den lykkeligere Sejrherre sin Hyl- ding. De forbittrede Soldater vilde have myrdet ham; men Schedel afværgede det, og lod ham binde. De andre Røvere bleve opsogte i deres Smuthuller, og hele Selfabet henført først til Buchloe, hvor deres Saar bleve helede, og derfra til Dillingen.

I sit lange Fængsel fornægtede Hiesel ikke sin kjække, forgjæfse Characteer, ej heller i de mange Forhør, som over ham bleve anstillede. Med største Oprigtighed fortalte han alle sine Bedrifter; især opholdt han sig længe og gjerne ved de Fagtinger, han sejerrig havde leveret sine Forfølgere: hans Miner og Jagter fortalte da ligesaa fyrigen som hans Tunge. Man bebrejder ham, at han gjerne vilde vælde Skylden for de æreløse Foretagender at mishandle og plyndre Børgeløse paa sine Cammerater; men heri har han neppe gjort dem Uret. Ikke kan han af Fejghed og Droløshed have beløjet disse Menneſker; thi ellers vilde han vist nok

ogſaa have røbet de Galere, til hvem han afhændede det ſtjaalne Bildt. Men i denne Poſt var han ubojelig: ingen Truſler, ingen Løfter, ingen Smiger (hvilken ſidſte alene ofte med Held anvendes) var iſtand til at fralocke eller fra-
 drifte ham den Hemmelighed, ſom Taknemmelighed og
 Grefſølelſe bød ham at bevare. „Grefſølelſe?“ vil Man
 ſpørge, „hos en Dyr, en Røver?“ O ja! thi Hieſel an-
 ſaae ſig ikke ſelv for en Saadan. Hans Forſvar, der ofte
 ſatte Dommerne i Forlegenhed, lader ſig virkelig høre, og
 forklarer det Gaab om Benaading, ſom han lige til ſin
 Dødsdag nærede. „Bildtet er fælleds Gjendom,“ ſagde han
 „tilhører Ingen med ubelukkende Ret; idag her, imorgen der,
 maa det falde for den, ſom har Mod og Færdighed i at
 dræbe det. Dette er Naturens Ret, ſom ubillige Love og
 partiſke Privilegier ikke kunne ophæve; og af denne har jeg be-
 nyttet mig, og tjent mit Brød ved en for Aleneheden gavnlig
 Bedrivt. Idet jeg forbyrvede mit Udkomme, hjalp jeg til
 at befrie den haardt plagede Bonde fra de Dyr, ſom ødelagde
 hans Kornagre, og Biingaarde, og ſaaledes berøvede ham
 de Midler, ved hvilke han ſkulde matte ſin hungrige Fami-
 lie og ſlukke ſine ubarmhertige Herrers Pengetørſt. Kun
 dette gjorde jeg; men Man forſtyrvede mig i min Gaandte-
 ring, forfulgte mig ſom om jeg ſelv havde været et viidt
 Dyr, og tragtede efter mit Liv. Da maatte jeg forſvare
 mig; det ſamme gjøre Konger og Fyrſter, naar de angribes.
 Dette, mener jeg, at have gjort ſom en Mand. Det er
 ikke min Skyld, at mine egne Landsmænd vare mine Fjender.
 Bilde min naadige Churfyrſte tage mig i ſin Tjenefte, ſkulde

jeg mod hans Fiender vise det samme Mod, som jeg nu — besvære — har spildt paa hans Soldater.”

Men hans Grunde vare spildte, hans Veltalenhed frugtløs: efter syv Maaneders Fængsel blev han, med tvende af sine Staldbrodre, (de andre havde fundet Vejlighed til at undslippe) henrettet. Han blev qvalt, derpaa radbrækket og parteret. En Kriger skalde have fundet sig hædret ved Hiesels Mod, Snildhed, Landsnærvarrelse, og Standhaftighed i Døden. — Man kunde have ønsket ham en bedre paa Wrens Mark.

Læboeren paa Hølbjerg.

Naar den, der rejser fra Viborg til Randers, er kommen om forbi Norderenden af den lange Sø, som bærer Byens Navn, og op ad den første stejle Lyngbakke: udbreder sig for hans Dine den store Taps Heide — et Navn, hvortil der knytte sig Grindringer, mørke, bedrovelige som Egnen selv. To eller tre Smaahytter, omgivne hver af et lidet Stykke opdyrket Jordsmon, yde den eneste Afværking paa den to Mile lange Vej indtil Landsbyen Drum. Herfra gaaer det skifteviis over eller om ved Heide og Ugermark. Byer og Kirker vise

sig stedsø tættere og tættere ved hverandre; og den vide Synskreds oplives ved fjerne Skove: man mærker, at man nærmer sig Halsøens frugtbare og velbebyggede Østerland.

Ved Byen Leisten siger man Lyngen Farvel, og glemmer den øjeblikkelig over det yndige Landskabsstykke, der pludselig ligesom fremmanes af den sidste mørkebrune Banker, og udstilles Vandrerens til forlystende Skue. Nedenunder ham udbreder sig et af Landets største Kjør, halvtbevoret af Elle og Vidier, og derfra have sig høje, bølgeformige, flodgroede Bakker, der indslutte en dyb og snæver Dal, i hvis Baggrund Herreborgen Nye Fustingøe med sine hvide Mure og lysrøde Tag blinker venligt frem mellem hundredaarige Bøge. Bomhuset til højre; til venstre Møllen med Dammen — nu næsten skjult bag Træer — smykke Dalens Forgrund. Og skulde en Kunstner nogensinde komme til at optage denne smukke, ægte danske Udsigt, vil han finde de store Enge oplivede af tamme og vilde Dyr, og saaledes kunne give sit Malerie et sandt Udseende af paradisisk Fred og Ro.

Fyrgethye Kar tilbage stod her, istædet for det nuværende nymodens Slot, end dybere inde i Dalen den gamle ærværdige Ribderborg med sine trende spidse Gaule eller Taarne, og hvo der har seet denne, ønsker vist, at den stod der endnu, og ikke var bleven ombyttet med en Bygning, som ukjendte Rejsende snarest vilde antage for et pent Kroe. Jeg for min Deel savner Skjelernes Herresæde; maaskee fordi det er iblandt mine Barndoms minder; maaskee fordi min Smag i Bygningskonsten er fuldt saa gothisk som græsk. Denne være reen, simpel og ædel! mig tykkes den

tillige Kold, stræng og ensformig, og forholder sig i mine Dine til hiin, som en fransk Tragoedie til en Shakespearff. Jeg elsker dette regellose, altid afserlende i vore nordiske Kæmpeborge, dette driftige, opadstræbende i vore Templers Hvalvinger, spidse Buer og Skyhøje Spiir. Jeg hænger endydermere ved det lønlige, ofte labyrinthiske i det Indvendige af vore gammeltdags Herregaarde med samme Forkjertlighed, der i unge Dage bragte mig til at foretrække et phantastisk Eventyr for en sand Historie, med hvilken jeg endnu hellere følger Abbatsfords Digter i Bjerghuler, Fangsler og Røverkuler end en Madame Genlis til Bourbonnernes stive Hof.

Behageligt overrastes en Fremmed, naar han er kommen ind i Dalen, mærker, at den ikke, som den seer ud til fra hiinsides Kjøret, er lukket, og nu med eet har en vidstrakt Bjergsøe, hvis Ende han ej engang øjner, foran sig. Men hans Blik drages dog snart hen til een i Søen udspringende Halvøe, der er heelt bevoxet med majestatiske Linde. Mod Vesten tæt op til denne Lund — fordem en Hauge — stod det gamle Fussing. Foran forbandt en bred Grav begge Søens Arme, og adskilte Borgen fra det faste Land. — Og hvorfor staaer den endnu ikke der paa den yndigste Plet i hele Dalen? En gammel Spaadom truede den med Undergang: en Tulenat skulde den tilligemed Halvoen synke i Afgrunden! — En frygtsom Beboer nedrev og flyttede den. —

Gammelfussing er ikke meer; men lad da efterfølgende Eagn, som overlevede den, opskyde som en Mindeblomst

mellem Torne og Nalder paa dens Tomte! og Vandrerens
 skal ofte see sig tilbage og tænke: der var det.

I Bjerregrav, til hvis Pastorat Herregaarden hører,
 bøde for et halvt Seculum siden Præsten Lauritz Blicher
 min Bedstefaders Broder. Min Fader levede som Student
 nogle Aar i hans Huus; og af ham har jeg den Begiven-
 hed, som nu skal fortælles.

Det var i Aaret 1738 en Sommeraften i Skumringen
 at en med tvende Heste forspændt Kareth kom rullende op
 for Gangdøren af Præstegaarden i Rousted. Hr. Mogens
 kom skyndsomt ud i sin grønne storblommede Damaskes
 Stobrok, og med den røde Nathue paa sit velærvarbige
 Hoved. Da see! fra den aabnede Karethdør nedsprang en
 Kavaleer med Kaarde ved Siden, og — Masse for Ansigtet.
 „I er vel Præsten her?“ spurgte han, „og uden at oppebie
 Svaret, lagde han til: „Kan I døbe et Barn?“ „Det var
 ikke godt andet,“ sagde den forundrede Præst „hvad har den
 gode Herre ellers at befale?“

Istedet for at svare, traadte Herren til Karethen, ud-
 tog en lille sort Kasse gik med denne under Armen hen
 mod Døren, og gjorde med den anden Haand Tegn til
 Præsten, at han skulde gaae foran og vise Vejen. Men
 denne blev staaende, pegede paa Kassen, og sagde, „Med
 eders gunstige Tilladelse, skulde dette være —“ „— et
 Barn, som I hører,“ tog Kavaleren Ordet — thi i det
 samme høstes Lyden af et saadant — „vil I behage!“ —

„Cujum Cujas? „sagde Præsten, uden at røre sig af Ste-
 det,“ hvis er Barnet?“ „Det kan være Jer det samme løb
 Svaret! I skal blot døbe det.“ „Jeg beder ydmygt om
 Forlæbelse!“ gjennælede Hr. Mogens, „jeg kan ikke døbe
 Barnet, førend jeg veed hvem det tilhører.“ — „Hvorfor
 ikke?“ sagde den Fremmede, og holdt en strikket Silkepung
 hen for ham; „her er Offer.“ — Hans Velærværdighed vir-
 rede med Hovedet: „Kan ikke gjøre det; jeg maa først vide
 Barnets Forældre.“ — „Behøves ikke, behøves ikke“ sagde
 Herren hastig; „Barnet har kristelige Forældre, det kan jo
 være nok for Eder — naa! vil I?“ „Hvorken jeg vil eller
 jeg kan“ løb Svaret. — „I vil ikke?“ gjentog hiin med
 dæmpet Stemme, „betank Jer vel!“ Med disse Ord stak
 han Haanden i Vestelommen, trak en lille Pistol frem, spændte
 den og sagde: „Vær fornuftig velærværdige Herre! I har
 at vælge mellem Guld og Bly — hvilket vil I have?“ —
 „Ingen af Delene“ svarte den uforfrækkede Præst, „om jeg
 ellers maa raade mig selv. Er det eder virkelig om dette
 umyndige Barns evige Salighed at gjøre — som det lader
 til — saa vil I sagtens ikke heller betynde eders Samvit-
 tighed med Drabet af en uskyldig Mand.“ Masken loe
 spottende, og sagde: „I er døbt, og kunde aldrig faae en
 saligere Død — endnu engang — hvilket vil I?“ Efter nogle
 Djebliffes Betænkning sagde Præsten: „Vil I ikke hel-
 lere betro mig, hvem Barnet tilhører “for min Taus-
 hed betrygger eder min hellige Embeds Eed.“ „Det staer
 ikke i min Magt, og — for sidste Gang — „her hævede
 han Pistolen, dog sigtede han ikke paa Præsten, men

berørte med Piben Pungen, der laa paa Kistelaaget. — Da fik Hr Mogens pludselig en Tanke. Ved Besættelsen af Vorning Præstekald havde Patronen Grev Skjel forbigaaet ham, og valgt hans Skolekammerat Hr. Tens; hvorfor hiin bestandig havde havt et Horn i Siden paa denne. Her var en Lejlighed til at spille Collegaen et Puds. „Hør engang!“ sagde han „Jeg vil sige Jer reent ud, og I skal ingenlunde tvivle derpaa! hos mig kommer I ikke et Haarsbred videre, hverken med Bøster eller med Trusler. Men jeg vil give Jer Anviisning paa en Mand, der ingen Omstændigheder gjør, og strax døber eders Barn. Ved I hvor Vorning ligger?“ — Mafften nikkede. — „Godt“ vedblev Præsten „Hr. Tens der — min Broder i Christo holder mere af Guld end af Bly — Rjør I kun til ham i Herrens Navn;“ Med disse Ord bukkede han dybt, og traadte baglands ind ad sin Dør. — Den Fremmede saa taus efter ham, uden at besvare hans Afstedehilsen, stak Pistol og Pung i Lommen, steg saa med Kisten igjen ind i Karethen idet han raabte til Kudskten „allons done!“ — „Oui Monsieur!“ svarede denne, og nu gik det i fuldt Trav ud af Byen.

Hr. Tens var allerede gaaet tilsengs, og hans Hustru stod i Begreb med at følge ham, da bemeldte Kareth raslede ind i Vorning Præstegaard. Hurtig kastede hun en Kaabe over sig, og ilede ud for at modtage det silbige Besøg. Saa snart hun havde erfaret Hensigten af dette, forsikkrede hun, at hendes Mand strax skulde døbe Barnet. Smidlertid bad hun Herren træde indenfor i Dagligstuen, indtil Hr. Tens blev færdig med sin Paaklødning; hvilket ikke

vilde vare længe. At hun dog spurgte om den Fremmedes Navn, kan man nok vide; og ligesaa: at hun ej fik andet Svar, end det, Guldpengene i Silkepungen gav. Veltillfreds med dette, ilede hun ind til sin snorkende Wgtemage, rustede ham vaagen, og sagde: „rejs dig Bitte Jens! her er et Barn som vil døbes.“ — Bitte Jens var ikke en Mand at løbe med, allermindst fra Sengen af. Der laa han altsaa endnu da hans Kone kom igjen fra den Fremmede, hvem hun imidlertid forgjæves havde prøvet at udfrutte. Nu fik han Utak, hvilke han tog imod med et phlegmatisk: „Naah naah! det jager vel ikke — hvis er Barnet?“ „Det kan være Dig det Samme“ svarte hun ivrig; „men det tilhører ganske vist store Folk; for det er kommen i en Kareth hertil, og en fornemme Cavaleer er fulgt med, og giver dig sem Ducater — hører Du? — sem hollandske Ducater for din Umage.“ — Ved disse rørende Ord, rejste Præsten sig overende, stød Dynen lidt ned, og satte sin Nathue ovenpaa den! han havde sikkerlig inden saa Njeblikke været ube af Sengen, hvis ikke Konen uheldigvis havde lagt til: „den Nar i Kousted! han kunde havt Ducaterne — for der har de først været med Barnet — men i det Sted viser han dem herover. Da Præsten hørte dette, saac han et Par Secunder stivt paa sin Kone, sank derpaa atter blidelig ned i Puderne, trak Dynen over sig, og sagde: „blæser hun fra den Randt? Saa er der Fiddi ved — Nej tak! tør Hr. Mogens ikke dobe det, skal Hr. Jens ikke heller — seer vi det! — jo vist! — siig ham reent ud, at jeg skal nødvendig vide hvem Forældrene ere!“ — Alle

Madamens Forestillinger frugtede intet, ligesaa lidt hendes Skjænden: Manden var ubevægelig. — Nu kom Tjenestepigen ind ganske bleg af Skrak, og forsikrede aandeløs og skjælvende: at det ikke var rigtig fat med de fremmede Krabater; hun havde nemlig været ude hos Kudskken, og spurgt ham, hvorfra de vare? hvortil han med huul og gyselig Røst havde svaret, „fra Helvede.“ Da hun først havde optaget dette som Spøg, og videre spurgt ham: om han ikke skulde have en Dram og en Bid Brød, havde han i een endnu sølere Tone svaret: „jeg æder kogende Beeg, og drikker smeltet Svool — vil Du have noget af det, saa sæt Dig op, og følg med!“ I det samme var Lyset i Stuen faldet paa hans Ansigt, og det var kullende sort. Din Gaas, sagde Præstekonen, „det er ikke andet end en Masse, som Herren derinde ogsaa bærer. Men Præsten sagde: „seer vi det! — strøb, at blive skilt ved dem! — jeg vil ikke have med det at bestille, om han ogsaa kunde veje BARNET op med Guld.“ Med disse Ord satte han Nathuen paa, vendte sig til Væggen; og Sørens Gud sejrede over Guldet.

Men den gode Madame Tenses havde en anden Smag. Hun beeb sig i Lippen, grundede nogle Djæbliske, og hviskede saa til Pigen, hvad hun havde at gjøre. Hvorpaa hun gik til den Fremmede, og sagde: at nu var alt strax færdigt til Daaben. — Pigen skulde komme og lyse ham. Derefter ilede hun ned i Studbeerammeret — det laa assides i den vestre Fløj, og ligger der endnu — iførte sig Præstekjole, bandt Pibekraven om Halsen, og trykkede Paryffen

dybt ned paa Hovedet; lidt Lysetane over Munden og paa Hagen gjorde Forvandlingen fuldstændig. — Den fremmede Herre lod sig let skuffe: Kammeret var i sig selv snævert og dunkelt, og oplystes kun sparsomt af en søvrig Praas. Dertil forventede Præstinden sit Mæle med en konstig Blanding af Hæshed og Huulhed saa heldigt, at endog en Bekjendt af hende neppe vilde fattet Mistanke.

Kort at fortælle: Barnet blev dødt, og Madamen fik sine fem Dukater; Pigen gav hun en Uhsfeldts Tomark, for at holde reen Mund. Men den var spildt, som man snart vil erfare.

Da Præsten om Søndagen kom til hans ene Anner Avmorning, fortalte Degnen ham: at der hiin Nat var kommen et Menneffe, som saae ud som en Morian ind til ham, og havde forlangt Kirkenøglen. Da Degnen bemærkede, at der stak en Pistol ud af hans ene Vestelomme, torde han ikke aflaae hans Begjæring; men endnu mindre følge efter ham, hvorvel han gjerne gad vidst, hvad den Sorte foretog sig i Kirken. Et Qvarteerstid derefter kom han igjen, og gav ham Kirkenøglen, og kort derpaa rullede en Bogn ud af Byen — saavidt han kunde skjønne — hen ad Hammerhøj til. Saasnart det blev Dag gik han op i Kirken, men kunde ikke opdage det allerringeste.

Nu ilede begge derhen. De ledte forgjæves, især oppe i Choret, indtil Menigheden omsider var bleven samlet, og Tjenesten begyndte. — Medens Hr. Tens stod paa Prækestolen, bemærkede han at nogle Fruentimmer langt nede i Kirken imellem stak Hovederne sammen, hvistede og kikkede

ned under Stolen foran dem. Da Tjenesten var ude gik han ned, og spurgte dem om Aarsagen til deres Urolighed. De viste ham nu en lille sort Kasse, som ingen tilforn havde seet der. — Paa Præstens Befaling blev den fremtaget og aabnet, og til alles store Forstrækelse fandtes deri — et dødt Barn indsvøbt i siint Linned. Det var kjendeligt, at det maatte være nylig født, og ligesaa, at det var nylig død; thi endnu var det ikke begyndt at gaae i Forraadnelse. Han lod Kaaget sømme til, og det lille Ligg hensatte der hvor det var fundet.

Kassen, som er af tykt og stærkt Egetræ, staaer der endnu den Dag i Dag under en Fruentimmerstol lige for Kirkebøren, men Sømmene ere bortrustede, og Kaaget løst. Det eneste som findes deri er Støv og Smul, tilligemed nogle smaa Beenstumper. — Hvo af de ærede Læsere, som maatte passere Uvejen mellem Viborg og Randers, vil uden stor Tidspilde kunne overbevise sig selv om Virkeligheden heraf, da Kirken ligger kun et kort Bøsseskud syden for Byen.

Et andet endnu tilværende Beviis for Tildragelsens Rigtighed er dette: at i Borning Kirkebog findes for hiint Aar — men siden indskudt og tilskrevet: „døbt et lidet Barn navnlig Christian.“ — Det er rimeligt, at Pigen ikke har fundet holde tæ, og at Præsten ogsaa har erfaret sin Kones raske Daab, den han neppe har misbilliget, saasom det uskyldige Barn upaatvivlelig var dræbt, og nu dog før sin Død havde annammet den hellige Daab, skjøndt forrettet af en Kvinde.

Endelig har mange endnu levende kjendt den omtalte Tjenestepige, der som gammel Kone døde først for en fyrretyve Aar siden i Borning Pastorat, hvor min Farbroder var Præst fra 1783 til 1825.

Saavidt og ikke videre gaaer Sporet, og synes nu efter saa langt et Tidsrum at være tabt for steds. Det Mørke som tilbækker den hele skumle Begivenhed, vil aldrig opklares for alle Mørkets Gjerninger engang komme for Lyset. — Efterstaaende Sagn er kun et svagt Stjerneglimt i en maa-nelys og taagefuld Nat.

I Karene Nogle og Fiirs bøde nord oppe i Vesterhanhered et ganske synderligt Menneske, som ingen egentlig kjendte, endkjønt han skal have havt sit Tilhold der længere end fra Midten af forrige Aarhundrede. Hans Klædebragt var som Havgæssernes plejer at være til daglig Brug: tykt og grovt Badmel, vævet af sammenblandet hvidt og sort Uld; men da det sidste, usarvet, antager med Tid og Slid et rødbrunt rustagtigt Skjer, har Løjet selv et lignende Udseende, som dog falder mere i det graae, og svarer temmelig til Vesterhavets Taage, naar denne svagt belyses af den dalende Sol's mørkrøde Skin. — Hans Sprog var dansk, men saaledes som en Tyde over Bondestanden udtaler det. — Hans Levemaade og Næringskilber vare de samme som alle de andre Klitboeres: Fiskerie og Strandinger, hvorhos han ligeledes holdt en Koe og nogle Faar, der med Naboernes beelte fredelig det tynde Græs i den uoverskuelige Sandørken. — Han skal have været stor, velvoren, og havt et smukt men

tungfindigt Ansigt; hvilket sidste Almuen anseer som Tegn paa lenlig Brøde; „thi uskyldt Sorg — mener den — kan som Guds Tilfikkelse, ikke knale*) en Mand.“ Ingen deroppe vilde nogensinde have seet ham lee: ei heller var dette at undre over, efter som han aldrig saaes i disse Menneffers Gildestaug eller andre deres Forsamlinger, men allene ved deres strenge og farlige Dont paa den stormfulde Strand. — Han kaldte sig slet og ret Christian, hvortil Egnens Folk øgede Navnet Bolbjerg, efter det Sted hvor han havde opslaget sin ensomme Bolig.

Den nordligste Arm af Eimfjorden strækker sig Havet paa en halv Mil nær, og indslutter tilligemed en vestligere mindre den bakkede Jordtunge som Indbyggerne kalde Hannekland, hvoraf siden opstod Benævnelser: Hanherred. Dens sydlige Deel har skønne Kornmarker, og frodige Enge omfatte de lavvandede, af Stormen aldrig voldsomt oprørte Indvige. Velbyggede Bøndergaarde ligge spredte omkring ved Kysterne, og deres Beboere tage uden Anstrængelse og uden Fare rundelig Livsnæring af den villige Jord og de rolige Banded; i Tryghed høre de det hule Drøn af det vilde Hav bag Sandbjergene. — Gaaer Du ind iblandt disse, da finder Du en heel anden Natur. Det er som om Du vandrede paa en uhyre Kirkegaard blandt tallose Kæmpegrave eller paa Tomterne af en ødelagt Forverden. Derinde er Tausshed og Røe, men allevegne Spor af Uroe, Forvirring og Elementernes Oprør: denne Sandregion er selv et Hav

*) fatte i Knæerne a: nedtrykke.

hvis valdige Bølger synes grebne af Almagten midt i deres vildeste Tumlen, og tryllede til evig Stilhed, deres Sider bestrøede med Klittag, hvis skarpe bleggule Taffer altid see ud som visne, og, naar Vinden blæser, hviele med ensformig vedholdende Klagehd, og paa hvis Toppe ryger, som paa Sneedriver, den fine Flyvesand. — Men vandrer Du videre omkring, overrastes Du ved det uventede Syn af tamme Dyr, dem som klæde og dem som føde Menneffet selv dettes Boliger opdager du nu og da lønligt beliggende og trindt omgivne af de skalbede Banker. Du opmuntres ved at finde dem, ikke som Armøds faldfærdige Hytter, men som landlig Velstands nette, hyggelige Baaninger, ikke sjælden hvidtede og afftolpede med smukke Farver, og sirede med Udskur, der ligne — og stundom ere virkelige Skibsruffe og Døkskahytter — Stjænk fra det baade graadige og gavmilde Hav. Ydermere oplivet skal Du føle Dig ved Synet af frisk-grønne Græspletter ved disse Klithuse, og kraftfulde Kornstrimler — en Erobring fra det færrige Sandhav.

Herinde, ret norden for den foromtalte Bugt begynder en bred Bakke at hæve sig over de mindre Sandknuder, og strækker sig i jevntliggende Højde lige ud til Havet. Før Du endnu er kommen saa højt op, at Du seer dette, da vend Dig engang omkring og betragt den sydlige Halvdeel af Panoramet! lad dit Djesyn med Velbehag svæve ned over Marker og Enge, Huse og Byer, og hen over Fjorden med dens mange Vige, til Landstrimlerne paa hiin Side Bredningen der stille mellem Vandet og Luften; hvor Vejrmøller

og Kirker — mørke Smaaprikker og lyse — fremhæve sig som Tegne paa det store Landkort. — Fra dette smilende Landskab vend Dig atter! træd op paa Klippens yderste Rand! Toghundrede Fod ned en under Dig, stejlt, har Du Havet — det vilde, det grændseløse Hav; overalt saavidt Du øjner, uden Afverling, uden Hvilepunkt for dit ustabige Blik, til hist i det Fjerne, hvor det sammensmeltes dunkelt med Himmelen, som Tiden med Evigheden. — Smaa synes Dig herfra dets Bølger, og langsom beres Rullen mod Landet, og selve Bulderet deraf lyder dampet beroppe i Højheden. — Er Du svimmel, da kom ikke Yderkanten for nær! det er en Klippe hvorpaa Du staer; og brat luder den ud over den smalle stenige Bred. — Men kuler Nordvesten da stieg ned ved Siden, og stil Dig paa Havstokken der seer Du Havet i sin Balbe; hvorledes de tunge Bølger bryde sig fraadende paa Revlerne — de trende Revler, der i Mellemrum strække sig heelt hen om Halvøens vestlige Kyst, til Landets Beskjermelse, men til Fordærvelse for de Sømand, der komme denne farlige Strandbredde for nær. Men vogt Dig, at Du ikke selv træder den for nær! en tilbage-rullende Bøve kunde suge Dig til sig ned i Dybet, og den næstfølgende knuse dit Legeme imod Kanten; inden Stormen har lagt sig, ville de grusomme Bøve ikke slippe dit mis-handlede Liig.

Et Stenkast ude fra Bredden knejser en Klippe, stejl, rue, uformet liig en Oldtids Borgruin. I Aarhundreder har Havet forgjæves bestormet dens faste Muur; dets uhyre Bølger tørne derind, men bryder med det haarde Fjeld

opløse sig i Skum, og synke afmægtige tilbage. — Er omfiden dit Dje mattet; er dit Dre døvet af den uophørlige Torden, da gaa atter bid op hvorfra du nedsteeg! Giv dine Sandser, dine Tanker Hvile, og stræk dine udmattede Lemmer paa den bløde Grønsvær i Fordybningen, som Du finder tæt indenfor den højeste Skrant! — her stod engang Eneboerens Huus; og Klippen, hvorpaa Du ligger, er Bolbjerg. — Lyllands eneste Fjeld, de Søfarendes Skraf.

Paa dette frygtelige øde Sted havde den ommeldte fremmede Mand oprejst sin Hytte. Dens Vægge murede han af Kalksteen, som han saugede af Klippen; og Overdelen beklædte han med Tang, der snart blegedes af Regn og Sol, og gav den lille Baaning et sørgeligt Udseende af Uelde og Uffældighed. I stille Vejr hang den liig hvide Oldingsløkker langs ned ad Væggen, bedækkede det eneste Vindue og den øverste Halvdør; men i Storm fløj det vildt, og hvinede til Bølgernes Brumlen i Dybet.

Henved fyrgetyve Aar havde han levet her; var bleven gammel; hans Haar bar Tagets Farve. Men endnu besøgte han den langt bortliggende Kirke hver en Helligdag; og var altid en vis Mand ved alle Strandinger deromkring, baade til at bjerge, end mere til at redde: flere Skibbrudne takkede ham for deres Liv. I Paalandstørme, naar saadanne Ulykker kunde ventes, saaes han altid staaende paa Udkil ovenfor sin Hytte ved Bjergets nederste Brink.

Engang savnedes han. Et Uvejr kaldte de andre Klitboere ned til Stranden. De nærmeste keeg som sædvanlig

op til Bolbjerg, og spurgte forundrede „hvor mon Christian være?“ Christian kom ikke. Da gik nogle derop, og fandt ham død paa sit Leje, med en opslagen Psalmebog paa Brystet. En gammel Havgæse lukkede hans Dine og hans Mund, og stak ham Bogen under Hagen. — Saaledes blev han funden af Herredsfogden, hvem disse Efterretninger skylbes, saavel som en Slags Dagbog, den Ufdøde havde efterladt sig. Den bestod egentlig af løse Papiirstykker som Samleren siden, efter rimelig Gissning, har ordnet, og nu overgiver til den læsende Verden. — Begivenhederne ere faa, usammenhengende og dunkle; hvorfor ogsaa den der overloeb Fortælleren dette Haandskrift, kaldte det „noget syndeligt og forvirret Løj, hvoraf kun saameget lod sig udlede, at Manden maatte være kommen af skikkelige Folk, men havt et forskruet Hoved.“ Læseren — haaber jeg — vil finde endnu noget mere.

Her ere Optegnelserne, som Papiir, Skrivt, Blakkets Farve, og Indholden selv tydelig vise, at være blevne til i saare forskjellige Tidspunkter.

„Hvad lærer jeg nu af alle disse Bøger? at blive misfornøjet med mig selv og min Standpunkt i Livet? — men har jeg da lært andet af mine Rejser? — Jo! Gud ske Lov! jeg har lært at al Menneskets Uroe, er kun Stræben efter Ro. Og den kan jeg finde her, naar jeg bevarer en god Samvittighed og et nøjsomt Sind — en god Samvittighed? — har jeg den?“

Min gode Junker! det er altsammen spildt Umage. Immer vil han have mig højere op; siger at hans Hr. Faders Plan, da han tog mig ud af min ringe Stand (der borde jeg have bleven) og lod mig oplære med sin Søn, var at jeg i det ringeste skulde blive Birkedommer paa Godset. Der fortælles jo om en Kejser, at han ikke vilde bytte en Aalhave bort imod det hele romerske Rige. Og jeg skulde foretrække Birketjenesten paa Tussing for min Frihed; — à propos! hvorledes staaer det sig egentlig med Friheden?

Jeg har tænkt alvorlig over den Ting. Det maa og det skal blive anderledes. Det er sandt: jeg har aldrig forført, aldrig med Forsæt lagt an paa Noget. De komme jo af dem selv — jeg kan ikke være i Noe. Og jeg er jo dog ikke meer end et Menneske?

Al! hvis jeg kunde finde Kjærlighed istedet for Væghst! een trofast Veninde for alle disse ustabile! Min Faders Fjerhytte skulde være mig kjerere end Skjelernes Slot. — Ja! det er en Sandhed: Den har Levet vel, som Levede vel i Løndom.

Mennesket og al dets Jdræt er idel Forsængelighed. — Ingen veed ret hvad den selv vil; og naar vi faae hvad vi ville, ere vi dog ikke fornøjede. — Jeg higede efter Verdens Glæder! jeg greb dem, men de bleve til Bobler i min Haand. Hvilke har jeg tilbage? Alle de Frugter jeg hidtil plukkede, vare ormstufne. Intet er vist, intet er varigt — undtagen Døden.

Naar den gamle Birkedommer dør, skal jeg have hans Tjeneste. Jeg veed ikke om jeg dør til den; men jeg kunde ikke undgaae Herren. Kun har jeg betinget mig at jeg vil blive boende i min Fødebytte.

Hvor yndigt ligger denne! bag mig og over mig de tatte Linde, foran mig den blanke Sø, mellem skovklædte Bakker. En hjerlig Hustru vilde gjøre denne Plet til et Paradiis — — men fortjener jeg et Paradiis? ak! hellige Ufkyld!

Sid jeg var et Barn igjen!

Den høje Dame er kommen. Nu bliver der et Spektakel: der skal koges og brases og danses og rumsteres, og Fyrværkerie i Torvekrogen. Det gaaer lige til Ufslæthed. — Og hvad er hun saa andet end en Courtisane? —

Sid jeg havde været Fisser, som min Fader før mig; ikke kjendt meer af Verden end Søen her!

Savn gjør ikke fattig; men at man føler dem Nil admirari! — ja du snakker godt min fjære Flaccus! men — det var ikke sørt! nu skal jeg atter frem med min Viol de Gambe — det evige Gnierie — raab ikke saa højt! nu kommer jeg.

Hun er smuk. Men hvad kommer det mig ved? jeg har kjendt dem ligesaa smukke, og ligesaa — svage. — Jeg kunde næsten troe, at jeg havde fundet Raade for hendes Dine — jeg! kjenner disse Blik — Kornmoden paa

Elfskovs Himmel. Hvad ere de vel mod ægte Kjerligheds milde Stjerneglimt! — Skal jeg nogensinde skue dem? Desværre! mit Livs Himmel er forlangst indhyllet i Lystens Daagedunst.

Hvoraf kommer dette? Jeg er ikke tredive Aar, og dog tykkes mig at jeg har levet i Hundrede. Kan man tage op af Tiden, som af en Arvepart? og — forøde den inden den falder.

Hun er overordentlig smuk — og vittig som en Parisferinde. Men, *laissons cela!* hun staaer mig baade for højt og for lavt. — Ja havde hun været min Eige, og hendes Hjerte reent. Imorgen rejser hun Adieu. Deres Højhed!

Aftenvinden suser i Sivet og Løvet; og histoppe klinge Violer og Fløjter. Menneskets Musik blander sig med Naturens. Men af — vee for Harmonien! Hjertets Moll og Skjebnens dur — det skurrer.

Hvor fristende, at stirre ned i det keltige dunkle Dyb! der opløse sig alle Disharmonier; Længselens Adagio og Nydelsens stormende Allegro hensmelte i et sødt Smorzando. Der kommer en Pause — hvor lang bliver den?

Hvad er det? Hun har forlangt mig til at gennemsee sin utroe Forvalters Regnskaber. Belan! Jeg gaar; skjøndt en vis Anelse holder mig tilbage. Det pikker herindenfor som et Dødninguhr.

Dumheder!

Skal jeg eller skal jeg ikke? — En Draabe meer eller mindre af denne jordiske Nectar — men hvad om det nu var aqua tollana? — Vigemeget! Jeg har allerede faaet formeget af saadan Gift. Mine Pulsflag ere talte. Jeg subtraherer maaskee blot et par Zifre fra Hovedsummen. — Aabn dit Favn, min Havfru! jeg synker — lad Bølgen lukke sig over os!

Det bliver mig lidt for alvorligt. — Hemmeligt Ægtekab! Et smukt Partie! En Fiskersøn og en Grevedatter! — Du stakkels Samvittighed! man kan stundom fornøje sig med lidt — hvor hun sukkebe, hvor hun græd! men naar jeg blot vilde lade mig vie til hende — NB. under evig Tausheds Løfte, saa var hun rolig. — Er det Forskillelse, saa spiller hun sin Rolle fortreffeligt. — Dog — hvo kan randsage et Menneſkes Hjerte? hvo kjender sit eget? Og ere vi ikke alle Hyklere for os selv — uden at vide det?

Det maae i det mindste overregnes.

Indtægt.

Udgiwt.

1. En dejlig Kone.	1. Frihed.
2. En stor Formue.	2. Rolighed.
3. Et lystigt Liv.	3. Selvstændighed.

Balance.

Har Mennesket virkelig fri Billie? Det kunde være et Spørgsmaal. Førend vi foretage os en Gjerning, mene vi saa, men bag efter seer det ud, som om den alligevel skulde være stæet, enten vi havde villet eller ej. — Du troer at gaae din egen selvvalgte Vej, men det er Skjæbnen, som har afftukket den.

Var det ikke min Billie, at nøjes med en Fiskerhytte? Men Skjæbnen vil, at jeg skal eje en Herregaard. — Christian! vær dog ingen Nar.

Jeg forbauses. Et *matrimonium ad morganaticam!* — Er jeg da en Konge? — Men hun — — — Den venstre Haand — Kjender allerede Vejen — — Saamand! Samvittigheden faaer sit *Salarium* — hvad vil den saa mere?

Den venstre Haand! er den ikke ligesaa hvid og blød og sød som den højre? — Kom med den!

Tænkte jeg det ikke nok? En *Wgtemands* Rettigheder og en *Tjeners* Forpligtelser! — Dette *Slaverie* bliver tilsidst utaaleligt. — Naar det endda ikke var med hendes grænselige *Jalousie!* jeg maae ikke tale med noget ungt *Fruentimmer* — ej engang see paa andre; jeg maae gjøre hende *Regnskab* for hver *Time* paa *Dagen*, hvor jeg har været, hvad jeg har bestilt — det er ikke at udholde.

Hjelp Himmel! hvilke *Basiliskøjne*, jeg fik idag, blot fordi

jeg snakkede mildt med den Bondekone fra Boldum! Og iaf-
ten kommer Skraldet nok efter Lynet, og saa har vi Reg-
nen. Det er det allerkedsommeligste! Naar hun endda
vilde forstaaene mig for disse vamlende Forsonings-scener! —
I Sandhed! hun er Katten, og jeg er Musen: først piner
hun mig, og siden ader hun mig op. Det er en synderlig
Façon at elske paa; dog troer jeg hun gjør det; men —
Dys! der horer jeg allerede Signalet — o vee mig arme
Synder!

Hvor længe skal dette vare? Og kan hun dog aldrig
blive ked af mig? — Men i dette Fald, troer jeg, vilde
hun putte mig ind i Duffeskabet, og gjemme mig der blandt
andre Kariteter; hun slipper mig ikke.

Nu veed jeg hverken ud eller ind. Der hjælper ikke det
Gode, og ikke det Onde. Sleger jeg for hende, beskylder
hun mig for Falskhed; og vender jeg den laadne Side ud,
saa daaner hun. Jeg maae tilsidst desertere fra Herregaard
og Alting.

Bodil! hvilken yndig Klang haver dette Ord! Bodil!
det smukkeste af alle Navne! — Hvergang jeg horer det,
tager mit Hjerter til saa sødelig at banke; og en Længsel be-
spænder mig — men sømt og blidt; ikke som hidtil nedhvirvles
jeg i Sandselighedens vilde brusende Fos; jeg glider sagteligt
hen ad den adlere Kjerlighedens rolige klare Søe. — Skal jeg
naae dens Havn?

Hendes Mund tier; men hendes Dine hoidſke: „Chriſtian! jeg elſker Dig!“ — O Bodil!

Den afgjørende Time nærmer ſig. Jeg kan tælle Minutterne; men nu ſkjælver jeg — hvorfor? for hvem? for min — ja hvad for en Min? Kone? Nej! hvad betyder vel dette Venſtrehaandegiftermaal! — Spilſagteri! — Min — Maitreſſe da? — beſværre! hun er min Beherſkerinde, en kvindelig Tyran, hvem jeg nu hader — og frygter.

Himmel! vidſte hun noget, anede hun blot: jeg veed det, hun kunde myrde hende. Gud naade mig ulykkelige Menneſke!

Hun er en Engel. — Men hvad er jeg? —

Dette er Kjerlighed. Min Gud! tilgiv Du mig naadelig, at jeg har miſbrugt din himmeſke Gave! — Jeg kjendte den ikke. — O jeg Daare! ſom troede, at det var Honningen jeg nød; det var Giften, jeg udsugede.

Ja! jeg er bleven et andet Menneſke — og et bedre? Ja! — Priſet være Du min Skaber! Du har omvendt mig ved Kjerlighed.

Ingen Attraae, ingen Uro, ingen Storm i mit Indre; men Fred og Haab og ſtille Glæde. — Nattens ſkumle Taage er forſounden; og en ny Morgenrøde ſtraaler i uplettet Glands.

Gud hjælpe mig! Hun har mærket noget; og hvor kunde hun andet? — Jeg maatte jo rive mig løs af Syndens Bænder. — I otte Dage saae jeg ikke Skjogen. Men hun tvivlede paa min foregivne Upasselighed. Derfor sendte hun sin Fortrolige, denne skumle forhærdede Skurk, hvis hvide Haar er en Skjændselstrone. — Jeg maae flygte.

Er hun paa Spor? Hvad vilde hun paa Lustrup? Hvorfor talte hun saa meget med Bobil — saa nebladende, saa slebsk? Jeg skjælver for os Begge.

Saaledes skal det være! Alt giver jeg hende tilbage: Hæregaard og Guld, lige til denne forbandede Ring. Og saa didhen, o min Elskede! hvor Kjerligheds Tempel vil optage og skjule os.

Nu er det fæet! Men hvilken skrækkelig Scene! — Himmel! beskjem Du os! — Der lurede en Djævel i hver af hendes Mjenkroge, da hun kastede sit Blik efter mig i Døren. Opbagede hun at jeg elsker en anden — men det troer hun da ganske vist — men sik hun at vide, hvem det var: hun skulde være istand til alt. — Forsigtighed!

Jeg har det. Hemmelig skal min uskyldige Kjerlighed

være; hemmelig som den syndige! — Min kjere Junker og saa Præsten skulle være vore eneste Medvidere. Bobil sætter sig til Biskum; jeg bliver paa Fjøsing. Og naar saa hun derovre har glemt det forbigangne, eller faaet sig en nye Elsker, hvilket jeg haaber: saa, o min inderligt elskede! saa bliver Du min Hustru for Gud og mine to eneste Venner paa Jorden.

Stormene have ubrasat, og jeg er i Havnen. Aldrig mere forlader jeg den. Blæs op derude! oprør Dig, Du Verdens urolige Hov! mig naaer ej engang Gjenlyden af din fjerne Dumren. Jeg hører kun min lille Engels glade Skvaldren og Moderens Buggesang. Jeg er et lykfsaligt Menneske. — See! Solen opstaaer fra Bjerget — den sender sine Straaler hid over den tindrende Sæe at lykfsaliggjøre mig til denne min jordiske Salighed. Fiskene spille af Glæde paa de klare Bænde, og alle Smaafugle fryde sig med mig.

Soli deo gloria in æternum.

Min søde Bobil vil endelig Drengen skal hedde Christian. Nu! hun faaer at raade i alle Ting. Hun elsker mig over al Maal og Maade. Naar jeg kommer ned fra en stakket Fraværelse paa Stottet eller Præstegaarden, da er det som hun ikke havde seet mig i hele Aar. — Og naar jeg selv hist ovre fra Bakkerne skimter mit Huses hvide Bæg hærnede paa Pynten, er det da ikke som om en Lysstraale pludselig ramte mit Hje, og trængte mig lige ned i Hjertet?

Skulde hun endnu have noget ifinde? Junkeren paa-
 staaer at han har seet den frøgtelige Gamle derude i Ven-
 ning Eller; men han forstak sig i Bussene. Hvad vil han
 her?

Imorgen skal jeg til Randers, at indkjøbe til Barsellet.
 Jeg vil da forskaffe mig et Par Pistoler. Man kan aldrig
 vide, hvad der kunde indtræffe.

Herren holde sin Haand over mine Gæfkelige!

(Mellem ovenstaaende og næstfølgende maae aabenbar
 være forløbet et Tidrum af flere Aar).

Gud er retfærdig. — Ved mit syndige Levnet havde
 jeg selv gjort mig uærdig til lykkelig Egtteskab. Min
 Samvittighed var salben i Søvn? derfor maatte den vækkes
 med Forstrækkelse. Og det er Naade af den Alwise, at han
 tillader mig at affone mine Overtrædelser med langvarig An-
 ger og strængt Arbejde. — Han lønne ogsaa min kjære Junker
 som forhindrede mig i Selvmord, og siden plejede mig i
 min langvarige Afspindighed! — Uden ham havde jeg været
 evig fortabt, og skulde aldrig gjenseet min Hustru og vort
 salige Barn. — O du Helvedes Furie! — Hvad havde den
 uskyldige gjort Dig? — Men Frelseren vil at vi skulle til-
 give vore Gjender. Saa vil og jeg, idet jeg sukkende og be-
 dende underkaster mig de tunge Prøvelser. Taalmodig vil
 jeg lide, paa det jeg maae samles engang med min Dyrbare
 i hans glade Himmerige.

Herre! hvorlænge? — Nej, jeg tør ikke spørge. Gud vil det — hans Tøven er Kjærlighed.

Stormen tuber, og Havet brøler, Sandet flyger og hvisler om min Hytte. Men snart skal jeg ikke mere høre disse sørgelige Toner. Sandet i mit Timeglas er nær udrundet. Jeg føler at det lakker ad Aften. Min Levskraft aftager mærkeligen. O Herre! forbarme dig snart!

Naaderige Gud og Frelser! Var dette et Budskab fra dig? En Herere Engel kunde Du ikke sende.

Var det en Drøm eller et Syn? Hun stod ved mit Bæje med Barnet paa Armen, smilende saligt som Herrens egen Moder! og den lille Engel rakkede efter mig — Jeg kommer. —

Dette afbrudte Stykke maae være det sidste, Eneboeren har efterladt sig, og skrevet i den Sygdom, som endte hans langvarige Sjælslidelser.

Det overlades til Læserens egen Phantastie at udfylde de store Huller i denne mørke og sørgelige Historie, saavel som at gjatte Grunden til den Beslutning at tilbringe Livet — et Liv af over tredive Aar — i hiin vilde og gladeløse Drækn.
